

O P R O E P I N G
voor de op woensdag 16 december 2020 vanaf 19.30 uur
digitaal te houden
vergadering van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

				Port.H.
A	Algemeen			
	A01	Opening		
	A02	Vaststellen agenda		
	A03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de gemeenteraad)		
	A04	Bestuurlijke actualiteiten (van het college)		
B	 Hamerstukken			
	B01	Beleidskader Armoede en schulden	3138538	Ten Heuw
C	Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt			
	C01	Kunst- en cultuurnota 2021-2024	3131078	Van Wakeren
	C02	Verordening en tarieven reinigingsheffingen 2021	3149479	Van Wakeren
D	Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt			
	D01	Corona-update november 2020	3149387	Ten Heuw
	D02	Wijziging BIZ-verordening t.b.v. vergoeding ondernemers BIZ bijdrage 2021	3157318	Gerrits
	D03	Beleidsplan veiligheidsregio 2021-2024 en dekkingsplan brandweer 2021-2024	3144667	Schelberg
	D04	Nieuwe beslissing op bezwaar betreffende algemeen belang besluit parkeergarage De Beurs	3145302	Gerrits
	D05	3 ^e verzamelwijziging beleidsbegroting 2020	3151909	Ten Heuw
	D06	Aanpassing APV-bepalingen over carbid	3166092	Schelberg

Hengelo, 3 december 2020

De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

**De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op woensdag 13 januari 2021,
aanvang 19.30 uur**

Behandelvorschlag

Onderwerp	Beleidskader Armoede en Schulden		
Zaaknummer	3138538	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Belangrijkste beslissing/-besprekingspunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: - Het Beleidskader Armoede en Schulden 2021-2024 "Het taboe doorbreken" vaststellen - Kennis nemen van de inspraakreacties en de Nota van beantwoording inspraakreacties - De Rechtbank informeren dat we gebruik maken van het Adviesrecht bewind, middels bijgevoegde conceptbrief		
Historie	De gemeente Hengelo kent al vele jaren een adequaat voorzieningenniveau binnen het armoedebeleid. Ook investeert de gemeente al jaren in goede schuldhulpverlening. Sinds de invoering van de Wet op de gemeentelijke schuldhulpverlening in 2012 wordt er op dit onderdeel een apart beleidsplan vastgesteld. Met een cyclus van vier jaar stelt de raad nieuw beleid vast op beide beleidsterreinen. De termijnen van de lopende beleidsplannen van armoede en schuldhulpverlening lopen dit jaar af. Het is dan ook nu het moment, mede naar aanleiding van lokale en landelijke ontwikkelingen, om dit beleid te heroverwegen en waar nodig te actualiseren en uit te breiden. Het college heeft aan de hand van de uitkomsten van deze evaluaties en de input vanuit de raad (Op 8 september jl. heeft er beeldvormende en informatieve politieke markt over plaatsgevonden. Zaaknummer: 3112482) een concept Beleidskader Armoede en Schulden "Het taboe doorbreken" vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. Hierop zijn drie inspraakreacties ontvangen, welke zijn verwerkt in de nota van beantwoording inspraakreacties. Aan de hand van de inspraakreacties zijn aanpassingen gedaan in het concept beleidskader Armoede en Schulden. Het vorig beleidsplan armoedebeleid 2016-2020 is vastgesteld in de raadsvergadering van 20 december 2016. (zaaknummer 2068526).		

Politieke Markt	1 december 2020			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Digitaal	Domein	Duur
Frank Peters	Anke Haarhuis	Zoom	Sociaal	Max 90 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming ter voorbereiding op besluitvorming in de raad			
Behandeladvies	De raad wordt gevraagd om een oordeel te geven over het door het college voorgestelde beleidskader Armoede en Schulden en de bijbehorende reactie van het college op de inspraakreacties.			
Spreekrecht publiek	ja ☒	duur: maximaal 5 minuten Omdat het een digitale vergadering via ZOOM zal zijn, worden sprekers verzocht om zich uiterlijk maandag 30 nov. via raadsgriffie@hengelo.nl aan te melden.		

Raad	16-12-2020
Doel van de sessie	Besluitvorming

Behandeladvies	De raad wordt gevraagd -het Beleidskader Armoede en Schulden 2021-2024 "Het taboe doorbreken" vast te stellen -Kennis te nemen van de inspraakreacties en de Nota van beantwoording inspraakreacties -De Rechtbank te informeren dat we gebruik maken van het Adviesrecht bewind, middels bijgevoegde brief	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3138538	hanrath, melanie	SOC-BEL	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
3138538 - Beleidskader Armoede en Schulden vaststellen			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

- Het Beleidskader Armoede en Schulden 2021-2024 “Het taboe doorbreken” vaststellen
- Kennis nemen van de inspraakreacties en de Nota van beantwoording inspraakreacties
- De Rechtbank informeren dat we gebruik maken van het Adviesrecht bewind, middels bijgevoegde conceptbrief

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeenteraad van Hengelo heeft het Beleidskader Armoede en schulden 2021-2024 vastgesteld, met als ondertitel “Het taboe doorbreken”.

Er rust een taboe op armoede en schulden. Het is niet makkelijk om met een laag inkomen rond te komen. Ook echtscheiding, ontslag of ziekte: het kan het begin zijn van betalingsachterstanden. Mensen met schulden zoeken vaak geen hulp of doen dit pas (te) laat. Vaak uit schaamte of trots. Met ons armoedebeleid en schuldhelpverlening willen we dit taboe doorbreken door onze inwoners hier zoveel mogelijk in te ondersteunen.

Het beleid van de afgelopen jaren is geëvalueerd en er zijn klantonderzoeken uitgevoerd. Daaruit is gebleken dat de huidige aanpak van bijvoorbeeld het Kindpakket effectief is en dat de voorzieningen en regelingen grotendeels aansluiten bij de vragen van de doelgroep. We handhaven daarom deze goede basis. Daarnaast zetten we extra in op bijvoorbeeld preventie en vroegsignalering, kinderen en jongeren en vereenvoudiging van het aanvraagproces.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3138538	hanrath, melanie	SOC-BEL	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
3138538 - Beleidskader Armoede en Schulden vaststellen			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De gemeente Hengelo kent al vele jaren een adequaat voorzieningenniveau binnen het armoedebeleid. Ook investeren we al jaren in goede schuldhelpverlening. Sinds de invoering van de Wet op de gemeentelijke schuldhelpverlening in 2012 wordt er op dit onderdeel een apart beleidsplan vastgesteld. Met een cyclus van vier jaar stelt de raad nieuw beleid vast op beide beleidsterreinen. De termijnen van de lopende beleidsplannen van armoede en schuldhelpverlening lopen dit jaar af. Het is dan ook nu het moment, mede naar aanleiding van lokale en landelijke ontwikkelingen, om dit beleid te heroverwegen en waar nodig te actualiseren en uit te breiden.

Er is een duidelijke samenhang tussen de beide beleidsterreinen. Dit zien we in zowel de doelgroep als in de uitvoering. Ook beleidsmatig kennen de terreinen diverse raakvlakken, bijvoorbeeld op het gebied van preventie, (vroeg)signalering, voorliggende voorzieningen en financieel (leren) rondkomen. Daarom is besloten om een gezamenlijk beleidskader op te stellen voor zowel armoede als schuldhelpverlening.

Het college heeft het armoedebeleid en het beleid schuldhelpverlening geëvalueerd. Onderzoeksbureau KWIZ heeft hiertoe een Behoefteteiling minima uitgevoerd en een Klanttevredenheidsonderzoek schuldhelpverlening. Uit deze evaluaties en rapporten kwam naar voren dat we een goede basis hebben met ons armoede- en schuldenbeleid. Mensen zijn over het algemeen tevreden. Daarnaast zijn er aanbevelingen gedaan en verbeterpunten genoemd. Vervolgens heeft de gemeenteraad, mede aan de hand van deze evaluaties en onderzoeken, tijdens een politieke markt op 8 september jl. gediscussieerd over armoede en schulden.

Het college heeft aan de hand van de uitkomsten van deze evaluaties en de input vanuit de raad een concept Beleidskader Armoede en Schulden "Het taboe doorbreken" vastgesteld en vrijgegeven voor inspraak. Hierop zijn drie inspraakreacties ontvangen, welke zijn verwerkt in de nota van beantwoording inspraakreacties. Aan de hand van de inspraakreacties zijn aanpassingen gedaan in het concept beleidskader Armoede en Schulden.

Corona

Beleid ontwikkelen in het sociaal domein is dynamisch. Het is meer dan het opstellen van een beleidsdocument dat langs gebaande paden kan worden uitgevoerd. Een voorbeeld van een actuele ontwikkeling waarvan wij de gevolgen voor de komende vier jaar nu nog onvoldoende kunnen overzien is de coronacrisis. De verwachting is dat er meer inwoners door de economische gevolgen van de crisis hun inkomen zien dalen of zelfs verliezen en daardoor op termijn in financiële problemen komen. Dit kan betekenen dat er meer mensen een beroep moeten doen op onze regelingen en dienstverlening. Het is daarbij ook niet ondenkbaar dat er zich inwoners gaan melden, die dat nog niet eerder hebben gedaan. Dit kan betekenen dat onze doelgroep en de vraag daardoor zodanig veranderen dat we de kaders die nu voorliggen, de komende vier jaar tussentijds moeten bijstellen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

We handhaven de sterke basis die we de afgelopen jaren hebben opgebouwd. Deze basis versterken we met meer maatwerk. We geloven dat iedere hulpvraag uniek is en raakt aan alle leefgebieden van mensen. Met wat we opgehaald hebben in de politieke markt van 8 september jl. hebben we de focuspunten voor de komende periode geformuleerd.

De focuspunten voor de periode van 2021-2024 zijn:

Preventie en vroegsignalering

We ontwikkelen een actieve aanpak 'Vroegsignalering', om mensen met het risico op problematische schulden zo vroeg te kunnen benaderen. We zijn hiervoor al gestart met de pilot Vroeg Eropaf. Van hieruit breiden we uit, waarbij we ook onze gemeentelijke dienstverlening verkennen op mogelijkheden.

Jeugd

We bieden duurzame ondersteuning aan de kinderen in gezinnen waar armoede en/of schulden een rol spelen, om te voorkomen dat dit hen belemmert in hun ontwikkeling. Voor hen hebben we onder andere voorzieningen binnen het Kindpakket en huiswerkbegeleiding.

Jongeren met problematische schulden helpen we weer op weg om uit de schulden te komen. We onderzoeken de mogelijkheden om specifiek voor deze doelgroep schuldhulpverlening in te zetten en te coachen op zelfredzaamheid.

Volwassenen

We willen meer aandacht voor deze doelgroep en het gebruik van het Sport- en cultuurfonds. Dit gaan we doen door meer maatwerk toe te passen en meer aan te sluiten bij de behoeften. Door waar mogelijk de beschikbare budgetten te herschikken en regelingen die minder aansluiten bij de behoefte aan te passen of (deels) op te heffen, willen we de bijdrage voor sport en cultuur voor volwassenen verhogen.

Activerend beleid, gericht op werk

Met trajecten richting zorg, opleiding, maatschappelijke participatie en of werk blijven we participatie van mensen ondersteunen, waarbij we ook aandacht hebben voor mogelijke schuldensituaties.

Integrale, laagdrempelige dienstverlening (ook voor ZZP-ers)

We willen onze dienstverlening en de toegang waar mogelijk versimpelen, beter bereikbaar maken en verbinden waar dat kan.

We werken met het Zorgloket als toegang. We onderzoeken de mogelijkheden voor vereenvoudiging van de minimaregelingen. Telefonische aanmelding voor BudgetAlert is mogelijk. We willen de verschillende initiatieven verbinden, in die zin dat als iemand zich meldt voor het een dat de andere regelingen ook worden voorgelicht.

Laaggeletterdheid

Binnen Hengelo is er veel inzet om laaggeletterdheid aan te pakken. We breiden de dienstverlening van BudgetAlert én van Wijkkracht uit met het signaleren van laaggeletterdheid. Dan volgt doorverwijzing naar het Taalpunt in de bibliotheek, waar men verder kijkt naar welke voorziening het best past bij de behoefte die iemand heeft. Dit kan een voorziening zijn binnen een van de wijkcentra, het ROC van Twente of de bibliotheek.

Aanpak kwaliteit en kosten beschermingsbewind

Met passende maatregelen en in afstemming met de rechtbank en andere gemeenten werken we toe naar meer grip op kwaliteit van beschermingsbewind en daarmee mogelijk een verlaging van de kosten voor bijzondere bijstand. We passen ons beleid op het gebied van de bijzondere bijstand aan voor de kosten van het schuldenbewind. Het doel is dat de bewindvoerder het plan van aanpak mee moet gaan sturen bij de aanvraag bijzondere bijstand. Dit geeft ons de gelegenheid om het traject van de cliënt te ondersteunen waar nodig. We willen er ook op sturen dat er schuldhulpverlening wordt aangevraagd. We voeren een pilot Bewind in eigen beheer uit. We bereiden ons voor op het Adviesrecht voor bewind dat per 1 januari 2021 een wettelijke basis kent. Hierover berichten we de Rechtbank dat we gebruik wensen te maken van het Adviesrecht.

Eenzaamheid

Ons gemeentelijk sociaal beleid is gericht op meedoen en participeren. Het voorkomen van eenzaamheid draagt bij aan een betere zelfredzaamheid en gezondheid en welbevinden. Er is een relatie tussen armoede en eenzaamheid. Daarom blijven we onverminderd inzetten op het bespreekbaar maken (doorbreken van het taboe) en zo mogelijk verminderen van eenzaamheid.

We handhaven het bestaande budgettaire kader voor armoede- en minimabeleid inclusief een jaarlijkse indexatie op het niveau van de begroting 2020.

Aanpassingen in ons voorzieningenpakket realiseren we in eerste instantie door herschikking van deze bestaande middelen.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

- Het Beleidskader Armoede en Schulden 2021-2024 "Het taboe doorbreken" vaststellen
- Kennis nemen van de inspraakreacties en de Nota van beantwoording inspraakreacties
- De Rechtbank informeren dat we gebruik maken van het Adviesrecht bewind, middels bijgevoegde conceptbrief

FINANCIËLE ASPECTEN

In het onderliggende conceptplan staan diverse voorstellen die uitgevoerd worden binnen de huidige budgetten. Ons uitgangspunt is dat we de middelen die beschikbaar zijn voor armoede- en minimabeleid en schuldhulpverlening handhaven, inclusief een jaarlijkse indexatie op het niveau van de begroting 2020. Aanpassingen in ons voorzieningenpakket realiseren we eerst door herschikking van deze bestaande middelen.

Mocht het zo zijn dat de toegezegde aanpassingen binnen dit Beleidskader alsnog niet binnen budget kunnen worden uitgevoerd, dan leggen we voorstellen aan u voor via de Kadernota.

BIJLAGE(N)

1. Beleidskader Armoede en schulden "het taboe doorbreken"
2. Nota van beantwoording inspraakreacties
3. Drie inspraakreacties
4. Brief aan de Rechtbank

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Beleidskader Armoede en Schulden 2021-2024

Het taboe doorbreken

oktober 2020

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo

Voorwoord

Voor u ligt het Beleidskader Armoede en schulden 2021-2024. We hebben als college van B en W gekozen voor de ondertitel "Het taboe doorbreken". En dat doen we niet voor niets, want er rust een taboe op armoede en schulden. Het is niet makkelijk om met een laag inkomen rond te komen. Ook echtscheiding, ontslag of ziekte: het kan het begin zijn van betalingsachterstanden. Mensen met schulden zoeken vaak geen hulp of doen dit pas (te) laat. Vaak uit schaamte of trots. Met ons armoedebeleid en schuldhelpverlening willen we onze inwoners hier zoveel mogelijk in ondersteunen en werken aan een schuldenvrije toekomst.

Onze inzet is om de huidige aanpak voort te zetten en te versterken. Het beleid van de afgelopen jaren is geëvalueerd en er zijn klantonderzoeken uitgevoerd. Daaruit is gebleken dat de huidige aanpak van bijvoorbeeld het Kindpakket effectief is en dat de voorzieningen en regelingen grotendeels aansluiten bij de vragen van de doelgroep. Daarnaast zetten we extra in op bijvoorbeeld preventie en vroegsignalering, kinderen en jongeren en vereenvoudiging van het aanvraagproces.

Als gevolg van de coronacrisis zal het aantal mensen met een laag inkomen en problematische schulden toenemen. Tijdens Prinsjesdag kondigde het Rijk aan daar extra geld voor uit te willen trekken. Dat geld komt in Hengelo één op één terecht bij de mensen die dat nodig hebben. De coronacrisis laat zien hoe snel dingen kunnen veranderen in een mensenleven. We vinden het belangrijk om mensen die met deze problemen te maken krijgen, zo snel mogelijk te kunnen helpen. Onze huidige aanpak, voorzieningen en regelingen bieden daar een goede basis voor.

Mariska ten Heuw
Wethouder Participatie/Werk en Inkomen e.a.

Inhoudsopgave

Samenvatting	p. 3
1. Inleiding	p. 5
2. Armoede en schulden	p. 7
2.1 Definities, oorzaken en gevolgen	
2.2 Omvang armoede en schuldenproblematiek in Hengelo	
2.3 Wet- en regelgeving	
3. Een vernieuwd beleidskader voor armoede en schulden: wat willen we bereiken?	p. 13
3.1 Achtergrond	
3.2 Doelstelling	
4. Wat gaan we daarvoor doen?	p. 15
4.1 Minimabeleid	
4.2 Kindpakket	
4.3 Schuldhulpverlening	
4.4 Preventie en vroegsignalering	
4.5 Overige inzet armoedebestrijding	
4.6 Schematische weergave	
5. Middelen, monitoring en vervolg	p. 27
5.1 Welke middelen zetten we in?	
5.2 Monitoring	
5.3 Vervolg	
Bijlage 1 Wetswijzigingen	p. 28

Samenvatting

Dit beleidskader omvat het integraal armoede- en schuldenbeleid van de gemeente Hengelo voor de jaren 2021-2024. Het kader voor het armoede- en schuldenbeleid bestaat uit de richting en ruimte die landelijke en gemeentelijke wet- en regelgeving ons biedt, het Hengelose sociaal beleid 'Met Respect' en de ambities die verwoord zijn in het coalitieprogramma. Daarnaast hebben we de uitvoering van het beleid armoede en schulden over de laatste jaren geëvalueerd en zijn er onderzoeken uitgevoerd onder onze cliënten. De raad heeft daarop input geleverd tijdens een beeldvormende politieke markt.

Deze kaders hebben we vertaald in beleidsuitgangspunten en vervolgens in acht focuspunten. Daarin geven we concreet aan hoe we het doel willen bereiken. Dat doel is:

Met een integrale en goed bereikbare, laagdrempelige dienstverlening zoveel mogelijk inwoners optimaal gebruik laten maken van onze voorzieningen, om de gevolgen van armoede te verzachten en waar mogelijk uit hun (uitzichtloze) schulden- of armoedesituatie te helpen.

De rode draad in ons beleid is het handhaven van de sterke basis die we de afgelopen jaren hebben opgebouwd, die we versterken met meer maatwerk. Omdat we geloven dat iedere hulpvraag uniek is en raakt aan alle leefgebieden van mensen.

We handhaven de middelen die beschikbaar zijn voor armoede- en minimabeleid inclusief een jaarlijkse indexatie op het niveau van de begroting 2020. Mogelijke extra middelen van het Rijk zetten we in om de verwachte volumestijgingen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. Aanpassingen in ons voorzieningenpakket realiseren we eerst door herschikking van deze bestaande middelen.

De focuspunten zijn:

Preventie en vroegsignalering

We ontwikkelen een actieve aanpak 'Vroegsignalering'. Dit doen we om inwoners met het risico op problematische schulden zo vroeg mogelijk te kunnen benaderen. We zijn hiervoor al gestart met de pilot Vroeg Eropaf. Van hieruit breiden we uit, waarbij we ook onze gemeentelijke dienstverlening verkennen op mogelijkheden.

Jeugd

We bieden duurzame ondersteuning aan de kinderen in gezinnen waar armoede en/of schulden een rol spelen, om te voorkomen dat dit hen belemmert in hun ontwikkeling. Voor hen hebben we onder andere voorzieningen binnen het Kindpakket en huiswerkbegeleiding.

Jongeren met problematische schulden helpen we weer op weg om uit de schulden te komen. We onderzoeken de mogelijkheden om specifiek voor deze doelgroep schuldhelpverlening in te zetten en te coachen op zelfredzaamheid.

Volwassenen

We willen meer aandacht voor deze doelgroep en het gebruik van het Sport- en cultuurfonds. Dit gaan we doen door meer maatwerk toe te passen en meer aan te sluiten bij de behoeften. Door waar mogelijk de beschikbare budgetten te herschikken en regelingen die minder aansluiten bij de behoefte aan te passen of (deels) op te heffen, willen we de bijdrage voor sport en cultuur voor volwassenen verhogen.

Activerend beleid, gericht op werk

Met trajecten richting zorg, opleiding, maatschappelijke participatie en/of werk blijven we participatie van inwoners ondersteunen, waarbij we ook aandacht hebben voor mogelijke schuldensituaties.

Integrale, laagdrempelige dienstverlening (ook voor ZZP-ers)

We willen onze dienstverlening en de toegang waar mogelijk versimpelen, beter bereikbaar maken en verbinden waar dat kan.

We werken met het Zorgloket als toegang. We onderzoeken de mogelijkheden voor vereenvoudiging van de minimaregelingen. Telefonische aanmelding voor BudgetAlert is mogelijk.

We willen de verschillende initiatieven verbinden, in die zin dat als iemand zich meldt voor het een, de andere regelingen ook worden besproken.

Laaggeletterdheid

Binnen Hengelo is er veel inzet om laaggeletterdheid aan te pakken. We breiden de dienstverlening van BudgetAlert en van Wijkkracht uit met het signaleren van laaggeletterdheid. Dan volgt doorverwijzing naar het Taalpunt in de bibliotheek, waar men verder kijkt naar welke voorziening het best past bij de behoefte die iemand heeft. Dit kan een voorziening zijn binnen een van de wijkcentra, het ROC van Twente of de bibliotheek.

Aanpak kwaliteit en kosten beschermingsbewind

Met passende maatregelen en in afstemming met de rechtbank werken we toe naar meer grip op kwaliteit van beschermingsbewind. En daarmee mogelijk ook naar een verlaging van de kosten voor bijzondere bijstand. We passen ons beleid bijzondere bijstand aan voor de kosten van het schuldenbewind. Het doel is dat de bewindvoerder het plan van aanpak meestuurt bij de aanvraag bijzondere bijstand. Dit geeft ons de gelegenheid om het traject van de cliënt te ondersteunen waar nodig. We willen er ook op sturen dat er schuldhulpverlening wordt aangevraagd. We bereiden ons voor op het Adviesrecht voor bewind dat per 1 januari 2021 een wettelijke basis kent. We voeren een pilot Bewind in eigen beheer uit.

Eenzaamheid

Ons gemeentelijk sociaal beleid is gericht op meedoen en participeren. Het voorkomen van eenzaamheid draagt bij aan een betere zelfredzaamheid, gezondheid en welbevinden. Wij herkennen het risico om sociaal geïsoleerd te raken door armoede en schulden. Daarom blijven we onverminderd inzetten op het bespreekbaar maken (doorbreken van het taboe) en zo mogelijk verminderen van eenzaamheid en van armoede of schulden.

1. Inleiding

Wij vinden het belangrijk dat alle inwoners van Hengelo mee kunnen doen in onze samenleving. In ons coalitieprogramma hebben we daarom onder meer staan dat we mensen ondersteunen om dit doel te bereiken. We richten ons daarbij vooral op inwoners die hier vanwege een (tijdelijk) laag inkomen en/of schulden moeite mee hebben.

Naast het Armoedebelidsplan wordt er sinds de invoering van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening periodiek een apart gemeentelijk beleidskader voor schuldhelpverlening vastgesteld. Zowel het Armoedebelidsplan 2016-2020 als het beleidsplan Schuldhelpverlening 2016-2020 lopen nu af. Dit betekent dat er besluitvorming is voorbereid om de kaders voor de komende vier jaar vast te stellen.

Beleid ontwikkelen in het sociaal domein is een dynamisch proces. Het is meer dan het opstellen van een beleidsdocument dat langs gebaande paden kan worden uitgevoerd. Een voorbeeld van een actuele ontwikkeling waarvan wij de gevolgen voor de komende vier jaar nu nog onvoldoende kunnen overzien is de coronacrisis. De verwachting is dat er meer inwoners door de economische gevolgen van de crisis hun inkomen zien dalen of zelfs verliezen en daardoor (op termijn) in financiële problemen komen. Dit kan betekenen dat er meer mensen een beroep moeten doen op onze regelingen en dienstverlening. Het is daarbij ook niet ondenkbaar dat er zich inwoners gaan melden, die dat nog niet eerder hebben gedaan. Dit kan betekenen dat onze doelgroep en de vraag daardoor zodanig veranderen dat we de kaders die we nu voorleggen, de komende vier jaar tussentijds moeten bijstellen.

Integrale aanpak

In de jaren voorafgaand aan de invoering van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening was schuldenbeleid een vast onderdeel van het armoedebelid. Er is dan ook een duidelijke samenhang tussen de beide beleidsterreinen. Dit zien we in zowel de doelgroep als in de uitvoering. Ook beleidsmatig kennen de terreinen diverse raakvlakken bijvoorbeeld op het gebied van preventie, signalering, voorliggende voorzieningen en financieel (leren) rondkomen. Wij hebben het uitwerken van nieuw beleid daarom integraal opgepakt. Voor u ligt nu één beleidskader voor zowel armoede als schulden. *Waar we speken over armoede, bedoelen we een voor de inwoner financieel slechte situatie als gevolg van een laag inkomen en/of (problematische) schulden.* Met dit beleidskader bieden we ondersteuning in de bestaanszekerheid van onze inwoners.

We beschrijven de financiële context en de dienstverlening die Hengelo biedt aan haar inwoners. Daarnaast wordt armoede (en het hebben van schulden) ook gezien in relatie tot sociale factoren zoals meedoen in de samenleving, gezondheid, de woonsituatie, werk en onderwijs. Daarmee plaatsen we de armoedeproblematiek in een breed maatschappelijk perspectief. Dit sluit aan bij wat iedere inwoner kan meemaken in het gewone leven. Denk hierbij aan echtscheiding, verlies van een dierbare of een (tijdelijk) minder goede gezondheid. Dit kan financiële problematiek met zich meebrengen, tijdelijk of langdurig. We zoomen nadrukkelijk in op de integrale aanpak die nodig is om mensen uit hun financieel slechte situatie te krijgen en/of te houden, of ze te ondersteunen bij het participeren in de samenleving.

In de afgelopen jaren - na de drie decentralisaties in 2015 - is er veel veranderd. Niet de wetgeving, wel de wijze waarop de overheid en maatschappelijke organisaties het vraagstuk van armoede en schulden benaderen. Die veranderde benaderingswijze maakt onderdeel uit van de algehele transformatie in het sociale domein:

- Er is meer oog voor de individuele problematiek die schuil gaat achter armoede en schulden. Bijvoorbeeld voor het feit dat mensen met problematische schulden door stress vaak niet in staat zijn tot zelfredzaamheid, dat lang als 'voorwaarde vooraf' gold bij de aanmelding voor schuldhelpverlening. Ook blijken armoede en schulden bij veel mensen tot toenemende (psychische) gezondheidsklachten te leiden.
- Er is meer oog voor de samenhang tussen verschillende maatschappelijke problemen en de oorzaken en gevolgen van armoede en schulden. Zoals de samenhang tussen laaggeletterdheid en schulden en tussen jeugdproblematiek en armoede.
- Er is meer inzicht in de maatschappelijke kosten die armoede en schulden met zich meebrengen.
- Er is meer erkenning voor het feit dat 'het systeem' - het geheel aan wetten en regels en de wijze waarop we de hulpvrager daaraan 'onderwerpen' - mede oorzaak is van schuldenproblematiek.

Totstandkoming

Dit beleidskader is tot stand gekomen door eerst de huidige beleidsplannen te evalueren. Deze evaluaties zijn input geweest voor de gesprekken die wij hebben gevoerd met onder meer uitvoerders/professionals, de Cliëntenraad Minima en Wmo Hengelo, de Adviesraad Sociaal domein en raadsleden. In deze gesprekken werden de uitkomsten uit de evaluaties deels bevestigd, maar zijn er ook interessante discussies gevoerd en dat heeft soms tot nieuwe inzichten geleid. Op 8 september jl. heeft er een beeldvormende politieke markt plaatsgevonden. De uitkomsten hiervan zijn eveneens in dit beleidskader meegenomen. Dit geldt ook voor de input die we een jaar eerder mochten ophalen in de politieke markt van 10 april 2019.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 komen de definities, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede en schulden aan de orde. Ook duiden wij de (cijfermatige) omvang van de armoede- en schuldenproblematiek in Hengelo en relevante wet- en regelgeving. In hoofdstuk 3 geven wij aan de hand van onze doelstelling en de uitgangspunten daarbij aan wat wij met het armoedebeleid willen bereiken. In hoofdstuk 4 beschrijven wij wat we daarvoor gaan doen. Wij geven een overzicht van het huidige beleid en de dienstverlening die we ook de komende vier jaar willen behouden. Daarnaast nemen wij u mee in de ontwikkelingen waar we de komende jaren het accent op willen leggen en/of extra op gaan inzetten. Hoofdstuk 5 gaat over de middelen die we daarvoor willen inzetten en de manier waarop we resultaten gaan monitoren.

2. Armoede en schulden

In dit hoofdstuk zetten we in het kort alle informatie die als basis dient voor dit beleidskader op een rij. Voor de leesbaarheid en goede duiding ervan, behandelen we armoede en schulden, ondanks de vele raakvlakken, op dit onderdeel apart van elkaar.

2.1 Definities, oorzaken en gevolgen

Armoede

Wat is armoede

Mensen zijn arm wanneer ze gedurende langere tijd niet de middelen hebben voor de goederen en voorzieningen die in hun samenleving als minimaal noodzakelijk gelden. Dit is de definitie van armoede die het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) hanteert¹. Of iemand arm is, hangt volgens de definitie af van wat in de eigen samenleving als minimaal noodzakelijk geldt. Dit betekent dat armoede in Nederland niet te vergelijken is met armoede in landen waar bijvoorbeeld hongersnood en droogte heersen. Ook is armoede in het Nederland van nu heel wat anders dan armoede in het Nederland van net na de Tweede Wereldoorlog. De huidige maatschappij verschilt immers van die van zeventig jaar geleden. Toen waren er heel andere normen voor minimaal noodzakelijke uitgaven.

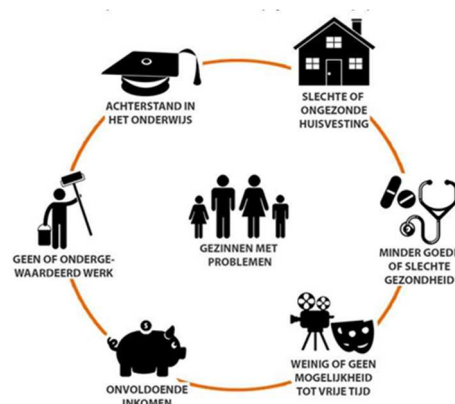
Armoede verwijst ook naar een situatie die al langere tijd voortduurt. Iemand die een keer een maand weinig inkomen heeft, valt in principe niet onder dit begrip.

Oorzaken

Armoede kent vaak meerdere oorzaken. Voorbeelden van mogelijke oorzaken zijn werkloosheid, een slechte gezondheid, laaggeletterdheid en psychische problemen. Daarnaast kunnen er verschillende ingrijpende gebeurtenissen zijn opgetreden zoals een echtscheiding of het overlijden van een partner, waardoor financiële problemen zijn ontstaan. Naast persoonlijke oorzaken wordt armoede ook sociologisch bepaald, dat wil zeggen dat de familie of wijk waarin je opgroeit van invloed kan zijn. Dit is de zogenoemde overerving van armoede.

Gevolgen

Armoede is een ingrijpend probleem. Het kent vaak meer gevolgen dan alleen het niet meer kunnen betalen van de rekeningen. Zo lopen mensen het risico om sociaal geïsoleerd te raken, doordat ze bijvoorbeeld over onvoldoende middelen beschikken om activiteiten te ondernemen. Armoede leidt daarnaast ook tot minder geluk, meer stress, stigma en schaamte, en een verminderde ervaring van controle over de eigen situatie. Armoede maakt mensen gericht op de korte termijn. Deze factoren kunnen armoede in stand houden, doordat ze het moeilijker maken om goed te functioneren en goede beslissingen (voor de langere termijn) te nemen². Dit manifesteert zich op verschillende levensdomeinen; inkomen, arbeid, wonen, onderwijs, gezondheid, vrije tijd en samenleven. De uitsluitingen binnen deze levensdomeinen staan met elkaar in verband en versterken elkaar. Zo vormt armoede een negatieve spiraal. Dit is de zogenoemde cirkel van armoede, waaruit het vaak moeilijk ontsnappen is. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken richten we ons niet alleen op het financiële deel van armoede, maar ook op de psychologie van armoede.

¹ Armoede in kaart, SCP 2019

² Onderzoek De effecten van armoede op voelen, denken en doen versie 20 maart 2018, Arnoud Plantinga Marcel Zeelenberg Seger M. Breugelmans

Schulden

Definitie problematische schulden

We spreken van problematische schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet kan voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen³. Mensen zijn niet meer in staat om openstaande rekeningen te betalen waardoor nieuwe schulden ontstaan. Kortom, als je naar verwachting je schulden niet binnen 3 jaar kunt terugbetalen, is er sprake van problematische schulden.

Bij het bestrijden van schuldenproblematiek is het een belangrijk probleem dat mensen zich vaak te laat melden bij de schuldhulpverlening. Mensen melden zich gemiddeld pas vijf jaar na het ontstaan van de eerste betalingsachterstanden. Redenen hiervoor zijn:

- Schaamte om te bekennen dat het niet lukt om de eigen financiën te managen;
- Men denkt lang nog zelf een oplossing te kunnen vinden;
- De weg naar de hulpverlening is niet altijd bekend. Taalproblemen en een te beperkt netwerk kunnen daar een rol bij spelen.

Gevolg is dat wanneer iemand zich uiteindelijk tot de schuldhulpverlening wendt, de schuld is opgelopen tot gemiddeld ruim € 42.000 en 14 crediteuren omvat. Het is dus belangrijk om er 'eerder bij' te zijn. Vroegsignalering van schulden, zoals onze pilot Vroeg Eropaf is een instrument dat hiervoor wordt ingezet.

Oorzaken

Net als bij armoede zijn er meerdere oorzaken waardoor mensen in te schulden komen. Vaak zijn het zogeheten life-events, zoals het verlies van een dierbare, een echtscheiding of werkloos worden. Maar ook na het krijgen van een kind kan het zijn dat je in financiële problemen belandt. Daarnaast kunnen er verschillende andere oorzaken zijn van financiële problemen, zoals laaggeletterdheid, lichamelijke of verstandelijke beperkingen, psychische of verslavingsproblematiek.

Gevolgen

Mensen die met problematische schulden kampen, worden daar hard door geraakt. Ook kinderen lijden onder schulden in het gezin. Er zijn sterke overeenkomsten met armoede, want ook het hebben van schulden gaat gepaard met schaamte en sociaal isolement. Mensen kunnen er letterlijk ziek van worden. Begrip voor de positie van de schuldenaar is op zijn plaats, want het kan iedereen overkomen.

Mensen in armoede of met schulden leven vaak langdurig in schaarste. Dit leidt tot ineffectief gedrag zoals moeite met plannen en organiseren, impulsief gedrag of juist apathie, zoals het boek Schaarste uitlegt⁴. Door het opheffen van de stress, ontstaat weer ruimte in het brein om problemen aan te pakken. Dit kan onder andere door stress-sensitief werken.

Niet alleen het leed, maar ook de maatschappelijke kosten van schuldenproblematiek zijn niet gering. Zo wordt het verlies aan productiviteit van werknemers met schulden op 20% geschat⁵. De kosten van een huisuitzetting van een gezin met kinderen kunnen oplopen tot € 125.000 per jaar (inclusief crisisopvang)⁶.

2.2 Omvang armoede en schuldenproblematiek in Hengelo

In deze paragraaf geven we inzicht in beschikbare cijfers over de omvang van armoede en de schuldenproblematiek in Hengelo.

Omvang armoede in Hengelo

Het armoedebelief kent verschillende inkomensgrenzen. De gehanteerde grens bepaalt de omvang van het armoedeprobleem en tevens ook de omvang van de doelgroep van de diverse regelingen.

In het huidige beleid hanteren we 120% van het wettelijk sociaal minimum (wsm) voor de bijzondere bijstand, het minimabeleid en de collectieve zorgverzekering. Voor de kwijtschelding gemeentelijke belastingen en de individuele inkomensvoet hanteren we 100% wsm. Buiten de inkomensgrens voor de kwijtschelding gemeentelijke belastingen (deze is wettelijk bepaald), worden deze inkomensgrenzen door de gemeenteraad vastgesteld.

³ Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

⁴ Mullainathan en Shafir: Schaarste, 2013

⁵ Nibud: Personeel met schulden, 2017

⁶ <https://publiekewaarden.nl/?s=huisuitzettingen>

Om een indicatie te geven hebben we in tabel 2.2.1. de hoogte van het netto maandinkomen bij een inkomen tot respectievelijk 100% en 120% in euro's weergegeven.

Tabel 2.2.1 Netto maandinkomen zonder vakantiegeld per 1-7-2020

% Wsm	Leefvorm	Jonger dan pensioen-gerechtigde leeftijd	Ouder dan pensioen-gerechtigde leeftijd
Tot 100% Wsm	Alleenstaande/alleenstaande ouder	€ 1.006	€ 1.125
	Echtpaar/samenwonend	€ 1.437	€ 1.527
Tot 120% Wsm	Alleenstaande/alleenstaande ouder	€ 1.208	€ 1.351
	Echtpaar/samenwonend	€ 1.725	€ 1.832

De groep inwoners met een laag inkomen is niet eenvoudig en tot op persoonsniveau in kaart te brengen. De exacte omvang weten we dus niet.

Als indicator om te bepalen hoeveel huishoudens in Hengelo in armoede leven, maken wij gebruik van de grens van het wettelijk sociaal minimum. Het sociaal minimum is het bedrag dat mensen minimaal nodig hebben voor een waardige levensstijl. De hoogte van de bedragen wordt tweemaal per jaar door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vastgesteld. Het wettelijk sociaal minimum is enerzijds gekoppeld aan de echtpaarnorm voor een Participatiewet uitkering, anderzijds ook aan de Wet op het Minimumloon.

De minimascan van Stimulansz is gebaseerd op cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en geeft ons een beeld van de huidige omvang en samenstelling van de doelgroep van het gemeentelijk armoedebeleid. Dit overzicht gebruiken wij om inzichtelijk te hebben hoe groot de armoede in Hengelo is. De cijfers in onderstaande tabellen zijn afkomstig uit de Minimascan juli 2020. Ter vergelijking tussen haakjes de aantallen uit de Minimascan juli 2019. Deze tabel geeft de best mogelijke inschatting van het aantal huishoudens dat tot een bepaalde inkomenscategorie behoort. Tot een huishouden kunnen meerdere personen behoren.

Tabel 2.2.2 Huishoudens naar inkomen in Hengelo

Inkomen	Aantal	Aandeel in %
Tot 101% Wsm	2.795 (2.788)	7,4 (7,4)
Tot 110% Wsm	4.473 (4.452)	11,8 (11,8)
Tot 120% Wsm	5.645 (5.618)	14,9 (14,9)
Tot 130% Wsm	6.748 (6.717)	17,8 (17,8)

Op basis van de minimascan van juli 2020 moet van alle huishoudens in Hengelo 7,4% rondkomen van een inkomen tot 101%. Dit zijn 2.795 huishoudens. In totaal hebben 5.645 huishoudens (14,9%) een inkomen tot 120% Wsm.

We zagen de afgelopen jaren als gevolg van de economische ontwikkelingen een daling van het aantal inwoners met een laag inkomen. In 2015 had 16,6% van het aantal huishoudens in Hengelo een inkomen tot 120% van het Wsm. Dit percentage is in 2019 gedaald naar 14,9%. Op basis van de meest recente minimascan van juli 2020 is dit percentage nog steeds 14,9%. Dit betekent dat op basis daarvan op dit moment nog 5.645 huishoudens in Hengelo een inkomen hebben tot 120% van het Wsm.

De huidige coronacrisis en de economische gevolgen daarvan zouden voor een stijging kunnen zorgen. Zo geeft het Rijk bijvoorbeeld aan dat de impact op de werkgelegenheid het grootst is voor flexibele krachten en jongeren. Landelijk zijn er meerdere organisaties die proberen de effecten in te schatten en scenario's te ontwikkelen. Daarbij worden veel aannames gedaan en blijven het slechts voorspellingen. Feit is dat het verloop van de pandemie moeilijk is in te schatten en de snelheid van het herstel van de economie moeilijk te voorspellen. Wij houden deze ontwikkelingen als vanzelfsprekend nauwlettend in de gaten.

Tabel 2.2.3 Huishoudens met kinderen < 18 jaar naar inkomen in Hengelo

Inkomen	Aantal	Aandeel in %
Tot 101% Wsm	384 (386)	
Tot 110% Wsm	621 (625)	
Tot 120% Wsm	760 (764)	
Tot 130% Wsm	906 (911)	

In totaal zijn er 384 huishoudens met kinderen < 18 jaar met een inkomen tot 100% en 760 huishoudens met kinderen < 18 jaar tot 120% Wsm.

Tabel 2.2.4 Aantal kinderen < 18 jaar in (minima)huishoudens

Inkomen	Aantal	Aandeel in %
Tot 100% Wsm	832 (846)	
Tot 110% Wsm	1.323 (1.344)	
Tot 120% Wsm	1.605 (1.631)	
Tot 130% Wsm	1.872 (1.903)	

Van alle kinderen < 18 jaar in Hengelo groeiden er in 2016 2.200 kinderen op in een huishouden met een inkomen tot 120% Wsm. Dit aantal is in 2019 gedaald tot 1.631. Op basis van de minimascan van juli 2020, en dat blijft natuurlijk een schatting, groeien nog 1.605 kinderen in Hengelo op in armoede.

Inkomensgrens:

Op basis van de geschatte omvang van de doelgroep, houden wij als uitgangspunt voor het vernieuwde beleidskader een inkomensgrens van 120% voor de bijzondere bijstand, het minimabeleid en de collectieve zorgverzekering. De uitkomsten van de evaluatie en de daarbij horende inkomenseffectmeting geven geen aanleiding de inkomensgrens te verhogen naar 130%.

Glijdende schaal:

Vanwege de armoedeval die mogelijk ontstaat bij een inkomen net boven deze grens, passen wij de glijdende schaal toe. Net als voorheen wordt bij de vaststelling van de hoogte van de bijdrage rekening gehouden met het inkomen boven de 120%. Het meerdere wordt dan in mindering gebracht op de bijdrage.

Omvang schuldenproblematiek in Hengelo

Hierboven noemden we al, dat als je naar verwachting de schulden niet binnen 3 jaar kunt terugbetalen, er sprake is van problematische schulden. De groep huishoudens met schulden is niet eenvoudig en tot op persoonsniveau in kaart te brengen. De exacte omvang weten we dus niet. Landelijke onderzoeken schatten dat 2 op de 5 huishoudens achterlopen met hun betalingen. En geschat wordt dat 1 op de 5 huishoudens te maken heeft met (problematische) schulden. Omgerekend naar Hengelo zou dit kunnen betekenen dat we te maken hebben met 7.400 huishoudens in de (problematische) schulden.

De oorzaken voor het moeilijk rond kunnen komen zijn⁷:

- Uitgaven stijgen en inkomsten blijven gelijk (40%)
- Te hoge vaste lasten (37%)
- Inkomen is gedaald (26%)
- Ziekte, hogere zorgkosten (20%)
- Nonchalance, te makkelijk geld uitgeven (10%)

De belangrijkste reden voor deze problemen is dat de uitgaven stijgen, hoge vaste lasten of hoge zorgkosten, maar het inkomen niet meestijgt.

2.3 Wet- en regelgeving

Twee belangrijke wettelijke pijlers onder het armoede- en schuldenbeleid zijn de Participatiewet en de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening. In deze paragraaf lichten we deze kort toe.

Participatiewet

De Participatiewet (2015) regelt de ondersteuning van iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet reedt. De wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden, ook mensen met een arbeidsbeperking. In de Participatiewet is ook het recht op bijstand, bijzondere bijstand, individuele inkomensvoorschot en overige toeslagen geregeld. Het minimabeleid en armoedebelief zijn voor een belangrijk deel verankerd in de Participatiewet. Ten behoeve van de versterking en uitvoering van het armoedebelief wordt door het Rijk aan gemeenten een decentralisatie-uitkering verstrekt, met daaraan specifieke voorwaarden en doelen gekoppeld.

⁷ Nibud, Financiële problemen 2018

Verordeningen en beleidsregels

Op de diverse onderdelen wordt ons gemeentelijk beleid uitgewerkt in verordeningen en of beleidsregels. Verordeningen worden door de raad vastgesteld en de beleidsregels door het college. Een limitatieve opsomming van de verordeningen en beleidsregels die van toepassing zijn:

- Beleidsregels bijzondere bijstand/Schulinck
- Verordening individuele inkomenstoeslag 2020
- Verordening individuele studietoelage 2015
- Beleidsregel individuele studietoelage 2020
- Verordening maatschappelijke participatie 2019
- Re-integratieverordening 2018
- Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2020

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs, 2012) regelt de ondersteuning van mensen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg. De gemeente dient hiervoor een beleidsplan op te stellen dat 'de hoofdzaken bevat van het door de gemeente te voeren beleid betreffende integrale schuldhulpverlening en het voorkomen dat personen schulden aangaan die ze niet kunnen betalen'.

Voor wat betreft schuldhulpverlening is het gemeentelijk beleidskader bepalend, dit is conform wettelijke bepaling in de Wgs door de raad vastgesteld.

- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2020 "Werken aan een betere financiële toekomst"
- Beleidsregel schuldhulpverlening 2012

Brede schuldenaanpak

Het aanpakken en voorkomen van armoede en schuldenproblematiek vereist nauwe samenwerking tussen ministeries, Rijks uitvoerders en gemeenten. Om die reden is in 2018 de Brede Schuldenaanpak geïntroduceerd waar alle betrokken partijen, vanuit een gedeeld beeld en dezelfde uitgangspunten, het schuldenbeleid invullen en uitvoeren.

In de brede aanpak staan als belangrijkste doelen gedefinieerd:

- Preventie en vroegsignalering: het voorkomen van problematische schulden en het treffen van maatregelen om problematische schulden terug te dringen;
- Effectieve schuldhulpverlening: afspraken om inwoners met schulden effectiever te helpen;
- Sociale incasso: bevorderen van een zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso
- Complexiteit van inkomensvoorzieningen aanpakken.

Om deze doelstellingen te bereiken, wordt er landelijk ingezet op voorlichting, stimulering en het opschalen van slimme combinaties van effectieve methodieken.

Vanaf 1 januari 2021 treedt de herziene Wgs in, die erin voorziet dat gemeenten en andere instanties persoonsgegevens van burgers met betaalachterstanden in een vroeger stadium kunnen uitwisselen en daarmee ook eerder (en beter) hulp kunnen bieden. Welke wetswijzigingen in de herziene Wgs zijn opgenomen en een toelichting hierop vindt u in bijlage 1. Wij passen hier onze pilot Vroeg Eropaf op aan.

Armoedebelidsplan 2016-2020 en beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2020

De huidige beleidskaders voor armoede en schulden zijn vastgelegd in respectievelijk het Armoedebelidsplan 2016-2020 en het beleidsplan Schuldhulpverlening 2016-2020. Alvorens nieuwe kaders te formuleren, hebben we beide geëvalueerd. We blikken kort terug op de belangrijkste conclusies en aanbevelingen hieruit. Tijdens de politieke markt van 8 september jl. zijn deze evaluaties door de raad afgeconcludeerd met de opvatting dat we een goede basis hebben.

Samenvattend komt uit de *Evaluatie van het armoedebelid* en de *Behoeftetepeiling minima* het volgende naar voren:

De gemeente Hengelo heeft al jaren een goed armoedebelid. Dit wordt nog eens bevestigd door de uitkomsten van de evaluatie. Het gebruik en bereik van de regelingen is op basis van de cijfers over het algemeen redelijk tot goed te noemen. Met name kinderen kunnen met behulp van de maatregelen uit het Kindpakket participeren in de samenleving. Dit wordt bevestigd door de cliëntenraad, welke aangeeft hierover vanuit de doelgroep positieve berichten te ontvangen. Uit de behoeftepeiling blijkt dat de meeste minimaregelingen redelijk bekend zijn.

De meest bekende regeling is de collectieve zorgverzekering: 85% van de respondenten kent deze regeling, 67% van de doelgroep maakt hiervan ook daadwerkelijk gebruik. Hengelo scoort hiermee ten opzichte van andere gemeenten hoog.

Uit diezelfde peiling blijkt dat de belangrijkste reden waarom sommige regelingen niet worden gebruikt, is dat deze regelingen niet bekend zijn of men niet weet hoe deze regelingen aan te vragen. En iets vaker dan gemiddeld komt het voor dat de regelingen wel bekend zijn, maar niet gebruikt worden, omdat respondenten deze niet nodig hebben of dat deze niet aansluiten bij wat zij wel nodig hebben. Een regeling voor grotere uitgaven, zoals voor een computer, een fiets of de aanschaf van huishoudelijke apparaten en meubels wordt gemist en een deel van de respondenten geeft aan dat het bedrag dat zij ontvangen uit de regelingen te laag is.

De aanbevelingen die we hieruit opgehaald hebben zijn dan ook:

- Verbeteren van informatievoorziening rondom het minimabeleid
- Versimpelen van de aanvraag van regelingen
- Uitbreiden van het pakket aan minimaregelingen voor volwassenen

Samenvattend komt uit de evaluatie van het *Beleidsplan schuldhulpverlening* en het *klanttevredenheidsonderzoek* de het volgende naar voren:

De gemeente Hengelo levert al jaren goede schuldhulpverlening aan haar inwoners. Dit wordt ook bevestigd door de uitkomsten van de evaluatie en het klanttevredenheidsonderzoek. We hebben één toegangspunt in de vorm van het Zorgloket. De drempel om toegelaten te worden tot BudgetAlert is laag en de omgang met de medewerkers wordt als prettig ervaren.

Door het Convenant Huurschulden met Welbions zijn er aanzienlijk minder huisuitzettingen.

BudgetAlert is gestart met Vroeg Eropaf, waardoor we op een preventieve manier mensen in een vroegtijdig stadium al helpen met hun schulden.

De aanbevelingen die we hieruit opgehaald hebben zijn dan ook:

- Het verder verlagen van de drempel voor aanmelding
- Snellere overgang van BudgetAlert naar de Stadsbank
- Meer informatie over welke organisatie wanneer helpt

We nemen de aanbevelingen ter harte. We behouden het goede en zetten op onderdelen extra in om onze regelingen en voorzieningen verder te ontwikkelen en te versterken. Daarbij kijken we kritisch naar onze gemeentelijke systemen en dienstverlening en werken we samen met maatschappelijke partners.

3. Een vernieuwd beleidskader voor armoede en schulden; wat willen we bereiken?

3.1 Achtergrond

Een van onze doelstellingen uit het Coalitieprogramma is dat wij het belangrijk vinden dat alle inwoners van Hengelo mee kunnen doen in onze samenleving.

Coalitieprogramma 2018-2022

De gemeente Hengelo heeft al jaren een adequaat niveau aan voorzieningen op het gebied van bijzondere bijstand en minimaregelingen. Voor ons is het belangrijk dat de regelingen de participatie van alle Hengeloërs blijven ondersteunen. Mensen moeten mee kunnen doen in onze samenleving. Daarbij gaat blijvend onze bijzondere aandacht uit naar kinderen. Zij moeten de ondersteuning krijgen om op eigen benen te gaan staan. De werkloosheid daalt, maar langdurige armoede wordt niet minder. Wij kunnen dat niet wegnemen, maar willen oog houden voor de kwaliteit van leven voor deze groep inwoners. Dit gaan wij doen:

1. Wij handhaven de norm van 120% sociaal minimum voor aanspraak op de ondersteuning van ons minimabeleid en willen regelingen slimmer en effectiever inzetten. Daarvoor werken we aan een meer integrale aanpak binnen het sociaal domein.
2. Het Kindpakket blijft en de middelen blijven hiervoor beschikbaar. Wel bezien we jaarlijks hoe een adequaat Kindpakket er uit ziet. Huiswerkbegeleiding aanvullend op wat het onderwijsveld hier zelf al regelt, is daarbij van groot belang. Goed onderwijs en een diploma vormen de basis voor een goede toekomst.
3. Als de pilot huiswerkbegeleiding succesvol blijkt, willen we dat een vast onderdeel maken van het Kindpakket en waar mogelijk uitbreiden.
4. Het aanvragen en toekennen van de regelingen moet met zo weinig mogelijk administratie gepaard gaan en moet waar mogelijk de klant zelf in staat stellen keuzes te maken. De mogelijkheden van eigentijdse ICT-middelen zoals blockchain, worden verder verkend en zo spoedig mogelijk ingevoerd.
5. We gaan (via lobby) in gesprek over de beheersing, dan wel meer budget voor de toenemende kosten voor beschermingsbewind.

Met ons armoedebelief willen wij alle inwoners van Hengelo die hier vanwege een (tijdelijk) laag inkomen en/of schulden moeite mee hebben ondersteunen om dit doel te bereiken.

3.2 Doelstelling

Onze doelstelling voor het beleid is:

Met een integrale en goed bereikbare, laagdrempelige dienstverlening zoveel mogelijk inwoners optimaal gebruik laten maken van onze voorzieningen, om de gevolgen van armoede te verzachten en waar mogelijk uit hun (uitzichtloze) schulden- of armoedesituatie te helpen.

Om deze doelstelling te bereiken en het effect hiervan te kunnen monitoren, is de P&C cyclus ons belangrijkste sturingsinstrument. Om hier meer inhoud aan te geven en daadwerkelijk te kunnen meten, hebben wij indicatoren geformuleerd.

Doel schuldhelpverlening

In 2024 hebben minder inwoners problematische schulden.

Effectindicator:

- % verwijzingen naar de Stadsbank gaat dalen

Prestatie-indicator

- % aantal verwijzingen naar de Stadsbank ten opzichte van het aantal aanmeldingen schuldhelpverlening bij BudgetAlert

Toelichting

Doordat we steeds meer preventief werken en inwoners met schulden eerder bereiken, verwachten we dat BudgetAlert meer mensen met lichtere schulden zelf kan oppakken. Dit heeft als resultaat dat voor minder mensen een traject bij de Stadsbank moet worden ingezet. De Stadsbank biedt de technische schuldhelpverlening voor minnelijke en wettelijke schuldsanering.

Nulmeting:

- in 2019 is 24% van het aantal aanmeldingen bij BudgetAlert verwezen naar de Stadsbank.

3.2.1 % verwijzingen naar de Stadsbank t.o.v. het aantal aanmeldingen schuldhulpverlening bij BudgetAlert

	Nulmeting	2022	2024
% verwijzingen SON	24	22	20

Doel armoedebeleid

In 2024 maken meer inwoners optimaal gebruik van ons armoedebeleid.

Effectindicatoren:

- % huishoudens met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum dat gebruik maakt van gemeentelijke inkomensondersteuning en andere voorzieningen op het gebied van het armoedebeleid.
- % kinderen (18-) in een gezin met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum dat gebruik maakt van gemeentelijke inkomensvoorzieningen en andere voorzieningen van het armoedebeleid.

Prestatie-indicator

- % aantal unieke klanten uit de doelgroep dat gebruik heeft gemaakt

Toelichting

Door de informatievoorziening rondom het minimabeleid te verbeteren en de aanvraag van regelingen te versimpelen, verwachten we dat het bereik omhoog gaat. We kiezen voor een optimaal gebruik van ons armoedebeleid, waarbij we ons realiseren dat niet alle voorzieningen voor iedereen nodig en wenselijk zijn. Het bereik en gebruik onder kinderen willen we in ieder geval op het huidige niveau houden en waar mogelijk nog verder laten stijgen.

Door het pakket aan minimaregelingen voor volwassenen meer aan te passen aan de behoeften van de doelgroep, verwachten we dat het gebruik onder volwassenen zal toenemen.

Nulmeting:

- in 2019 heeft 12,5% van de volwassenen in de doelgroep gebruik gemaakt van de bijdrage voor sport en cultuur
- in 2019 heeft 87% van de kinderen in de doelgroep een kledingbon van het Kindpakket ontvangen

3.2.2 % volwassenen in de doelgroep dat gebruik maakt van de bijdrage voor sport en cultuur

	Nulmeting	2022	2024
%	12,5	20	25

3.2.3 % kinderen in de doelgroep dat een kledingbon van het Kindpakket ontvangt

	Nulmeting	2022	2024
%	87	90	90

4. Wat gaan we daarvoor doen?

Uit zowel de evaluaties als de behoeftepeiling minima, het klanttevredenheidsonderzoek schuldhelpverlening en gesprekken met de raad/politieke markt is gebleken dat we in de basis een goed armoede- en schuldenbeleid hebben. We beginnen daarom niet helemaal opnieuw, maar gaan door op de ingeslagen weg. We behouden het goede en zetten op onderdelen extra in om onze doelstelling zoals eerder geformuleerd te behalen/indicator te beïnvloeden.

Grofweg delen we ons nieuwe beleidskader in op de volgende onderdelen:

- 4.1 Minimabeleid;
- 4.2 Kindpakket;
- 4.3 Schuldhelpverlening;
- 4.4 Preventie en vroegsignalering;
- 4.5 Overige inzet armoedebestrijding.

4.1 Minimabeleid

In deze paragraaf benoemen we de huidige onderdelen van het minimabeleid, die we ook in het nieuwe beleidskader willen behouden. Deze lichten we kort toe. Daarnaast nemen we u mee in de ontwikkelingen, waarop we de komende periode meer het accent willen gaan leggen.

Bijzondere bijstand

Voor zover een inwoner met een inkomen tot 120% (daarboven passen we de glijdende schaal toe) voor dergelijke kosten geen beroep kan doen op een voorliggende voorziening en deze uitgaven evenmin uit de eigen middelen kunnen worden voldaan, wordt voor de voorziening in noodzakelijke kosten onverminderd bijzondere bijstand verstrekt. Hierbij kan worden gedacht aan bijzondere bijstand voor bijvoorbeeld inrichtingskosten/huisraad of rechtsbijstand. Met uitzondering van bijzondere bijstand voor een wasmachine, koelkast of fornuis, verstrekken wij de bijzondere bijstand in de vorm van leenbijstand waarbij de aflossing standaard 5% van het inkomen bedraagt.

De uitvoering van onder meer de bijzondere bijstand is in handen van de Uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken. Wij proberen het beleid voor de 3 deelnemende gemeenten Borne, Hengelo en Haaksbergen zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Dit wordt vastgelegd in beleidsregels en opgenomen in onze kennisbank.

Individuele inkomenstoeslag

Op grond van artikel 36 van de Participatiewet kan het college op verzoek aan personen van 21 jaar of ouder, maar jonger dan de pensioengerechtigde leeftijd die langdurig een laag inkomen en geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 hebben en geen uitzicht op inkomensverbetering, gelet op de omstandigheden van die persoon, een individuele inkomenstoeslag verlenen. Omdat in de Participatiewet is geregeld dat de raad de hoogte van de toeslag bepaalt en ook wat onder een langdurig en laag inkomen wordt verstaan, heeft de raad in 2020 de (nieuwe) Verordening individuele inkomenstoeslag vastgesteld. Deze wordt ongewijzigd voortgezet. Dit houdt in dat inwoners die 3 jaar of langer een inkomen op bijstandsniveau ontvangen, eenmaal per 12 maanden aanspraak kunnen maken op een toeslag van respectievelijk € 351 voor een alleenstaande, € 448 voor een alleenstaande ouder en € 499 voor gehuwden.

Individuele studietoeslag

De individuele studietoeslag is een toeslag voor scholieren en studenten die door een lichamelijke of psychische beperking niet in staat zijn om naast hun opleiding te werken. Met deze studietoeslag willen wij stimuleren dat jongeren van 18 jaar en ouder een opleiding (blijven) volgen. Want het afronden van een opleiding maakt de kans op een baan groter. De Verordening en beleidsregel Individuele studietoeslag blijven ongewijzigd van toepassing. De toeslag bedraagt € 300 netto per maand.

Kwijtschelding gemeentelijke heffingen

Inwoners van Hengelo krijgen van de gemeente een aanslag gemeentelijke belastingen. Inwoners met een laag inkomen kunnen ook in het nieuwe beleidskader in aanmerking blijven komen voor kwijtschelding. In dat geval hoeft men sommige belastingen niet of maar gedeeltelijk te betalen. Kwijtschelding is mogelijk voor de volgende belastingen:

- rioolheffing (tot 500 m³);
- afvalstoffenheffing (voor het vaste tarief);
- onroerendezaakbelasting;

- onderhoudsrecht begraafplaatsen;
- waterschapsbelastingen.

De rijksoverheid heeft normen opgesteld om te kunnen bepalen wanneer iemand kwijtschelding kan krijgen. Wij hanteren een inkomensgrens van 100%. Dit is vastgelegd in de Verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2020. In Hengelo beoordeelt het GBTwente of iemand aan die normen voldoet. Ook als het inkomen boven bijstandsniveau ligt, kan men misschien toch in aanmerking komen voor kwijtschelding. Bij de beoordeling wordt namelijk ook rekening gehouden met uitgaven voor huur en ziektekostenpremies.

Sport- en cultuurfonds

Voor inwoners van 18 jaar en ouder met een laag inkomen, tot 120% van de bijstandsnorm, niet-studerend, hebben we het Sport- en cultuurfonds. Hierin zijn tegemoetkomingen opgenomen voor sportieve, culturele, educatieve en maatschappelijke activiteiten, vakantieactiviteiten, een gratis lidmaatschap van de bibliotheek en kortingen op voorstellingen van Schouwburg Hengelo of Metropool. Deze voorzieningen zijn vastgelegd in de Verordening Maatschappelijke Participatie 2019.

Een van de conclusies uit de evaluatie van het armoedebeleid was dat, kijkend naar het totaal aantal huishoudens dat op basis van het inkomen (tot 120% Wsm) tot de doelgroep behoort, het aantal huishoudens zonder kinderen bijna 5 keer zo hoog is als het aantal huishoudens mét kinderen. Tegelijkertijd zagen we ook dat het gebruik van de regelingen onder volwassenen in verhouding laag is. De afgelopen jaren hebben wij, mede met behulp van de extra middelen van het Rijk (Klijnsma middelen), veel inzet gepleegd op (huishoudens met) kinderen. Het aanbod en de hoogte van de bijdragen voor volwassenen is daarbij achtergebleven. Naar aanleiding van de uitkomsten van de evaluatie en de aanbevelingen hieruit, willen we in dit nieuwe beleidskader meer aandacht voor en het accent leggen op deze doelgroep voor het gebruik van het Sport- en cultuurfonds.

Net als in de politieke markt van 8 september jl. door meerdere partijen werd aangegeven, willen we dit doen door meer maatwerk toe te passen en meer aan te sluiten bij de behoeften van de doelgroep.

Voorstel is de bijdrage voor sport en cultuur voor volwassenen te verhogen. Deze is al jaren hetzelfde en daardoor niet of onvoldoende meegestegen met de kosten. Tegelijkertijd is dit waarschijnlijk de voornaamste reden dat het gebruik en daardoor de participatie onder volwassenen minder hoog is dan we zouden willen. Om dit te bereiken gaan we in eerste instantie en waar mogelijk de beschikbare budgetten herschikken. Daarbij zou het ook zo kunnen zijn dat regelingen die minder aansluiten bij de behoefte worden aangepast of (deels) opgeheven of dat we toewerken naar een bijdrage met juist meer keuzevrijheid in de breedte.

Deze beleidskeuzes worden uitgewerkt in de Verordening maatschappelijke participatie. Deze wordt voor aanvang van het nieuwe subsidiejaar (1 augustus 2021) aan de raad voorgelegd.

Collectieve zorgverzekering

Ook in het nieuwe beleidskader vinden wij het belangrijk dat iedereen een goede zorgverzekering heeft. Daarom bieden wij, net als de afgelopen jaren, aan inwoners met een inkomen tot 120% samen met Menzis de collectieve zorgverzekering GarantVerzorgd aan. Een complete zorgverzekering waar de gemeente Hengelo aan meebetaalt. GarantVerzorgd is zeer uitgebreid en geeft zekerheid over extra zorg. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een ruime vergoeding voor fysiotherapie, brillen en contactlenzen en tandartskosten.

Daarnaast hebben we periodiek overleg met de zorgverzekeraar over de inhoud van de pakketten. We bespreken op welke wijze we binnen de bestaande budgetten en wettelijke kaders de collectieve zorgverzekering zo optimaal mogelijk kunnen inzetten en waarbij we afspraken maken om de eigen bijdragen terug te dringen. Zo hebben we onder meer de volledige vergoeding van de eigen bijdragen voor Wmo voorzieningen opgenomen in alle collectieve verzekeringen. Daarnaast vergoedt de zorgverzekeraar het verplicht eigen risico aan mensen die het duurste pakket afnemen. Hiervan maken vooral inwoners van Hengelo gebruik die chronisch ziek of gehandicapt zijn. Ook zien we dat een grote groep oudere inwoners hiervan gebruik maakt.

Wij bieden onze inwoners met een laag inkomen deze collectieve zorgverzekering met (collectiviteits)korting aan. Van belang om hier te melden is, dat het kabinet van plan is de collectiviteitskorting af te schaffen met ingang van 2022. Wij zullen ons hierop voorbereiden door te beoordelen wat dit betekent voor de doelgroep en of dit op een andere wijze wordt gecompenseerd.

We willen van het hoge bereik van de collectieve zorgverzekering gebruik maken om ook de andere regelingen voor mensen met een laag inkomen onder de aandacht te brengen.

Regeling gratis openbaar vervoer 65+

Een van de regelingen die interessant kan zijn voor deze doelgroep. Sinds 2006 kent de gemeente Hengelo de mogelijkheid van gratis openbaar vervoer voor inwoners van Hengelo vanaf 65 jaar.

Hiervoor is tot 2023 een budget van € 50.000 per jaar beschikbaar.

Omdat dit bedrag niet toereikend is voor alle inwoners van Hengelo vanaf 65 jaar is besloten deze regeling beschikbaar te stellen voor inwoners met een inkomen lager dan 120% van de bijstandsnorm. Hiermee kunnen 666 abonnementen uitgegeven worden.

Onze (subsidie)partners

Vanuit het armoedebeleid verstrekken wij subsidies aan het Noodfonds en de Voedselbank Midden Twente. Met (de uitbreiding van) het Kindpakket zijn daar nog eens het Jeugdfonds Sport en Cultuur Borne – Hengelo, KinderResto Van Harte, de Weekendschool Toppers op Zondag in Twente en de Stichting Onderwijsbegeleiding als partners bij gekomen. In het nieuwe beleidskader zetten we dit ongewijzigd voort, waarbij we het partnerschap graag verder willen versterken.

Onderdeel van de uitwerking van het partnerschap is de bereidheid van de gemeente om bij onvoorziene omstandigheden, zoals zich nu bijvoorbeeld voordoet met betrekking tot Corona, indien nodig incidenteel aanvullende middelen beschikbaar te stellen om de doelstellingen die we met ons partnerschap beogen te kunnen waarborgen.

Vanuit preventieoogpunt is het streven om met zoveel mogelijk inwoners in contact te komen die te maken hebben met armoede en/of schulden. We proberen hierbij zoveel mogelijk vindplaatsen in te zetten, waarbij we zeker denken aan onze (subsidie)partners. We onderzoeken graag samen met hen, hoe we onze gezamenlijke doelgroep meer gebruik kunnen laten maken van onze minimaregelingen en schuldhelpverlening.

4.2 Kindpakket

Voor kinderen uit gezinnen die moeten rondkomen van een minimuminkomen is het vaak lastig om mee te doen met leeftijdsgenoten. Ouders beschikken over onvoldoende middelen om (sociale) activiteiten te bekostigen. Om die reden blijft het Kindpakket, een pakket aan maatregelen specifiek voor kinderen tot en met 17 die opgroeien in een gezin met een laag inkomen tot 120% van de bijstandsnorm of waarvan de ouders een schuldsaneringstraject doorlopen, onderdeel van ons nieuwe beleidskader.

In deze paragraaf geven wij een opsomming van alle onderdelen, zowel de individuele bijdragen als de bijdragen aan (maatschappelijke) organisaties, van het huidige Kindpakket. Deze zijn vastgelegd in de Verordening maatschappelijke participatie 2019 en deze regelingen zetten we voort in ons vernieuwde beleid.

Individuele bijdragen

Onderstaande bijdragen worden op aanvraag en voor zover mogelijk in natura verstrekt:

- bijdrage voor schoolkosten;
- bijdrage voor sportieve, culturele, educatieve en maatschappelijke activiteiten;
- zwemlessen;
- fiets;
- kledingbon;
- identiteitskaart;
- pc/laptop;
- abonnement speel-o-theek.

Bijdragen maatschappelijke organisaties

Naast de bijdragen die individueel en op aanvraag worden toegekend, verstrekken wij vanuit het Kindpakket bijdragen aan de onderstaande (maatschappelijke) organisaties die kinderen (in natura) ondersteunen:

- Jeugdfonds Sport en Cultuur Borne – Hengelo
- Voedselbank Midden Twente
- KinderResto Van Harte
- Weekendschool Toppers op Zondag in Twente
- Stichting Onderwijsbegeleiding voor huiswerkbegeleiding

Daarnaast verstrekken wij vanuit het Kindpakket fruit op alle basisscholen in Hengelo die geen gebruik kunnen maken van het EU-Schoolfruit.

Alliantie Kinderarmoede

Gemeente Hengelo neemt deel aan de Alliantie Kinderarmoede. Een landelijke alliantie opgericht door Alles is Gezondheid, Missing Chapter Foundation en het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid.

Samen met verschillende (publieke en private) partners willen zij armoede onder kinderen uitbannen door organisaties uit alle hoeken van de samenleving bij elkaar te brengen om samen (nieuwe) creatieve en slimme oplossingen te bedenken voor de aanpak van kinderarmoede.

We stellen ons als doel om de schade voor kinderen in armoedesituaties zoveel mogelijk te beperken. Een uitwerking hiervan kan zijn dat de handreiking Armoede op school wordt toegepast op de scholen in Hengelo. Het herkennen, signaleren en kunnen bespreken van de gevolgen van armoede is daarbij uitgangspunt.

4.3 Schuldhulpverlening

In deze paragraaf benoemen we de huidige voorzieningen op het gebied van schuldhulpverlening, die we ook in het nieuwe beleidskader willen behouden. Deze lichten we kort toe. Daarnaast nemen we u mee in de ontwikkelingen, waarop we de komende periode meer het accent willen gaan leggen. Tezamen vormen zij de basis voor ons beleidskader schuldhulpverlening voor de komende vier jaar.

BudgetAlert integrale SHV

Met BudgetAlert bieden we een laagdrempelige voorziening aan waar mensen kosteloos terecht kunnen met hun financiële vragen en geldzorgen. BudgetAlert is in Hengelo dé toegang tot schuldhulpverlening. Alle inwoners vanaf 18 jaar kunnen hier gebruik van maken (iedere inwoner die als ingezetene in de basisregistratie personen is ingeschreven). Het doel is om mensen schuldenvrij te krijgen of te streven naar beheersbare schulden. De intake en adviesfunctie wordt ingezet om samen met de aanvrager te zoeken naar de beste oplossing om uit de schulden te komen. Hiervoor kan eigen gemeentelijke dienstverlening ingezet worden, maar ook de Stadsbank. Er wordt altijd maatwerk verleend. We kijken naar wat de klant nodig heeft en hoe we de schulden kunnen oplossen. Het doel is belangrijker dan de procedure daar naartoe.

Waar mogelijk wordt gewerkt met een warme overdracht. De integrale aanpak om vanuit één ondersteuningsplan, één huishouden en met één regisseur te opereren heeft zich de afgelopen jaren verder ontwikkeld en deze zetten we voort. Regisseurs Wmo of Jeugd en klantmanagers Participatiewet schakelen bij financiële problematiek altijd BudgetAlert in. Andersom kijkt BudgetAlert niet alleen naar de schulden, maar ook naar de onderliggende problematiek. Deze wisselwerking in de samenwerking is voor alle partijen van belang, aangezien we zien dat mensen pas echt zorg en hulpverlening aanvaarden als de financiële situatie enigszins stabiel is.

We werken binnen de wettelijk gestelde termijnen:

- Binnen vier weken vindt een eerste gesprek plaats waarin de hulpvraag wordt vastgesteld
- Is er sprake van een dreigende situatie, dan vindt binnen drie werkdagen dit gesprek plaats

In de praktijk volgt na de aanmelding bij het Zorgloket binnen drie werkdagen de intake. De intake wordt afgesloten met een beschikking. De wettelijke termijnen worden daarmee ruimschoots gehaald. Vanaf 2021 is er vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) een verordeningplicht om inzicht te geven in de beslistermijn die geldt bij schuldhulpverlening. Hiertoe wordt met ingang van 1 januari 2021 de Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Hengelo van kracht.

Met de wijzigingen in de Wgs geldt vanaf 1 januari 2021 tevens de verplichting om een toelatingsbeschikking te sturen met een plan van aanpak. Hierbij willen we tevens informatie verstrekken over welke organisatie wanneer helpt en inzicht geven in de termijnen van de trajecten.

Er is speciale aandacht voor gezinnen met inwonende minderjarige kinderen. Indien dat nodig is, worden ze met voorrang behandeld.

We stimuleren gezond financieel gedrag en de eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van onze inwoners zodat financiële problemen geen belemmering vormen om te participeren. Bij gezond financieel gedrag gaat het om het in balans brengen van inkomsten en uitgaven, het optimaal gebruik maken van voorzieningen en sparen om onvoorziene uitgaven op te kunnen vangen. Hierdoor voorkomen we achterstanden en onnodige maatschappelijke kosten als gevolg van schulden.

ROZ Schuldhulpverlening voor ondernemers

ROZ biedt al 10 jaar schuldhulpverlening voor ondernemers, in opdracht van bijna alle gemeenten in Twente en de Achterhoek. Het team schuldhulpverlening adviseert en begeleidt ondernemers bij het afwikkelen van schulden.

De nauwe samenwerking met de andere disciplines (bedrijfsadvies/Bbz en startersadvies) binnen ROZ is van toegevoegde waarde om een ondernemer zo snel en goed mogelijk te kunnen helpen. De schuldhulp is er in eerste instantie op gericht om in potentie goede bedrijven in de lucht te houden. Als dat niet meer mogelijk is, ondersteunt ROZ ook bij het op een goede manier beëindigen van het bedrijf.

Bij de schuldhulp besteedt ROZ niet alleen aandacht aan de schuldenproblematiek, maar ook aan andere (in het gezin) belemmerende factoren om zelfstandig goed te kunnen (blijven) functioneren. Hiervoor werkt het ROZ integraal samen met de andere afdelingen binnen de sector Sociaal. Onderdeel van deze samenwerking is waar nodig ook de warme overdracht naar BudgetAlert of Werk en Inkomen.

Ondernemers met financiële problemen melden zich vaak (te) laat. Daarom is en blijft ROZ actief op het gebied van vroegsignalering. Onder meer door het doorlopend verzorgen van voorlichtingen over de dienstverlening bij onder andere banken, accountants- en administratiekantoren, gemeenten en maatschappelijk betrokken organisaties, het verkondigen van deze dienstverlening via sociale media, regionale/lokale media en het aanbieden van een gratis juridisch spreekuur voor ondernemers. Zo is er onlangs een pilot gestart met GBT en weten diverse deurwaarderskantoren en de Belastingdienst door te verwijzen naar ROZ. Ook is er een pilot om budgetbeheer voor ondernemers mogelijk te maken. Dit is uniek in Nederland.

ROZ is lid van de branchevereniging schuldhulpverlening (NVVK) en is initiatiefnemer van de landelijke community voor schuldhulpverlening aan ondernemers binnen de NVVK. Voor ROZ is een grote rol weggelegd als adviesorgaan van het NVVK in contacten met de verschillende ministeries. Landelijk neemt de aandacht voor schuldhulp voor ondernemers verder toe. ROZ is betrokken bij een stimuleringsprogramma in samenwerking met het landelijke programma 'Schouders eronder' om gemeenten te faciliteren bij het organiseren van schuldhulp voor ondernemers.

De stabilisatiefase kan afhankelijk van de mate van zelfredzaamheid van de klant geregeld worden in de vorm van:

- Inhouding/doorbetaling vanuit de Participatiewet uitkering
- Budgetbeheer bij de Stadsbank
- Beschermingsbewind.

Beschermingsbewind

Inwoners die, tijdelijk of blijvend, niet in staat zijn om voor hun financiële belangen te zorgen kunnen onder beschermingsbewind worden gesteld. Beschermingsbewind wordt opgelegd door de rechter en kan ook alleen door de rechter opgeheven worden. Als iemand te weinig draagkracht heeft om de bewindvoerder te kunnen betalen, verleent de gemeente bijzondere bijstand. Bewindvoering wordt uitgevoerd door marktpartijen maar ook door de Stadsbank. Bewindvoering is een zware en dure voorziening en niet voor iedereen noodzakelijk. De gemeentelijke schuldhulpverlening kan ook passend zijn.

We zien al jaren een stijging in het aantal mensen met beschermingsbewind en daarmee een stijging in de uitgaven bijzondere bijstand. Ook zijn er zorgen over de kwaliteit van de bewindvoering. De rechter controleert de bewindvoerder, de gemeente heeft hierin geen of nauwelijks bevoegdheden. Om toch invloed uit te kunnen oefenen en grip te krijgen op de kosten en kwaliteit van beschermingsbewind, hebben we drie actiepunten benoemd ter verbetering.

1. Mogelijkheden verkennen om met brancheorganisaties/bewindvoerders tot een convenant te komen.
2. Aanscherpen van bijzondere bijstand voor kosten curatele, onderbewindstelling en mentorschap. We werken dit verder uit in afstemming met de rechtbank en andere gemeenten. Het doel is dat de bewindvoerder het plan van aanpak mee moet sturen bij de aanvraag bijzondere bijstand. Dit geeft ons de gelegenheid om het traject van de cliënt te ondersteunen waar nodig. We willen er ook op sturen dat er schuldhulpverlening wordt aangevraagd.
3. Pilot Bewind in eigen beheer. De pilot wordt in 2021 opgepakt. Voor de financiering hiervan is de verbinding gelegd met het innovatiebudget.

Met ingang van 2021 krijgen we als gemeente adviesrecht bij bewindvoering. Het betreft adviesrecht bij schuldbewind. Wij zullen de rechtbank informeren dat we gebruik van dit adviesrecht wensen te maken vanaf 1 januari 2021. In afstemming met de rechtbank werken we dit verder uit. Met dit adviesrecht verwachten we meer grip te krijgen op de kwaliteit en de kosten van (schulden)bewind.

[Minnelijk traject schuldregelen Stadsbank](#)

De Stadsbank spant zich in om ten behoeve van onze inwoner met schulden met alle schuldeisers tot een regeling van zijn problematische schulden te komen. Hierbij wordt rekening gehouden met de belangen van de schuldeisers. Minnelijk schuldregelen is mogelijk via een saneringskrediet, herfinanciering of sociale lening.

[Wsnp aanvraag via Stadsbank](#)

Als de minnelijke regeling niet is geslaagd, dan kan de Stadsbank een verzoekschrift indienen voor de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp). De Wsnp is toegankelijk voor mensen (natuurlijk persoon) met een woonplaats in Nederland. De Wsnp is ook mogelijk voor mensen die geen Nederlandse staatsburger zijn en een verblijfsvergunning hebben.

4.4 Preventie en vroegsignalering

We willen eerder en beter risico's op schulden of armoede bij inwoners in beeld krijgen. Daarom willen we meer nog dan nu inzetten op preventie. Door in een vroeg stadium in contact te komen met inwoners met een laag inkomen en/of schulden kunnen problemen beheersbaar blijven en soms tijdig verholpen worden. Inwoners moeten weten waar ze kunnen aankloppen voor ondersteuning en wat de gemeente voor hen kan doen. We kunnen als gemeente meer naar de inwoners toe gaan en actief informeren. Daarnaast is het van belang dat professionals en vrijwilligers elkaars ondersteuningsaanbod kennen. Het signaleren van armoede en schulden is belangrijk, maar zeker ook het goed doorverwijzen.

We hebben de notitie "Een nieuw focus op preventie in het sociaal domein Hengelo" vastgesteld. Een uitwerking van deze preventievisie vanuit het thema armoede zullen we nader onderzoeken.

In deze paragraaf benoemen we alle voorzieningen die we reeds hebben op het gebied van preventie en die we ook in het nieuwe beleidskader willen behouden. Deze lichten we kort toe. Daarnaast nemen we u mee in de ontwikkelingen, waarop we de komende periode meer het accent willen gaan leggen.

[Informatiebijeenkomsten](#)

Wij organiseren tweemaal per jaar een informatiebijeenkomst voor alle belangstellenden werkzaam in het maatschappelijk middenveld, waarin wij hen op de hoogte brengen van de actuele stand van zaken van de diverse gemeentelijke en landelijke regelingen. Daarnaast informeren wij op verzoek ook in kleine groepen professionals en vrijwilligers. Zij zijn onze ogen en oren in de stad en komen mogelijk met nog meer inwoners in contact dan die wij zelf al kennen.

[Website](#)

De website van de gemeente is onlangs vernieuwd. Door een geavanceerde zoekfunctie wordt informatie sneller en gemakkelijker gevonden. Daarnaast is deze helemaal op het taalniveau B1 geschreven. Hier kunnen inwoners terecht voor informatie over alle regelingen voor een laag inkomen en schuldhulpverlening. Naast de gemeentelijke regelingen is hier ook informatie en bijhorende links te vinden naar onder meer Bereken uw recht, Nibud en de Belastingdienst (toeslagen). Daarnaast is er de portal MijnHengelo. Onderdeel hiervan is MijnWerkenInkomen; een beveiligde digitale omgeving waar inwoners met een uitkering van Werk en Inkomen direct toegang hebben tot (nu nog een deel van) hun gegevens.

Wij streven er naar om MijnWerkenInkomen tevens in te zetten om onze regelingen actiever onder de aandacht te brengen. Meer brengen in plaats van halen. Op het moment dat er weer een regeling beschikbaar is, willen we onze inwoners hier actief op wijzen door bijvoorbeeld de aanvraag al digitaal klaar te zetten op basis van maatwerk.

[Foldermateriaal](#)

Voor mensen die niet of minder digitaal vaardig zijn, hebben we daarnaast ook nog steeds onze folders op papier. Hierbij kunt u denken aan de folder van BudgetAlert, de collectieve zorgverzekering Menzis en het Kindpakket en Sport- en cultuurfonds. Inwoners met een Participatiewet uitkering informeren wij maandelijks middels de nieuwsbrief Alinea. Voor

intermediairs en professionals verschijnt jaarlijks de Regelingen op een rij. Hierop is in een oogopslag te zien welke landelijke en gemeentelijke regelingen er zijn.

Ondersteuning

Voor wie deze informatie moeilijk te begrijpen of formulieren lastig in te vullen zijn hebben we onder meer de Brievenhulp, Zorgloket/Publieksplein, Administratie thuis en BudgetAlert.

Preventiekalender

Intern maken we gebruik van de preventiekalender. Hierin houden we bij welke regelingen op welke data moeten worden gecommuniceerd.

Armoedesignaleringskaart

De gemeente heeft samen met Wijkkracht een Armoedesignaleringskaart opgesteld. Dit is een van de producten die zijn voortgekomen uit het project Gezonde Toekomst Dichterbij. Via de Wijkkracht academie wordt er scholing aangeboden om armoede te signaleren. De Armoedesignaleringskaart wordt hierbij ingezet.

Convenant huurschulden

Om dreigende huisuitzetting te voorkomen hebben we met Welbions en de Stadsbank Oost Nederland het Convenant huurschulden afgesloten. Dit werkt uitstekend. Zoals uit de evaluatie van ons beleid 2016-2020 blijkt, is het aantal huisuitzettingen drastisch verlaagd sinds we de werkwijze vanuit het convenant toepassen. Het convenant wordt jaarlijks geëvalueerd met partijen. Vanuit de pilot Vroeg Eropaf, zie hieronder, werken we nu ook samen met andere woningcorporaties. We gaan onderzoeken of we de werkwijze vanuit het Convenant huurschulden kunnen toepassen in de samenwerking met andere verhuurders.

Vroegsignalering van schulden/Vroeg Eropaf

Om Vroeg Eropaf in pilotvorm te kunnen uitvoeren, is in 2019 het regionale Convenant vroegsignalering van schulden in Twente ondertekend.

Vroegsignalering is het vroegtijdig in beeld brengen van mensen met betalingsproblemen om hulpverlening in een eerder stadium mogelijk te maken en erger te voorkomen. Twee elementen zijn essentieel bij vroegsignalering. Ten eerste maken we gebruik van betalingsachterstanden van vaste lasten. Denk hierbij aan huur, water, energie en zorgverzekering. Ten tweede wordt er vroegtijdig hulp geboden zonder dat de betrokkene daarvoor een verzoek heeft gedaan.

De inwoner wordt actief hulp aangeboden op het gebied van financiën. De resultaten van het huisbezoek worden neergelegd in een plan van aanpak. Het vroegsignalering traject is dan afgerond, maar het is van groot belang dat de reguliere hulpverlening aansluit en de uitvoering van het plan van aanpak ter hand neemt. Gewekte verwachtingen worden anders direct weer tenietgedaan.

De huisbezoeken worden niet altijd vooraf aangekondigd. Dit kan vragen oproepen bij onze inwoners. Daarom informeren wij alle inwoners via de pers en via onze gemeentelijke website. Ook worden inwoners geïnformeerd via Alinea en via andere nieuwsbrieven. Ook alle crediteuren informeren hun afnemers of cliënten dat hun incasso systeem is aangepast en dat ze meedraaien in de regionale pilots van vroegsignalering.

Op divers gebied wordt (vroeg)signalering van schulden als zeer waardevol gezien en wordt er ook integraal op ingezet. Zo hebben we vanuit de Brede aanpak dakloosheid geformuleerd dat we voor 1 januari 2022 beleid hebben geformuleerd op het gebied van de preventie en vroegsignalering van schulden om huisuitzettingen te voorkomen.

Met de wijzigingen in de Wgs die vanaf 1 januari 2021 van kracht zijn, zullen we onze pilot Vroeg Eropaf gewijzigd doorzetten. We bieden dan bijvoorbeeld ook actief onze dienstverlening aan bij inwoners van wie wij een eenvoudige melding van een betalingsachterstand in de vaste lasten ontvangen. Deze wetwijziging biedt ons mogelijkheden –én verplichtingen- waarbij we ons goed moeten realiseren dat dit een grote impact heeft op de privacy van onze inwoners. De uitvoering hiervan zal met de grootste zorgvuldigheid gebeuren.

Integrale, laagdrempelige en waar mogelijk digitale dienstverlening

Voor het aanvragen van een uitkering, bijzondere bijstand, toeslagen, schuldhulpverlening en andere vormen van financiële ondersteuning, kennen we als gemeente (en Rijk) vele verschillende toegangen, loketten en aanvraagprocedures.

De onoverzichtelijkheid en versnippering van de toegang tot ondersteuning en voorzieningen werpt een hoge drempel op. Mensen die hulp zoeken kunnen daardoor 'afhaken' en financiële ondersteuning mislopen die juist voor hen bestemd is.

Om die reden willen wij onze dienstverlening waar mogelijk versimpelen, beter bereikbaar maken en bundelen waar dat kan. Tijdens de politieke markt van 8 september jl. werd dit ook door meerdere partijen als aandachtspunt voor het nieuwe beleidskader meegegeven.

Bundelen van aanvragen

De bijdragen vanuit het minimabeleid worden veelal verstrekt per subsidiejaar dat loopt van 1 augustus tot 1 augustus het jaar daarop volgend. Wij stellen ons zelf als doel in het voorjaar te komen met een advies hoe we de regelingen daadwerkelijk kunnen versimpelen en beter bereikbaar maken. Hierbij kunt u denken aan het digitaliseren van de regelingen door middel van een webshop of stadspas, een inkomenstoets eens per 12 maanden (en niet meer bij iedere aanvraag minimabeleid) en/of het uitbreiden van de mogelijkheid regelingen automatisch toe te kennen/verlengen bij ongewijzigde omstandigheden (vergelijkbaar met schoolkosten en kledingbonnen voor mensen met een Pw uitkering).

Informatievoorziening verbinden

Daarnaast gaan we proberen zoveel mogelijk initiatieven te verbinden. Op het moment dat een inwoner zich meldt voor bijvoorbeeld de collectieve zorgverzekering of schuldhelpverlening, worden hierbij meteen de overige regelingen voor een laag inkomen besproken/meegenomen. Om inwoners actief te bereiken gaan we kijken naar de inzet bij wijkcentra en Wijkkracht. Ook gaan we onderzoeken wat hierin de rol kan zijn van cliëntondersteuners of ervaringsdeskundigen. Om niet alleen regelingen, maar ook krachten te bundelen denken we aan het instellen van een integraal afstemmingsoverleg/Armoedetafel.

Aanvragen van schuldhelpverlening

Schuldhelpverlening wordt aangevraagd via het Zorgloket. Dit kan vanaf maart dit jaar ook telefonisch plaatsvinden. Ons doel is om ook digitaal aanmelden mogelijk te maken.

Onderwijs als vindplaats

Het onderwijs signaleert, maar het biedt ook een ingang om kinderen te bereiken. We stellen ons als doel om hier meer gebruik van te maken. Het herkennen, signaleren en kunnen bespreken van de gevolgen van armoede is een belangrijk onderdeel van onze aanpak. Wij hebben kennisgenomen van de handreiking Armoede op school en maken ons er hard voor dat deze uitgevoerd wordt op de scholen.

4.5 Overige inzet armoedebestrijding

In deze paragraaf komen een viertal onderwerpen aan de orde die niet of minder eenvoudig in te delen zijn in een van de bovenstaande onderdelen van dit beleidskader. Wellicht omdat ze van belang zijn voor het gehele armoede- en schuldenbeleid. We leiden de ontwerpen kort in, schetsen een beeld van de huidige voorzieningen en maatregelen en nemen u ten slotte mee in de ontwikkelingen, waarop we in de komende periode meer het accent willen gaan leggen.

Re-integratie en participatie

Een betaalde baan biedt perspectief op het oplossen en verminderen van schulden en armoede. Het doel van de Participatiewet is iedereen naar werk te begeleiden, al dan niet met ondersteuning. In de praktijk blijkt dat dit doel niet voor iedereen haalbaar en realistisch is. Desondanks is de dagelijkse inzet van Werk en Inkomen erop gericht dit doel te behalen. Een wezenlijk deel van de uitkeringsgerechtigden heeft een substantiële afstand tot de arbeidsmarkt. In veel gevallen geldt dat een ontwikkeltraject nodig is om iemand richting betaald werk te kunnen begeleiden. Om de afstand te kunnen bepalen maken wij gebruik van de indeling op de participatieladder. Afhankelijk van de trede-indeling, de ladder kent zes treden, wordt bepaald wat het doel is en welke inzet van instrumenten nodig is. In de instrumentenkoffer zitten onder meer: werkcoaches, arbeidsmarktcoaches, adviseurs werkgeversdienstverlening, arbeidsdeskundigen, jobcoaches, loonkostensubsidie, werkstage en re-integratiebedrijven. De inzet is erop gericht mensen met een uitkering een trede/tredes hoger op de participatieladder te krijgen en daarmee de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

Jeugd

We bieden duurzame ondersteuning aan de kinderen in gezinnen waar armoede en/of schulden een rol spelen, om te voorkomen dat dit hen belemmert in hun ontwikkeling. Voor hen hebben we onder andere voorzieningen binnen het Kindpakket en huiswerkbegeleiding.

Kennis over de eigen financiële huishouding is vast onderdeel geworden in trajecten voor jongeren, zoals Perspectiefjaar en Toekomstplan. Deze integrale aanpak willen we blijvend doortrekken naar toekomstige programma's, zoals bij inburgering en maatschappelijke opvang. Jongeren met problematische schulden helpen we weer op weg om uit de schulden te komen. We onderzoeken de mogelijkheden om specifiek voor deze doelgroep schuldhulpverlening in te zetten en te coachen op zelfredzaamheid.

Participatie

Voor sommige mensen is regulier werk ook op de lange termijn geen optie. Het gaat hier om mensen met een uitkering die ingedeeld zijn op trede 1 en 2 van de participatieladder. Er is dan sprake van een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De gemeente stimuleert deze mensen wel om maatschappelijk te participeren, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk. Doel is deze mensen mee te laten doen aan allerlei maatschappelijke activiteiten en mogelijk groei op de participatieladder. Om dit te bereiken maakt de gemeente gebruik van de participatiecoaches.

Eenzaamheid

Eenzaamheid wordt vaak omschreven als 'je niet verbonden voelen'. Je mist een hechte, emotionele band met anderen of je hebt minder contact met andere mensen dan je wenst. Het percentage eenzame mensen is over het algemeen hoger bij mensen op leeftijd. Eenzaamheid begint vaak bij het stoppen met werken, het wegvallen van een geliefde of het niet zo gemakkelijk meer naar buiten kunnen. Eenzaamheid komt echter ook voor bij volwassenen, bij de zogenaamde 'werkende generatie'. En ook onder jongeren is eenzaamheid een steeds groter probleem aan het worden.

Duidelijk zal zijn dat armoede (en schulden) een belangrijke oorzaak is voor het niet of veel minder kunnen meedoen. Enerzijds omdat er daadwerkelijk geen geld is om ergens bij aan te sluiten en "erbij te horen" anderzijds omdat er sprake is van schaamte en men dus een smoes bedenkt waarom men liever thuisblijft. Of waarom de kinderen niet naar een verjaardagsfeestje kunnen of er zelf een kunnen geven. Als men woont in een straat of buurt met stigma van armoede en achterstand, is men niet bezig met de toekomst, maar met het overleven per dag.

Ons gemeentelijk sociaal beleid is gericht op meedoen en participeren. Het voorkomen van eenzaamheid draagt bij aan een betere zelfredzaamheid en gezondheid en welbevinden. De problematiek rond eenzaamheid is dus sterk verweven met het gemeentelijk beleid op meerdere terreinen als welzijn, zorg, jeugd, inkomen, werk, cultuur en sport. In dit beleidskader (h)erkennen we het risico op eenzaamheid vanwege armoede of schulden.

Tijdens de politieke markt van 8 september jl. werd ook expliciet aandacht gevraagd voor dit thema. We blijven dan ook onverminderd inzetten op de hoofdlijn van de gemeentelijke aanpak in het bespreekbaar maken (doorbreken van het taboe) en zo mogelijk verminderen van eenzaamheid. Ons beleid richt zich op meer bewustwording, verbeteren van de signalering en het creëren van samenwerking (netwerken).

Laaggeletterdheid en intergenerationele armoede

Laaggeletterdheid: het niet voldoende beheersen van de basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden) is vaak een van de onderliggende oorzaken dat mensen financieel in de problemen komen.

Landelijk gezien is 1 op de 9 inwoners laaggeletterd. Alleen in Hengelo gaat het al om zo'n 5400 mensen tussen de 16 en 65 jaar. Dat willen we graag veranderen. Ook de ouders van mensen die niet goed kunnen lezen en schrijven zijn vaak laaggeletterd. En de volgende generatie dreigt dat ook weer te worden, omdat ouders niet bij machte zijn hun kinderen voldoende te ondersteunen in hun ontwikkelings- en leerproces. Omdat laaggeletterdheid daarmee een van de belangrijkste oorzaken van intergenerationele armoede is, is de aanpak daarvan een van de onderwerpen waaraan we aandacht besteden in ons nieuwe beleidskader. Bij ons heeft een (afstudeer)onderzoek plaatsgevonden⁸, waar goede adviezen en tips uit komen die we graag oppakken. We denken dan vooral aan bewustwording en training van de medewerkers van BudgetAlert, samen met de medewerkers van Wijkkracht.

⁸Het signaleren van laaggeletterdheid in de schuldhulpverlening: Een onderzoek naar de belemmerende en bevorderende factoren bij het signaleren van laaggeletterdheid door de professionals van BudgetAlert in Hengelo, H. van de Geest, 2020

Om dit probleem van laaggeletterdheid bij de basis aan te pakken zijn er in Hengelo al verschillende initiatieven.

- taalmeter: iedereen die in Hengelo een Participatiewet uitkering aanvraagt, maakt gedurende het intakeproces de taalmeter in de bibliotheek. Bij een mogelijke indicatie laaggeletterd, volgt er ter plekke een gesprek met een gekwalificeerde docent om oorzaak en mogelijke oplossingen te bespreken;
- met Taal in de Wijk hebben we een uitgebreid en laagdrempelig aanbod voor taallessen in verschillende wijkcentra;
- daarnaast kunnen cursisten bij het ROC terecht voor meer formeel onderwijs;
- in de vernieuwde bibliotheek is een Ontwikkelplein ingericht, waar iedereen terecht kan met vragen voor ondersteuning en cursussen op maat;
- in de bibliotheek en wijkcentra worden verschillende activiteiten georganiseerd om mensen te ondersteunen. Zo kennen we in Hengelo het Taalcafé, Zing Nederlands met me, de Voorleesexpres voor kinderen in de basisschoolleeftijd en diverse computercursussen op alle niveaus en in meerdere talen.

Daarnaast heeft de gemeente Hengelo de "Direct-Duidelijk-deal" ondertekend. Hiermee onderstreept de gemeente het belang van duidelijke communicatie. Een goed voorbeeld is de nieuwe gemeentewebsite die helemaal op het taalniveau B1 is geschreven. De mening van ervaringsdeskundigen is de beste meetlat voor onze dienstverlening en die gaan we dan ook meer inzetten. Wijkkracht is op dit moment actief aan het werven voor nieuwe taalambassadeurs. Met hen gaan we stapsgewijs onze brieven en andere communicatie doorlopen of het begrijpelijk is. Onze partners zijn onze ogen en oren in de wijk, dus ook daar worden medewerkers opgeleid om laaggeletterdheid te herkennen en om goed door te verwijzen naar passend aanbod.

Energietransitie

We zijn in Nederland bezig met een energietransitie, waarbij het doel is dat het energiesysteem van de toekomst duurzaam moet zijn. In Hengelo is de wijk Nijverheid bijvoorbeeld proefwijk voor verduurzaming en aardgasvrij wonen. Rondom armoede zit veel schaamte. Betreffende inwoners spreken zich niet of nauwelijks uit. Mogelijk is energie een meer schaamtevrij onderwerp dan armoede. Wellicht is het mogelijk om via dit onderwerp in contact te komen met de doelgroep.

Om dit doel te bereiken gaan we:

- verkennen hoe problemen door fors stijgende woonlasten door de toekomstige energietransitie voorkomen kunnen worden voor mensen - huurders en woningeigenaren - met een 'smalle beurs';
- bezig met energie coaching: het geven van laagdrempelige energietips. Dit kan bijdragen aan het vergroten van bewustzijn en bereidheid. Hiermee kunnen huishoudens gestimuleerd en geholpen worden om energie te. Welbions heeft op dit moment twee energiecoaches in dienst die hieraan werken.
- starten met kleine energiemaatregelen als opstap naar grotere maatregelen. In de Nijverheid starten we met de "Led op elkaar"-actie waarmee we inspelen op het sociaal omzien naar elkaar, als ook op de verduurzaming (door één Ledlamp gratis per huishouden te verspreiden).
- bij de toekenning van bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen, aandacht hebben voor het energielabel van het gebruiksgoed.

Werkende armen

Mensen die werken maar evengoed een risico hebben op armoede. Feit is dat een aanzienlijke groep werkenden permanent tot de door ons geformuleerde doelgroep behoort, omdat ze nooit meer dan 120% Wsm zullen verdienen. Dit geldt overigens ook voor AOW-ers zonder of met een klein pensioen; er is geen reëel zicht meer op inkomensverbetering door bijvoorbeeld werk. Hetzelfde geldt vaak voor mensen met een migratieachtergrond. Al deze mensen zijn vaak niet in beeld bij de gemeente. Vooral zelfstandigen vragen niet snel om hulp en/of zien zichzelf niet als doelgroep voor de (gemeentelijke) regelingen. Uit onderzoek van de SCP is gebleken dat bij de meeste gemeenten gerichte doelstellingen of beleid voor werkende armen ontbreken. Gemeenten denken hen te bereiken via de voorzieningen die voor alle burgers beschikbaar zijn, maar dat spreekt niet vanzelf.

We kunnen als gemeente meer verbinding zoeken met organisaties die werken met de doelgroep, lokale werkgevers en onderwijsinstellingen.

Om de doelgroep ondernemers te bereiken, hebben we in het afgelopen jaar een start gemaakt met het gericht aanschrijven van ondernemers die bekend zijn bij het ROZ. Daarnaast hebben collega's van het ROZ ons geadviseerd hoe we de teksten in onze informatiefolders als bijvoorbeeld

die van het Kindpakket en Sport- en cultuurfonds kunnen aanvullen/aanpassen dat deze ook ondernemers aanspreken. Aan beide acties geven we in het nieuwe beleidskader graag een vervolg.

Naast het versterken van de samenwerking met het ROZ hierin, hopen we ook een aantal werkgevers bereid te vinden om hierin samen met ons op trekken. Om zodoende ook onder werkende armen in loondienst armoede en schulden bespreekbaar te maken en te voorkomen en/of beperken.

4.6 Schematische weergave

Onderstaand overzicht is een schematische weergave van alle regelingen en voorzieningen die we al hebben en willen behouden/voortzetten. Met daarbij in de laatste kolom de aanvullingen daarop die we gaan inzetten om onze doelstelling voor de komende vier jaar te behalen.

[illegible]

- Fruit op school		
Schuldhelpverlening - BudgetAlert integrale SHV - ROZ schuldhelpverlening voor ondernemers - stabilisatietrajecten - beschermingsbewind - minnelijk traject schuldregelen Stadsbank - Wsnp aanvraag via Stadsbank	Wet gemeentelijke schuldhelpverlening Beleidsplan Schuldhelpverlening Beleidsregel schuldhelpverlening	- jongeren met schulden ondersteunen - dienstverlening waar mogelijk versimpelen, beter bereikbaar maken en verbinden waar dat kan - telefonisch aanmelden bij BudgetAlert en onderzoeken digitale aanmelding - maatregelen beschermingsbewind, waaronder Adviesrecht
Preventie en vroeg-signalering - Informatiebijeenkomsten - Websites - Foldermateriaal - Ondersteuning - Preventiekalender - Armoedesignaleringskaart - Vroeg Eropaf - Lidmaatschap Startpunt geldzaken - advies bij aanvraag Bereken Uw Recht	Wet gemeentelijke schuldhelpverlening	- dienstverlening waar mogelijk versimpelen, beter bereikbaar maken en bundelen waar dat kan - inzet MijnWerkenInkomen - digitaliseren van de regelingen door middel van een webshop of stadspas, inkomenstoets eens per 12 maanden en niet meer bij iedere aanvraag minima beleid en/of het uitbreiden van de mogelijkheid regelingen automatisch toe te kennen/verlengen bij ongewijzigde omstandigheden - inzet bij wijkcentra en Wijkkracht - pilot Vroeg Eropaf
Overige inzet armoedebestrijding Re-integratie en Participatie - Mensen ondersteunen Eenzaamheid: - Voorkomen door meedoen en participeren - Bespreekbaar maken (doorbreken taboe) - Bewustwording, verbeteren signalering en creëren van samenwerking (netwerk) Laaggeletterdheid: - Taalmeter - Taal in de wijk - ROC - Ontwikkelplein bibliotheek - Taalcafé, Zing Nederlands met me, Voorleesexpres Energietransitie: - Proefwijk Nijverheid Werkende armen - Minimabeleid tot 120% - Dienstverlening ROZ	Re-integratieverordening 2018	Laaggeletterdheid: - signaleren van laaggeletterdheid - Taalambassadeurs Energietransitie: - Verkenning stijgende woonlasten door energietransitie voorkomen - Energie coaching - Aandacht voor energielabel bij verstrekken bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen Werkende armen: - Verbinding leggen met organisaties die werken met de doelgroep

5. Middelen, monitoring en vervolg

5.1 Welke middelen zetten we in?

Voor de uitvoering van dit nieuwe beleidskader zetten wij de reguliere begrotingsmiddelen in. Dit geeft het volgende financiële plaatje van de beschikbare middelen:

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Minimabeleid	1.007.000	1.007.000	1.007.000	1.007.000
Bijzondere bijstand (excl. bewind)	1.278.000	1.278.000	1.278.000	1.278.000
Individuele inkomenstoelag	559.000	559.000	559.000	559.000
Collectieve zorgverzekering	1.105.000	1.105.000	1.105.000	1.105.000
Kwijtschelding	1.240.000	ntb	ntb	ntb
Bijzondere bijstand bewindvoering	1.229.000	1.229.000	1.229.000	1.229.000
Schuldhelpverlening Stadsbank	654.000	654.000	654.000	654.000
BudgetAlert (lonen)	885.000	885.000	885.000	885.000
Schuldhelpverlening algemeen	93.000	93.000	93.000	93.000

Bovenstaande bedragen zijn nog exclusief de jaarlijkse indexering.

Uitgangspunt om uitvoering te geven aan de voorgestelde focuspunten is het waar mogelijk herschikken van de bestaande budgetten en beschikbare middelen. Investerings voor extra inzet zijn afhankelijk van keuzes die de raad gaat maken in de begrotingsraad. Een eventueel verzoek voor extra budget leggen wij middels een voorstel bij de kadernota aan uw raad voor.

Naar verwachting stelt het Rijk met Prinsjesdag extra middelen beschikbaar voor armoede en schulden als gevolg van de coronacrisis. Deze zetten wij in voor de verwachte volumestijging als gevolg van de conjunctuur.

Extra middelen kinderarmoede

Specifiek voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen, ontvangen we met ingang van 2017 € 450.000 per jaar van het Rijk. Met de inzet van deze middelen hebben we het Kindpakket uitgebreid. Inmiddels zijn deze middelen structureel opgegaan in het budget minimabeleid. Het huidige Kindpakket is hiermee structureel onderdeel geworden van ons gemeentelijk beleid.

5.2 Monitoring

De P&C cyclus is het belangrijkste sturingsinstrument. In het Jaarverslag en de Jaarrekening blikt het college inhoudelijk en financieel terug op de onderdelen en de ontwikkeling daarvan. Monitoren maakt het mogelijk om tijdig bij te sturen wanneer de gewenste resultaten uitblijven of niet voldoen aan de verwachtingen.

In een aparte notitie worden de 4 Hengelose criteria (Doelgroepgericht, Effectiviteit, Professionaliteit, Efficiëntie) uitgewerkt naar een kader dat gebruikt kan worden voor de monitoring van de geformuleerde indicatoren en dat de basis kan vormen voor de sturing hierop. Daartoe worden de 4 criteria gekoppeld aan de focuspunten uit het (concept) Beleidsplan Armoede en Schulden 2021-2024. Zo kan inzichtelijk gemaakt worden welke vragen in de monitoring van de focuspunten aan de hand van de criteria in ieder geval aan de orde moeten komen.

5.3 Vervolg

De kaders in dit beleidsplan hebben we zoals gezegd vertaald in beleidsuitgangspunten en vervolgens in acht focuspunten. Niet alles staat meteen met ingang van 1 januari 2021 of kan worden uitgevoerd. Bepaalde zaken vragen uitwerking of nader onderzoek.

Mochten de omstandigheden wijzigen, zoals bijvoorbeeld naar aanleiding van de coronacrisis, dan kan het zo zijn dat de kaders tussentijds aangepast moeten worden.

Bijlage 1 Wetswijzigingen

Wetswijzigingen

Vier wetswijzigingen die vanaf 1 januari 2021 allemaal ingevoerd worden, moeten gemeenten ondersteunen in hun taken op het gebied van armoedebestrijding en schuldhulpverlening. Het gaat om:

1. *Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wet vbvv)*

Met de wet vbvv wordt een eenduidige manier van berekenen van de beslagvrije voet door beslagleggers op periodieke vorderingen gewaarborgd. Die eenduidigheid wordt bereikt door het gebruik van gestandaardiseerde rekenregels. De gegevens die daarvoor nodig zijn, worden niet meer bij de schuldenaar uitgevraagd, maar loongegevens worden geautomatiseerd opgehaald uit de Polisadministratie van UWV en persoonsgegevens, waaruit de gezinssituatie kan worden afgeleid, uit de Basisregistratie Personen (BRP).

2. *Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag*

Het doel van het wetsvoorstel is een wettelijke grondslag creëren voor de verbeterde uitwisseling van gegevens tussen de beslagleggende partijen. Overheidsorganisaties en gerechtsdeurwaarders gaan informatie uitwisselen over beslagen en verrekeningen van mensen met schulden. De gegevensuitwisseling moet helpen om te voorkomen dat, wanneer meerdere schuldeisers beslag leggen, mensen onder het bestaansminimum terechtkomen.

3. *Wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening*

Op hoofdlijnen betekent de wijziging het volgende:

1. De wijziging geeft gemeenten een grondslag om gegevens van burgers met betalingsachterstanden in een vroeg stadium uit te wisselen met woningcorporaties, energie- en drinkwaterbedrijven en zorgverzekeraars. Hiermee wordt vroegsignalering een expliciete taak van de gemeente en krijgen gemeenten mensen met schulden tijdig in beeld en kunnen zij schuldhulpverlening aanbieden.

2. Gemeenten zorgen voor breed toegankelijke schuldhulpverlening voor alle inwoners. De wijziging van de Wgs verduidelijkt dit nogmaals en versterkt de rechtspositie van iemand die om hulp vraagt. Zo staat bijvoorbeeld dat een hulpvraag zowel schriftelijk als mondeling kan worden gesteld.

3. Gemeenten worden geacht een beschikking af te geven na het eerste gesprek waarin de hulpvraag wordt vastgesteld. En ook bij afwijzing en beëindiging. Er geldt een verordeningplicht om de beslistermijn bij de aanvraag schuldhulpverlening vast te leggen.

4. In de toekenningsbeschikking wordt een plan van aanpak opgenomen. Daardoor weet iemand met schulden waar hij aan toe is.

5. Het college is bevoegd persoonsgegevens van de inwoner, die het college heeft verkregen voor de uitvoering van de taken die bij of krachtens de Jeugdwet, de Participatiewet of de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 aan het college zijn opgedragen, ook te verwerken als dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de Wgs.

4. *Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind*

Geeft gemeenten de mogelijkheid rechters te adviseren over de vraag of iemand met problematische schulden hulp moet krijgen van een beschermingsbewindvoerder of dat een lichtere vorm toereikend is. Verder biedt het adviesrecht de rechter de mogelijkheid om alternatieve vormen van ondersteuning af te wegen bij de beoordeling van het verzoek tot instelling van schuldenbewind. Daarnaast kan schuldenbewind alleen voor bepaalde tijd worden ingesteld.

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van de Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo

Nota van beantwoording inspraakreacties

Concept Beleidskader Armoede en Schuldhulpverlening 2021-2024

1. Inleiding

Voor u ligt de nota van beantwoording op de ingediende inspraakreacties op het concept Beleidskader Armoede en schuldhulpverlening 2021-2024 "Het taboe doorbreken". Dit concept beleidskader heeft gedurende de periode 22 september 2020 tot 20 oktober 2020 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode is gelegenheid gegeven tot het indienen van reacties. De ter inzagelegging en de inspraakperiode zijn aangekondigd in de advertentie met het gemeentenieuws en op de website van de gemeente Hengelo.

In de bovengenoemde periode zijn drie inspraakreacties binnengekomen. Alle zijn binnen de gestelde termijn ontvangen en daarmee ontvankelijk. Hieronder zijn de reacties samengevat en voorzien van een reactie van het college van B&W. Bij elke reactie is aangegeven wat het college van B&W ermee heeft gedaan of mee gaat doen. Er zijn vier categorieën reacties:

- Overgenomen: de reactie is verwerkt in het beleidsplan;
- Niet overgenomen: de reactie is niet verwerkt in het beleidsplan;
- Meenemen bij uitvoering: de reactie bevat een actie die de gemeente, na vaststelling van het beleidsplan, mee zal nemen in de uitvoering;
- Voor kennisgeving aangenomen: het college van B&W neemt kennis van de zienswijze, maar verwerkt deze niet in het beleidsplan.

2. Inspraakreacties

§ 2.1. Overzicht ingekomen inspraakreacties

Van de volgende (rechts)personen zijn reacties ontvangen:

	Indiener	Adres	Datum ontvangst
1.	Adviesraad Sociaal Domein Hengelo	Per mail info@adviesraadhengelo.nl	1 oktober 2020
2.	Voedselbank Midden Twente	Per mail info@voedselbankmidentwente.nl	7 oktober 2020
3.	Clëntenraad Minima en WMO Hengelo	Per mail info@clientenraadhengelo.nl	16 oktober 2020

§ 2.2. Zienswijzen en beantwoording

Hieronder zijn de ingekomen inspraakreacties (zienswijzen) opgenomen in de middelste kolom. De afwegingen van het college staan in de rechter kolom.

	Zienswijze	Reactie college van B&W
1.	1. De Adviesraad adviseert om in het beleid ruimte te maken (bijvoorbeeld door een deel van het budget van de maatregelen te alloceren) voor preventief beleid en daarover in gesprek te gaan met burgers en maatschappelijke partners (zoals Wijkkracht en het onderwijs). We hebben begrip voor het feit dat er nog geen uitgewerkt plan is, maar zouden de	1. We hebben "Een nieuw focus op preventie in het sociaal domein Hengelo" (november 2019) vastgesteld. Ook armoede en schulden is hierin opgenomen. In het onderliggende Beleidskader Armoede en Schulden hebben we er voor gekozen om preventie integraal op te nemen in hoofdstuk 4.4.

Nota van beantwoording inspraakreacties

Concept Beleidskader Armoede en Schuldhulpverlening 2021-2024

ambitie om tot een breed preventieplan te komen graag in het beleid zien opgenomen. 2. De adviesraad verwacht ambitie om armoede in integraliteit op te pakken met andere versterkende omstandigheden (m.n. laaggeletterdheid en schooluitval) op te nemen in het beleid. 3. M.b.t. cultuur adviseert men tot een generiek budget te komen, dat door mensen zelf naar believen kan worden ingezet. Hierbij wordt ook de koppeling met het geluksbudget genoemd. 4. De Adviesraad adviseert vereenvoudiging van de procedures. Dat zit in taal, in bereikbaarheid en in beschikbaarheid. 5. De Adviesraad adviseert in het beleid op te nemen dat gestreefd wordt de schade voor kinderen in armoedesituaties zoveel mogelijk te beperken en mee te nemen in beleidsvorming, maar ook in beleidsuitvoering. 6. De Adviesraad adviseert om in het beleid de ambitie op te nemen dat binnen het brede sociale domein en op iedere school in de gemeente Hengelo met deze handreikingen (o.a. handreiking armoede op school) wordt gewerkt en dat er actief gewerkt wordt aan de vorming een lokaal netwerk van aandacht functionarissen op de scholen die dit in hun takenpakket hebben. We wensen de gemeente hierin een regierol toe, die hiermee ook een actieve rol in het kader van de alliantie tegen kinderarmoede kan invullen. 7. De Adviesraad adviseert om in het beleid een concrete ambitie op te nemen waarmee het bereik van de maatregelen om armoede te verhelpen ook bij de groepen terecht komt die nu nog niet voldoende gevonden worden	2. We onderschrijven deze ambitie. Wij zien ook de relatie tussen armoede en bijvoorbeeld laaggeletterdheid of schooluitval. Wij nemen deze ambitie, om armoede in integraliteit op te pakken, explicieter op in het beleidskader en in onze aanpak. 3. We hebben de gemeenteraad toegezegd te zoeken naar manieren om voor volwassenen een volwaardig pakket vorm te geven. Dat sluit ook aan bij uw advies. Dit wordt onderdeel van de verdere uitwerking. 4. We herkennen dit zeker en hebben hier aandacht voor. We noemen digitalisering van het aanvraagproces – mogelijk met een pasjessysteem, we zetten taalambassadeurs in om onze brieven en beschikkingen te herschrijven. Ook onderzoeken we hoe de drempel om aan te vragen verder kan worden verlaagd. 5. Wij nemen in ons beleid expliciet op dat we schade voor kinderen in armoedesituaties zoveel mogelijk beperken. Dit wordt vervolgens omgezet in acties in de beleidsuitvoering. Als er uitwerking komt van de generatietoets, zoals de SER adviseert, dan zullen we beoordelen wat dit betekent voor ons beleid. 6. Het herkennen, signaleren en kunnen bespreken van de gevolgen van armoede is een belangrijk onderdeel van onze aanpak. Wij hebben kennisgenomen van de handreiking Armoede op school en maken ons er hard voor dat deze uitgevoerd wordt op de scholen. Dit past zeker in het kader van de Alliantie Kinderarmoede. 7. We hebben in het onderliggende beleidskader prestatie-indicatoren gesteld. Eén daarvan gaat over het bereik van onze regelingen. Wij stellen ons tot doel om een groter deel van de doelgroep te bereiken met onze regelingen. Dit sluit aan bij uw advies. De reacties 2 en 6 nemen we over. Reactie 5 nemen we deels over en deels nemen we deze mee in de uitvoering.
--	--

Nota van beantwoording inspraakreacties

Concept Beleidskader Armoede en Schuldhulpverlening 2021-2024

		We nemen reactie 3 mee in de uitvoering. De overige reacties worden voor kennisgeving aangenomen, in positieve zin, omdat ze aansluiten bij wat we in het beleidskader hebben geformuleerd.
2.	De Voedselbank vraagt zich af hoe de samenwerking eruit gaat zien als het college de Voedselbank meer gaat gebruiken als middel om meer mensen te bereiken die in aanmerking zouden kunnen komen voor ondersteuning uit één van de onderdelen uit het armoedebeloid. Ook vragen ze zich af of de toekenning van een vervolgsubsidie afhankelijk wordt gesteld van deze medewerking aan het streven in contact te komen met de doelgroep.	Het streven is – vanuit preventieoogpunt - om met zoveel mogelijk inwoners in contact te komen die te maken hebben met armoede en/of schulden. We proberen hierbij zoveel mogelijk vindplaatsen in te zetten, waar de Voedselbank er één van is. We onderzoeken graag samen met onder andere de Voedselbank, hoe we onze gezamenlijke doelgroep meer gebruik kunnen laten maken van onze minimaregelingen en schuldhulpverlening. Dit heeft geen relatie met de subsidieverlening. We verduidelijken de tekst op dit onderdeel. Deze reactie nemen we over, in die zin dat we het partnerschap en dit streven om de vindplaatsen in te zetten explicieter benoemen.
3.	De Cliëntenraad is tevreden met het Kindpakket. Wel ziet men graag dat de kleding vanuit het Jeugdfonds ook bij goedkopere winkels besteed mag worden. Men adviseert om de inkomensgrens omhoog te brengen naar 130%, omdat de afgelopen jaren de kosten van levensonderhoud disproportioneel gestegen zijn ten opzichte van de uitkeringen en lagere lonen. Voor volwassenen adviseert de Cliëntenraad om het bedrag voor sport en cultuur te verhogen naar minimaal € 250, omdat het huidige bedrag onvoldoende is om gebruik te kunnen maken van sport of cultuur. Ook stelt men voor om de vergoeding voor vakantie activiteiten te verhogen naar € 50 en € 100. Tevens verzoekt men om alternatieven voor korting op Metropool of de schouwburg.	We hebben begrip voor uw verzoek en leggen dit voor aan het bestuur van het Jeugdfonds Sport en Cultuur. We hebben afgelopen jaar onderzoek gedaan naar de hoogte van de inkomensgrens en aan de hand daarvan besloten om de 120% grens niet te wijzigen. We hebben de gemeenteraad toegezegd te zoeken naar manieren om voor volwassenen een volwaardig pakket vorm te geven. Dat sluit ook aan bij uw advies. Dit wordt onderdeel van de verdere uitwerking. U noemt expliciet de verruiming en alternatieven voor Metropool en Schouwburg en vakantieactiviteiten. Dit sluit aan bij wat we in het beleidskader hebben opgenomen om te onderzoeken. De reacties worden voor kennisgeving aangenomen, in positieve zin, want de meeste sluiten aan bij wat we in het beleidskader hebben geformuleerd.

Nota van beantwoording inspraakreacties

Concept Beleidskader Armoede en Schuldhulpverlening 2021-2024

3. Conclusie

In hoofdstuk 2 zijn de zienswijzen beantwoord. Aan de hand van de zienswijzen van de Adviesraad Sociaal Domein, reacties 2, 5 (gedeeltelijk) en 6, en van de Voedselbank, hebben we het Beleidskader Armoede en Schulden op onderdelen aangepast.

De overige zienswijzen leiden niet tot aanpassing van het Beleidskader Armoede en Schulden 2021-2024.

College van Burgemeester en Wethouders

Gemeente Hengelo

Ons kenmerk: 20 065

Betreft: concep Beleidskader Armoede en schulden “Het taboe doorbreken” zaaknummer: 3123931

Hengelo, 1 oktober 2020

Geacht College,

Hierbij doe ik u ons advies omtrent het concept Beleidskader Armoede en schulden “Het taboe doorbreken” zaaknummer: 3123931 toekomen. Met interesse hebben wij kennisgenomen van het concept Beleidskader Armoede en Schulden en we zijn onder de indruk van de geboden mogelijkheden voor mensen die met armoede en schulden te maken hebben.

Op maandag 28 september 2020 bespraken we het beleidskader en de achtergronden met een afvaardiging van de adviesraad en een aantal van uw ambtenaren. Prettig ook om te merken dat zij open stonden voor suggesties en ook zelf ontwikkelmogelijkheden zagen.

Ons advies is opgebouwd uit een aantal punten die we ook maandag al bespraken.

1. Preventie

Een van de grootste gesprekspunten uit ons onderhoud was de vraag wat er aan preventie van armoede gedaan kan worden. We merken dat er vele maatregelen zijn die de armoede verhelpen, als het eenmaal zover is, maar dat het kennelijk lastiger is om in termen van universele preventie tot acties te komen. We vinden het van belang om te benadrukken dat beleid in het sociaal domein bij voorkeur over de drie

kolommen van preventie verdeeld zou moeten zijn: er zijn maatregelen nodig die de problemen oplossen (die zijn in Hengelo ruim voorhanden), er zijn interventies nodig op selectieve groepen, waarvan bekend is dat ze gemakkelijk problemen krijgen (hier komen we verderop op terug) en er is een aanpak nodig die actief beschermt tegen het ontstaan van armoede.

→ we adviseren om in het beleid ruimte te maken (bijvoorbeeld door een deel van het budget van de maatregelen te alloceren) voor preventief beleid en daarover in gesprek te gaan met burgers en maatschappelijke partners (zoals Wijkkracht en het onderwijs). We hebben begrip voor het feit dat er nog geen uitgewerkt plan is, maar zouden de ambitie om tot een breed preventieplan te komen graag in het beleid zien opgenomen.

2. Integraliteit

In veel analyses komt de prevalentie van armoede gelijk met een aantal andere problemen: laaggeletterdheid, werkloosheid, opleidingsmogelijkheden. In het beleid dat er nu ligt is die integrale aanpak nog geen duidelijke ambitie.

→ we adviseren de ambitie om armoede in integraliteit op te pakken met andere versterkende omstandigheden (mn laaggeletterdheid en schooluitval) op te nemen in het beleid.

3. Flexibiliteit en maatwerk

We sluiten ons aan bij het advies van de cliëntenraad minima over de uitbreiding van de mogelijkheden van cultuurbonnen. Maak het voor mensen mogelijk om daarin hun eigen keuzes te maken.

→ in algemeenheid is dit een advies: er zijn voor heel veel zaken heel veel mogelijkheden. Het zou helpen als er een wat generieker budget komt dat door mensen zelf, naar believen kan worden ingezet. Dat generieke budget kan individueel worden toegekend maar zou ook in de vorm van een budget beschikbaar kunnen komen waar in het sociaal domein de sociaal werkers gemakkelijker toegang toe hebben. We missen de koppeling en de inzet van het geluksbudget, waarvan we begrepen dat dat nog steeds bestaat in Hengelo.

4. Toegankelijkheid

We onderschrijven de wens om te komen tot een vereenvoudiging van de aanvraagprocedure. Juist voor mensen in armoede en schulden is die toegankelijkheid van belang. De optie van een Hengelo-pas is mooi, maar zou wellicht zelfs nog een stap verder gebracht kunnen worden: door de pas voor elke

Hengeloër geschikt te maken (met uiteraard een verschil in mogelijkheden per Hengeloër) werkt de pas minder stigmatiserend.

→ we adviseren vereenvoudiging van de procedures. Dat zit in taal, in bereikbaarheid en in beschikbaarheid. Het is belangrijk om ook de systeemproblemen die mede oorzaak zijn van het in stand blijven van armoedeproblemen actief aan te pakken.

5. Generatietoets

De adviesraad ziet jeugd als speerpunt bij het beleid in het sociaal domein. Bij maatregelen in het kader van schulden zou daarom altijd een [generatietoets](#) plaats moeten vinden. Dat kan in het maken van beleid, maar juist ook in de uitvoering. In het kader van de bijdrage aan de alliantie kinderarmoede kan bijvoorbeeld door Hengelo gekozen worden voor een uitvoeringspraktijk waarbij de schade die maatregelen voor volwassenen (kortingen op uitkeringen, beslagen) voor kinderen in de betreffende situatie hebben actief worden beperkt. Dat kan met gerichte armoedemaatregelen.

→ We adviseren in het beleid op te nemen dat gestreefd wordt de schade voor kinderen in armoedesituaties zoveel mogelijk te beperken en mee te nemen in beleidsvorming, maar ook in beleidsuitvoering.

6. Rol in de samenwerking met maatschappelijke partners

Ten aanzien van de bijdrage aan de alliantie kinderarmoede missen we in het huidige beleid een passende ambitie. Vanuit de alliantie zijn handreikingen beschikbaar voor onderwijs en binnenkort voor het sociaal domein en de jeugdgezondheidszorg. Het herkennen, signaleren en kunnen bespreken van de gevolgen van armoede is daarbij uitgangspunt.

→ We adviseren om in het beleid de ambitie op te nemen dat binnen het brede sociale domein en op iedere school in de gemeente Hengelo met deze handreikingen wordt gewerkt en dat er actief gewerkt wordt aan de vorming een lokaal netwerk van aandachtsfunctionarissen op de scholen die dit in hun takenpakket hebben. We wensen de gemeente hierin een regierol toe, die hiermee ook een actieve rol in het kader van de alliantie tegen kinderarmoede kan invullen.

7. Komt de hulp terecht waar het nodig is

We hebben zorgen over het bereik van de op zichzelf goede maatregelen. Komt de ondersteuning terecht bij de mensen die het nodig hebben. We hebben begrepen dat dit probleem erkend wordt en dat hierin al pogingen gedaan worden om ook de wat onbekendere groepen te bereiken (zzp-ers, werkende armen, mensen waarbij het inkomen plots snel daalt), maar zouden graag de ambitie hierbij willen teruglezen in het beleid.

→ we adviseren om in het beleid een concrete ambitie op te nemen waarmee het bereik van de maatregelen om armoede te verhelpen ook bij de groepen terecht komt die nu nog niet voldoende gevonden worden.

Hoewel we in de kern dus erg te spreken zijn over de wijze waarop Hengelo de maatregelen om armoede te verhelpen vormgeeft hopen we met dit advies de ambitie die we merkten in het gesprek concreter vorm te geven.

Hopend u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Bram Rikhof
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein

Mevrouw M. Ten Heuw
Wethouder gemeente Hengelo
Postbus 18
7550 AA HENGELO

Hengelo, 7 oktober 2020

Geachte mevrouw Ten Heuw, beste Mariska,

Op 31 augustus 2020 hebben wij een bijeenkomst gehad met de drie wethouders van het werkgebied van VBMT en de heer Eijkelenkamp. Van dit gesprek hebben wij geen verslag mogen ontvangen, maar dat terzijde.

In de bijeenkomst zijn een aantal onderwerpen aan bod gekomen: een strategische samenwerking tussen gemeenten en VBMT in het kader van het (nieuw vast te stellen) gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid, het werken door sommige voedselbanken volgens het principe 'Geen pakket zonder traject', ontwikkelingen richting teruglopend voedselaanbod (met name droge kruidenierswaren) en de financiële bijdragen periode 2019 - 2021. Over het laatste onderwerp willen wij het niet hebben. Wij wachten de antwoorden op onze aanvragen af.

Alhoewel beide partijen positief zijn over de gedachte van een strategische samenwerking, is aan dit begrip (nog) geen concrete invulling gegeven. Wel is Amersfoort genoemd als voorbeeld van een samenwerking tussen voedselbank en gemeente. Ten aanzien van de inventarisatie van voedselbanken die het principe 'Geen pakket zonder traject' hanteren, hebben wij bij onze koepelorganisatie VBN geïnformeerd over de beschikbaarheid van een landelijk overzicht. Dit is niet het geval.

Naar aanleiding van het Lidl initiatief om voedselverspilling tegen te gaan en de efficiency slag onder producenten, hebben wij gesproken over de mogelijkheid van een gemeentelijke noodfonds voor de aankoop van voedsel.

Ondanks de toezegging, hebben wij geen uitnodiging voor de politieke markt ontvangen. Wel hebben wij het concept Beleidsplan Armoede en Schulden 2021 - 2024 gekregen. Hierop hebben wij de volgende aanmerking.

VBMT ontvangt een bijdrage vanuit het Kindpakket. Dit pakket vormt één van de bouwstenen van het gemeentelijk armoedebeleid. De relatie tussen subsidieverstrekker en -ontvanger wordt subsidiepartnerschap genoemd. Dit partnerschap wilt u voortzetten én versterken door bijvoorbeeld meer gebruik te maken van de voedselbank als middel om meer mensen te bereiken die in aanmerking zouden kunnen komen voor ondersteuning uit één van de onderdelen uit het armoedebeleid. Wij weten niet hoe dit in de praktijk eruit gaat zien. Wordt de toekenning van een vervolgsubsidie afhankelijk gesteld van onze medewerking aan uw streven in contact te komen met uw doelgroep? Als u dit ziet als 'strategische samenwerking', dan vragen wij ons af wat de reden is dat u dit in augustus niet voren heeft gebracht. U zult begrijpen dat wij ons overrompeld voelen.

Graag horen wij van u.

Met vriendelijke groet

Bestuur Voedselbank Midden Twente

Cc : M. Kottevan
P. Zwanenberg
M. Eijkelenkamp

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Naar aanleiding van de evaluatie schuldhulpverlening en de evaluatie armoedebeloid hebben wij een advies uitgebracht. Aanvullend op dit advies willen wij de volgende punten nogmaals onder uw aandacht brengen.

Bij het opstellen van de beleidsnota was één van de uitgangspunten zorgen dat minima kunnen participeren in de samenleving, met bijzonder aandacht voor de kinderen. Dat is wat ons betreft zeker gelukt. Wij horen van onze doelgroep vooral positieve berichten. Het invoeren van het kindpakket voor kinderen geeft ouders financiële ruimte en wordt zeer gewaardeerd.

Regelingen voor kinderen

Er wordt dankbaar gebruik gemaakt van het Jeugdfonds sport & cultuur. Onze achterban vindt het echter wel vervelend dat de bon voor sportkleding alleen kan worden gebruikt bij Intersport. Zij willen ook graag de mogelijkheid hebben de aanschaf van sportkleding bij Bristol en Scapino te kunnen doen. Daar is het namelijk goedkoper.

Regelingen voor volwassenen

De bestaande regelingen voor volwassen zijn in de tijd achtergebleven en maken participeren maar zeer beperkt mogelijk. Ons inziens belemmert het gebrek aan regelingen en te lage vergoedingen actieve deelname aan de maatschappij. De vergoeding voor sport en cultuur is dusdanig laag dat er weinig gebruik van wordt gemaakt. Gezien de gemiddelde kosten van een sport of activiteit is dat niet meer op te brengen. Er is dus onvoldoende financiële ruimte om het verschil tussen de kosten en de bijdrage zelf te kunnen betalen. Wij adviseren dan ook om deze bijdrage te verhogen naar minimaal € 250,-.

Vanuit onze achterban wordt vaak gevraagd waarom onderstaande regelingen niet (voor volwassenen) beschikbaar zijn:

- Kledingbon;
- Gratis identiteitskaart of korting bij de aanschaf;
- Vergoeding voor een fiets;
- Korting voor het openbaar vervoer;
- Hogere vergoeding voor vakantie activiteiten;
- Kortingpas (of iets dergelijks) voor aanschaf voor gezonde levensmiddelen en persoonlijke verzorging;
- (Gedeeltelijke-) Vrijstelling van Diftar.

Verruiming activiteiten volwassenen

Er wordt vaak gevraagd naar alternatieven voor de kortingsactie voor schouwburg Hengelo en voor Metropool. Zelfs met een korting van 50% zijn de kaarten duur en is de aanschaf voor velen geen optie. Is het niet mogelijk mensen de gelegenheid te geven een keer een avond uit eten gaan of een bezoek te brengen aan de bioscoop? Een verruiming van de mogelijkheden zou worden gewaardeerd.

Ook voor de vakantieactiviteiten is de bijdrage voor volwassenen te laag. Het is wenselijk voor volwassenen de bijdrage te verhogen naar € 50,- (eendaagse activiteit en voor € 100,- (meerdaagse activiteit).

Tot slot

De afgelopen jaren zijn de kosten van levensonderhoud disproportioneel gestegen ten opzichte van de uitkeringen en lagere lonen. Daarom pleiten wij voor alle regelingen (inclusief de collectieve zorgverzekering) de inkomensgrens te verhogen naar 130% van het sociaal minimum.

Rechtbank Overijssel - Zwolle
T.a.v. de heer H.J.H. van Meegen, president
Postbus 10067
8000GB Zwolle

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Adviesrecht Bewind	3138538		

Geachte heer Van Meegen,

Met ingang van 1 januari 2021 heeft onze wetgever het mogelijk gemaakt dat gemeenten de rechter adviseren inzake beschermingsbewind bij schulden.

Met deze brief maken wij kenbaar dat wij als Gemeente Hengelo graag gebruik maken van dit adviesrecht. Indien er hiervoor nadere formaliteiten moeten worden afgehandeld, dan vernemen wij dit graag van u.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Hengelo,
de griffier, de voorzitter,

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Behandelaanbod

Onderwerp	Kunst- en Cultuurnota 2021-2024		
Zaaknummer	3131078	Portefeuillehouder	Bas van Wakeren
Belangrijkste beslissing/-besprekingspunten	De raad wordt voorgesteld om: 1. Kennis te nemen van de inspraaknotitie op de concept Kunst- en cultuurnota 2021-2024 en af te zien van verdere inspraak. 2. de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 vast te stellen als kader voor het gemeentelijk cultuurbeleid. 3. Beschikbaar stellen van budget van 3x €35.000,- (voor de jaren 2021, 2022 en 2023) middels eerste begrotingswijziging 2021, aanvullend aan de €75.000,- die structureel ter beschikking is gesteld. 4. Besluiten een externe partij begin 2021 de richting en het kader van de activiteit 'realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars laten exposeren' verder vorm te geven en daarover college en raad in juni 2021 te informeren.		
Historie	Na de evaluatie van de huidige kunst- en cultuurnota (2014-2020) is de bestuurlijke opdracht 'actualisering cultuurvisie' geformuleerd. Hierin is de insteek van de nieuwe kunst- en cultuurnota vastgesteld en zijn de kaders en aanbevelingen uit de evaluatie en van de raad opgenomen. De totstandkoming van de kunst- en cultuurnota is een participatief proces geweest. Nadat met input van de raad en de adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving de bestuurlijke opdracht voor actualisering van de beleidsnota en aandachtspunten is geformuleerd, is er in verschillende ontwikkelfases samen met andere partijen de nota uitgewerkt. In de ophaalfase is op 4 maart 2020 een cultuurbijeenkomst georganiseerd, waarin met het culturele veld en andere geïnteresseerden gesproken is. Op 25 augustus 2020 in de Politieke Markt zijn de conceptversie van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 en de drie varianten voor beleid beeldende kunst als concept besproken door de fracties. Ook zijn er verschillende inspraakreacties geweest. De huidige versie van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 is de definitieve versie die de Raad ter vaststelling aangeboden wordt. Ten opzichte van de versie die de raad voor de zomer is aangeboden is het volgende verwerkt: - de input van de beeldvormende Politieke Markt van 25 augustus en raadpleging adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving op 5 juni en 18 september - het advies Beeldende Kunst - de meerjarenbegroting 2021-2024 en de meerjarenplanning 2021-2024		

Politieke Markt	24 november 2020			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Frank Peters	Gerrit-Jan Eeftink	Digitaal. Voor publiek te volgen via www.youtube.com/gemeentehengeloOV	Sociaal	150 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Na eventuele insprekers is het woord aan de fracties om hun oordeel over het voorliggende stuk te geven. De fracties wordt gevraagd om –indien mogelijk– ook aan te geven of zij voornemens zijn met een motie of amendement te komen. Hierover kunnen de fracties met elkaar en het college in debat.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐	duur: maximaal 5 minuten aan de start van de vergadering. Bij veel insprekers kan de voorzitter de insprekijid verkorten.		

Raad	16 december 2020	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De conclusie van de behandeling in de politieke markt is dat het stuk geagendeerd wordt als bespreekstuk tijdens de eerst volgende raadsvergadering. De raad wordt tijdens de raadsvergadering een besluitvormend oordeel gevraagd of zij de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 wenst vast te stellen als kader voor het gemeentelijk cultuurbeleid.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3131078	van de peppel, erik	SOC-BEL	Bas van Wakeren
ONDERWERP			
3131078 - Besluitvorming kunst- en cultuurnota 2021-2024			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Aanleiding: bestuursopdracht actualisatie Kunst- en cultuurnota

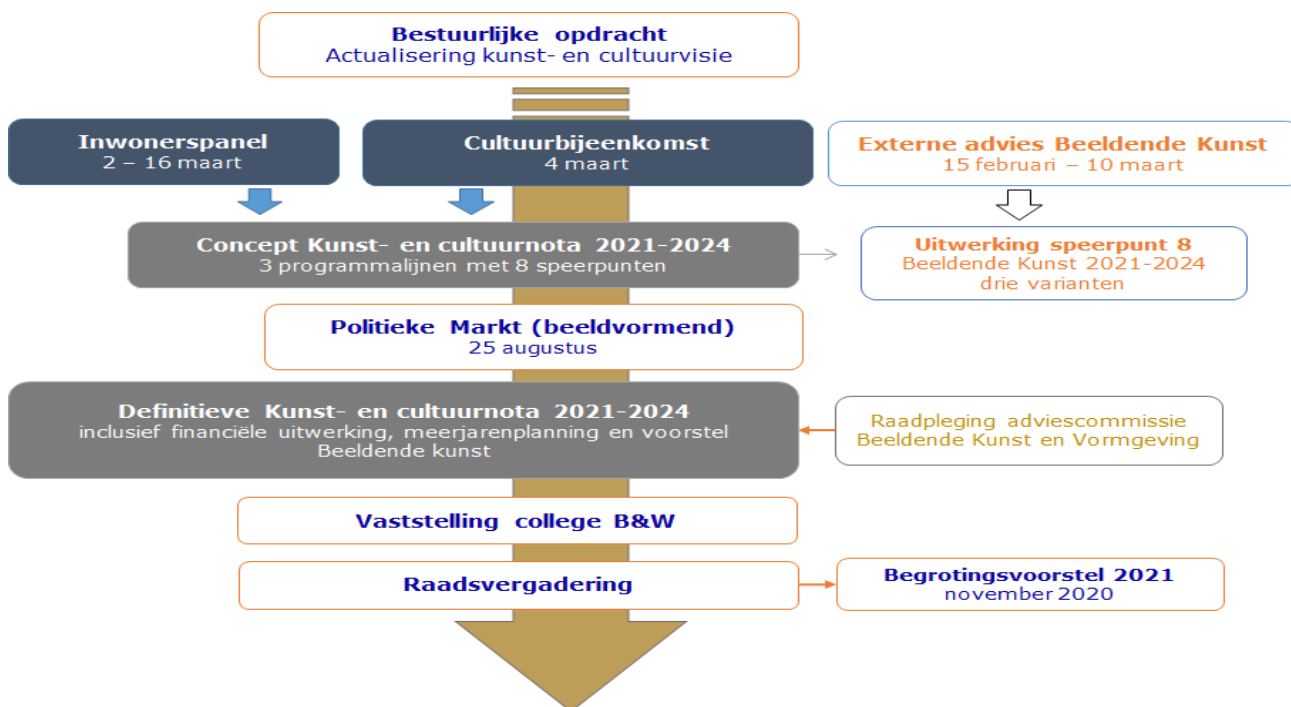
Na de evaluatie van de huidige kunst- en cultuurnota (2014-2020) is de bestuurlijke opdracht 'actualisering cultuurvisie' (bijlage 1) geformuleerd. Hierin is de insteek van de nieuwe kunst- en cultuurnota vastgesteld en zijn de kaders en aanbevelingen uit de evaluatie en van de raad opgenomen

Doel

Met dit advies wordt de raad de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 ter vaststelling aan de Raad voorgelegd. De Kunst- en cultuurnota 2021-2024 is opgenomen in bijlage 2.

Totstandkoming en participatie kunst- en cultuurnota

De totstandkoming van de kunst- en cultuurnota is een participatief proces geweest. Nadat met input van de raad en de adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving de bestuurlijke opdracht voor actualisering van de beleidsnota en aandachtspunten is geformuleerd, is er in verschillende ontwikkelfases samen met andere partijen de nota uitgewerkt. In de ophaalfase is op 4 maart 2020 een cultuurbijeenkomst georganiseerd, waarin met het culturele veld en andere geïnteresseerden gesproken is. Voor de cultuurbijeenkomst zijn culturele instellingen, verenigingen, de koepelorganisaties van amateurkunstverenigingen, de adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving, de adviescommissie Erfgoed, beeldend kunstenaars, raadsleden en inwoners uitgenodigd. De uitnodiging is direct vanuit de gemeente verstuurd en heeft ook in het gemeentenieuws gestaan. De opbrengst van de cultuurbijeenkomst zijn samengebracht met het onderzoek van de gebruikers (raadpleging van het HengeloPanel in maart 2020) en hebben geleid tot de keuzes voor de programmalijnen en uitwerking in activiteiten in deze nota. Het volgende proces met bijhorende inspraakprocedure is hierbij in acht genomen.

Figuur: Proces in beeld

Op 25 augustus 2020 in de Politieke Markt zijn de conceptversie van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 en de drie varianten voor beleid beeldende kunst als concept besproken door de fracties. Ook zijn er

verschillende inspraakreacties geweest, ook voor de politieke markt is een brede uitnodiging verstuurd. Daarnaast is de adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving op 5 juni ambtelijk en 18 september bestuurlijk geraadpleegd. Deze besprekingen waren erg waardevol en hebben voldoende informatie opgeleverd om de drie programmalijnen en acht speerpunten verder uit te werken. Onderdeel van deze uitwerking is het verwerken van de ramingen van de verwachte kosten van nieuwe beleidsactiviteiten uit de conceptversie tot een meerjarenbegroting.

Van conceptversie Politieke Markt naar definitieve versie

In de bespreking in de Politieke Markt kwam naar voren dat op hoofdlijnen de kunst- en cultuurnota geen vraagstukken opleverde: conform de actualisering is men achter de geformuleerde visie, missie en kernwaarden gaan staan. Ten aanzien van de speerpunten zijn voornamelijk op activiteitsniveau opmerkingen geplaatst en suggesties gedaan. Wanneer deze inhoudelijk aansloten bij de geformuleerde programmalijnen en speerpunten hebben die geleid tot een verscherpte of gewijzigde formulering van de activiteit, betrokken organisatie(s), rol van de gemeente en/of beoogde effecten. Zo breed als het politieke spectrum is, zo divers zijn ook sommige meningen. In de afweging om specifieke inbreng wel of niet mee te nemen is naast de toetsing op visie, missie en kernwaarden ook gekeken naar de financiële middelen die er voor uitvoering van deze nota beschikbaar zijn. Naast de inhoudelijke reacties van insprekers en fracties op de Politieke Markt van 25 augustus is bij de totstandkoming van de definitieve versies van de varianten voor speerpunt Beeldende Kunst gebruik gemaakt van de raadpleging van de Adviescommissie Beeldende kunst en vorming. Een overzicht van de inspraakreacties in de politieke markt van 25 augustus en de raadpleging van de Adviescommissie Beeldende Kunst is bijgevoegd in bijlage 4. Eveneens is per reactie kort aangegeven in hoeverre de reactie heeft geleid tot aanpassing van beleid.

Voor nieuw beleid is beperkt budget en dat betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden. Na de bespreking in de Politieke Markt van 25 augustus zijn de definitieve versie van de varianten A, B en C financieel verder uitgewerkt en in lijn gebracht met de beleidsbegroting 2021; de eerder gepresenteerde bedragen waren ramingen en zijn nu financieel onderbouwd met een begroting. In bijlage 3 Advies Beeldende kunst wordt de totstandkoming en achtergrond van dit voorstel toegelicht, omdat hierin de grootste wijzigingen ten opzichte van het huidige beleid zijn. In de bijgevoegde versie van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 is het advies aan het college voor het beeldend kunstbeleid verwerkt.

Definitieve versie Kunst- en cultuurnota 2021-2024

De huidige versie van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 is de definitieve versie die de Raad ter vaststelling aangeboden wordt. Ten opzichte van de versie die de raad voor de zomer is aangeboden is het volgende verwerkt:

- de input van de beeldvormende Politieke Markt van 25 augustus en raadpleging adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving op 5 juni en 18 september
- het advies Beeldende Kunst
- de meerjarenbegroting 2021-2024
- de meerjarenplanning 2021-2024

Coronavirus heeft grote impact op de Hengelose kunst- en cultuursector

In het voorjaar van 2020 werden alle culturele instellingen in Hengelo diep getroffen door de intelligente lockdown. Culturele instellingen moesten plots hun activiteiten stopzetten en gedurende het jaar konden ze deze langzaam weer (gedeeltelijk) hervatten. In een in juli uitgezette inventarisatie lieten de culturele instellingen weten dat de verwachting was dat er in september nog niet veel culturele activiteiten echt opgepakt zouden kunnen worden. In de praktijk bleek dat ook zo. Formeel werd die ruimte wel geboden, maar de maatregelen zijn voor het organiseren van kunst- en cultuuractiviteiten te beperkend. Culturele instellingen zijn nu gedeeltelijk of zeer beperkt open; dit geldt voor zowel de culturele kernvoorzieningen als de amateurkunstverenigingen. De instellingen die hun activiteiten hebben kunnen oppakken doen dat in aangepaste vorm. Zo vinden activiteiten voor een besloten gezelschap (zoals repetities en lessen) aangepast wel plaats, maar worden de activiteiten die voor publiek toegankelijk zijn (zoals concerten, tentoonstellingen en exposities) niet of in sterk afgeslankte vorm aangeboden.

De culturele bedrijvigheid ligt eigenlijk nog steeds voor een belangrijk deel stil. Gezien de ontwikkelingen rond het virus en eventuele vaccins is het aannemelijk dat daar voorlopig weinig verandering in zal komen. Het niet of slechts gedeeltelijk open gaan (en veelal ook in een niet kostendekkende vorm) leidt tot de vraag wat het financiële effect is op de lange termijn, zowel voor de culturele instellingen als voor de verenigingen. Dit is beschreven en uiteengezet in de coronarapportage.

De impact van de coronamaatregelen en de financiële, organisatorische en maatschappelijke effecten hebben de zorg en aandacht van het college. Met de uitvoering van de motie Duurzame wederopbloei en Regeling ondersteuning lokale culturele voorzieningen worden culturele instellingen gecompenseerd voor de door corona veroorzaakt extra kosten en/of ontstane financiële tekorten in 2020. Met de voorliggende

beleidsnota wordt het meerjarenperspectief van kunst en cultuur in Hengelo geschetst waar bij de impact van corona op de sector is afgewogen en meegenomen.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

1. Kunst- en cultuurnota 2021-2024 (samenvatting)

In de kunst- en cultuurnota 2021-2024 wordt het beleid voor de komende vier jaar uitgewerkt. Uit de evaluatie van de vorige nota bleek dat het huidige beleid voortgezet kan worden en een actualisering van de nota voldoende is. De kunst- en cultuurnota 2021-2024 'Samen meer voor kunst en cultuur' werkt vanuit de volgende visie, missie en kernwaarden:

Visie: Kunst en cultuur versterken de culturele identiteit van Hengelo en maken het aantrekkelijk om hier te wonen en te verblijven.

Missie: Het faciliteren van een divers, toekomstbestendig en kwalitatief hoogstand kunst- en culturaanbod, het stimuleren van deelname aan culturele activiteiten van de Hengeloërs en verbinden van organisaties binnen en buiten de culturele sector ter verbetering van het cultuurklimaat over de volle breedte.

Kernwaarden: toetsen op artistiek inhoudelijke én maatschappelijk kwaliteit, aansluiten op vraag van inwoners, stimuleren en versterken van lokaal en regionale verbinding en DNA van Hengelo is herkenbaar.

Dit wordt gerealiseerd vanuit drie programmalijnen met in totaal acht speerpunten:

1. Versterken van culturele infrastructuur

Doelstelling

De culturele organisaties en instellingen zijn in staat om vanuit een eigen, uniek profiel een waardevolle bijdrage te leveren aan de kunst- en cultuursector van Hengelo.

Speerpunten

1. Doorontwikkeling culturele kernvoorzieningen.
2. Versterken van aanvullende culturele voorzieningen
3. Verbinden cultuursector met evenementen en Bruisende binnenstad.

Effecten

De toekomstbestendigheid van de culturele voorzieningen wordt verzekerd, de regionale samenwerking binnen het cultuurprofiel van Twente wordt bevorderd en de verbinding van de kunst- en cultuursector met evenementenbeleid en Bruisende Binnenstad leidt zichtbaar tot structurele samenwerkingen die de sector overstijgen.

2. Bevorderen deelname aan kunst en cultuur

Doelstelling

Meer inwoners van Hengelo gaan actief deelnemen aan kunst- en cultuuractiviteiten.

Speerpunten

4. Versterken programma cultuureducatie
5. Kunst en cultuur als middel voor sociale cohesie
6. Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk en zichtbaar

Effecten

Het cultuuronderwijs in het basisonderwijs wordt voortgezet, het cultuuronderwijs wordt uitgebreid in het voorschools en voortgezet onderwijs, het cultuuronderwijs wordt verbonden met een kennismakingsprogramma voor in de vrije tijd, de verbinding van kunst- en cultuuractiviteiten met beleidsterreinen van het sociaal domein wordt versterkt met zichtbare resultaten en de bekendheid van en waardering voor kunst en cultuur in Hengelo door de Hengeloërs wordt vergroot.

3. Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling

Doelstelling

Hengelo biedt ruimte aan (jonge) makers en kunstenaars om zich te vernieuwen en te ontwikkelen en het beeldend kunstbeleid sluit aan bij de mogelijkheden van de stad.

Speerpunten

7. Vernieuwen en verjongen
8. Beeldende Kunst

Effecten

Er ontstaan broedplaatsen voor jonge makers en kunstenaars om zich te ontwikkelen en beeldende kunstenaars krijgen verschillende mogelijkheden om te presenteren en dat vergroot de aandacht en de toegankelijkheid voor deze kunstvorm. Beeldend kunstenaars worden gestimuleerd om (innovatief) te produceren.

Financiën

Omdat er sprake is van een actualisering van de cultuurvisie geldt in principe dat er met de bestaande financiële budgetten uitvoering gegeven kan worden aan de kunst- en cultuurnota voor de periode 2021-2024. De meeste activiteiten houden vooral in dat taakstelling van ambtelijke inzet bijgesteld wordt en dat er geen extra financiële middelen benodigd zijn om ze te realiseren.

Voor de nieuwe beleidsactiviteiten is er jaarlijkse een structureel bedrag van €75.000,- en in de jaren 2021, 2022 en 2023 incidenteel een bedrag van €35.000,- benodigd. Dit is uitgewerkt in hoofdstuk 6 van bijlage 2a. Het structurele bedrag is reeds in de beleidsbegroting 2021 opgenomen, maar de incidentele bedragen niet. Ten opzichte van de conceptversie die de raad op 25 augustus is voorgelegd zijn de toen gepresenteerde ramingen nu onderdeel van de financiële begroting en is de dekking daarvoor uitgewerkt.

In de onderstaande tabel wordt een toelichting gegeven op de nieuwe beleidsactiviteiten waar geen extra financiële middelen voor benodigd zijn. Bij deze activiteiten is er sprake van voortzetting van huidig beleid en nuancering daarop (zie kolom toelichting). In de kolom budget staat het beschikbare budget, zoals opgenomen in de beleidsbegroting 2021.

Activiteiten	Toelichting	Budget
1. Subsidieren van culturele kernvoorzieningen en optimaliseren van subsidierelatie	Door het versterken van het accounthouderschap met de culturele voorzieningen wordt de subsidierelatie verbeterd en de implementatie van de subsidiëring middels het Culturele Waardemodel geoptimaliseerd.	€ 7.020.226
2. Uitvoeren actieplan Cultuurprofiel Twente	In 2018 is door de raden van de 14 Twentse gemeenten het Cultuurprofiel Twente 2021-2024 vastgesteld. Met de beschikbare regionale budgetten en ambtelijke inzet wordt daar uitvoering aan gegeven.	n.v.t.
4. Subsidieren van aanvullende culturele voorzieningen en optimaliseren van subsidierelatie	Door het versterken van het accounthouderschap met de culturele voorzieningen wordt de subsidierelatie verbeterd en de implementatie van de subsidiëring het Culturele Waardemodel opgezet en geïmplementeerd.	€ 88.025
6. Subsidieren van amateurkunstverenigingen en herijken verdeling/opbouw van de subsidie	Voortzetting van subsidiëring van amateurkunst, waarbij in lijn van de geactualiseerde visie de verdeling/opbouw van de subsidie wordt herijkt.	€ 135.867
7. Impuls geven aan de samenwerking met Bruisende Binnenstad	Inzet op verbinden van uitvoeringsbudgetten van project Bruisende Binnenstad met ambities/behoefte van organisaties in de kunst- en cultuursector.	n.v.t.
8. Verbinden kunst- en cultuursector met evenementenbeleid	Inzet op verbinden van uitvoeringsbudgetten van project Evenementenbeleid met ambities/behoefte van organisaties in de kunst- en cultuursector.	n.v.t.
9. Actief promoten aanbod kunst en cultuur	Inzet op proactieve verbinding van het netwerk van instellingen in de kunst- en cultuursector met Hengelo Promotie, waar mogelijk of nodig gefinancierd door de instellingen zelf of derde partijen.	n.v.t.
10. Stimuleren van (kleinschalige) kunst- en cultuurevenementen in de stad	Inzet op verbinden van uitvoeringsbudgetten van project Bruisende Binnenstad met ambities/behoefte van organisaties in de kunst- en cultuursector.	n.v.t.
11. Verbinden kunst- en cultuursector met team Bruisende Binnenstad en Hengelo Promotie	Inzet op verbinden van netwerk van instellingen in de kunst- en cultuursector met het project Bruisende Binnenstad en Hengelo Promotie.	€ 40.149
12. Continueren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit	Het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) voert het Rijksbeleid ten aanzien van cultuureducatie uit. Het FCP heeft daartoe het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) verlengd voor de periode 2021-2024 en de gemeente Hengelo neemt hier weer aan deel. Stichting OYFO is penvoerder voor de partijen in de stad (waaronder ook schoolbesturen). In een adhesieverklaring heeft het college van B en Q zich inhoudelijk en financieel verbonden aan CmK, waar cofinanciering door provincie plaatsvindt. Geen wijzigingen ten opzichte van bestaande budgetten.	€ 22.634
13. Verboden programma Cultuureducatie met Kwaliteit met voortgezet onderwijs en voorschoolse opvang		
14. Ontwikkelen van laagdrempelig kennismakingsaanbod in vrije tijd voor kinderen tot 18 jaar		

15. Inzetten van een cultuurmakelaar cultuurparticipatieprogramma's en binnen sociaal domein.	De functiebeschrijving van de cultuurmakelaar wordt aangepast aan de geactualiseerde cultuurvisie.	n.v.t.
17. Zichtbaar maken van aanbod van kunst en cultuur voor inwoners en bezoekers van Hengelo	Personele aandacht voor verbinden van de ambitie om meer inwoners in de stad kennis te laten nemen van het kunst- en culturaanbod van Hengelose instellingen door gebruik te maken van Hengelo Promotie	n.v.t.

Planning

Alle activiteiten worden gefaseerd uitgevoerd, het merendeel wordt gestart in 2021 en enkele in 2022 en 2023. Na vaststelling van de nota worden, indien noodzakelijk, er met de desbetreffende partners en/of stakeholders gesprekken gevoerd over de uitvoering van de activiteiten en hun bijdrage aan de uitvoering daarvan.

Monitoring

In de periode 2021-2024 wordt jaarlijks gepeild wat de voortgang van het ingezette beleid is. Hierbij wordt gekeken vanuit zowel kwalitatief als kwantitatief perspectief. In de beginjaren worden programmalijnen (deels) opgestart en zal er voornamelijk aandacht zijn voor processen en organisatie.

2. Voorstel Beeldende Kunst

In bijlage 3 Advies Beeldende kunst' wordt de totstandkoming en achtergrond van speerpunt 8 Beeldende Kunst nader uitgelicht, omdat hierin de grootste wijzigingen ten opzichte van het huidige beleid zijn.

Ten aanzien van Beeldende kunst wordt zowel inhoudelijk als financieel een ruimhartiger beleid in de geactualiseerde versie van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 voorgesteld en opgenomen. In deze versie is het advies voor variant B (zie onder) verwerkt.

Advies

In de bestuurlijke opdracht van januari 2020 heeft het college gevraagd om de kunst- en cultuurvisie van de gemeente Hengelo voor 2021 en verder te actualiseren en daarbij aandacht te hebben onder andere 'de aanbevelingen van de evaluatie van cultuurbeleid 2014-2019' en 'een actieve participatie van alle relevante partners in Hengelo bij het vaststellen van de visie en de relevante kunst- en cultuurdomeinen en de uitvoering in de praktijk'. Ten aanzien van beeldende kunst was een van de aanbevelingen uit de evaluatie om '(de uitvoering van) het gemeentelijk beeldende kunstbeleid opnieuw te bezien'.

In de cultuurbijeenkomst van 4 maart 2020 en in de Politieke Markt van 25 augustus is er met de instellingen in de culturele sector van Hengelo en de fracties van de raad actief gesproken over de actualisering van de kunst- en cultuurvisie en zijn ideeën ten aanzien van beeldende kunst opgehaald en getoetst. In aanvulling daarop heeft een onafhankelijk adviseur de gemeente geadviseerd over wat voor beeldend kunstbeleid passend is voor een gemeente als Hengelo. Het is ook van belang dat de invulling van speerpunt 8 Beeldende kunst consistent is met de actualisering van de kunst- en cultuurvisie en dat de daarin geformuleerde rol van de gemeente en kernwaarden voor uitvoering van beleid aansluiten bij de overige speerpunten. Tot slot is er door het culturele veld, specifiek de beeldend kunstenaars, en de fracties van de politieke partijen in de bijeenkomsten op 4 maart en 25 augustus expliciet de behoefte geuit aan een ruimhartiger beleid ten aanzien van beeldende kunst. Nadat in de Politieke Markt drie conceptvarianten ter bespreking zijn voorgelegd is de adviescommissie Beeldende Kunst en vorming geraadpleegd en is de opgehaalde informatie verwerkt, tot definitieve versies van drie varianten beleid beeldende kunst. Deze varianten zijn financieel doorgerekend.

Met in achtneming van bovenstaande is het advies om variant B op te nemen als speerpunt 8 in de Kunst- en cultuurnota 2021-2024. Dit betekent een basisbeleid met grotere inzet op innoveren en verschillende podia om te presenteren.

In bijlage 3 Advies Beeldende kunst wordt bij de uitwerking van variant B specifiek aandacht gevraagd voor het realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars te laten exposeren. De intentie is om in 2021 te starten met het subsidiëren van de presentatie van professioneel beeldende kunst in Hengelo en dat dit een structurele plaats in het kunst- en cultuurbeleid krijgt. Ten aanzien van het realiseren van activiteiten om beeldende kunstenaars te laten exposeren zijn vijf kritische succesfactoren geformuleerd, te weten

De investeringen in activiteiten (w.o. huisvesting) en personeel moeten in balans zijn.

1. De projectleider Beeldende Kunst is cruciaal
2. De vorm van uitvoering van de activiteiten om op (wisselende) podia te exposeren dient goed

uitgewerkt te worden

3. Er moet een betrouwbare partner gevonden worden die de activiteiten om beeldende kunstenaars te laten exposeren wil en kan uitvoeren en de projectleider in dienst wil en kan nemen
4. De bijdrage van betrokken vrijwilligers is noodzakelijk.

Er wordt geconcludeerd dat het niet reëel is om te veronderstellen dat er per 1 januari 2021 meteen aangevangen kan worden met de activiteiten waarmee professioneel beeldend kunstenaars kunnen exposeren. Enerzijds omdat de voorbereidingstijd tussen raadsbesluit en die datum te kort is en anderzijds omdat de bovenstaande punten laten zien dat diverse vraagstukken ten aanzien van presentatie van beeldende kunst in de stad nog nadere uitwerking behoeven. Aanvullend op het advies om variant B op te nemen in de Kunst- en cultuurnota wordt geadviseerd om een externe partij de opdracht te geven om de richting en het kader van het realisatie van presentatie van professioneel beeldende kunst verder vorm te geven. Dit houdt het volgende in:

- Er wordt een partner gezocht die uitvoering kan geven aan de activiteit. Vanuit de visie van de kunst- en cultuurnota wordt een helder profiel van de instelling die de activiteit 'realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars te laten exposeren' opgesteld. Er worden prestatie-indicatoren aan de instelling en de activiteiten verbonden zodat vanaf de start de artistiek-inhoudelijk en maatschappelijke waarde van de activiteit gemonitord kan worden;
- inventariseren van huisvestingsmogelijkheden in de binnenstad (binnen het beschikbare budget) met kostenplaatje;
- beschrijven van de functie van de projectleider Beeldende Kunst en de werving en selectie hiervan, waarbij het vertrekpunt is dat deze persoon de activiteit op wisselende podia realiseert en een verbindende rol heeft;
- uitwerken van het businessplan waarin de vorm waarop de presentatie van beeldende kunst wordt beschreven en de meerjarige financiering wordt toegelicht (w.o. huisvestingsmogelijkheden in de binnenstad);
- bekijken welke organisaties in aanmerking willen komen om de activiteit om beeldend kunstenaars te laten exposeren te exploiteren en een voorselectie te doen.

Het voorstel is om het college en de raad in juni 2021 te informeren over de uitkomsten van het onderzoek.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Het raad wordt gevraagd om:

1. kennis te nemen van de inspraaknotitie op de concept Kunst- en cultuurnota 2021-2024 en af te zien van verdere inspraak.
2. de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 vast te stellen als kader voor het gemeentelijk cultuurbeleid.
3. het budget van €35.000 voor de jaren 2021, 2022 en 2023 middels eerste begrotingswijziging 2021 beschikbaar te stellen.
4. te besluiten om een externe partij begin 2021 de richting en het kader van de activiteit 'realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars laten exposeren' verder vorm te geven en daarover college en raad in juni 2021 te informeren.

FINANCIËLE ASPECTEN

Het voorstel voor de Kunst en cultuurnota 2021-2024 heeft zowel structurele als incidentele lasten tot gevolg. Zowel incidentele als structurele effecten dienen normaliter meegenomen te worden bij de jaarlijkse integrale afweging van de Kadernota. Bij de beleidsbegroting 2021 is rekening houdende met het financieel perspectief €75.000 opgenomen als stelpost nota kunst en cultuurbeleid. Voorgesteld wordt nu om voor de jaren 2021, 2022 en 2023 budget beschikbaar te stellen van €35.000 per jaar. Deze beoogde activiteiten zijn van structurele aard, mits ze de gewenste effecten bereiken. Hierover vindt vóór 2024 een evaluatie plaats, waarna tot structurele dekking vanaf 2024 kan worden besloten. Daarom worden deze activiteiten vooralsnog gefinancierd met incidentele middelen. Door dit voorstel nu te doen, wordt een voorschot genomen op de Kadernota 2022 – 2025 waarin deze beleidsintensivering meegenomen zou moeten worden als nieuw beleid. Er zijn in deze jaren echter géén structurele middelen beschikbaar om dit voorstel te dekken. Zoals in de raadsbrief 'Juni- en septembercirculaire 2020 gemeentefonds' (zaaknummer 3127882) is aangegeven, bestaat de volgende begrotingsruimte/krapte:

- 2021: €157.000
- 2022: €734.000
- 2023: €39.000
- 2024: -€629.000

Ook bestaat er nog geen helder zicht op de autonome ontwikkelingen in het sociaal domein, de structurele gevolgen van de Coronapandemie en de herverdeling van het gemeentefonds. Structurele activiteiten worden in principe niet gefinancierd met incidentele middelen. Structureel zijn geen additionele middelen beschikbaar, echter is voor 2021, 2022 en 2023 wel incidenteel €35.000 beschikbaar. Casus specifiek mogen incidentele middelen gebruikt worden omdat per 2023 gekeken wordt wat de werkelijke kosten en bijdragen zijn. Gebaseerd hierop kan de beslissing genomen worden voor toevoeging of versoering van middelen.

De parel van Kunst en cultuurnota 2021-2024 zal het subsidiëren van activiteiten om professioneel beeldende kunstenaars te laten exposeren zijn. In de Politieke Markt is nadrukkelijk naar voren gekomen dat dit het belangrijkste onderdeel is. Financieel gezien gaat in de herziening Kunst- en cultuurnota 2021-2024 ook het merendeel van de extra gevraagde middelen naar het realiseren van deze activiteit en heeft dit de meeste financiële onzekerheden. Graag willen wij de volgende risico's nader benoemen:

- In het verleden hebben meerdere partijen geprobeerd een vergelijkbaar initiatief van de grond te krijgen. Deze partijen bestaan niet meer, omdat het exploiteren van een dergelijk initiatief niet levensvatbaar is zonder gemeentelijke subsidies.
- Momenteel is onbekend welke partij de opdracht om de realisatie van activiteiten professioneel beeldend kunstenaars te laten exposeren zal uitvoeren. Kijkend naar de eerdere initiatieven zullen met deze partij zeer heldere en concrete afspraken gemaakt moeten worden.
- Het activiteitenbudget is in het voorstel tot en met 2023 uitgewerkt, maar vanaf 2024 is de gemeentelijke bijdrage aan dit budget substantieel minder (-/- € 35.000). De intentie is echter om deze activiteit na 2024 succesvol voort te zetten.
- Het budget voor de activiteit is opgesteld op basis van schattingen van een aantal variabelen (personeelslasten, huisvestingslasten, exploitatielasten enz.). Geprobeerd is om de werkelijkheid te benaderen met deze variabelen, echter bestaat de kans dat de geschikte expositieruimte(s) (aanzienlijk) duurder zijn dan verwacht. Daarnaast brengt het organiseren van activiteiten altijd lasten met zich mee in de vorm van een locatie, inrichting en promotie. Uiteindelijk worden lastenoverschrijdingen gekort op het activiteitenbudget. Zonder toereikend budget kan het beoogde doel niet gediend worden.
- De taakstelling van de benodigde projectleider voor het organiseren van activiteiten is substantieel. Deze persoon dient een gedegen netwerk en organisatorische kennis te hebben. Met de insteek van wisselende locaties voor activiteiten achten wij de kans aanwezig dat deze persoon meer tijd nodig heeft dan de beoogde 0,6 FTE, daarnaast is het gevraagde ervaringspakket aan de hoge kant voor de maandelijkse vergoeding.
- In de begroting van deze activiteit is geen rekening gehouden met variabele lasten (gas, water, elektra, verzekeringen, etc.) en opbrengsten (verkoop toegangskaarten). De veronderstelling is dat deze in balans zullen zijn, echter is dit momenteel een onzekerheid.

Voor alle genoemde activiteiten in de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 geldt dat de budgetten kaderstellend zijn. Enige verschuiving binnen een activiteit is acceptabel zolang deze het totaalbudget niet overstijgt. Indien dit het geval is zullen beslissingen genomen moeten worden en zal het college de raad kunnen vragen om additionele middelen beschikbaar te stellen.

Gezien de onzekerheden en risico's in het zeer verstandig om een evaluatie moment in te lassen zoals het evaluatiemoment van het onderzoek. Aanvullend hierop raden wij aan om rekening te houden met de volgende punten:

- In het budget is een post van €20.201 opgenomen voor extern onderzoek naar randvoorwaarden voor de realisatie van de activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars te laten exposeren. Na afloop van dit onderzoek stellen wij voor een go/no-go in te stellen omtrent de levensvatbaarheid van de activiteiten. Wij zijn van mening dat in dit moment minimaal de volgende punten behandeld dienen te worden:
 - Geschiktheid van de partner die uitvoering gaat geven aan de opdracht
 - Geschiktheid van projectleider beeldende kunst
 - Het overleggen van een sluitende en reële meerjarenbegroting
 - Opties op een geschikte locatie of locaties die binnen budget en activiteiten passen
- Wij stellen voor de middelen voor de activiteit (nummer 21) te reserveren, maar pas beschikbaar te stellen zodra een positief advies is gegeven op alle punten van het go/no-go moment.

Indien verkozen wordt om dit beleid door te zetten, verwachten wij een evaluatie moment voorafgaand aan jaar 2024 om te evalueren of de activiteit het beoogde effect kan realiseren. Dit dient een harde afspraak te zijn met de partner die uitvoering gaat geven aan de opdracht, waarbij de gemeente op basis van de behaalde prestaties de financiering van de activiteiten kan beëindigen.

--

BIJLAGE(N)
1. Bestuurlijke opdracht actualisering cultuurvisie 2a. Kunst- en cultuurnota 2021-2024 2b. Factsheet Inwonerspanel 3. Advies Beeldende Kunst 4. Inspraaknotitie concept Kunst- en cultuurnota 2021-2024

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3131078	van de peppel, erik	SOC-BEL	Bas van Wakeren
ONDERWERP			
3131078 - Besluitvorming kunst- en cultuurnota 2021-2024			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Kennisnemen van de inspraaknotitie op de concept Kunst- en cultuurnota 2021-2024 en af te zien van verdere inspraak.
2. Vaststellen van de de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 als kader voor het gemeentelijk cultuurbeleid.
3. Beschikbaar stellen van budget van 3x €35.000,- (voor de jaren 2021, 2022 en 2023) middels eerste begrotingswijziging 2021, aanvullend aan de €75.000,- die structureel ter beschikking is gesteld.
4. Besluiten een externe partij begin 2021 de richting en het kader van de activiteit 'realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars laten exposeren' verder vorm te geven en daarover college en raad in juni 2021 te informeren.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In de kunst- en cultuurnota 2021-2024 wordt het beleid voor de komende vier jaar uitgewerkt. Uit de evaluatie van de vorige nota bleek dat het huidige beleid voortgezet kan worden en een actualisering van de nota voldoende is. De kunst- en cultuurnota 2021-2024 'Samen meer voor kunst en cultuur' werkt vanuit de volgende visie, missie en kernwaarden:

Visie: Kunst en cultuur versterken de culturele identiteit van Hengelo en maken het aantrekkelijk om hier te wonen en te verblijven.

Missie: Het faciliteren van een divers, toekomstbestendig en kwalitatief hoogstand kunst- en cultuuraanbod, het stimuleren van deelname aan culturele activiteiten van de Hengeloërs en verbinden van organisaties binnen en buiten de culturele sector ter verbetering van het cultuurklimaat over de volle breedte.

Kernwaarden: toetsen op artistiek inhoudelijke én maatschappelijk kwaliteit, aansluiten op vraag van inwoners, stimuleren en versterken van lokaal en regionale verbinding en DNA van Hengelo is herkenbaar.

Dit wordt gerealiseerd vanuit drie programmalijnen met in totaal acht speerpunten:

- I. Versterken van culturele infrastructuur
 1. Doorontwikkeling culturele kernvoorzieningen.
 2. Verstevenigen van aanvullende culturele voorzieningen
 3. Verbinden cultuursector met evenementen en Bruisende binnenstad.

- II. Bevorderen deelname aan kunst en cultuur
 4. Versterken programma cultuureducatie
 5. Kunst en cultuur als middel voor sociale cohesie
 6. Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk en zichtbaar

- III. Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling

7. Vernieuwen en verjongen
 8. Beeldende Kunst

De griffier

De voorzitter

Bestuurlijke opdracht 'Actualiseren Kunst- en cultuurvisie 2021+'

Zaaknummer 2473488
Portefeuillehouder Bas van Wakeren
Sector/afdeling Sociaal/Beleid

Aanleiding

In januari 2014 is de kunst- en cultuurvisie 2014-2020 en in oktober 2019 is de evaluatie van het lopende kunst- en cultuurbeleid vastgesteld door de gemeenteraad. De huidige beleidsperiode van de visie loopt tot en met 2020. Het is van belang om tijdig met de recent opgehaalde aanbevelingen uit de evaluatie de visie te bevestigen dan wel te actualiseren, zodat er invulling gegeven kan worden aan nieuw kunst- en cultuurbeleid.

In de visie op kunst en cultuur voor de stad Hengelo wordt het organisatorische en inhoudelijke kader van kunst en cultuur in de gemeente omschreven. Enerzijds biedt het organisatorisch inzicht in de beoogde lokale situatie, de positie van de culturele kernvoorzieningen en de rol van de gemeente. Anderzijds is het een overzicht van de pijlers van het kunst- en cultuurbeleid en de daarbij horende partners en doelstellingen en de aansluiting met regionale initiatieven en provinciaal en landelijk kunst- en cultuurbeleid. De visie biedt het kader waarbinnen de uitvoering van specifieke kunst- en cultuuractiviteiten in de praktijk kan worden beschreven in meerjarenbeleidsnota's.

I. Opdracht

Actualiseer de kunst- en cultuurvisie 2021+ voor de gemeente Hengelo.

Bij het uitvoeren van de opdracht is er aandacht voor:

1. de aanbevelingen van de evaluatie van het cultuurbeleid 2014-2019;
2. aansluiting op de regionale samenwerkingen en provinciaal en landelijk kunst- en cultuurbeleid;
3. overzicht van relevante kunst- en cultuurdomeinen, waar met meerjarige beleidsnota's uitvoering gegeven kan worden aan de visie;
4. een actieve participatie van alle relevante partners in Hengelo bij het vaststellen van de visie en de relevante kunst- en cultuurdomeinen en de uitvoering in de praktijk;
5. de rol en bijdrage van de gemeente;
6. de maatschappelijke waarde voor aanbieders (culturele kernvoorzieningen, verenigingen, kunstenaars etc.) en inwoners en bezoekers van de gemeente Hengelo.

In bijlage 1 worden de aandachtspunten toegelicht.

II. Procesvoorstel

Bij de evaluatie van het huidige cultuurbeleid is geconstateerd dat veel uitgangspunten in de huidige visie nog steeds van kracht zijn. Er worden wel een aantal aandachtspunten naar voren gehaald waar de huidige visie nadere uitwerking of aanscherping op behoeft. Daarnaast wordt er belang aan gehecht dat de kwaliteit van het kunst- en cultuurbeleid wordt gewaarborgd en in dat kader dienen belangrijke stakeholders te worden geconsulteerd bij het op- en vaststellen van de kunst- en cultuurvisie. Deze stakeholders zijn gemeenteraadsleden, de adviescommissies en werkgroepen en de culturele kernvoorzieningen. Na deze consultatie wordt de kunst- en cultuurvisie 2021+ ter besluitvorming aangeboden aan het college en de gemeenteraad.

Planning (concept)

2019	
December	- Bestuurlijke opdracht vaststellen in college (uiterlijk 17 december) - Ambtelijke analyse maken door team Cultuur: 1) kapstok kunst- en cultuurvisie 2021+ uitwerken en 2) tekstvoorstel geactualiseerde versie kunst- en cultuurvisie 2021+. - uitnodigen van stakeholders voor twee sessies in februari 2020: Eén sessie voor alle culturele instellingen/betrokkenen, inclusief inwoners en één sessie specifiek gericht op belanghebbenden beeldende kunst. Eén van de belangrijkste aanbevelingen van de evaluatie is 'het opnieuw bezien van (de uitvoering van) het gemeentelijk beeldende kunstbeleid', wat aanleiding is om dit in een aparte bijeenkomst met de doelgroep en belanghebbenden uit te diepen. De raad wordt voor beide sessies ook uitgenodigd.
2020	
Januari	- Conceptvoorstel kunst- en cultuurvisie 2021+ uitwerken (o.b.v. ambtelijke analyse) - Bespreking conceptvoorstel + opzet stakeholders sessies in PHO
Februari	- Twee sessies stakeholders Doelen: meenemen in geactualiseerde visie, verhouding visie vs. beleidsnota's en toetsen inhoudelijke richting geactualiseerde visie in relatie tot toekomstwensen van stakeholders - Reacties verwerken in conceptvoorstel kunst- en cultuurvisie 2021+ - Bespreken conceptvoorstel kunst- en cultuurvisie 2021+ met team Cultuur en aanpassen in nieuwe versie - Bespreken en vaststellen conceptvoorstel kunst- en cultuurvisie 2021+ om PHO
Maart	- Indienen definitief conceptvoorstel kunst- en cultuurvisie 2021+ ter vaststelling door college en raad
17 maart	Vaststellen kunst- en cultuurvisie 2021+ door college
4 april	Presidium
22 april	Vaststellen Kunst- en cultuurvisie 2021+ door gemeenteraad

Na het vaststellen van de Kunst- en cultuurvisie 2021+ kan het volgende worden uitgewerkt:

2020	
Mei	- Voorstel kadernota 2022 - Ontwikkelplannen specifieke beleidsnota's (bijv. Podiumkunsten, Beeldende Kunst, Cultureel Erfgoed /Collectie, Media en letteren, Amateurkunst en Cultuureducatie)
Juni - December	- Uitvoeren ontwikkelplannen specifieke beleidsnota's - Vaststellen van specifieke beleidsnota's

Bijlage:

1. Toelichting op aandachtspunten

Bijlage 1 Toelichting op aandachtspunten

1. Aanbevelingen evaluatie cultuurbeleid 2014-2019

In de evaluatie cultuurbeleid, vastgesteld op 1 oktober 2019, wordt uitgebreid teruggeblikt op de beleidsperiode en worden adviezen en aanbevelingen uit de culturele sector opgesomd. Op basis van de input, adviezen en aanbevelingen is geconstateerd dat veel uitgangspunten uit de huidige visie nog steeds van kracht zijn. Er komen uit deze evaluatie wel een aantal aandachtspunten naar voren waar de huidige visie nadere uitwerking of aanscherping behoeft.

- Het opnieuw bezien van (de uitvoering van) het gemeentelijk beeldende kunstbeleid.
- Het onderzoeken en waar mogelijk realiseren van samenhang met het evenementenbeleid.
- De samenwerking tussen de culturele instellingen in de stad en met andere gemeenten in de regio optimaliseren in de praktijk effecten te zien als schaalvoordelen, gezamenlijke uitvoering van overlappende taken, eenduidige aansturing en programmering die leiden tot sterke organisaties.
- Monitoring en evaluatie van de werking van het beleid, conform het Culturele Waarde Model, opnemen in de nieuwe kunst- en cultuurvisie.
- De verhouding tussen het lokale en regionale kunst- en cultuurbeleid toetsen aan wat Hengelo lokaal belangrijk vindt en daarbij ook aansluiting vinden met programma Bruisende Binnenstad.

2. Regionale, provinciale en landelijke aansluiting

In de volgende tabel een overzicht van relevante samenwerkingen, initiatieven en beleidsdocumenten.

Regionaal	- Regio Deal Twente (Creatieve Broedplaatsen) - Cultuurprofiel Regio Twente (Ruimte voor Verbeelding 2021-2024)
Provinciaal	- Cultuurnota 2017-2020 - Landsdeel Oost
Landelijk	- Cultuurbeleid 2021-2024 - Raad van Cultuur

3. Overzicht kunst- en cultuurdomeinen

- Amateurkunst
- Beeldende kunst
- Educatie (cultuureducatie en kunsteducatie)
- Cultureel erfgoed
- Evenementen
- Media en letteren
- Musea en gemeentelijke collectie
- Podiumkunsten

4. Belanghebbende partijen kunst en cultuur in Hengelo

In willekeurige volgorde wordt een overzicht gegeven van de lokale partners die belang hebben bij de kunst- en cultuurvisie 2021+ en actief bijdragen aan de uitvoering ervan. Zij zullen actief worden benaderd om mee te denken en te praten over de kunst- en cultuurvisie 2021+.

Gemeenteraadsleden	Ambtenaren Hengelo (sociaal domein, Bruisende Binnenstad, Hengelo Promotie)
Adviescommissie BKV	Hengelo Promotie
Erfgoedcommissie Hengelo	Stadsdichter
Bibliotheek Hengelo	Hengelo Leest

Metropool poppodia van Twente	Federatie van Hengelose Muziekverenigingen
Oyfo Kunst en Techniek	Hengelose Korenkoepel
Schouwburg Hengelo	Podiumkunsten overleg
Ateliers '93	Platform amateur beeldend kunstenaars
Stichting Woon- en Werkrumten Hengelose kunstenaars (SWWK)	Hengelose Oranjevereniging
Stichting HeArtpool	Stichting Herdenking 4 mei
virtueel Museum voor Hedendaagse Hengelose Kunst	Cultuurpodium Houtmaat
Stichting In Wording	Stichting Kamermuziek Hengelo
Individuele beeldend kunstenaars	Jazzclub Hengelo
Federatie van Hengelose Muziekverenigingen	Theater Kamak
Hengelose Korenkoepel	Stichting Volkskerstzang
Podiumkunsten overleg	Barst theaterproducties
Platform amateur beeldend kunstenaars	Filmhuis Hengelo
Museum Hengelo	BAM! Festival
Historisch Archief Beckum	Vocaal Festival Amusing Hengelo
Historie Brandweer Hengelo	Kunsten op Straat Hengelo
RTV Hengelo	Krangfestival
	WAK organisatie

Bij de uitwerking van de specifieke beleidsnota's wordt de uitvoering concreter op activiteitsniveau opgepakt en zullen ook culturele instellingen zonder subsidierelatie met de gemeente, inwoners, ondernemers en overige geïnteresseerden uitgenodigd worden en actief betrokken worden.

5. Rol van de gemeente

De gemeente van vandaag is in beweging. Ontwikkelingen in de samenleving, decentralisatie van overheidstaken én bezuinigingen vragen om een andere manier van werken. Het effectief organiseren van oplossingen zijn daarbij de nieuwe werkelijkheid en dat vraagt om een groot verbindend vermogen van de gemeente. Ook in de culturele sector is het van belang dat alle stakeholders (instellingen, individuen, inwoners) zich betrokken voelen en betrokken worden als partner in de uitvoering. Dat vraagt om een nieuwe benadering van de rol van de gemeente. De gemeente is anno 2019 niet eendimensionaal de beleidsmaker en/of de financier. De gemeente kan, afwisselend van het onderwerp of de context, verschillende rollen oppakken:

- Beheerder: gemeente is vooral uitvoerend bezig en gebruikt een juridisch instrumentarium. Het eigen beleid wordt uitgevoerd en er zijn beperkte vormen van inwonersparticipatie.
- Leider: gemeente is gericht op resultaten. Op verschillende terreinen is beleid geformuleerd. Hierbij heeft de gemeente de leidende rol en is zij in de uitvoering ook de trekker.
- Regisseur: gemeente stuurt vooral op inhoud en processen. In plaats van beleid op verschillende terreinen is er sprake van een integraal beleid, waarbij er wordt gewerkt met programma's en projecten. Er ligt een sterke nadruk op inwonersparticipatie, omdat deze in de uitvoering ook actief bijdragen.
- Facilitator: de gemeente is onderdeel van een netwerk van actoren met veel ambitie. Er wordt vooral verbindend opgetreden. De gemeente faciliteert het proces en laat de uitvoering over aan partners. Inwonersparticipatie wordt een belangrijke rol toegekend.

6. Maatschappelijke waarde voor aanbieders en inwoners/bezoekers

De culturele sector kent veel aanbieders met een eigen achtergrond en dito bereik. In Hengelo is het een sector met de kernvoorzieningen bibliotheek, Oyfo, Metropool en de schouwburg, maar ook een waaraan veel amateurverenigingen, musea en beeldend kunstenaars (individueel/collectieven, professioneel/amateur) kleur geven. Alle initiatieven kunnen bijdragen aan de leefbaarheid en

uitstraling van de gemeente Hengelo. Zowel inwoners als bezoekers kunnen daar in potentie van genieten.

Met het aanbod van kunst en cultuur worden mogelijk ook doelstellingen van andere sectoren, waar gemeentelijk beleid op geformuleerd, worden behaald. Hierbij valt te denken aan economie, binnenstad, onderwijs, participatie, armoede/schulden, inburgering en werk en inkomen. Sinds 2018 wordt met het Culturele Waarde Model de culturele kernvoorzieningen getoetst op de artistiek-inhoudelijke en maatschappelijk kwaliteit. Ook ten aanzien van de kunst- en cultuurvisie en daaraan verbonden beleid is het monitoren van de maatschappelijke toegevoegde waarde een belangrijke toets. Dit kan door middel van een klantpanel of inwonersenquête.

SAMEN MEER VOOR KUNST EN CULTUUR

KUNST- EN CULTUURNOTA 2021-2024

SAMENVATTING

Deze kunst- en cultuurnota is een actualisatie van de nota 'KenT u Hengelo?' uit 2013. Op basis van de actuele ontwikkelingen is de cultuurvisie voor de komende beleidsperiode aangescherpt en uitgewerkt in een compacte beleidsnota met drie programmalijnen. Met deze nota wordt beoogd om de samenwerking tussen culturele instellingen en met andere sectoren in Hengelo en omgeving te versterken met als doel meer kunst en cultuur te bieden aan de inwoners van Hengelo.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4	5. Opbrengsten	23
Voorwoord.....	7	6. Financiën	24
1. Inleiding	8	7. Planning	25
1.1 Aanleiding.....	8	8. Monitoring en evaluatie.....	27
1.2 Kunst en cultuur in Hengelo	9	8.1 Inleiding	27
1.3 Coronacrisis	9	8.2 Planning.....	27
1.4 Verbinding andere beleidsterreinen	10	8.3 Uitvoering	27
1.5 Leeswijzer	10	Gebruikte documentatie.....	28
2. Strategie	11	Bijlagen	29
2.1 Visie.....	11	Bijlage 1 Culturele instellingen/belanghebbenden Hengelo	29
2.2 Missie.....	11	Bijlage 2 Factsheet Cultuurpeiling Hengelo 2020	29
2.3 Kernwaarden.....	12	Bijlage 3 Verhaal van Hengelo	30
2.4 Creatieve Keten.....	13	Bijlage 4 Cultuurprofiel Twente (samenvatting).....	31
3. Gemeente en partners	14		
3.1 Samenwerking	14		
3.2 Gemeente.....	14		
3.3 Partners	14		
4. Programmalijnen	16		
4.1 Inleiding	16		
4.2 Versterken van culturele infrastructuur.....	16		
4.3 Bevorderen van deelname aan kunst en cultuur.....	19		
4.4 Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling	21		

Samenvatting

Visie

Kunst en cultuur versterken de culturele identiteit van Hengelo en maken het aantrekkelijk om hier te wonen en te verblijven.

Missie

Het faciliteren van een divers, toekomstbestendig en kwalitatief hoogstaand kunst- en cultuuraanbod,

het stimuleren van deelname aan culturele activiteiten van de Hengeloërs en

het verbinden van organisaties binnen en buiten de culturele sector ter verbetering van het cultuurklimaat over de volle breedte.

Kernwaarden

- Toetsen op artistiek inhoudelijke én maatschappelijk kwaliteit
- Aansluiten op vraag van inwoners
- Stimuleren en versterken van lokaal en regionale verbinding
- DNA van Hengelo is herkenbaar

BIJDRAGE GEMEENTE

Gemeente is een samenwerkende partner die kunst- en cultuurorganisaties:

- subsidieert en faciliteert in de randvoorwaarden om hun doelstellingen te bereiken en
- verbindt met andere sectoren.

MIDDELEN

Vanuit een duidelijke visie wordt een samenhangend aanbod van beleid, subsidies en regelingen ingezet om als gemeente de bijdrage te kunnen leveren.

De bijdrage wordt gemonitord met de inwoners, de uitvoerende partners en de gemeenteraad.

UITVOERENDE PARTNERS

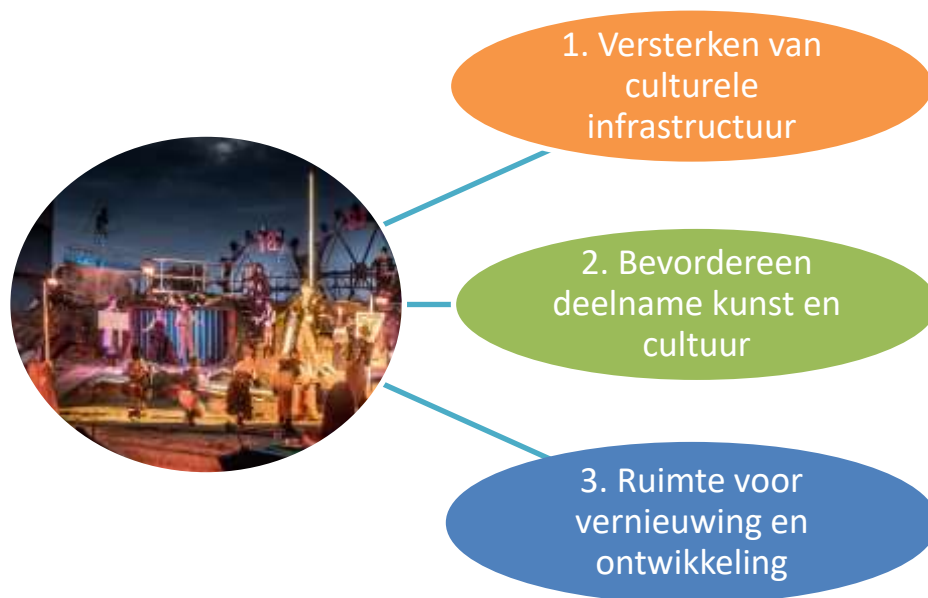
- Culturele kernvoorzieningen
- Aanvullende culturele voorzieningen
- Adviescommissies en werkgroepen
- Belangenorganisaties
- Individuele belanghebbenden
- Overheden/ publieke samenwerkingen

DOMEINEN

1. Amateurkunst
2. Beeldende kunst
3. Cultuureducatie
4. Cultuurparticipatie
5. Cultureel erfgoed
6. Evenementen
7. Media en letteren
8. Musea en gemeentelijke collectie
9. Podiumkunsten

PROGRAMMALIJNEN

1

Versterken van culturele infrastructuur

Doelstelling

De culturele organisaties en instellingen zijn in staat om vanuit een eigen, uniek profiel een waardevolle bijdrage te leveren aan de kunst- en cultuursector van Hengelo.

Speerpunten

1. Doorontwikkeling culturele kernvoorzieningen.
2. Versterken van aanvullende culturele voorzieningen
3. Verbinden cultuursector met evenementen en Bruisende binnenstad.

Effecten

- de toekomstbestendigheid van de culturele voorzieningen wordt verzekerd
- de regionale samenwerking binnen het cultuurprofiel van Twente wordt bevorderd en
- de verbinding van de kunst- en cultuursector met evenementenbeleid en Bruisende Binnenstad leidt zichtbaar tot structurele samenwerkingen die de sector overstijgen.

2

Bevorderen deelname aan kunst en cultuur

Doelstelling

Meer inwoners van Hengelo gaan actief deelnemen aan kunst- en cultuuractiviteiten.

Speerpunten

4. Versterken programma cultuureducatie
5. Kunst en cultuur als middel voor sociale cohesie
6. Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk en zichtbaar

Effecten

- het cultuuronderwijs in het basisonderwijs wordt voortgezet
- het cultuuronderwijs wordt uitgebreid in het voorschools en voortgezet onderwijs
- het cultuuronderwijs wordt verbonden met een laagdrempelig kennismakingsprogramma in de vrije tijd
- de verbinding van kunst- en cultuuractiviteiten met beleidsterreinen van het sociaal domein wordt met zichtbare resultaten versterkt
- de bekendheid van en waardering voor kunst en cultuur in Hengelo door de Hengeloërs gaat omhoog.

3

Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling

Doelstelling

Hengelo biedt ruimte aan (jonge) makers en kunstenaars om zich te vernieuwen en te ontwikkelen en het beeldend kunstbeleid sluit aan bij de mogelijkheden van de stad.

Speerpunten

7. Vernieuwen en verjongen
8. Beeldende Kunst

Effecten

- er ontstaan broedplaatsen voor jonge makers en kunstenaars om zich te ontwikkelen
- er zijn verschillende presentatieplekken voor (professionele) beeldend kunstenaars, waardoor de aandacht en de toegankelijkheid voor beeldende kunst wordt vergroot
- professionele beeldend kunstenaars worden gestimuleerd om (innovatief) te produceren.

Voorwoord

Hengelo kent een veelzijdig cultureel leven en een rijke cultuurhistorie. Daar zijn wij trots op en wij koesteren de inzet van alle professionals en vrijwilligers die in de sector actief zijn om te zorgen voor een breed en divers cultureel aanbod voor de inwoners en bezoekers van onze stad.

In de afgelopen maanden is gebleken dat het culturele aanbod geen vanzelfsprekendheid is. De invloed van het Coronavirus was enorm; van de ene op de andere dag moesten instellingen sluiten en verenigingen hun activiteiten stopzetten. Wij hebben echter ook de veerkracht van ons culturele bestel gezien: daar waar mogelijk werden (publieks-)activiteiten weer opgestart en kon er weer genoten worden van het diverse Hengelose kunst en cultuuraanbod. Wij hebben ons hierbij gerealiseerd dat de culturele infrastructuur continu om aandacht en onderhoud vraagt. Dat is een verantwoordelijkheid van de gemeente, maar ook van het culturele veld en de inwoners.

Hierbij past dat wij periodiek ons cultuurbeleid actualiseren. Ruim voor het verstrijken van de vorige beleidsperiode hebben wij de resultaten van de vorige beleidsnota 'Kent u Hengelo' geëvalueerd. Zo konden wij tijdig in gesprek gaan met de partners in het culturele veld over hun ambities en hun behoeften in de nabije toekomst.

Ik prijs me gelukkig met de grote betrokkenheid en kundigheid van de partners in de culturele sector van onze stad. Met elkaar is concreet gesproken over hoe wij vanuit een gedeelde visie samen meer kunnen betekenen voor de Hengeloërs.

Samen betekent dat de culturele instellingen worden gefaciliteerd om proactief met lokale en regionale partners activiteiten op te pakken, maar samen betekent ook dat vanuit de gemeente de culturele sector wordt verbonden met prachtige initiatieven vanuit de Bruisende Binnenstad, evenementenbeleid en de diverse beleidsterreinen van het sociaal domein. Want kunst- en cultuur levert prachtige producties, tentoonstellingen, exposities en concerten op, maar draagt ook bij aan de leefbaarheid van de stad en de persoonlijke ontwikkeling van inwoners. Door samen te werken is er meer mogelijk en dat vergroot de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur.

De totstandkoming van het voorliggende beleidsplan is een participatief proces geweest, waarin veel enthousiasme is gedeeld en waarin scherpe discussies zijn gevoerd. Beiden zijn noodzakelijk om met elkaar te komen tot ambitieuze plannen, maar zijn ook onontbeerlijk bij de uitvoering daarvan. Ik hoop dat de getoonde veerkracht en positiviteit, zoals wij die in de recente crisis zien, bij zal dragen aan een succesvolle uitvoering van dit beleidsplan.

Wij dragen kunst en cultuur een warm hart toe en streven ernaar dat alle inwoners optimaal kunnen genieten van al het moois wat Hengelo op gebied van kunst en cultuur te bieden heeft. In deze nota worden de mogelijkheden daartoe gecreëerd en wij gaan er graag met u mee aan de slag.

Bas van Wakeren
Wethouder Cultuur

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De beleidsperiode van de huidige kunst- en cultuurvisie *KenT u Hengelo?* loopt tot en met het jaar 2020. Vooruitlopend daarop is in 2019 de huidige kunst- en cultuurvisie geëvalueerd. De aanbevelingen uit de evaluatie en de bespreking ervan in de politieke markt eind 2019 hebben geleid tot de opdracht om met een voorstel voor een geactualiseerde cultuurvisie te komen.

Bij de actualisering van de cultuurvisie zijn de visie, missie en kernwaarden van de huidige beleidsnota in actueel perspectief geplaatst en herijkt. Bij deze herijking is een toetsing gedaan met het lokale culturele veld en met landelijk, provinciaal en regionaal kunst- en cultuurbeleid (zie kader hiernaast). Met stakeholders in de Hengelose kunst- en cultuursector is gesproken over de kaders van het gemeentelijke beleid en hun ideeën voor daarbij passende activiteiten. Om de inhoud van het beleid aan te sluiten bij de vraag van de inwoners ten aanzien van het Hengelose kunst- en culturaanbod is het Inwonerspanel bevraagd op hun huidige cultuurbeleving, de wijze waarop dat zich in de praktijk uit en welke behoeften daarin zijn (zie bijlage 2).

De uitkomsten van de aanbieders in de sector (cultuurbijeenkomst 4 maart 2020), de resultaten van het onderzoek van de gebruikers (Inwonerspanel, maart 2020), de raadpleging van de adviescommissie Beeldende Kunst en Vorming (juni 2020) en de toetsing van de conceptnota in de beeldvormende Politieke Markt (25 juni 2020) zijn samengebracht en resulteren in deze kunst- en cultuurnota voor de beleidsperiode 2021-2024.

¹ Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2024, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, juni 2019

² Cultuur in de schijnwerpers (2016), Cultuurnota Overijssel 2017-2020

Rijksbeleid 2021-2024 ¹

1. Verbreiding en vernieuwing: meer ruimte voor andere genres, spelers, kunstvormen en nieuw generatie
2. Sterke cultuursector: stimuleren van eerlijke beloning en goede arbeidsvoorwaarden, impuls voor podiumkunsten en het filmfonds
3. Cultuurparticipatie: bevorderen cultuurdeelname van verschillende groepen en het opzetten van een vervolgprogramma op Cultuureducatie met kwaliteit
4. Cultuur over de grenzen heen: versterken internationaal profiel van Nederland

Provinciaal beleid 2017-2020 ²

Het provinciale beleid wordt momenteel herzien. De kernpunten van het huidige beleid zijn:

1. Behouden, ontwikkelen en beleefbaar maken van cultureel erfgoed
2. In stand houden en versterken van duurzame infrastructuur en een aanbod van hoge kwaliteit
3. Vergroten van toegankelijkheid van cultuureducatie, toekomstbestendig maken van aanbod van cultuurparticipatie en investeren in talentontwikkeling
4. Toekomstbestendig maken van Overijsselse Bibliotheeknetwerk

Landsdeel Oost ³

Als onderdeel van de samenwerking met de provincies Overijssel en Gelderland en de stedelijke regio's in deze provincies, heeft de gemeente Hengelo Route Oost vastgesteld, waarin zij samen beogen:

- te investeren in talentontwikkeling
- te zorgen voor (het behoud van) een krachtige en complete infrastructuur
- te sturen op meer regionale crossovers tussen disciplines binnen cultuur en daarbuiten

Cultuurregio Twente ⁴

In 2018 hebben alle Twentse gemeenten het cultuurprofiel vastgesteld. Hierin staan drie speerpunten centraal, namelijk: 1. Tijd & Ruimte, 2. Traditie & Innovatie en 3. Grenzeloos Twente. Met dit cultuurprofiel wordt samenwerking bevorderd om zowel de toegevoegde waarde van de instellingen afzonderlijk als de cultuursector in deze regio als geheel te versterken en aantrekkelijker te maken. Vanuit deze samenwerking ontstond ook de proeftuinen creatieve broedplaatsen (zie bijlage 4)

³ Cultuurmanifest Oost-Nederland 2017-2020 (2016), Landsdeel Oost

⁴ Ruimte voor Verbeelding (2018), Cultuurprofiel van de regio Twente

1.2 Kunst- en cultuurbeleid van Hengelo

Kunst en cultuur inspireren, verbreden je horizon en maken je een rijker mens. De gemeente zet zich in om die ervaring toegankelijk te maken voor haar inwoners en bezoekers. Dat levert plezier en creativiteit op, maar ook samenwerking en nieuwsgierigheid. Daarnaast zorgen kunst en cultuur er voor dat Hengelo een aantrekkelijke gemeente is om te wonen.

Het kunst- en cultuuraanbod van Hengelo is divers. In het inwonerspanel van maart 2020⁵ zijn inwoners hierover bevraagd en geven ze aan dit aanbod te waarderen en dat kunst en cultuur een belangrijk onderdeel uitmaakt van hun dagelijks leven (46%). Ook vinden inwoners het belangrijk dat de gemeente kunst en cultuur financieel ondersteunt (75%).

Hengeloërs zijn actief in en betrokken bij het verenigingsleven. Dit levert een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van Hengelo. Daarnaast wordt er breed ingezet op cultuureducatie op het primair onderwijs, waarmee culturele vorming en cultureel bewustzijn al op jonge leeftijd worden gestimuleerd.

In de afgelopen jaren heeft de gemeente ingezet op een toekomstbestendige culturele basisinfrastructuur voor Hengelo die past bij de opgaven waar Hengelo als stad voor staat in sociaal en economisch opzicht. Samen met de kernvoorzieningen Metropool, Oyfo, Schouwburg en Bibliotheek, zijn hierin grote stappen gezet. De fusie van de muziekschool, CREA en techniekmuseum HEIM tot Oyfo en de oprichting van het bovenstedelijk Metropool - Poppodium van Twente met de gemeente Enschede hebben hieraan bijgedragen. Tevens is het Culturele Waardemodel⁶ geïmplementeerd als middel om de (subsidie)relatie met de kernvoorzieningen beter vorm te kunnen

geven. De profielen van de kernvoorzieningen zijn daarmee bepaald en er wordt in de subsidierelatie gestuurd op artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit.

Beeldende Kunst

Uit de evaluatie van de cultuurnota 2014-2020⁷ bleek dat met name de invulling van het beeldende kunstbeleid opnieuw bekeken moest worden. De opdracht was om te onderzoeken of een herziening van het beeldende kunstbeleid mogelijk was. Daarvoor heeft de gemeente een onafhankelijk deskundige om advies gevraagd. Dat advies⁸ is de basis geweest om drie varianten te formuleren, waarop de uitwerking van speerpunt 8 is gebaseerd.

Verbinding met sociaal domein, Bruisende binnenstad en evenementen

Uit de evaluatie van de cultuurnota 2014-2020 bleek ook dat het cultuurbeleid onlosmakelijk verbonden is met andere gemeentelijke terreinen, waaronder het sociaal domein, de binnenstad en het evenementenbeleid. Verbindingen met deze terreinen bieden kansen en worden de komende beleidsperiode nadrukkelijker gelegd. Initiatieven en activiteiten op deze terreinen leveren een waardevolle bijdrage aan het cultuurbeleid en andersom.

1.3 Coronacrisis

In 2020 werd de wereld beheerst door het de verspreiding van het Coronavirus. Nadat in Nederland eind februari de eerste besmettingen werden gemeld, kondigde het Rijk in maart diverse maatregelen af om verspreiding van het virus te controleren. Hierdoor kwam de bedrijvigheid van de culturele sector van de een op de andere dag tot stilstand, ook in Hengelo

⁵ Kennispunt Twente, Cultuurpeiling Hengelo 2020 (zie bijlage 2)

⁶ C. Bunnik (2016), Naar waarde gewogen

⁷ Gemeente Hengelo (2019), Evaluatie cultuurnota 2014-2020

⁸ C. Reinders (2020), Beeldende Kunst in Hengelo

De afgekondigde maatregelen hebben een behoorlijke impact op zowel de korte als lange termijn. Inmiddels is duidelijk geworden dat, ondanks financiële steun vanuit het rijk, de provincie en de gemeente zelf, de Coronacrisis een zware wissel trekt op de financiële gezondheid en weerstand van alle culturele organisaties, instellingen, verenigingen en (professionele) kunstenaars in Hengelo. Hiermee heeft de coronacrisis ook invloed op de uitvoering van het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid in de komende periode.

In deze kunst- en cultuurnota is geprobeerd om zoveel mogelijk recht te doen aan het vertrekpunt: het actualiseren van de cultuurvisie 2014-2020 op basis van de gedane evaluatie, aangevuld met de input vanuit de direct betrokkenen in de sector.

De crisis raakt echter de basis van de culturele infrastructuur van Hengelo en die zal eerst hersteld moeten worden. De culturele kernvoorzieningen en aanvullende culturele voorzieningen zijn essentieel om het basisaanbod te kunnen verzorgen, maar ook om nieuwe initiatieven en ideeën te kunnen laten ontstaan en te kunnen ontwikkelen. Hoeveel middelen daarvoor nodig zijn is nog niet bekend, maar dat er een prioriteit ligt om met een gezonde culturele infrastructuur uit de Coronacrisis te komen, is zeker.

1.4 Verbinding andere beleidsterreinen

In de voorliggende nota wordt expliciet de kunst- en cultuuractiviteiten en de bijhorende maatschappelijke effecten gepresenteerd, aansluitend op de geformuleerde cultuurvisie. Het domein kunst- en cultuur kent automatisch veel verbindingen met andere gemeentelijke beleidsterreinen, zoals cultureel erfgoed, monumenten, huisvesting en onderwijs en opgaven in het sociaal domein thema's als laaggeletterdheid, eenzaamheid, participatie en werk en inkomen. Deze worden allen in het licht van de geformuleerde cultuurvisie benoemd of aangehaald. De

beleidsontwikkelingen aangaande de genoemde beleidsterreinen en -thema's worden in specifieke beleidsdocumenten uitgewerkt.

1.5 Leeswijzer

Met deze nota is beoogd om het kunst- en cultuurbeleid ambitieus, duidelijk en actiegericht te formuleren. Het is de basis voor de uitwerkingsplannen van de specifieke programmalijnen en heeft tot doel om in hoofdlijnen de kaders van (nieuw) beleid te schetsen.

In hoofdstuk 2 wordt eerst de strategie van het kunst- en cultuurbeleid uiteengezet. Met de visie, missie en kernwaarden worden de pijlpalen van het nieuwe beleid geschetst. Hierin staat centraal waaraan alle activiteiten in abstracte zin bij moeten dragen en welke rode draad daarin we van belang achten.

Bij de realisatie van de activiteiten is het van belang om inzicht te hebben in de partijen die een actieve rol willen oppakken en een bijdrage gaan leveren en de rol die de gemeente erbij heeft. In hoofdstuk 3 wordt dit toegelicht.

In hoofdstuk 4 worden de programmalijnen van de nota beschreven in termen van doelstelling, speerpunten en actiepunten. Ook wordt beschreven welke partijen daaraan gaan samenwerken en welke maatschappelijke effecten er worden beoogd.

Vervolgens worden de beoogde opbrengsten (hoofdstuk 5), de financiën voor nieuw beleid (hoofdstuk 6) en de meerjarenplanning van beschreven activiteiten (hoofdstuk 7) gepresenteerd.

In hoofdstuk 8 wordt de monitoring van de resultaten en de evaluatie van het beleid toegelicht.

2. Strategie

De beleidsnota 'KenT u Hengelo' (2013) ging uit van een duidelijke en sterk geformuleerde visie. In de actualisatie van de cultuurvisie is ervoor gekozen om de bestaande visie aan te scherpen en aan te vullen op basis van de huidige inzichten en ontwikkelingen. De missie geeft de richting aan in datgene wat in het kunst- en cultuurbeleid de komende jaren belangrijk wordt gevonden en waar primair aan bijgedragen moet worden. De kernwaarden is de rode draad van de geformuleerde doelstellingen en resultaten.

2.1 Visie

Kunst en cultuur versterken de culturele identiteit van Hengelo en maken het aantrekkelijk om hier te wonen en te verblijven.

2.2 Missie

Het faciliteren van een divers, toekomstbestendig en kwalitatief hoogstaand kunst- en cultuuraanbod,

het stimuleren van deelname aan culturele activiteiten van de Hengeloërs en

verbinden van culturele organisaties binnen en buiten de culturele sector ter verbetering van het cultuurklimaat over de volle breedte.

Culturele identiteit van Hengelo

De culturele identiteit van Hengelo is in 2018 onderzocht en gepresenteerd in het Verhaal van Hengelo (zie bijlage 3). Het DNA van Hengelo is hieruit geformuleerd en is het fundament waarop beleid en besluitvorming wordt gebaseerd, nieuwe initiatieven uit worden ontplooid en waaruit de stad zich verder kan ontwikkelen. De kernwaarden van Hengelo zijn Leefbaar en Betrokken, Vaardig en Vindingrijk en Praktisch en Idealistisch en worden ook verweven in het kunst- en cultuurbeleid.

Divers, toekomstbestendig en kwalitatief hoogstaand aanbod

Het aantal inwoners en de samenstelling daarvan, maar ook de geschiedenis van de stad bepalen het aanbod van culturele voorzieningen in Hengelo. Er wordt gestreefd naar een divers aanbod, waarin er plaats is voor kunst en cultuur als doel en als middel. Er wordt ingezet op een sector die toekomstbestendig is en waarbij investeringen en ondersteuning voor de langere termijn houdbaar zijn. De samenwerking in het Cultuurprofiel Twente zorgt voor een stevig fundament waar Hengelose instellingen op lange termijn van profiteren. De gemeente streeft ernaar om de randvoorwaarden te creëren waarin een zo hoog mogelijk niveau van kunst en cultuur gerealiseerd kan worden.

Deelname aan cultuur

Er is in Hengelo een grote variëteit aan kunst- en cultuuractiviteiten, maar het inwonerpanel liet zien dat de sector niet goed in staat zijn om het aanbod bekend te maken. Wanneer de inwoners van Hengelo en de regio het kunst- en cultuuraanbod beter leren kennen gaan er meer Hengeloërs actief deelnemen aan het aanbod in de stad en de regio.

Verbinden binnen en buiten de culturele sector

De waarde van kunst en cultuur als doel wordt niet alleen binnen, maar ook buiten de sector erkend. Zo dragen kunst en cultuur bij aan persoonlijke ontwikkeling, aan een bruisende binnenstad, is het van betekenis bij integratie en kan het een toeristische trekpleister zijn. Door kunst en cultuur als middel meer centraal te stellen kunnen binnen de culturele sector organisaties elkaar versterken en worden culturele organisaties ook interessant voor organisaties uit andere sectoren.

2.3 Kernwaarden

1. Toetsen op inhoudelijk én maatschappelijke kwaliteit

Het aanbod van kunst en cultuur moet uitnodigend zijn voor iedereen die eraan mee wil doen. Van oudsher werden subsidies getoetst op 'hoe goed of uniek' de kunst of cultuur was (artistiek-inhoudelijke kwaliteit). Echter is het ook van belang wat de waarde van de activiteiten is voor de inwoners en/ of de samenleving: dat is wanneer het bijvoorbeeld bijdraagt aan de sociale cohesie of aan een prettigere stad om in te leven en te wonen of aan een samenwerking tussen verschillende sectoren en heet de maatschappelijke kwaliteit.

2. Aansluiten op vraag van inwoners

Het aanbod van kunst en cultuur moet ook aansluiten op de vraag van de inwoners van Hengelo. Keuzes die in deze nota worden gemaakt en ook toekomstige keuzes worden getoetst aan datgene wat inwoners belangrijk vinden. Uit de Cultuurpeiling onder het HengeloPanel blijkt dat 62% van de inwoners vindt dat kunst en cultuur het wonen in Hengelo aantrekkelijk maken, ook is 48% van de inwoners tevreden over het huidige aanbod van kunst en cultuur. Daarnaast worden de Bibliotheek, Schouwburg en Metropool in verhouding (zeer) belangrijke voorzieningen gevonden. Om te toetsen of het aanbod aansluit op de vraag van de inwoners wordt het HengeloPanel jaarlijks bevraagd onderzoek gedaan met behulp van het HengeloPanel op hun deelname aan kunst en cultuur en hun cultureel bewustzijn.

3. Lokale en regionale verbinding

Een culturele instelling werkt vanuit een eigen intrinsieke motivatie en kiest zelf haar rol in het culturele veld. In de gemeente Hengelo geloven wij in de kracht van samenwerking en zowel de lokale als de regionale infrastructuur biedt kansen voor de Hengelose culturele sector om zich te versterken. Lokaal zijn de culturele kernvoorzieningen een belangrijke en potentiële partner voor het realiseren van doelstellingen. Regionaal is de samenwerking van de 14 Twentse gemeenten in de Cultuurregio Twente de verbinding om de slagkracht en aantrekkingskracht van de culturele instellingen te vergroten.

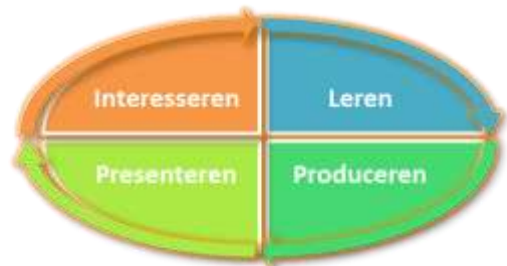
4. DNA van Hengelo is herkenbaar

De kernwaarden van het DNA van Hengelo zijn Leefbaar en Betrokken, Vaardig en Vindingrijk en Praktisch en Idealistisch. Binnen kunst en cultuur komt dit tot uitdrukking in een actief en betrokken verenigingsleven, ruimte voor vindingrijkheid en balans tussen idealisme en pragmatisch handelen (zie bijlage 3).

2.4 Creatieve Keten

Als leidraad voor het kunst- en cultuurbeleid wordt het concept van de 'creatieve keten' gehanteerd. Dit concept gaat uit van de functies die de culturele sector in een stad kan vervullen. De creatieve keten bestaat uit de schakels leren, produceren, presenteren en interesseren.

De schakels van de keten vertegenwoordigen onafhankelijk van elkaar een specifieke functie, maar zijn ook complementair aan elkaar omdat het ook een cyclisch proces is. In de praktijk overlappen de functies elkaar kan een organisatie meerdere functies vervullen of aanbieden.

Figuur 2: Creatieve Keten

Toegepast op de culturele infrastructuur van Hengelo ziet de functieverdeling van de creatieve keten er als volgt uit:

Leren	bibliotheek, kunst- en cultuureducatie, amateurkunst, erfgoed- en techniekeducatie
Produceren	professionele kunstproductie, amateurkunst
Presenteren	podia, tentoonstellingsruimten en musea
Interesseren	cultuurpromotie en -marketing, sponsoring

De overheid en de samenleving zijn beide actief in de creatieve cyclus en vervullen daarin hun rol. Niet alle schakels zijn in Hengelo even sterk ingevuld en de rol van de gemeente varieert daarin ook. Binnen de kunst- en cultuursector van Hengelo ligt de kracht in leren en presenteren en deze functies staan centraal in de (financiële) ondersteuning door de gemeente. De functies interesseren en produceren zijn onlosmakelijk verbonden aan leren en presenteren en daarvoor worden andere middelen dan subsidies ingezet, zoals het faciliteren van samenwerkingen en het verbinden van partijen en sectoren.

3. Gemeente en partners

3.1 Samenwerking

De afgelopen decennia heeft de overheid in de kunst- en cultuursector zich ten opzichte van de kunst- en cultuuraanbieders op verschillende manieren opgesteld. Waar in het verdere verleden het gebruikelijk was om al lokale overheid als opdrachtgever of zelfs als aanbieder op te treden, is er recent ook een tijd geweest dat de lokale overheid de kunst- en cultuursector en de activiteiten 'aan de markt overliet'.

De dynamiek van de kunst- en cultuursector van de dagelijkse praktijk en de stabiliserende factor van de overheid op de lange termijn kunnen elkaar versterken, zodat er enerzijds wordt ingespeeld op de behoeften van de sector en anderzijds het mogelijk wordt om te sturen op maatschappelijke verandering.

3.2 Gemeente

Bij de gemeente zijn meerdere afdelingen betrokken bij het opstellen en uitvoeren van het kunst- en cultuurbeleid. De beleidsmedewerkers Cultuur staan het dichtst bij de uitvoering in de sector. De gemeente heeft geen actieve rol in de praktijk, want de uitvoering van het beleid zijn de activiteiten die gerealiseerd worden door de culturele organisaties, instellingen, professionals en inwoners. Dit betekent dat de gemeente hoofdzakelijk faciliteert door te subsidiëren en te verbinden.

Vanuit haar rol schept de gemeente met het kunst- en cultuurbeleid de kaders, bewaakt de hoofdlijnen, stuurt op maatschappelijke verandering, verbindt intern relevante beleidsdomeinen en brengt lokaal en regionaal initiatieven onder de aandacht van de uitvoerende partijen. Door middel van subsidies en regelingen worden de randvoorwaarden voor

organisaties, verenigingen en individuen om de activiteiten die bijdragen aan de visie te ontplooien optimaal geregeld. De missie en de kernwaarden vormen de rode draad voor gemaakte en te maken keuzes en uitvoering van de regisserende en faciliterende rol.

3.3 Partners

Vanuit de domeinen amateurkunst, beeldende kunst, cultuureducatie, cultuurparticipatie, cultureel erfgoed, evenementen, media en letteren, musea en gemeentelijke collectie en podiumkunsten worden veel activiteiten ontplooid. Zo divers als de activiteiten zijn ook de organisaties, instellingen en individuen die in de sector actief zijn. In de afgelopen jaren heeft de culturele infrastructuur zich ontwikkeld en goed georganiseerd.

Figuur 3: Culturele infrastructuur in Hengelo

Culturele kernvoorzieningen

De gemeente subsidieert vier culturele kernvoorzieningen: Bibliotheek, Metropool, Schouwburg en Oyfo. Zij bepalen voor een groot deel het culturele aanbod in de stad. De gemeente maakt met de kernvoorzieningen duidelijke afspraken over hun bijdrage en rol in en buiten Hengelo op basis van een gezamenlijk vastgesteld profiel.

Aanvullende culturele voorzieningen

De gemeente subsidieert ook een aantal aanvullende culturele voorzieningen, omdat die een specifieke bijdrage leveren aan het kunst- en cultuurklimaat van de stad. Hieronder vallen organisaties als RTV Hengelo, Museum Hengelo en het virtuele Museum voor Hedendaagse Hengelose Kunst.

Amateurkunstverenigingen

Hengelo kenmerkt zich door een groot aantal verenigingen waarbinnen inwoners van de stad en de omgeving diverse vormen van amateurkunst beoefenen. De verenigingen zijn actief dankzij betrokken, enthousiaste en gedreven vrijwilligers. Diverse kunst- en cultuurvormen hebben zich verenigd in een koepelorganisatie die als contactpersoon of klankbord voor de betreffende deelsector optreden.

Commissies

De commissie Beeldende Kunst en Vormgeving en de Erfgoedcommissie adviseren de gemeente Hengelo ten aanzien van het beleid op deze gebieden.

Beeldende kunst

Tot slot zijn er in Hengelo tientallen beeldend kunstenaars, vormgevers en creatieve ondernemers actief. Enkeligen hebben zich verenigd, zoals Ateliers '93 en 074 PK. Daarnaast organiseert HeArtpool, een initiatief van liefhebbers van beeldende kunst, activiteiten om beeldende kunst in het algemeen en die in Hengelo in het bijzonder te stimuleren.

De complete lijst van jaarlijks structureel gesubsidieerde instellingen/organisaties is te vinden in bijlage 1.

Uitvoerende partners

Vanuit de dagelijkse praktijk bepalen de betrokkenen in de sector wat zij willen doen om een bijdrage te leveren aan de sector. Wanneer daarbij sprake is van een substantiële bijdrage aan de visie van het kunst- en cultuurbeleid die past binnen het kader van missie en kernwaarden is de gemeente een mogelijke partner in de uitvoering. Hier worden immers belangen gedeeld en samenwerking om elkaar te versterken staat hierbij voorop. In de vorige beleidsperiode zijn er met de culturele kernvoorzieningen afspraken gemaakt over hun bijdrage aan het kunst- en cultuurbeleid door gezamenlijk hun profiel en indicatoren voor hun artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit vast te stellen. Dit gebeurt door middel van het Culturele Waardemodel. Hierin is ook beschreven dat zij een inspirerende rol voor de sector in Hengelo vervullen en dat zij samen met de gemeente daar een faciliterende rol in oppakken.

4. Programmaliijnen

4.1 Inleiding

Vanuit de gemeentelijke visie op kunst en cultuur wordt het gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan vormgegeven. Voor de komende beleidsperiode 2021-2024 is ervoor gekozen om de elementen van de lokale organisatie, de inwoners en de toekomst in aparte programmaliijnen uit te werken. Vanuit specifieke doelstellingen per programmaliijn zijn speerpunten geformuleerd die bijdragen aan de realisatie van de missie. De speerpunten worden concreet gemaakt met activiteiten waarin de uitvoerende partijen worden beschreven als ook de rol van de gemeente hierbij wordt gedeut. Tot slot wordt per speerpunt het beoogde effect gepresenteerd.

4.2 Versterken van culturele infrastructuur

De infrastructuur van Hengelo representeert een passend aanbod voor de stad en is van toegevoegde waarde voor de regio. De gemeente subsidieert vier culturele kernvoorzieningen die met behulp van het Culturele Waardemodel worden gestuurd aangaande hun toegevoegde waarde voor de stad. Daarnaast zijn er een aantal aanvullende culturele voorzieningen die zorgen voor een breed en divers aanbod voor de inwoners.

Doelstelling

De culturele organisaties en instellingen zijn in staat om vanuit een eigen, uniek profiel een waardevolle bijdrage te leveren aan de kunst- en cultuursector van Hengelo.

Speerpunt 1. Doorontwikkeling culturele kernvoorzieningen

Hengelo kent vier culturele kernvoorzieningen: Bibliotheek, Oyfo, Metropool en Schouwburg. De kernvoorzieningen bieden samen een sterk cultuuraanbod vanuit de functies presenteren en leren op domeinen waar Hengelo een waardevolle bijdrage voor de stad, maar ook voor de regio heeft. In de vorige beleidsperiode is de transitie van deze vier kernvoorzieningen in gang gezet, om te komen tot een toekomstbestendige culturele infrastructuur. Uitgangspunt daarbij was samenwerking, omdat die leidt tot afstemming van aanbod en programmering, tot collegialiteit en tot winst voor alle betrokkenen.

Bij de podia is daarbij gekeken naar hun bovenlokale functie, wat heeft geleid tot een intensieve samenwerking met buurgemeente Enschede. Het bovenstedelijk poppodium Metropool is daar een uniek resultaat van. Daarnaast is Bibliotheek Hengelo gefuseerd met de bibliotheken van Hof van Twente en Oldenzaal. Tot slot

heeft de fusie van CREA centrum voor kunsteducatie met Techniekmuseum HEIM en Muziekschool Hengelo geleid tot een instelling met een uniek profiel voor Hengelo en de regio. De komende jaren zal Oyfo verder invulling geven aan dat profiel vanuit de nieuwe huisvesting op het Hazemeijerterrein. Op het gebied van theaters en musea liggen de kansen voor samenwerking op regionaal niveau er ook (nog steeds).

De implementatie van de het Culturele Waardemodel toont de kwalitatieve meerwaarde van samenwerking. In de praktijk worden bij de subsidiëring de culturele kernvoorzieningen getoetst op zowel hun artistiek inhoudelijke kwaliteit als hun maatschappelijke kwaliteit. Inhoudelijk verandert de cyclus van aanvraag, verantwoording en vaststelling van de subsidie en dat versterkt de relatie tussen de gemeente en de instellingen.

Activiteiten	Betreft/ samen met	Rol gemeente
1. Subsidiëren van culturele kernvoorzieningen en optimaliseren van subsidierelatie met behulp van Culturele Waardemodel	Bibliotheek, Metropool, Oyfo en Schouwburg	Subsidiënt
2. Uitvoeren van het actieplan Cultuurprofiel Twente	Cultuurregio Twente	Penvoerder en trekker (samen met Enschede)
3. Oriëntatie regionale samenwerking	Cultuurregio Twente en o.a. Oyfo, Museum Hengelo	Verbinder
Effecten De toekomstbestendigheid van de culturele kernvoorzieningen wordt verzekerd (mede door regionale samenwerking) en zij kunnen hun artistiek inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit duidelijker laten zien. Door een versterkt accounthouderschap wordt de relatie tussen gemeente en instellingen verbeterd.		

Culturele kernvoorzieningen

De Bibliotheek, Metropool, OYFO en Schouwburg zijn individueel en gezamenlijk de spil van de Hengelose culturele infrastructuur. Vanuit hun profiel dragen zij afzonderlijk bij vanuit hun specifieke culturele functie en zijn daarbij expliciet en sterk verbonden met het amateurveld. In de komende periode groeien de culturele kernvoorzieningen uit tot toonaangevende instellingen met innovatieve en ondernemende samenwerkingen en toenemende lokale en regionale bekendheid.

Speerpunt 2. Versterken van aanvullende culturele voorzieningen

De aanvullende culturele voorzieningen in Hengelo zorgen er samen voor dat er een compleet cultureel aanbod in de stad aanwezig is. De activiteiten bestrijken veel verschillende terreinen en dragen bij aan de diversiteit. Zowel organisatorisch als financieel kennen de, veelal van vrijwilligers afhankelijke, instellingen uitdagingen om van toegevoegde waarde te kunnen zijn en te blijven.

Activiteiten	Betreft/ samen met	Rol gemeente
4. Subsidiëren van aanvullende culturele voorzieningen, optimaliseren van subsidierelatie door herijken profielen, formuleren prestatie indicatoren en/of stimulering samenwerking met kernvoorzieningen	Aanvullende culturele voorzieningen w.o. RTV Hengelo, Museum Hengelo amateurkunst-verenigingen,	Subsidiënt
5. Formuleren maatschappelijke waarde Museum Hengelo en toekomstprofiel (eenmalig) en van daaruit formuleren gerichte taakstelling op bijvoorbeeld immaterieel Erfgoed. Kansen	Museum Hengelo en uitvoering nieuw profiel mogelijk met Oyfo, Piet Blom-museum, Historie Brandweer Hengelo, Historisch Archief Beckum, Erfgoed-	Subsidiënt en verbinder

inzake: collectie Hengelo, educatieprogramma	commissie, Stichting Erfgoed	
6. Subsidieren van amateurkunstverenigingen en herijken verdeling/opbouw van de Basissubsidie Amateurkunst	Amateurkunstverenigingen	Subsidiënt
Effect Aanvullende culturele voorzieningen worden gestuurd op artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit, waardoor hun toegevoegde waarde voor de inwoners beter inzichtelijk worden gemaakt.		

Amateurkunstverenigingen

De verenigingen die amateurkunst organiseren zijn een onmisbare schakel in de culturele infrastructuur. Zowel kleine als grote verenigingen weten elk op hun eigen niveau inwoners te binden en te boeien. Met hun activiteiten dragen zij direct bij aan het realiseren van de cultuurvisie en indirect hebben ze een aandeel in het realiseren van ambities op sociaal domein thema's.

Speerpunt 3. Realiseren van samenwerking evenementen in de stad en verbinding met Bruisende Binnenstad

De zichtbaarheid van kunst en cultuur in de stad wordt vergroot door kunst- en cultuuractiviteiten te verbinden met ambities die zijn gesteld in het evenementenbeleid en het project Bruisende Binnenstad. Onderzoek⁹ heeft uitgewezen dat partijen buiten de cultuursector kansen zien om samen te werken met de cultuursector ten einde de eigen ambities te realiseren.

Activiteiten	Betreft/ samen met	Rol gemeente
7. Impuls geven aan de samenwerking van kunst- en cultuurinstellingen die actief bij willen dragen aan de	Team Bruisende Binnenstad, culturele kernvoorzieningen	Verbinden met team Bruisende Binnenstad

ambities van de Bruisende Binnenstad.		
8. Verbinden van de kunst- en cultuursector met partijen die uitvoering geven aan evenementenbeleid in de stad door jaarlijks een netwerkbijeenkomst te organiseren.	Hengelo Promotie	Verbinder
9. Actief promoten aanbod kunst en cultuur	Culturele kernvoorzieningen, aanvullende culturele voorzieningen en amateurverenigingen, Hengelo Promotie	Geen
10. Stimuleren van (kleinschalige) kunst- en cultuurevenementen in de stad (binnenstad en wijken)	Hengelo Promotie	Verbinder
11. Verbinden kunst- en cultuursector met team Bruisende Binnenstad en Hengelo Promotie	-	Bijstellen profiel cultuurmakelaar
Effect De verbinding van de kunst- en cultuursector met evenementen en programma Bruisende Binnenstad is zichtbaar en leidt tot structurele samenwerkingen die de sector overstijgen.		

⁹ Kennispunt Twente (2020), Resultaten binnenstadpeiling 2019

4.3 Bevorderen van deelname aan kunst en cultuur

De diversiteit aan kunst- en cultuuractiviteiten is in Hengelo groot; er is een groot palet aan activiteiten die over alle functies van de creatieve keten zijn verspreid. Sommige voorzieningen zijn zeer bekend en gewaardeerd door de inwoners, andere voorzieningen zijn minder bekend en/of bemind. Vanuit het perspectief dat kunst en cultuur ieders leven verrijken en bij kunnen dragen aan persoonlijke ontwikkeling, is bewustwording van cultuur en bekendheid van wat er binnen de gemeente aangeboden wordt aan de inwoners een belangrijke graadmeter. Het aanwakkeren van het cultureel bewustzijn van de inwoner is een taak voor Hengelo Promotie. Hierbij wordt aangesloten bij de thema's Leefbaar en Betrokken uit het DNA van Hengelo. Het omzetten van cultureel bewustzijn naar deelname aan kunst en cultuur is een taak van de culturele instellingen.

Doelstelling

Meer inwoners van Hengelo gaan actief deelnemen aan kunst- en cultuuractiviteiten.

Speerpunt 4. Versterken programma cultuureducatie

Kennismaking en actieve deelname zijn cruciaal bij het vergroten van cultureel bewustzijn. Daarom wordt er ingezet op verstevigen van leven-lang-leren-lijn: van cultuureducatie op jonge leeftijd via kennismakingsaanbod in vrije tijd naar verdiepingsmogelijkheden om jezelf te blijven verbeteren bij Oyfo of bij een van de vele verenigingen in de stad.

Activiteiten	Betreft/ samen met	Rol gemeente
12. Continueren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit op alle scholen voor primair onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs met alle cultuurdisciplines (muziek, dans, drama, cultureel erfgoed, literatuur,	Oyfo, PO, (V)SO en amateur-verenigingen	Subsidiënt en verbinder

beeldende kunst, multimedia en ook techniek)		
13. Verboden programma Cultuureducatie met Kwaliteit door verbinding te zoeken met voortgezet onderwijs en voorschoolse opvang.	Oyfo	Subsidiënt en verbinder
14. Ontwikkelen van laagdrempelig kennismakingsaanbod in vrije tijd voor kinderen tot 18 jaar	Oyfo i.s.m. muziek-verenigingen	Subsidiënt en verbinder
Effecten Voortzetten van cultuuronderwijs in het Basisonderwijs (inclusief (v)so) en uitbreiding van naar voorschools en voortgezet onderwijs en een laagdrempelig kennismakingsprogramma in de vrijetijd.		

Cultuureducatie met Kwaliteit

Het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) voert het Rijksbeleid ten aanzien van cultuureducatie uit. Het FCP heeft daartoe het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) verlengd voor de periode 2021-2024. Gemeente Hengelo neemt hier weer aan deel, waarbij stichting Oyfo Kunst en Techniek optreedt als penvoerder voor de partijen in de stad. In een adhesieverklaring heeft het college van B en Q zich inhoudelijk en financieel verbonden aan CmK. Ook de schoolbesturen hebben zich inhoudelijk en financieel aan het programma gecommitteerd.

OYFO

Voor het cultuureducatieprogramma is OYFO de penvoerder in Hengelo, omdat zij zowel lokaal als regionaal de partner zijn om de verbinding met het onderwijs te organiseren. Hierdoor kunnen onder schoolse en naschoolse activiteiten worden aangeboden. Het is de ontwikkel- en innovatieplek waar techniek, kunst, muziek, dans en theater samen komen en 21^e eeuwse vaardigheden kunnen worden ontwikkeld.

Speerpunt 5. Kunst en cultuur als middel voor sociale cohesie

Kunst en cultuur kunnen ook ingezet worden voor onderzoek, voor het aanzetten van (nieuwe) processen en/of voor ondersteuning bij maatschappelijke vraagstukken. Een sterk voorbeeld is community art. Dit is een vorm van actieve cultuur- en maatschappelijke participatie waarbij professionals en amateurkunstenaars samenwerken met inwoners aan sociaal-maatschappelijke vraagstukken. Het doel is een hoogwaardig product tot stand brengen, waaraan alle deelnemers inhoudelijk en artistiek bijdragen.

Activiteit	Betreft/ samen met	Rol gemeente
15. Inzetten van een cultuurmakelaar, die functioneert als gids, verbinder en aanjager m.b.t. cultuurparticipatieprogramma's en de inzet van cultuur binnen het sociaal domein.	Beweegmakelaar en Sociale Activeringsmakelaar	Bijstellen profiel cultuur-makelaar
Effecten Sterkere verbinding van kunst- en cultuuractiviteiten met beleidsterreinen van sociaal domein met zichtbare resultaten.		

Speerpunt 6. Kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk en zichtbaar

De openbare ruimte is vrij toegankelijk voor alle Hengeloërs. Door kunst in de openbare ruimte te plaatsen en deze te duiden komt kunst dichterbij de inwoners. Kunst- en cultuuractiviteiten in de binnenstad en de wijken brengen het aanbod laagdrempelig naar de inwoner toe.

Activiteiten	Betreft/ samen met	Rol gemeente
16. Herijken vergoeding stadsdichter: promotie van poëzie als kunstvorm door vergoeding van max. 4 gerichte aanvragen van de gemeente en na afsluiting periode met bundel	HengeloLeest	Subsidiënt
17. Zichtbaar maken van aanbod van kunst en cultuur voor inwoners en bezoekers van Hengelo	Hengelo Promotie (HengeloCultuur.nl)	Verbinder
Effect Hogere bekendheid van en waardering voor kunst en cultuur in Hengelo door de Hengeloërs.		

4.4 Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling

Hengelo is een stad waar ondernemende mensen en bedrijven hun ideeën weten te realiseren. Dat past bij deze innovatieve industrie- en techniekstad. De wereld verandert voortdurend en daarin hoort ruimte te zijn voor vernieuwing en ontwikkeling. Met respect en gevoel voor het verleden, wordt er gewerkt aan de toekomst.

Doelstelling

Hengelo stimuleert (jonge) makers en kunstenaars om zich te vernieuwen en te ontwikkelen. De gemeente verbindt de netwerken creatieve ondernemers en kunstenaars met elkaar en faciliteert ruimte en activiteiten in de (binnen)stad voor beeldend kunstenaars om te presenteren.

Speerpunt 7. Vernieuwen en verjongen

In de samenleving leven de ideeën waar inwoners, creatieve ondernemers en (beeldend) kunstenaars de praktijk ervaren en de trends en ontwikkelingen het beste kennen. Ook de kunst- en cultuursector verandert continu. Het is noodzakelijk om daarop in te blijven spelen om te blijven toetsen wat bij een stad als Hengelo past. Vernieuwing en verjonging horen onmiskenbaar bij de stad.

Activiteiten	Betreft/ samen met	Rol gemeente
18. Creatieve ondernemers interesseren en binden aan de stad Hengelo door het creëren van broedplaatsen (ruimte voor jonge makers) en het atelierbeleid zo in te richten dat er meer doorstroming is	Cultuurregio Twente, Adviescommissie BKV	Informeren en verbinden
19. Instellen van werkgroep of klankbordgroep waarmee jonge makers/kunstenaars/ creatieve ondernemers bij kunst en cultuur in de stad worden betrokken	Adviescommissie BKV, Stichting In Wording	Organiseren en faciliteren

Effecten

Jonge makers en kunstenaars krijgen ruimte in de stad om zich te ontwikkelen en vanuit de praktijk en vanuit het perspectief van de nieuwe generatie makers komt zicht op ontwikkelingen en uitdagingen in de sector en de toekomstige behoeften.

Speerpunt 8. Beeldende Kunst

Hengelo heeft aangaande beeldende kunst in de stad een mooie geschiedenis. In het verleden vervulde AkkuH als door de gemeente gesubsidieerde voorziening een centrale rol in dit domein en in de afgelopen beleidsperiode is die rol onder meer opgepakt door particuliere initiatieven als HeArtGallery en 074PK. De gemeente heeft in de laatste periode ingezet op het faciliteren van mogelijkheden aan professionele kunstenaars om te produceren en zich te presenteren in Hengelo. Hierbij werd het initiatief bij het werkveld gelaten. Het bieden van mogelijkheden om te produceren en te presenteren is ook binnen deze nota het uitgangspunt. De keuze voor de specifieke activiteiten binnen dit speerpunt is gemaakt op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie van de Kunst- en Cultuurvisie 2014-2020, de thema's van het Cultuurprofiel Twente, het in 2020 opgeleverde advies 'Beeldende Kunst in Hengelo', de resultaten van de peiling onder het HengeloPanel en input op Politieke Markt van 25 augustus en de raadpleging van de adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving. Naast deze activiteiten blijft het beheer en onderhoud van het gemeentelijk kunstbezit aandacht behoeven.

Activiteiten	Betreft/ samen met	Rol gemeente
20. Herijken rol- en taakstelling Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving op basis van veranderende situatie	-	Organiseren
21. Realiseren van activiteiten om professioneel beeldende kunstenaars op	Nog nader te bepalen	Subsidiënt en verbinder

wisselende podia te laten exposeren		
22. Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen	OYFO, Museum Hengelo	Verbinder
23 Handhaven subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst	Ateliers '93, SWWK, Stichting HeArtpool en Museum voor Hedendaagse Hengelose Kunst (MHHK)	Subsidiënt
24. Handhaven van de stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving	-	Subsidiënt
Effecten Professionele beeldende kunstenaars krijgen verschillende podia om te presenteren en dat vergroot de aandacht en de toegankelijkheid voor deze kunstvorm. Professionele beeldend kunstenaars worden gestimuleerd om (innovatief) te produceren.		

Personele gevolgen

Om bovenstaande te realiseren is een ambtelijke uitbreiding van 0,2 FTE benodigd.

5. Opbrengsten

De opbrengsten van het kunst- en cultuurbeleid vertaald zich in de effecten die de verschillende programmalijnen beogen.

Programmalijn 1. Versterken van culturele infrastructuur

1. De toekomstbestendigheid van de culturele kernvoorzieningen wordt verzekerd (mede door regionale samenwerking) en zij kunnen hun artistiek inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit duidelijker laten zien. Door een versterkt accounthouderschap wordt de relatie tussen gemeente en instellingen verbeterd.
2. Aanvullende culturele voorzieningen worden gestuurd op artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke kwaliteit, waardoor hun toegevoegde waarde voor de inwoners beter inzichtelijk worden gemaakt.
3. De verbinding van de kunst- en cultuursector met evenementen en programma Bruisende Binnenstad is zichtbaar en leidt tot structurele samenwerkingen die de sector overstijgen.

Programmalijn 2. Bevorderen van deelname aan kunst en cultuur

1. Basisonderwijs (inclusief (v)so) en uitbreiding van naar voorschools en voortgezet onderwijs en een laagdrempelig kennismakingsprogramma in de vrijetijd.
2. Sterkere verbinding van kunst- en cultuuractiviteiten met beleidsterreinen van sociaal domein met zichtbare resultaten.
3. Hogere bekendheid van en waardering voor kunst en cultuur in Hengelo.

Programmalijn 3. Ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling

1. Jonge makers en kunstenaars krijgen ruimte in de stad om zich te ontwikkelen en vanuit de praktijk en vanuit het perspectief van de nieuwe generatie makers komt zicht op ontwikkelingen en uitdagingen in de sector en de toekomstige behoeften.
2. Professionele beeldende kunstenaars krijgen verschillende podia om te presenteren en dat vergroot de aandacht en de toegankelijkheid voor deze kunstvorm. Professionele beeldende kunstenaars worden gestimuleerd om (innovatief) te produceren.

6. Financiën

Omdat er sprake is van een actualisering van de cultuurvisie geldt in principe dat er met de bestaande financiële budgetten uitvoering gegeven kan worden aan de kunst- en cultuurnota voor de periode 2021-2024. De meeste activiteiten houden vooral in dat taakstelling van ambtelijke inzet bijgesteld wordt en dat er geen extra financiële middelen benodigd zijn om ze te realiseren. Voor enkele nieuwe beleidsactiviteiten geldt dat wel en die worden hieronder gepresenteerd.

Activiteiten	2021	2022	2023	2024
3. Oriëntatie regionale samenwerking	€ 0	€ 5.000	€ 0	€ 0
5. Formuleren maatschappelijke waarde Museum Hengelo en toekomstprofiel (eenmalig)	€ 5.000	€ 0	€ 0	€ 0
7. Impuls geven aan de samenwerking met Bruisende Binnenstad	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
8. Verbinden kunst- en cultuursector met evenementenbeleid	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
9. Actief promoten aanbod kunst en cultuur	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
16. Herijken (financiering) stadsdichter	€ 750	€ 750	€ 750	€ 750
18. Creatieve ondernemers boeien en binden aan de stad Hengelo	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
19. Instellen van werkgroep of klankbordgroep met jonge makers/kunstenaars/ creatieve ondernemers	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
21. Realiseren van activiteiten om professioneel beeldende kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren	€ 70.747	€ 95.948	€ 95.948	€ 60.948
22. Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen als OYFO (Zaal Zuid) en Museum Hengelo	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Extra personeelslasten ambtelijk beleidsmedewerker (0,2 FTE) t.b.v. verruiming beleid beeldende kunst	€ 9.302	€ 9.302	€ 9.302	€ 9.302
Onderzoek Uitvoering realisatie activiteiten tbv presentatie beeldend kunst	€ 20.201	€ 0	€ 0	€ 0
Monitoringsbudget	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500
Huidig beleid cultuur	€ 7.306.901	€ 7.306.901	€ 7.306.901	€ 7.306.901
Totaal cultuur beleid	€ 7.416.901	€ 7.421.901	€ 7.416.901	€ 7.381.901
waarvan nieuw beleid	€ 110.000	€ 115.000	€ 110.000	€ 75.000
waarvan jaarlijks 2021-2024	€ 84.799	€ 110.000	€ 110.000	€ 75.000
waarvan eenmalig	€ 25.201	€ 0	€ 0	€ 0
waarvan eenmalig en gedekt door regiobudget	€ 0	€ 5.000	€ 0	€ 0

7. Planning

Activiteiten	2021	2022	2023	2024
1. Subsidiëren van culturele kernvoorzieningen en optimaliseren van subsidierelatie	continu			
2. Uitvoeren actieplan Cultuurprofiel Twente	start in 2021			
3. Oriëntatie regionale samenwerking				
4. Subsidiëren van aanvullende culturele voorzieningen en optimaliseren van subsidierelatie	continu			
5. Formuleren maatschappelijke waarde Museum Hengelo en toekomstprofiel (eenmalig)				
6. Subsidiëren van amateurkunstverenigingen en herijken verdeling/opbouw van de subsidie		start in 2022		
7. Impuls geven aan de samenwerking met Bruisende Binnenstad	continu			
8. Verbinden kunst- en cultuursector met evenementenbeleid	continu			
9. Actief promoten aanbod kunst en cultuur	start in 2021			
10. Stimuleren van (kleinschalige) kunst- en cultuurevenementen in de stad	continu			
11. Verbinden kunst- en cultuursector met team Bruisende Binnenstad en Hengelo Promotie	continu			
12. Continueren van het programma Cultuureducatie met Kwaliteit	continu			
13. Verbreden programma Cultuureducatie met Kwaliteit met voortgezet onderwijs en voorschoolse opvang	start CMK+			
14. Ontwikkelen van laagdrempelig kennismakingsaanbod in vrije tijd voor kinderen tot 18 jaar	start CMK+			

Activiteiten	2021	2022	2023	2024
15. Inzetten van een cultuurmakelaar cultuurparticipatieprogramma's en binnen sociaal domein.				
16. Herijken (financiering) stadsdichter	start in 2021			
17. Zichtbaar maken van aanbod van kunst en cultuur voor inwoners en bezoekers van Hengelo			start in 2023	
18. Creatieve ondernemers boeien en binden aan de stad Hengelo		start in 2022		
19. Instellen van werkgroep of klankbordgroep met jonge makers/kunstenaars/ creatieve ondernemers	start in 2021			
20. Herijken rol- en taakstelling Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving				
21. Realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren	start in 2021			
22. Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen	start in 2021			
23 Handhaven subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst	continu			
24. Handhaven van de stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving	continu			
Onderzoek Uitvoering realisatie activiteiten tbv presentatie beeldend kunst				
Monitoringsbudget	start in 2020			

8. Monitoring en evaluatie

8.1 Inleiding

De P&C cyclus is het belangrijkste sturingsinstrument. In het Jaarverslag en de Jaarrekening blikt het college inhoudelijk en financieel terug op de programmaliijnen en de ontwikkeling daarvan. Door de voortgang van de activiteiten en de beoogde effecten van het kunst- en cultuurbeleid te monitoren is het mogelijk om tijdig bij te sturen wanneer de gewenste resultaten uitblijven of niet voldoen aan de verwachtingen.

Om de monitoring tussentijds en de evaluatie op het einde van waarde te laten zijn is het belangrijk om vooraf goed vast te stellen wat er gemonitord en geëvalueerd gaat worden. Dit kunst- en cultuurbeleid wordt geregistreerd door de gemeente en die faciliteert de partners in de uitvoering (door te subsidiëren en te verbinden). In het kader van verwachtingsmanagement is het belang om vooraf te bepalen welke informatie relevant is en wie dat verzamelt.

In de periode 2021-2024 wordt jaarlijks gepeild wat de voortgang van het ingezette beleid is. Hierbij wordt gekeken vanuit zowel kwalitatief als kwantitatief perspectief. In de beginjaren worden programmaliijnen (deels) opgestart en zal er voornamelijk aandacht zijn voor processen en organisatie.

8.2 Planning

Fase 1 Voorbereiding

Uitvoering: december 2020 – februari 2021

Acties

1. Vaststellen prestatie-indicatoren kunst- en cultuurbeleid (per programmaliijn) (*wanneer zijn we tevreden?*)
- 2a. Bepalen 'profielen' en prestatie-indicatoren aanvullende kernvoorzieningen etc.

2b. Opnemen opstellen profiel en prestatie-indicatoren Culturele Waarde Model in relevante subsidieregelingen

Fase 2 Tussentijdse peilingen

Uitvoering: 2021, 2022 en 2023

Acties

1. Inwonerpanel: jaarlijkse monitoring van de cultureel bewustzijn en cultuurdeelname
2. Partners
 - Culturele kernvoorzieningen
 - Onderwerp van jaarlijkse gesprek (kwalitatief)
 - Verantwoording subsidie (kwantitatief)
 - Aanvullende culturele kernvoorzieningen
 - Tussenevaluatie medio 2022 (digitaal)
 - Subsidieverantwoording
 - Commissies
 - Jaarlijkse terugblik en vooruitblik (kwalitatief)
 - Belangenverenigingen
 - Tussenevaluatie medio 2022 (digitaal)
 - Raad
 - Jaarlijks memo met beknopt overzicht voortgang en informatieve raadsbijeenkomst

Fase 3 Evaluatie

Uitvoering: juni – oktober 2024

Acties

1. Inwonerpanel: monitoring van de cultureel bewustzijn en cultuurdeelname
 2. Partners
 - Digitaal
 - Interviews ervaringen, tips/tops
 3. Politiek
 - Digitaal
 - Inspraakronde toelichting digitaal
- Het resultaat is een evaluatierapport voor raad in oktober 2024

8.3 Uitvoering

De monitoring en evaluatie wordt opgezet en uitgevoerd door de gemeente, in samenwerking met Kennispunt Twente.

Gebruikte documentatie

In deze kunst- en cultuurnota wordt er verwezen naar diverse beleidsdocumenten, rapporten en onderzoeken van de gemeente Hengelo en van derde partijen.

- Cultuurnota 2014-2020: KenT u Hengelo
- Evaluatie_kunst-en_cultuurvisie_2014-2020
- Verhaal van Hengelo
<https://www.hengelo.nu/dit-is-het-verhaal-van-hengelo/>
- Uitgangspunten Cultuurbeleid 2021-2024
- Cultuurnota Overijssel 2017-2020
- Landsdeel Oost Convenant 2017-2020
- Cultuurprofiel regio Twente
- LaGroup (2018), Gemeenten Enschede, Hengelo, Almelo: plannen voor een stedelijke cultuur regio Twente - het verschil maken
- C. Bunnik (2016), Naar waarde gewogen
- Kennispunt Twente (2020), Inwonerspanel, 2 – 16 maart
- Kennispunt Twente (2020), Rapportage Resultaten binnenstadpeiling 2019

Bijlagen

Bijlage 1 Culturele instellingen/belanghebbenden Hengelo

- Culturele kernvoorzieningen
 - Bibliotheek Hengelo, Schouwburg Hengelo, Metropool en Oyfo
- Aanvullende culturele voorzieningen, w.o.
 - Historisch Museum Hengelo, RTV Hengelo, Hengelose Oranjevereniging, Museum voor Hedendaagse Hengelose Kunst, Stichting Kamermuziek Hengelo
- Adviescommissies en werkgroepen
 - Adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving
 - Monumentencommissie
 - Commissie Educatie
 - Werkgroep Collectie Hengelo
 - Werkgroep Cultuur in de wijk
 - Werkgroep WAK
- Belangenorganisaties
 - Hengeloos Korenkoepel
 - Federatie van Hengelose Muziekverenigingen
 - Theater en Dansoverleg
- Individuele belanghebbenden
 - Beeldend kunstenaars
 - Creatieve ondernemers
 - Inwoners
- Overheden/samenwerkingen
 - Cultuurregio Twente
 - Provincie Overijssel
 - Cultuuroverleg Landsdeel Oost
 - Hengelo Promotie

Bijlage 2 Factsheet Cultuurpeiling Hengelo 2020

Van 2 tot en met 15 maart 2020 is via het HengeloPanel en sociale media aan Hengeloërs gevraagd mee te praten over het kunst- en cultuuraanbod in hun stad. 907 inwoners van 18 jaar en ouder vulden de vragenlijst in. De antwoorden van de Cultuurpeiling zijn door de gemeente Hengelo gebruikt bij het opstellen van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024.

Het onderzoek is uitgevoerd door KennisPunt Twente en heeft geresulteerd in de factsheet Cultuurpeiling Hengelo 2020 (als aparte bijlage bijgevoegd).

Bijlage 3 Verhaal van Hengelo

Een stad is vaak aantrekkelijk om te bezoeken als het een herkenbaar karakter heeft. Dat willen we voor Hengelo ook en daarom is er in 2018 en 2019 het DNA van de stad onderzocht. Wat is nou kenmerkend voor Hengelo? Met het DNA kun je het verhaal van de stad vertellen en gebruiken bij alle plannen die je maakt om (nieuwe) inwoners, ondernemers, bezoekers en winkelend publiek naar onze stad te trekken. En het geeft richting aan hoe we onze stad willen promoten. Want zodra je dat DNA kent weet je ook wat daarbij past, hoe je je onderscheidt en waar je kracht ligt. Het DNA gaat uit van de kracht van Hengelo. Wat die kracht is, hebben we gevraagd aan Hengeloërs. Om het kort samen te vatten: Hengelo is betrokken en leefbaar, vindingrijk en vaardig, idealistisch en praktisch.

Het verhaal van Hengelo en de kunst- en cultuurvisie

- Betrokken en leefbaar

Hengelo heeft een sterke infrastructuur culturele kernvoorzieningen, aanvullende culturele voorzieningen en amateurverenigingen die uitvoering gaan geven aan de cultuurvisie. In deze visie draagt cultuur sterk bij aan het aantrekkelijk maken van het wonen en het verblijven in Hengelo.

- Vaardig en Vindingrijk

In de cultuurnota staat faciliteren van divers, toekomstbestendig en kwalitatief hoogstaande kunst- en cultuuraanbod de missie. Dit heeft direct betrekking op de vaardigheid van de kunst- en cultuursector in al haar verschijningsvormen en vraagt om vindingrijkheid om de ambitieuze doelstellingen met elkaar te realiseren.

- Praktisch en Idealistisch.

De kunst- en cultuurnota is concreet, want vanuit drie duidelijke programmalijnen zijn speerpunten met doelstellingen geformuleerd, welke door specifieke activiteiten dienen te worden gerealiseerd. En de ambities van de nota zijn ambitieus, want de beoogde effecten voor het versterken van de infrastructuur, bevorderen van de cultuurdeelname en het creëren van ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling zijn allen zeer positief. In de nota is hierin een balans gezocht tussen idealisme en pragmatisch handelen.

Bijlage 4 Cultuurprofiel Twente (samenvatting)

In 2018 hebben alle Twentse gemeenten het cultuurprofiel 'Ruimte voor verbeelding' vastgesteld. Het cultuurprofiel is een gemeenschappelijke visie op kunst, erfgoed en media in Twente voor de periode 2021-2024. Twente heeft een rijk cultureel ecosysteem, maar de kracht en de aanwezigheid van cultuur en media in onze regio kunnen nog beter worden benut. De beste manier om dit aan te pakken is vanuit een regionale blik, met een regionale visie. Een krachtenbundeling tussen culturele partners en betrokken overheden is nodig om het culturele ecosysteem van Twente te versterken, zodat meer mensen in Twente kunnen deelnemen aan cultuur.

Totstandkoming Cultuurprofiel Twente

De minister van OCW heeft een aantal stedelijke regio's, waaronder Twente, gevraagd om voor 1 november 2018 een gezamenlijk profiel in te dienen. Zo kan de minister beter rekening houden met de samenstelling en de behoefte van de bevolking, de eigen culturele identiteit en het erfgoed van de regio bij de verdeling van rijkssubsidies. Door de Twentse gemeenten is in samenwerking met het culturele veld en de provincie Overijssel het cultuurprofiel opgesteld. Daarin staan drie thema's beschreven waar de cultuurregio Twente de komende jaren op in gaat zetten: tijd en ruimte, traditie en innovatie en grenzeloos Twente. Deze thema's omvatten het geheel van het culturele ecosysteem en geven richting aan de toekomst. Ze dienen als kader voor het regionale cultuurbeleid dat de komende jaren verder wordt ontwikkeld.

Beschrijving speerpunten

Het thema Tijd en Ruimte gaat over de letterlijke ruimte die er in Twente is, maar ook over de figuurlijke ruimte en tijd die er zijn en waar nog meer op ingezet zal worden. Tijd en ruimte om te bezinnen, te ervaren, je te ontwikkelen, te experimenteren en ook om fouten te maken.

Het thema Traditie en Innovatie gaat in op twee andere belangrijke kenmerken van de regio. Aan de ene kant speelt traditie een belangrijke rol, de aanwezigheid van talrijke verenigingen, het immateriële erfgoed, de folklore. Aan de andere kant richt de regio zich meer dan ooit op de toekomst, door zich als High Tech regio te profileren. De combinatie van beide factoren maakt Twente zo uniek en beide dienen dan ook gekoesterd te worden.

Het thema Grenzeloos Twente gaat over het beslechten van grenzen. Grenzen van instellingen, van gemeenten en van de regio in zijn geheel. Door over de eigen grenzen heen te kijken kan de gehele infrastructuur worden versterkt.

Uitvoering

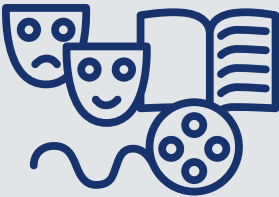
De gemeenten Hengelo en Enschede zijn kartrekker voor de verdere uitvoering van het cultuurprofiel. Voor de komende periode wordt een uitvoeringsagenda opgesteld. Daarnaast wordt met toegekende middelen van de Regiodeal ingezet op de realisatie van een regionaal netwerk van creatieve maak- en broedplaatsen.

Proeftuin Creatieve Broedplaatsen

In aanloop naar de start van de uitvoering van het Cultuurprofiel Twente zijn er proeftuinen gestart, waaronder Creatieve Broedplaatsen. Het doel van deze proeftuin is het stimuleren van een klimaat waarin creativiteit en innovatie voorop staan, zodat creatieve en technologische talenten zich thuis voelen in de regio Twente en zich daar willen vestigen en ontwikkelen. Er is €1,4 miljoen beschikbaar voor nieuwe initiatieven van bestaande culturele instellingen, het oprichten en doorontwikkelen van creatieve broedplaatsen en het inschakelen van bedrijven of personen uit de creatieve industrie door bedrijven die zich technologisch willen ontwikkelen. De eerste aanvraagronde was vanaf 1 september 2020 en de tweede is in juni 2021. De kunst- en cultuursector wordt in Hengelo hier tijdig over geïnformeerd.

Cultuurpeiling Hengelo

Van 2 tot en met 15 maart 2020 is via het HengeloPanel en sociale media aan Hengeloërs gevraagd mee te praten over het kunst- en culturaanbod in hun stad. 907 Inwoners vullen de vragenlijst in. De antwoorden van de Cultuurpeiling worden door de gemeente Hengelo gebruikt bij het opstellen van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024

46%

Van de Hengeloërs vindt zichzelf cultureel actief *

Deze mensen zijn vooral actief in

- 55% Muziek
- 47% Culturele evenementen
- 28% Theater

* Onder cultureel actief wordt de deelname aan kunst- en cultuuractiviteiten bedoeld of het zelf maken van kunst of artistieke producties, zoals dans- en toneelvoorstellingen.

Top 4 bezochte voorzieningen en activiteiten

Schouwburg
(86%)

Bibliotheek
(65%)

Cultureel
evenement
(80%)

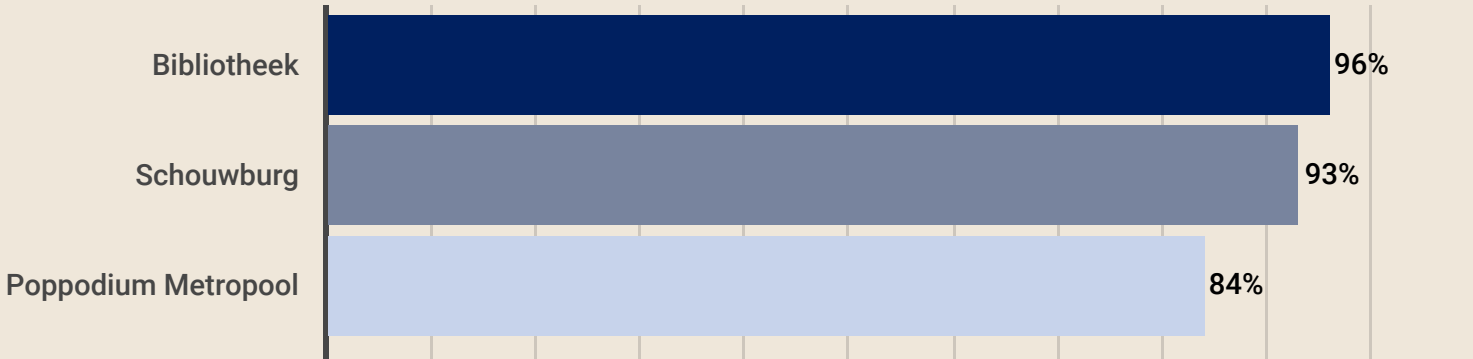

Metropool
(63%)

Inwoners van 18 tot 45 jaar vinden culturele evenementen en Metropool belangrijk

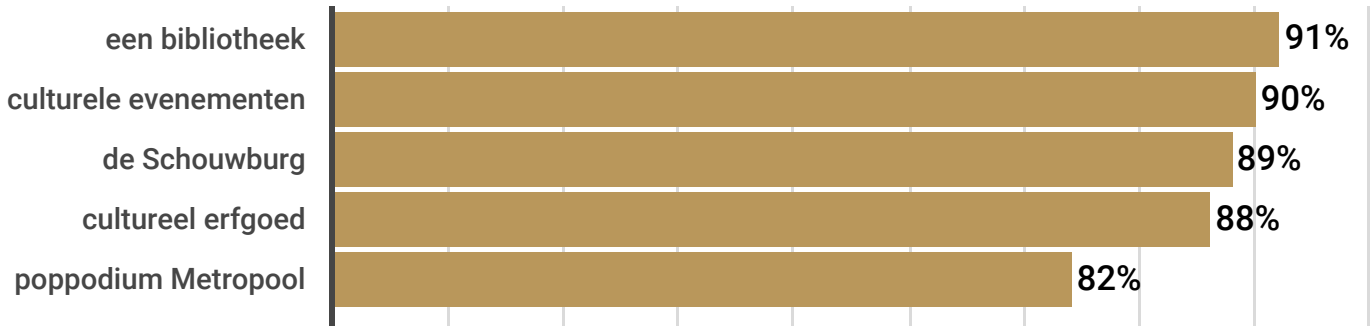
Hengeloërs vinden vooral de volgende culturele instellingen belangrijk voor Hengelo...

Inwoners van boven de 60 plus hechten waarde aan beeldende kunst, amateurkunst, een historisch museum en podiumkunst

Cultuurpeiling Hengelo

Voor de aantrekkelijkheid van de stad vinden inwoners de aanwezigheid belangrijk van ...
(de top 5)

Waar moet de gemeente volgens de inwoners financiële ondersteuning geven?

Belangrijk	87%	van de inwoners vindt ondersteuning voor het culturele erfgoed en evenementen van belang	
	75%	van de inwoners vindt ondersteuning voor kunst en cultuur in het algemeen van belang	
Minder Belangrijk*	42%	van de inwoners vindt ondersteuning voor expositieruimten voor professioneel kunstenaars van belang	
	36%	van de inwoners vindt ondersteuning voor atelierruimten voor professioneel kunstenaars van belang	

82%

Is het (helemaal) eens dat kinderen op scholen met kunst- en cultuur kennis moeten kunnen maken

76%

Vindt dat de gemeente moet stimuleren dat kwetsbare doelgroepen betere toegang hebben tot kunst- en cultuuractiviteiten

55%

van de inwoners tot 45 jaar zijn tevreden over het huidige kunst- en cultuuraanbod in Hengelo

51%

van de inwoners tussen de 45 en 59 jaar zijn tevreden over het huidige kunst- en cultuuraanbod in Hengelo

* Dit is vooral de mening van de jongere leeftijdsgroep (18 tot 45 jaar)

Colofon

Bijlage 3 Advies Beeldende kunst

Hengelo heeft aangaande beeldende kunst in de stad een mooie geschiedenis. In het verleden vervulde AkkuH als gemeentelijke voorziening een centrale rol in dit domein en in de afgelopen beleidsperiode is die rol onder meer opgepakt door particuliere initiatieven als HeArtGallery en 074PK. De gemeente heeft in de laatste beleidsperiode ingezet op het faciliteren van mogelijkheden aan professionele kunstenaars om te produceren en zich te presenteren in Hengelo. Hierbij werd het initiatief bij het werkveld gelaten.

Het bieden van mogelijkheden om te produceren en te presenteren is ook binnen deze nota het uitgangspunt. De keuze voor de specifieke activiteiten binnen dit speerpunt is gemaakt op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie van de Kunst- en Cultuurvisie 2014-2020, de thema's van het Cultuurprofiel Twente, het in 2020 opgeleverde advies *'Beeldende Kunst in Hengelo'* en de resultaten van de peiling onder het HengeloPanel. Deze punten hebben geleid tot een uitwerking van drie varianten die variëren in omvang. Elke variant heeft een unieke doelstelling met daarbij passende activiteiten en een raming van de benodigde financiële en personele middelen.

1. Evaluatie Kunst- en Cultuurvisie 2014-2020

De evaluatie wees uit dat de gewijzigde financiële bijdrage aan de beeldende kunst en de aanpassing van beleid niet geheel hebben geleid tot het gewenste effect. De voornaamste oorzaak hiervan is dat de subsidieregeling om projecten en initiatieven van (groepen) professionele beeldende kunstenaars mede mogelijk te maken met wisselend succes is aangevraagd. Het aantal aanvragen liep met de loop der jaren terug en daarmee automatisch ook de toekenning van de beschikbare financiële middelen. Tevens is in de afgelopen periode de relatie tussen beeldend kunstenaars en de gemeente door diverse incidenten verslechterd en wordt vanuit het veld met name het gemis van een aanspreekpunt met kennis van beeldende kunst bij de gemeente sterk gevoeld. Er is aanbevelen om voor de komende beleidsperiode te komen tot een herijking van de invulling van het Beeldende Kunstbeleid.

2. Extern, onafhankelijk, advies Beeldende Kunst

Als gevolg van de aanbeveling uit de evaluatie is ervoor gekozen om de herijking van de invulling van het Beeldende Kunstbeleid breder te bekijken. De herijking van dit specifieke speerpunt dient aan te sluiten binnen de actualisatie van de cultuurnota, maar het beleid Beeldende Kunst dient ook te passen bij de stad Hengelo. Daarom is voor dit speerpunt onafhankelijk advies gevraagd aan een externe expert. Dit heeft geresulteerd in een rapportage¹, waarin antwoord wordt gegeven op de vraag: 'Welk beeldend kunstbeleid past bij een stad als Hengelo?'. Het bevat de volgende elementen:

- resultaten van de consultatie van de stakeholders in Hengelo;
- onderzoek aansluiting op Hengelose en regionale culturele infrastructuur en
- benchmark met andere, vergelijkbare, gemeenten.

Uit het advies komt het volgende naar voren:

- Het huidige Hengelose beeldende kunstbeleid is een basisvariant. In vergelijking met andere gemeenten zet Hengelo in op de basis, namelijk het stimuleren van mogelijkheden voor professionele kunstenaars om te produceren en presenteren.
- Er kan winst behaald worden door gebruik te maken van de aanwezige mogelijkheden in Hengelo, door de samenwerking te zoeken met de kernvoorzieningen voor het realiseren van (museale) ruimten voor exposities.
- De samenwerking met Concordia Enschede dient nader onderzocht te worden, omdat hier ook meer winst kan worden behaald.
- Doorstroming en verjonging in ateliers en het realiseren van gezamenlijke ateliers is een aandachtspunt.
- Samenwerking kan worden gestimuleerd door het instellen van een kunst- en cultuurnetwerk met ondersteuning van een aan te stellen cultuurverbinder / stadscurator.

3. Beeldende Kunst in regionaal perspectief - Cultuurprofiel Twente

Net als bij andere kunst- en cultuurterreinen overstijgt beeldende kunst de gemeentegrenzen. In 2018 is het Cultuurprofiel Twente *'Ruimte voor verbeelding'* vastgesteld en hiermee is ervoor gekozen om bij invulling van het lokaal kunst- en cultuurbeleid het regionaal perspectief te hanteren. De gedachte is dat een samenwerking tussen gemeenten en tussen culturele instellingen

¹ C. Reinders (2020), Beeldende Kunst in Hengelo

in Twente leidt tot een sterkere culturele infrastructuur dan wanneer ieder voor zich aan de slag gaat.

Op basis van een regionale analyse² is bekeken wat van elke gemeente de krachten zijn en waarin de verschillen zitten. Dit wees uit dat Enschede op het gebied van kunst en cultuur een centrumfunctie in Twente heeft. Zij beschikt over een bijna sluitende keten van educatieve, producerende, programmerende en presenterende instellingen in de pijlers muziek en beeldende kunst. Hengelo is hierin naar voren gekomen als een sterke speler op het gebied van cultuureducatie, muziek en amateurkunst.

Eén van de thema's in het cultuurprofiel is Grenzeloos Twente, waarin wordt beoogd om grenzen te beslechten en elkaar te versterken. Ten aanzien van Beeldende Kunst is daarbij het uitgangspunt het geven van kansen aan kunstenaars om in Hengelo te werken en hun werk te presenteren.

4. Resultaten cultuurpeiling HengeloPanel

Het HengeloPanel is in maart 2020 ook specifiek bevraagd over Beeldende Kunst:

1. 22% van de respondenten bezoekt jaarlijks een expositie of tentoonstelling van professionele kunstenaars;
2. 8% van de respondenten bezoekt 3 keer of vaker een expositie of tentoonstelling;
3. Expositieruimten en ateliers voor professionele kunstenaars wordt ten opzichte van andere culturele voorzieningen het minst belangrijk gevonden, dit geldt met name voor de leeftijdsgroep 18 tot 45 jaar;
5. De leeftijdsgroep 60+ vindt het bieden en financieel ondersteunen van expositieruimte en atelierruimte gemiddeld belangrijker en bezoekt een expositie of tentoonstelling gemiddeld ook vaker dan de andere leeftijdsgroepen;
6. De respondenten zijn overwegend tevreden over het huidige kunst- en culturaanbod in Hengelo.

5. Politieke Markt 25 augustus 2020 en raadpleging adviescommissie BKV

Op de Politieke Markt van 25 augustus is beeldvormend de eerste versie van de drie varianten besproken. Daarnaast is ook de adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving geraadpleegd, want deze heeft een adviserende rol bij beleidsvoornemens over beeldende kunst. De conclusie uit de Politieke Markt en na het gesprek met de adviescommissie was dat de varianten aangescherpt kunnen worden met de vele suggesties. Om daarin duidelijk onderscheid te houden voor de visie op Beeldende Kunst in Hengelo en de beoogde effecten van het beleid is de verdeling A, B en C en het bijpassende profiel niet veranderd. Er zijn aanpassingen en aanvullingen gedaan in de formulering, de type en aantal activiteiten per variant.

Concreet betekent dit dat de variant B is uitgebreid met passende activiteiten, zodat deze voldoet aan de voorkeuren van een B+ of combinatie B+C variant en dat variant C is versterkt om het onderscheid met de nieuwe B-variant goed te duiden en tegemoet te komen aan de wens dat de stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving altijd behouden moet blijven voor beeldend kunstenaars en andere makers. Ten opzichte van de varianten die besproken zijn in de Politieke Markt van 25 augustus zijn de activiteiten realiseren website Kunst Non Stop Hengelo, samenwerking Concordia en onderzoek haalbaarheid extra expositieruimte Schouwburg vanuit inhoudelijk oogpunt ook komen te vervallen.

Toelichting geschrapte activiteiten

1. Realiseren website Kunst Non Stop afdeling Hengelo, naar voorbeeld van Enschede door verbinden van vergelijkbare losse Hengelose activiteiten en initiatieven (á €5.000). In de cultuurbijeenkomst van 4 maart is dit idee opgehaald en in eerste instantie omarmt vanuit het perspectief dat promotie van beeldende kunst vanuit een goed werkend voorbeeld positief is. Na consultatie van het werkveld wordt echter zeer onzeker geacht wat deze activiteit als losstaand platform bij kan dragen aan de promotie van beeldende kunst en is er ook onzekerheid over de financiering op de lange termijn om de website up to date, vindbaar en bekend te houden. Het past niet bij de beoogde rol van de gemeente binnen de geactualiseerde visie om hierin zelf een actieve bijdrage te leveren. Er is voor gekozen om het effect van deze activiteit (promotie beeldende kunst) te integreren in de uitvoering van activiteit 17 'Zichtbaar maken van aanbod van kunst en cultuur voor inwoners en bezoekers van Hengelo' en daar expliciet te agenderen.

² LaGroup (2018), Gemeenten Enschede, Hengelo, Almelo: plannen voor een stedelijke cultuur regio Twente - het verschil maken

2. Opstarten samenwerking Concordia Enschede (€4.000).

In de Politieke Markt van 25 augustus kwam naar voren dat Stichting HeArtGallery en Concordia hierover al in gesprek zijn. In principe juicht de gemeente alle initiatieven die beeldende kunst dicht bij de inwoners brengen toe. Deze samenwerking is er op gericht om het beheer van een kunstcollectie van een particulier over te dragen van HeArtGallery naar Concordia, ten behoeve van kunstuitleen. In deze specifieke situatie is een actieve of stimulerende rol van de gemeente niet passend. Op 15 mei 2012 heeft het toenmalige college bij de Cultuurbezuinigingen 2012-2015 besloten dat de gemeente geen expliciete rol heeft ten aanzien van de kunstuitleen van de benoemde collectie. De gemeente is geen eigenaar of beheerder van deze collectie. Omdat er geen nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van dat besluit zijn, is een wijziging op dit besluit niet opportuun. In de praktijk zijn de eigenaar van de collectie en de mogelijke kunstuitleenorganisatie aan zet.

3. Onderzoek haalbaarheid extra expositieruimte Schouwburg (€7.500)

Het onderzoek was één van de ideeën om expositieruimten voor professioneel beeldende kunstenaars te realiseren in de binnenstad die is geopend in de cultuurbijeenkomst van 4 maart. In de nieuwe afweging is zwaarder getoetst op wanneer het laatste onderzoek naar de uitbreiding van de Schouwburg heeft plaatsgevonden (2016) en wat de financiële mogelijkheden zijn om na een positieve uitkomst om dit ook te realiseren. Een uitbreiding brengt een enorme investering met zich mee, waar geen financiële ruimte voor is. In de varianten zijn andere ideeën om professionele beeldende kunst de ruimte te geven om te exposeren reeds opgenomen, zoals het realiseren van activiteiten om professioneel beeldende kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren en op podia bij in bestaande ruimten van huidige culturele voorzieningen. Deze argumenten zijn de reden om dit voorstel te schrappen.

6. *Drie definitieve varianten speerpunt Beeldende kunst*

In de Politieke Markt van 25 augustus zijn de drie conceptvarianten van de Beeldende kunst besproken. De keuze voor specifieke activiteiten binnen deze conceptvarianten waren tot stand gekomen op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie van de Kunst- en Cultuurvisie 2014-2020, de thema's van het Cultuurprofiel Twente, het in 2020 opgeleverde advies '*Beeldende Kunst in Hengelo*' en de resultaten van de peiling onder het HengeloPanel. Met de input genoemde Politieke Markt heeft het participatieve proces een vervolg gekregen door ook de adviescommissie Beeldende Kunst en vormgeving te raadplegen.

Ontwikkeling varianten van concept naar definitieve versies

De definitieve versies van de drie varianten wijken op drie punten af van de conceptversie die op de Politieke Markt van 25 augustus is voorgelegd:

1. Op basis van de inhoudelijke bespreking van de activiteiten tijdens en na de Politieke Markt zijn activiteiten geschrapt (zie toelichting boven in kader) of samengevoegd (omdat ze elkaar versterken).
2. Activiteiten zijn opnieuw geformuleerd zodat de inhoud beter aansluit bij bestaande beleidsactiviteiten en/of de beleidsbegroting, omdat ze daar bijvoorbeeld onderdeel van zijn.
3. In de conceptversies waren geraamde bedragen gepresenteerd en de activiteiten zijn na de bespreking in de Politieke Markt financieel doorgerekend voor de (meerjaren)begroting en is het afgestemd met de beleidsbegroting 2021-2024. Dit zorgt voor meer betrouwbare bedragen en in sommige gevallen ook aanpassing van eerder genoemde bedragen.

Variant A; basisbeleid met gewijzigd accent op innovatie en verjonging

Met de vorige beleidsnota koos de gemeenteraad ervoor om de activiteiten t.a.v. beeldende kunst te beperken tot de basis: het bieden van mogelijkheden om te produceren en te presenteren. De beschikbaarheid van de financiële middelen voor de kunst- en cultuursector waren beperkt en vanuit regionaal perspectief is een meer omvattender beleid niet direct van grotere toegevoegde waarde bevonden. In Enschede is er op relatief korte afstand op het gebied van beeldende kunst een compleet aanbod, waar ook de inwoners van Hengelo gebruik van kunnen maken. Hengelo voegt binnen deze variant niet meer toe dan wat er in de regio al staat.

De context is inhoudelijk niet veranderd en de basisvariant past in die lijn. Op basis van de evaluatie dienen er wel nuances in het beleid aangebracht te worden en die ruimte is er. In de praktijk bleek dat er vrijwel geen extra financiële middelen voor beeldende kunst aangevraagd zijn

en er behoefte is aan doorstroming van jonge kunstenaars. Binnen de bestaande beschikbare middelen kan er met een kleine gemeentelijke investering innovatie en verjonging gestimuleerd en gefaciliteerd worden.

Bij variant A stimuleert de gemeente de beeldende kunst vanuit de schakel presenteren, treedt het op als lokale verbinder en fungeert het als klankbord voor het werkveld ten aanzien van hun bijdrage aan de cultuurvisie.

Activiteiten	Partners	Rol gemeente
A1 Herijken rol- en taakstelling Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving op basis van veranderende situatie, passend bij de activiteiten bij deze variant	Adviescommissie BKV	Secretaris commissie
A2. Handhaven subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst	Ateliers '93, SWWK, Stichting HeArtpool, MHHK	Subsident
A3. Handhaven van de stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving	Adviescommissie BKV	Subsident
A4. Realiseren Jaarlijkse Hengelose Kunstprijs voor jongeren, aanmoedigingsprijs voor kunstenaars en makers tot 25 jaar	Adviescommissie BKV	Subsident
Effect Er is ruimte voor beeldend kunstenaars om zich te presenteren en jonge kunstenaars krijgen jaarlijks publieke aandacht.		

Personele gevolgen

Bij deze variant verandert er weinig in de inzet van de ambtelijke ondersteuning en de wijzigingen kunnen worden opgevangen binnen de beschikbare formatie van het team cultuur.

Variant B; basisbeleid met grotere inzet op innoveren en verschillende podia om te presenteren

De afgelopen jaren is gebleken dat de beeldende kunst in al haar facetten niet zonder publieke gelden levensvatbaar is. Met enorme betrokkenheid en bevologenheid zijn er particuliere initiatieven geweest om beeldend kunstenaars de gelegenheid te geven zich te ontwikkelen en te presenteren. Eind 2019 hebben zij laten weten dat zij zonder gemeentelijke financiële ondersteuning niet in staat zijn om hun ambities te realiseren. In de afgelopen periode is gebleken dat er in het werkveld voldoende beeldend kunstenaars zijn die vanuit hun eigen intrinsieke motivatie initiatieven (willen) ontplooiën die bijdragen aan de hele Hengelose sector. Het ontbreekt hen echter soms aan specifieke kennis, de juiste contacten voor partners die bij kunnen dragen of voldoende financiële middelen om dergelijke initiatieven op te starten.

Bij variant B verbindt de gemeente vanuit de visie van de cultuurnota de partijen door hun lokale en regionale netwerk in te zetten en door financiële middelen om initiatieven op te starten beschikbaar te stellen. Het accent ligt naast innovatie en het faciliteren van initiatieven om podia te creëren om te presenteren.

Activiteiten	Partners	Rol gemeente
B1 Herijken rol- en taakstelling Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving op basis van veranderende situatie, passend bij de activiteiten bij deze variant	Adviescommissie BKV	Ondersteuning (zie B9)
B2. Realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren, inclusief projectleider 0,6 FTE	n.n.b.	Subsident
B3. Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen als OYFO (Zaal Zuid) en Museum Hengelo	OYFO, Museum Hengelo	Subsident
B4. Handhaven subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst	Ateliers '93, SWWK, Stichting HeArtpool, MHHK	Subsident

B5. Handhaven van de stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving	Adviescommissie BKV	Subsident
Effect Door het faciliteren van initiatieven uit de sector zijn er meer mogelijkheden voor beeldend kunstenaars om zich te presenteren.		

Personele gevolgen

Bij deze variant verandert de rol van de gemeente omdat er bij diverse activiteiten inzet van de gemeente als subsidiënt en ondersteuner wordt gevraagd. Dit vraagt extra ambtelijke inzet van 0,2 FTE per jaar.

Variant C; ruim beleid met grote inzet op produceren, ontmoeten en presenteren op verschillende locaties

Uit de evaluatie is gebleken dat beeldende kunst door de gemaakte keuzes een marginale positie in Hengelo in is gaan nemen. De bezuinigingen hebben ertoe geleid dat de gemeentelijke voorziening Akkuh niet meer bestaat en het is particuliere initiatieven niet gelukt om met private middelen de vacante positie in te nemen. Vanuit het werkveld is er een sterke behoefte aan een eigen plek in de binnenstad om zich daar te kunnen ontwikkelen en te presenteren en zo een bijdrage te leveren aan alle schakels van de Creatieve Keten.

Bij variant C subsidieert de gemeente vanuit de visie van de cultuurnota de mogelijkheid om in verhouding grote initiatieven op te starten worden en verbindt zij voor de succesvolle uitvoering van de activiteiten haar lokale en regionale netwerk. Het accent ligt op het realiseren van een aanvullende culturele voorziening waar de functies ontmoeten, produceren en presenteren samenkomen en het realiseren van podia in bestaande ruimten van culturele voorzieningen.

Activiteiten	Partners	Rol gemeente
C1 Oprichten adviescommissie BKV met werkgroepen Beeldende Kunst, Verhaal van Hengelo en Kunst in openbare ruimte met ondersteuning cultuurverbinder/stadscurator (0,2 FTE)	Adviescommissie BKV, beeldende kunstenaars	Ondersteuning (zie C11)
C2. Realiseren professioneel Kunstpodium in de binnenstad waar beeldend kunstenaars kunnen produceren, ontmoeten en exposeren, inclusief inzet van projectleider Beeldende kunst (0,6 FTE).	n.n.b.	Subsident
C3. Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen als OYFO (Zaal Zuid) en Museum Hengelo	OYFO, Museum Hengelo	Subsident
C4. Handhaven subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst	Ateliers '93, SWWK, Stichting HeArtpool, MHHK	Subsident
C5. Handhaven van de stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving	Adviescommissie BKV	Subsident
C6. Onderzoeken mogelijkheden realisatie eigen kunstuitleenorganisatie	HeartPool, Bibliotheek	Verbinder
Effect Er is een professioneel kunstpodium in de binnenstad en realisatie van een (museaal) podium voor beeldende kunst.		

Personele gevolgen

Bij deze variant verandert de rol van de gemeente omdat er bij diverse activiteiten inzet van de gemeente als subsidiënt en ondersteuner wordt gevraagd. Dit vraagt extra ambtelijke inzet van 0,4 FTE per jaar.

7. Investerings

Vanuit de visie op Beeldende kunst in Hengelo beogen de varianten A, B en C andere effecten en verschillen zij onderling van elkaar in de benodigde activiteiten om de doelstellingen te realiseren. De varianten kennen verschillende activiteiten en daarmee verschillen de benodigde financiële middelen. Ten opzichte van de eerder gepresenteerde conceptversies van de varianten (dd. Politieke Markt 25 augustus) is het grote verschil dat de bedragen toen ramingen waren en er met de financiële doorrekening die heeft plaatsgevonden er nu sprake is van begrote kosten per jaar om de activiteiten uit te kunnen (laten) voeren. Ten behoeve van de meerjarenbegroting van de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 zijn onderstaande bedragen als basis gebruikt voor de uitwerking daarvan.

Variant A

basisbeleid met gewijzigd accent op innovatie en verjonging

Activiteiten	Begrote kosten
A1. Herijken rol- en taakstelling Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving op basis van veranderende situatie, passend bij de activiteiten bij deze variant	€ 0
A2. Handhaven subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst voor Ateliers '93, SWWK, Stichting HeArtpool, Museum voor Hedendaagse Hengelose Kunst (MHHK)	€ 36.932
A3. Handhaven van de stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving	€ 54.365
A4. Realiseren Jaarlijkse Hengelose Kunstprijs voor jongeren, aanmoedigingsprijs voor kunstenaars en makers tot 25 jaar	€ 5.000

Totaal	€ 96.297
waarvan jaarlijks 2021-2024	€ 91.297
waarvan eenmalig in 2021: geen	€ 5.000
Reeds meerjaren begroot: A2, A3	€ 91.297
Nieuw beleid en nog niet meerjaren begroot: A4	€ 5.000

Variant B

basisbeleid met grotere inzet op innoveren en verschillende podia om te presenteren

Activiteiten	Begrote kosten
B1. Herijken rol- en taakstelling Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving op basis van veranderende situatie, passend bij de activiteiten bij deze variant	€ 0
B2. Realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren, inclusief projectleider 0,6 FTE	€ 95.948
B3. Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen als OYFO (Zaal Zuid) en Museum Hengelo	€ 0
B4 Handhaven subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst voor Ateliers '93, SWWK, Stichting HeArtpool, Museum voor Hedendaagse Hengelose Kunst (MHHK)	€ 36.932
B5. Handhaven van de stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving	€ 54.365
Extra ambtelijke capaciteit (0,2 FTE) ten behoeve van verruiming activiteiten Beeldende Kunst.	€ 9.302

Totaal	€ 196.547
waarvan jaarlijks 2021-2024	€ 196.547
waarvan eenmalig in 2021	€ 0
Reeds meerjaren begroot: B4, B5	€ 91.297
Nieuw beleid en nog niet meerjaren begroot: B2 en ambtelijke inzet 0,2 FTE	€ 105.250

Variant C

ruim beleid met grote inzet op produceren, ontmoeten en presenteren op verschillende locaties

Activiteiten	Begrote kosten
C1. Oprichten adviescommissie BKV met werkgroepen Beeldende Kunst, Verhaal van Hengelo en Kunst in openbare ruimte	€ 0
C2. Realiseren professioneel Kunstpodium in de binnenstad waar beeldend kunstenaars kunnen produceren, ontmoeten en exposeren (huisvesting 400m2, projectleider 0,6 FTE en activiteitenbudget €50.000).	€ 142.861
C3. Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen als OYFO (Zaal Zuid) en Museum Hengelo	€ 0
C4 Handhaven subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst voor Ateliers '93, SWWK, Stichting HeArtpool, Museum voor Hedendaagse Hengelose Kunst (MHHK)	€ 36.932
C5. Handhaven van de stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving	€ 54.365
C6. Onderzoek mogelijkheden realisatie eigen kunstuitleenorganisatie	€ 0
Extra ambtelijke capaciteit (0,4 FTE) ten behoeve van verruiming activiteiten Beeldende Kunst.	€ 18.604

Totaal	€ 252.762
waarvan jaarlijks 2021-2024	€ 252.762
waarvan eenmalig in 2021	€ 0
Reeds meerjarenbegroot: C4, C5	€ 91.297
Nieuw beleid en nog niet meerjaren begroot: C2, C3, C6 en ambtelijke inzet 0,4 FTE	€ 161.465

8. Advies speerpunt 8 Beeldende kunst

In de bestuurlijke opdracht van januari 2020 heeft het college gevraagd om de kunst- en cultuurvisie van de gemeente Hengelo voor 2021 en verder te actualiseren en daarbij aandacht te hebben onder andere 'voor de aanbeveling van de evaluatie van cultuurbeleid 2014-2019' en 'een actieve participatie van alle relevante partners in Hengelo bij het vaststellen van de visie en de relevante kunst- en cultuurdomeinen en de uitvoering in de praktijk'. Ten aanzien van speerpunt 8 was een van de aanbevelingen uit de evaluatie om '(de uitvoering van) het gemeentelijk beeldende kunstbeleid opnieuw te bezien'.

In de cultuurbijeenkomst van 4 maart 2020 en in de Politieke Markt van 25 augustus is er met de instellingen in de culturele sector van Hengelo en de fracties van de raad actief gesproken over de actualisering van de kunst- en cultuurvisie en zijn ideeën ten aanzien van beeldende kunst opgehaald en getoetst. In aanvulling daarop heeft een onafhankelijk adviseur de gemeente geadviseerd over wat voor beleid passend is voor een gemeente als Hengelo. Het is ook van belang dat de invulling van speerpunt 8 Beeldende kunst consistent is met de actualisering van de kunst- en cultuurvisie en dat de daarin geformuleerde rol van de gemeente en kernwaarden voor uitvoering van beleid aansluiten bij de overige speerpunten. Tot slot is de door het culturele veld, specifiek de beeldend kunstenaars, en de fracties van de politieke partijen in de bijeenkomsten op 4 maart en 25 augustus expliciet de behoefte geuit aan een ruimhartiger beleid ten aanzien van beeldende kunst. Nadat in de Politieke Markt drie conceptvarianten ter bespreking zijn voorgelegd is de adviescommissie Beeldende Kunst en vorming geraadpleegd en is de opgehaalde informatie verwerkt, tot definitieve versies van drie varianten beleid beeldende kunst. Deze varianten zijn financieel doorgetrokken.

Met in achtneming van bovenstaande is het advies om variant B op te nemen als speerpunt 8 in de Kunst- en cultuurnota 2021-2024. Dit betekent een basisbeleid met grotere inzet op innoveren en verschillende podia om te presenteren.

Uitwerking speerpunt 8

De keuze van variant B in de Kunst- en cultuurnota 2021-2024 wordt op de volgende wijze ingepast en kent de volgende uitwerking .

Speerpunt 8 Beeldende kunst met financiële uitwerking						
Activiteiten	Betreft/ samen met	Rol gemeente	Begroting 2021	2022	2023	2024
20. Herijken rol- en taakstelling Adviescommissie Beeldende Kunst en Vormgeving op basis van veranderende situatie, passend bij de activiteiten bij deze variant	-	Organiseren	€ 0	€ 0	€ 0	
21. Realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren	Nog nader te bepalen	Subsidiënt en verbinder	€ 70.747	€ 95.948	€ 95.948	€ 60.948
22. Realiseren (museale) podia voor Beeldende Kunst bij bestaande culturele voorzieningen als OYFO (Zaal Zuid) en Museum Hengelo	OYFO, Museum Hengelo	Verbinder	€ 0	€ 0	€ 0	
23 Handhaven subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst	Ateliers '93, SWWK, Stichting HeArtpool en MHHK	Subsidiënt	€ 36.932	€ 36.932	€ 36.932	
24. Handhaven van de stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving	-	Subsidiënt	€ 54.365	€ 54.365	€ 54.365	
Extern onderzoek randvoorwaarden realiseren activiteiten om beeldend kunstenaars te laten exposeren			€ 20.201			
Extra personeelslasten ambtelijk beleidsmedewerker t.b.v. verruiming beleid beeldende kunst (0,2 FTE)	-	-	€ 9.302	€ 9.302	€ 9.302	€ 9.302
Effecten - Beeldende kunstenaars krijgen verschillende podia om te presenteren en dat vergroot de aandacht en de toegankelijkheid voor deze kunstvorm. - Beeldend kunstenaars worden gestimuleerd om (innovatief) te produceren.						

Toelichting activiteit 21. Realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren

De meest in het oog springende activiteit van variant B is het realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars op wisselende podia te laten exposeren. Deze activiteit behoeft gezien de omvang van de benodigde financiële middelen toelichting.

Het realiseren van activiteiten om professioneel beeldende kunstenaars te laten exposeren is voor de gemeente Hengelo niet nieuw. In het verleden zijn er instellingen geweest die dat in verschillende verschijningsvormen hebben al hebben gedaan, maar de beschikbare financiële middelen en de context zijn nu compleet anders. Het is van cruciaal belang om de verwachtingen ten aanzien van deze activiteit in een vroeg stadium realistisch te schetsen.

De intentie is om in 2021 te starten met het subsidiëren van de presentatie van professioneel beeldende kunst in Hengelo en dat dit een structurele plaats in het kunst- en cultuurbeleid krijgt. Ten behoeve van deze activiteiten is organisatiekracht en activiteiten budget benodigd. In onderstaande worden de inzet van de financiële middelen en de context toegelicht.

A. Financiële middelen

De factor die het meest van invloed is op de realisatie van de activiteit is het beschikbare budget van de gemeente. In 2021 is dat € 71.000, in 2022 en 2023 € 96.000 en in 2024 € 61.000 (afgeronde bedragen). Voor de begroting van deze activiteit is uitgegaan van drie hoofdposten: activiteiten, personeel en opstartkosten. In onderstaande lichten we dit toe:

	2021	2022	2023	2024
a. Activiteiten	€ 40.119	€ 68.041	€ 68.041	€ 33.041
b. Personeel	€ 11.628	€ 27.907	€ 27.907	€ 27.907
c. Opstart/inrichtingskosten	€ 20.000			
Totaal	€ 70.747	€ 95.948	€ 95.948	€ 60.948

a. Activiteiten

Om activiteiten ten behoeve van presentatie van beeldende kunst te organiseren heeft de projectleider Beeldende kunst budget om de organisatie en huisvesting te financieren. In 2021 is dit € 40.119 en in 2022 en 2023 plm. €68.000. Voor 2024 zijn de financiële middelen beperkt en is het sterk afhankelijk van hoe de werkelijke kosten van kosten van huisvesting en personeel zullen zijn, als ook in hoeverre de activiteiten ook eigen inkomsten genereren.

Een belangrijke component van het activiteitenbudget zijn de lasten om de activiteiten te in een wisselende binnenruimte of buitenruimte te faciliteren dan wel te huisvesten. Het is hiermee de bedoeling om de middelen in te zetten voor huisvesting op wisselende locaties in de stad of een vaste locatie. Aangaande de locatie is het de intentie om te kijken naar leegstand van panden in de stad, omdat dit financieel voordeel kan opleveren. Echter brengt dit ook de onzekerheid met zich mee, dat als het leegstaande pand marktconform verhuurd kan worden er verhuisd zal moeten worden. Dit brengt verhuis- en nieuwe inrichtingskosten met zich mee en mogelijk een periode waarin geen activiteiten ontplooid kunnen worden. Deze extra kosten en gederfde inkomsten zijn moeilijk in te schatten. Ook de ontwikkeling van het nieuwe Marktplaats biedt kansen, maar het is onzeker of een (nieuw) gebouw huisvestingslasten heeft die passen binnen dit budget. Tot slot biedt een vaste locatie als voordeel dat het beeldende kunst een gezicht in de stad geeft en dat vergroot de bekendheid. In combinatie met exposities op wisselende podia (nieuwe en bij bestaande instellingen), zowel binnen als buiten, werkt dat mogelijk zelfs versterkend.

b. Personeel

Om de activiteiten om professioneel beeldende kunstenaars te laten exposeren te organiseren is organisatiekracht nodig. Hiervoor wordt een projectleider Beeldende kunst aangesteld (in dienst van de organisatie die uitvoering gaat geven aan de activiteit). De projectleider is de beoogde de spil aangaande tentoonstellingen en exposities beeldende kunst op alle podia in Hengelo (en fungeert daarmee feitelijk als programmeur en organisator). Hier is 0,6 Fte voor begroot (€27.907).

c. Opstart- en inrichtingskosten

Voor de uitvoering van deze activiteit is nog geen zicht op welke instelling dit gaat doen, op welke wijze dit gedaan gaat worden en welke organisatie- en presentatievorm het beste resultaat kan opleveren. Het eerste jaar is het jaar waarin opgestart wordt en het streven is om per 1 oktober 2021 te starten. Dit heeft gevolgen voor het benodigde budget van activiteiten en personeel. Logischerwijs begint de projectleider beeldende kunst voor de opening, in de begroting is uitgegaan van 1 augustus 2021.. Het opstarten en inrichten van een organisatie die de activiteit gaat uitvoeren, op mogelijk een vaste locatie in de stad, brengt kosten van opstarten en inrichten met zich mee. Daar is een budget van €20.000 voor gereserveerd.

B. Context

Zoals eerder aangegeven is de activiteit om activiteiten om professioneel beeldende kunst te exposeren niet nieuw, maar is de context waarbinnen dit plaatsvindt wel nieuw. In het verleden was er een gemeentelijke instelling en een particulier initiatief die deze activiteit ontplooiden. De rol van de gemeente en de beschikbare financiële middelen waren in die periode(s) ook anders dan nu en daar dient rekening mee gehouden te worden. Het huidige voorstel van deze activiteit benodigd verdere uitwerking, want ten aanzien van de volgende punten zijn onzekerheden:

- voor de uitvoering van deze activiteit is nog geen (culturele) instelling in beeld.
- de activiteiten om te exposeren kunnen plaatsvinden op wisselende podia, op een vast podium of een combinatie daarvan. Voor elke vorm van presenteren zijn voor- en nadelen ten aanzien van herkenbaarheid, inzet van financiële middelen en bereik te formuleren.

Het inzetten van middelen voor een projectleider is nieuw en vraagt nadere uitwerking aangaande invulling van rol en taken en werkgeverschap. Het vertrekpunt is dat de projectleider beeldende kunst in ieder geval de taak krijgt om exposities en tentoonstellingen van beeldend kunstenaars op wisselende locaties te organiseren.

In 2023 wordt de activiteit geëvalueerd zoals dat begin 2021 wordt opgestart.

Toelichting Extern onderzoek realiseren activiteiten om beeldend kunstenaars te laten exposeren

Het realiseren van activiteiten om beeldend kunstenaars te laten exposeren is binnen speerpunt 8 Beeldende kunst een activiteit die van grote invloed is op de realisatie van de geformuleerde doelstelling van dit speerpunt. Bovendien is er jaarlijks een substantieel bedrag mee gemoeid. Uit de toelichting op deze activiteit blijkt zowel ten aanzien van inzet van financiële middelen als de context er aandachtspunten zijn die nadere uitwerking vragen. Deze zijn te bestempelen als kritische succesfactoren en wel de volgende:

1. De investeringen in activiteiten (w.o. huisvesting) en personeel moeten in balans zijn. Wanneer één van deze drie onderdelen te weinig financiële armslag heeft, heeft dat effect op het succes van de uitvoering van de activiteit. Prachtige locaties voor presenteren zijn weinig waard als er niet voldoende personele inzet is en/of als er te weinig budget is voor presentatie, promotie en aankleding. Bij de uitvoering van deze activiteit moet eerst duidelijkheid komen over de werkelijke kosten van huisvesting cq. facilitering van de presentatie op (wisselende) podia. Ook worden de kosten voor de projectleider beeldende kunst pas zeker als meer bekend is over het functieprofiel en waar het werkgeverschap komt te liggen. Met het huidige financiële perspectief lijkt er voldoende activiteitenbudget te zijn om in de jaren 2021, 2022 en 2023 een goede balans te hebben, maar vanaf 2024 lijkt er met de begrote kosten te weinig financiële ruimte te zijn voor financiering van personeel en huisvesting. De vraag is in hoeverre de organisatie die uitvoering gaat geven aan de opdracht om activiteiten te organiseren om professioneel beeldende kunst te exposeren in staat zal zijn eigen inkomsten te genereren. Dit kan mogelijk via entreegelden, sponsoring, fondsenwerving en/of donaties van derde partijen, wat nodig is om voldoende financiële armslag om na 2023 actief te kunnen blijven.

2. De projectleider Beeldende Kunst is cruciaal

De projectleider is een spilfunctie en krijgt de verantwoordelijkheid om beeldende kunst in de stad op verschillende podia succesvol te presenteren. Het moet iemand zijn die met weinig middelen in staat is om maximale prestaties te leveren. Dat vereist een nadere uitwerking van diens functieprofiel, rol en een goede werving en selectie.

3. De vorm van uitvoering van de activiteiten om op (wisselende) podia te exposeren dient goed uitgewerkt te worden

Het doel is primair om professioneel beeldende kunst een plek te geven om te exposeren. Hierbij wordt uitgegaan van wisselende en diverse podia in de stad, maar kan een vaste locatie ook waardevol zijn. Met het oog op de beschikbare financiële middelen is het van belang om voor deze opties uit te zoeken wat kosten/batenverhouding is en in hoeverre de vorm ook bijdraagt aan het beoogde effect.

4. Er moet een betrouwbare partner gevonden worden die de activiteiten om beeldende kunstenaars te laten exposeren wil en kan uitvoeren en de projectleider in dienst wil en kan nemen

In de uitwerking van de activiteit is bij 'samenwerking organisatie' nog nader te bepalen geformuleerd wordt, want het is niet bekend welke organisatie in staat is of bereid is om aan deze

activiteit uitvoering te geven. Het kan zelfs zijn dat er een organisatie voor moet worden opgericht. Het is van belang dat (de vertegenwoordigers van) de organisatie beschikken over specifieke kennis in Hengelo, presenteren van beeldende kunst en exploiteren van een culturele instelling, maar ook de juiste contacten voor partners heeft om activiteiten te realiseren. Aan de wens om financiële middelen om dergelijke initiatieven mogelijk te maken vervult de gemeente nu. Conform de rol die de gemeente in de rest van de geactualiseerde cultuurvisie heeft, treedt de gemeente op als subsidiënt.

In de rol van subsidiënt is een uitwerking van de activiteiten in een profiel noodzakelijk. Zo kan vanaf de start gestuurd en gemonitord kan worden op de artistiek-inhoudelijke en maatschappelijke waarde. In de afgelopen jaren is dit ook gedaan bij de culturele kernvoorzieningen en in de nieuwe beleidsperiode wordt ook voorgesteld om onder andere hiermee het accounthouderschap van andere culturele voorzieningen te versterken. Dat betekent dat de activiteiten alleen gerealiseerd kan worden als er een partij bereid is om de exploitatie te doen, zoals beschreven in het uit te werken profiel.

5. De bijdrage van betrokken vrijwilligers is noodzakelijk

Het beschikbare budget houdt rekening met een betaalde projectleider, die zorgt voor continuïteit en stabiliteit, maar acquireren, organiseren en promoten van voldoende tentoonstellingen en exposities vraagt veel tijd en de projectleider is er drie dagen per week. Net als elders in de cultuursector is de bijdrage van een betrokken groep vrijwilligers onontbeerlijk en zijn zij een belangrijke randvoorwaarde.

Conclusie

Het is niet reëel is om te veronderstellen dat er per 1 januari 2021 meteen aangevangen kan worden met de activiteit en er meteen een projectleider beeldende kunst actief kan zijn. Enerzijds omdat de voorbereidingstijd tussen raadsbesluit en die datum te kort is en anderzijds omdat de bovenstaande punten laten zien dat er diverse vraagstukken ten aanzien van presentatie van beeldende kunst in de stad nog nadere uitwerking behoeven.

Advies

In de begroting is in 2021 budget gereserveerd om de richting en het kader van de activiteit 'realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars laten exposeren' verder vorm te geven (ca. €20.000). Het advies is om een externe partij hiervoor de opdracht te geven. Dit houdt het volgende in:

- Er wordt een partner gezocht die uitvoering kan geven aan de activiteit. Vanuit de visie van de kunst- en cultuurnota wordt een helder profiel van de instelling die de activiteit 'realiseren van activiteiten om professioneel beeldend kunstenaars te laten exposeren' opgesteld. Er worden prestatie-indicatoren aan de instelling en de activiteiten verbonden zodat vanaf de start de artistiek-inhoudelijk en maatschappelijke waarde van de activiteit gemonitord kan worden;
- inventariseren van huisvestingsmogelijkheden in de binnenstad (binnen het beschikbare budget) met kostenplaatje;
- beschrijven van de functie van de projectleider Beeldende Kunst en de werving en selectie hiervan, waarbij het vertrekpunt is dat deze persoon de activiteit op wisselende podia realiseert en een verbindende rol heeft;
- uitwerken van het businessplan waarin de vorm waarop de presentatie van beeldende kunst wordt beschreven en de meerjarige financiering wordt toegelicht (w.o. huisvestingsmogelijkheden in de binnenstad);
- bekijken welke organisaties in aanmerking willen komen om de activiteit om beeldend kunstenaars te laten exposeren te exploiteren en een voorselectie te doen.

College en raad worden in juni 2021 geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek.

Toelichting extra personeelslasten ambtelijk beleidsmedewerker t.b.v. verruiming beleid beeldende kunst

Omdat het Beeldende Kunstbeleid bij variant B ruimhartiger wordt, is er 0,2 Fte extra ambtelijke capaciteit nodig. Het beeldende kunstbeleid kent een aantal nieuwe activiteiten en in de rollen als subsidiënt en verbinder is ambtelijke sturing en monitoring noodzakelijk; net als dat ook bij andere subsidierelaties gebeurt.

Bijlage 4 – Inspraaknotitie concept Kunst- en cultuurnota 2021-2024

A. Lijst van inspraakreacties op concept cultuurnota (Politieke Markt 25 augustus 2020)

1. Mevrouw Hoffschulte	Stichting Kamermuziek Hengelo
2. De heer	Betrokken inwoner
3. Mevrouw van Deuveren	Stichting Hengelo Leest
4. De heer van Dam	Stichting Koorschool Lambertus, Stichting Orgelconcerten Hengelo.
5. Mevrouw	Beeldend kunstenaar
6. De heer Noltes	Stichting HeArtpool
7. De heer de Gruil	Erfgoedcommissie Hengelo
8. Mevrouw Engwerda	Beeldend kunstenaar en adviescommissie BKV
9. Mevrouw Jonquière	Muziekvereniging Armonia

B. Gespreksverslag adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving (5 juni 2020)

A. Lijst van inspraakreacties op concept cultuurnota (Politieke Markt 25 augustus 2020)

1. Mevrouw Hoffschulte, stichting Kamermuziek Hengelo

Punten voor inbreng Publieke Markt dd 25 aug 2020

Dank voor de snelle ondersteuning in tijden van Corona, los van deze Cultuurnota.

In de cultuurnota: Hengelo moet aantrekkelijk vestigingsklimaat bieden. Dat betekent breed en gevarieerd palet aan cultureel aanbod.

1. De nota is misschien ambitieus en actiegericht, maar niet wervend. Hij lijkt voor intern gebruik: wie doet wat en wat mag dat kosten. Alleen het 'bovenstedelijk poppodium' Metropool wordt bijvoorbeeld genoemd als het om muzikaal aanbod gaat. Er valt nog veel te winnen bij Cultuur in Hengelo.

2. Klassieke en kamer-muziek: zijn niet of nauwelijks zichtbaar. Dat is niet uitdagend als kwaliteit van Hengelo als vestigingsplaats. Komt dat wellicht doordat het cohort 60+ uit de volksraadpleging is verdwenen?

3. Nodig is een breed en duidelijk overzicht van het muziekaanbod, waarin helder wordt dat de schouwburg ook grotere klassieke concerten geeft en in de Waterstaatskerk in het seizoen nationaal en internationaal bekende artiesten optreden.

4. Het beleid zou ook niet moeten volstaan met wat 'men' nu wil in Hengelo, zeker niet op basis van een weinig selecte steekproef als 'volksraadpleging'. De gemeente moet pro-actief voor een breed aanbod zorgen, als zij zich bekommert om het vestigingsklimaat.

5. Praktisch: Ik wil wel op korte termijn een tekst aanleveren voor wat betreft de Kamermuziek Hengelo in de akoestisch riante Waterstaatskerk als onderdeel van het brede palet aan cultuur in Hengelo.

Stg Kamermuziek Hengelo.

Reactie:

Binnen de Kunst- en cultuurnota is de creatieve keten de leidraad. Langs de schakels leren, produceren, presenteren en interesseren worden activiteiten op verschillende niveaus uitgevoerd bijvoorbeeld door de kernvoorzieningen, aanvullende voorzieningen en verenigingen.

In de nieuwe nota is de visie geactualiseerd en is het vertrekpunt dat huidig beleid wordt voortgezet; er verandert niets aan bestaande subsidieregelingen voor amateurkunst. Met de geformuleerde visie en kernwaarden zijn programmalijnen uitgewerkt die het kader vormen voor beleidsuitvoering, en die hebben betrekking op alle kunstvormen. De Gemeente Hengelo beoogt een kunst- en cultuuraanbod voor al haar inwoners en om dat te realiseren zal jaarlijks de waardering daarvan gemonitord worden; ook voor 60+-ers. Daarnaast is het actief promoten en zichtbaar maken van het kunst- en cultuuraanbod als specifieke activiteit (onder nummer 9 en 17) opgenomen in de nota.

2. De heer, betrokken inwoner

Bijdrage aan de politieke markt over de nieuwe kunst- en cultuurnota gemeente Hengelo

Dames en heren,

Het valt te prijzen dat het College zich bij het opstellen van zijn nieuwe kunst- en cultuurnota mede heeft laten leiden door een Cultuurpeiling onder de bevolking en door een onafhankelijk Beeldende Kunst advies.

In de conceptnota van het College wordt verwezen naar die peiling, als zou het gaan om de mening van de Hengeloërs. Helaas is dat niet het geval. De Cultuurpeiling Hengelo, uitgevoerd door Kennispunt Twente, is niet representatief, zelfs dubbel niet-representatief, waardoor de resultaten onbetrouwbaar zijn en dus onbruikbaar voor welke onderbouwing dan ook. Deze bewering doe ik na consultatie van een oud-hoogleraar statistiek van de Universiteit Twente.

Allereerst is het Hengelo Panel zelf niet representatief. Het is namelijk niet samengesteld op basis van een aselechte steekproef, nee, iedere 18-plusser die zich aanmeldt is welkom. En ook al heeft Kennispunt Twente geprobeerd via weging de representativiteit te verbeteren, als de uitgangspositie té slecht is blijft verbetering dubieus.

Weging is weliswaar een goede poging om de representativiteit proberen te herstellen, maar als je dat zoals Kennispunt Twente heeft gedaan zowel op leeftijd als op geslacht als op wijk gaat doen bij een groepsgrootte van slechts 800 dan worden sommige subgroepjes onverantwoord klein, en de onzekerheidsmarges fors groot.

Met andere woorden: de resultaten van de Cultuurpeiling zijn onbruikbaar: u kunt er niets mee staven, u kunt er zich niet achter verschuilen. De fundering lijkt, zoals mijn zegsman zei, broos. (Het lijkt me trouwens beter in de toekomst ook bij andere onderwerpen te stoppen met het Hengelopanel, om herhaling van niet representatieve metingen die leiden tot onbetrouwbare gegevens te voorkomen. Niemand is gebaat bij argumenten gebaseerd op drijfzand).

Verder vind ik de weergave van de verkregen gegevens in de factsheet niet altijd objectief. Waarom heeft men er voor gekozen om bij de weergave van de tevredenheid van de Hengeloërs over het aanbod op het gebied van kunst- en cultuur in de factsheet de resultaten voor 60-plussers weg te laten? Misschien omdat die tevredenheid ver onder die van de jongere bevolkingsgroepen lag? Meer dan een kwart van de volwassen Hengeloërs is zestig-plus!! Manipuleren met cijfers hoort niet!

Daarnaast: als de peiling al zou deugen, dan is het nogal makkelijk om het antwoord 'tevreden over het kunstaanbod' te krijgen wanneer blijkt dat het overgrote deel van de respondenten niet vaker dan één tot twee keer per jaar een expositie bezoekt. Ik zou meer geïnteresseerd zijn in de doelgroep, de kunstliefhebbers. Dat lijkt me heel wat relevanter. U gaat bijvoorbeeld toch ook niet aan bejaarden vragen of er in Hengelo voldoende kinderopvang is.

Dan nog een enkele opmerking naar aanleiding van het advies van mevrouw Reinders. Daarbij is specifiek naar de positie van de Beeldende Kunst in Hengelo gekeken. Uit vergelijkingen met soortgelijke gemeenten blijkt dat die positie op zijn hoogst middelmatig is. Om het beeld wat op te poetsen is de best presterende gemeente, Helmond, in een van de vergelijkingen maar weggelaten. Dat vind ik ook een vorm van manipulatie, dus ongewenst. Met enig gevoel voor understatement schrijft Reinders in haar advies, ik citeer *"Wanneer de ambitie enkel is om een minimaal niveau in stand te houden en hier niet specifiek op te profileren (zoals in Helmond) dan kan verondersteld worden dat hieraan in 2017 werd voldaan"*. Variant C is qua budget dan ook echt wel het minste als investering in de kunst, het blijft te weinig!

Daar komt nog bij dat de respons van de peiling ver, echt ver is achtergebleven bij wat statistisch verantwoord is. De respons was 35%. Een non-respons van 5% vindt men geen probleem; bij 25% non-respons heet het nog verdraagbaar, maar als de non-respons 65% bedraagt zoals dat bij deze cultuurpeiling het geval was, dan is elke representativiteit zoek, zeker als de uitgangsgroep zelf ook nog eens niet-representatief is.

In het Coalitieprogramma lees ik: *"Kunst en cultuur dragen er aan bij dat onze stad aantrekkelijk is voor verblijf en als vestigingsplaats voor mens en bedrijf. Wij streven naar een kwalitatief sterke, duurzame en diverse culturele infrastructuur, die past bij de aard en omvang van Hengelo"*. Coalitie, voeg de daad bij het woord! 'Passend bij de aard en de omvang van Hengelo' lijkt mij in ieder geval een cultuurbegroting die is gebaseerd op het gemiddelde bedrag dat gemeenten in

Nederland uitgeven aan Kunst en Cultuur. Dat bedrag was 101 Euro per inwoner. Hengelo gaf 89 Euro per inwoner uit (peildatum 2017). Kunst en Cultuur worden dus al jarenlang onderbedeeld in Hengelo. Hengelo gaf per jaar bijna een miljoen Euro minder uit aan Kunst en Cultuur dan wat op basis van het gemiddelde in Nederland verwacht mocht worden. Reden genoeg om dit nu gelijk te trekken met dat gemiddelde, en dan is Hengelo nog steeds niet meer dan een gemiddelde Cultuurgemeente. Het zou al een hele vooruitgang zijn.

De heer, 24 augustus 2020

Betrokken burger met een brede culturele belangstelling

Nog actief als dichter

Voorheen voorzitter Stichting Kamermuziek Hengelo, lid Raad van Toezicht Schouwburg Hengelo, samensteller van aantal 'Achter de basiliek sokkelprojecten literair' van Heartpool

Reactie:

De opmerkingen over het HengeloPanel zijn voor kennisgeving aangenomen. De Gemeente Hengelo beoogt een kunst- en cultuuraanbod voor al haar inwoners en om dat te realiseren zal jaarlijks de waardering daarvan gemonitord worden. Ten aanzien van de uitgaven voor Kunst- en cultuur is de vergelijking sterk afhankelijk welke budgetten worden meegerekend. Bovendien is de insteek van deze kunst- en cultuurnota erop gericht om binnen de financiële ruimte, maximaal effect te sorteren. Daarbinnen zijn en moeten keuzes worden gemaakt.

3. Mevrouw van Deuveren, Hengelo Leest

De stichting Hengelo Leest draagt bij aan verschillende doelstellingen zoals in de concept nota verwoord en wil dat ook graag blijven doen. Op de hoofdlijnen en een aantal speerpunten kunnen wij ons dan ook in veel doelstellingen vinden. Een greep uit onze activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen: een maandelijks Cultuurpodium, ondersteuning en verkiezing stadsdichter, het Hengelo 's Boekenbal, het ontwikkelen van een aanbod voor leesbevordering voor scholen via bibliotheken en het zichtbaar maken van literatuur en poëzie door middel van citaten op gevels in de binnenstad. Ook zorgen wij voor voedsel voor de geest voor minima door ze via de Voedselbank boeken te leveren (de Boekenbank) en organiseren we bijeenkomsten om schrijvers die een link hebben met Hengelo of de regio een podium te bieden. Een voorbeeld hiervan is de lezingen reeks van Jaap Scholten deze zomer in het Prins Bernard plantsoen, die we naar aanleiding van een nieuwe roman die een deel van de historie van Stork beschrijft in samenwerking met onder meer de bibliotheek hebben georganiseerd.

Hengelo Leest werkt samen met de bibliotheek, de schouwburg, Metropool, de voedselbank, Boekhandel Broekhuis en vele andere, veelal regionale partners. Een aantal doelstellingen, beschreven in speerpunten kunnen we dus op hoofdlijnen onderschrijven en het doet Hengelo Leest dan ook deugd dat het instituut stadsdichter, waarvoor Hengelo Leest verantwoordelijk is, in de nota is opgenomen. Te meer daar de laatste twee stadsdichters een minimale vergoeding hebben gekregen vanuit een restant subsidie van inmiddels bijna 6 jaar geleden, dat nu echt op is. 'De letteren' worden echter slechts een maal genoemd in de nota onder het kopje activiteiten, doelen worden niet gesteld. Ze komen er verder bekaaid van af, hetgeen niet aansluit bij de doelstelling een compleet en divers cultureel aanbod te realiseren.

Hengelo Leest is een stichting die literatuur en poëzie en lezen in het algemeen wil bevorderen. Wij beoefenen geen amateurkunst maar willen literatuur en poëzie zo toegankelijk mogelijk maken voor een breed publiek. Hengelo Leest is daarmee de enige organisatie in Hengelo die in deze combinatie van activiteiten als zodanig deze aspecten van cultuur onder de aandacht brengt. Hengelo Leest pleit er dan ook voor 'de letteren' of breder de cultuur van het geschreven woord, toch al niet zo florerend tegenwoordig een prominentere plek te geven in het cultuurbeleid en vragen u dringend Hengelo Leest en daarmee ook het instituut stadsdichter te erkennen als een aanvullende culturele voorziening. Wij vragen u ook -evenals in de inspraakronde van vorig jaar- onze activiteiten financieel te steunen zodat uitvoering kunnen blijven geven aan het beleid om een divers en compleet cultuuraanbod te realiseren.

Wij kijken uit naar een compleet en concreet uitvoeringsprogramma en wensen de raad culturele wijsheid bij de besluitvorming toe.

Reactie:

Bibliotheek Hengelo is de kernvoorziening in Hengelo op het gebied van letteren en taalverwerving (zie speerpunt 1). Daarnaast zijn er initiatieven in de stad die 'de letteren' voor het voetlicht brengen, zoals de stichting Hengelo Leest en de Stadsdichter. In de kunst- en cultuurnota is het voorstel opgenomen om de vergoeding van de Stadsdichter te herijken (zie speerpunt 6). Voor de initiatieven van de stichting Hengelo Leest kan de stichting een beroep doen op het budget (subsidieregeling) voor kleine culturele initiatieven.

4. De heer van Dam, Stichting Koorschool Lambertus, Stichting Orgelconcerten Hengelo. Inspraak op de Nota van de gemeente Hengelo

"Samen meer voor Kunst en Cultuur", kunst- en cultuurnota 2021-2024, (op dinsdagavond 25 augustus 2020 werd er in de Stadhuishal een 'Politieke markt' gehouden over de genoemde nota. De onderstaande tekst heb ik daar in verkorte vorm uitgesproken.)

Vooraf: ik spreek nu in op basis van mijn bestuurservaring in Hengelo in de besturen van

- De Stichting Koorschool Lambertus, en
- De Stichting Orgelconcerten Hengelo.

Vanuit de ervaring met de Koorschool wil ik een pleidooi houden voor meer pluriformiteit in kunst en cultuur, vooral waar het gaat om nieuwe, kleinschalige initiatieven. De gemeente kan hierbij in woord en met (klein) geld een stimulerende en ondersteunende rol spelen. Zulke pluriformiteit in kunst en cultuur weerspiegelt de veelkleurigheid van onze samenleving.

Wanneer ik nieuwe en kleine initiatieven graag vanuit de openbare kas gesteund wil zien, ga ik in discussie over de speerpunten 5 en 7 van de nota. Speerpunt 5 beklemtoont kunst en cultuur als een middel van sociale cohesie. En speerpunt 7 heet eenvoudigweg 'Vernieuwen en verjongen'. De teksten aldaar verwijzen naar instituties en formele kanalen van contact en bemiddeling.

In grote lijnen kan de Kunst- en Cultuurnota worden onderschreven. De algemene principes zijn goed uiteengezet en de geldstromen gaan vanwege de continuïteit natuurlijk voor een groot deel naar de grote klanten, zoals uitgelijst in bijlage 1. De 3 programmalijnen en 8 speerpunten vormen, wel in nogal vormelijke en abstracte taal, een logisch samenhangend geheel. De uitkomst van beleid ten gunste van Bibliotheek, Schouwburg, Oyfo, Museum, Helemaal Hengelo etc. onderstreept het belang van de vaste instituties in onze gemeente. En daaraan doe ik niets af of aan.

En toch komt de vraag op: is er tegelijkertijd ruimte voor nieuwe en kleine initiatieven, waar kunst en cultuur juist zo'n rol in het brandpunt van de samenleving kunnen vervullen? Zijn er naast de grote geldstromen ook kleine stroompjes en potjes om nieuwe initiatieven een eind op weg te helpen?

Nu wil ik teruggrijpen op eigen ervaring met een klein initiatief.

De Koorschool is 8 jaar geleden begonnen vanuit het niks. Er was niets, er was geen geld, wel enthousiasme. Kleine geldstroompjes zijn buiten de gemeente om op gang gebracht met als belangrijkste bron een vergoeding van ouders voor het deelnemen van hun kinderen. Intussen is dat kleine initiatief uitgegroeid tot een bezetting met 35 kinderen, vanaf 5 tot 16 jaar, vanuit Nederlandse herkomst, maar er zijn ook kinderen bij uit Kroatië, Syrië, Irak, Turkije en Suriname. Ons bestuur heeft externe bronnen weten aan te boren. Toen bv. vorig jaar de elektrische piano aan zijn einde was, hebben wij bij twee fondsen geld losgekregen voor de aanschaf van een nieuwe elektrische piano. Het enthousiasme intern binnen de Koorschool is groot en bij optredens extern blijkt er grote waardering voor de muziek van deze 5- tot 16-jarigen.

Meermalen heb ik met ambtenaren overlegd over mogelijkheden van gemeentelijke steun, maar dit merkwaardige initiatief van muziekontwikkeling bij jonge kinderen paste niet precies in de regels van subsidie en de vaste categorieën van denken en financieren. Ons bestuur heeft dat altijd ervaren als een gemis. Dat is natuurlijk geen verwijt aan ambtenaren, maar kennelijk vormen kaders en regels zo'n keurslijf, dat nieuwe, originele zaken geen stimulansen van de lokale overheid kunnen krijgen. Dat is een gemis.

Dat is nog een extra gemis, omdat de zogenaamde bijvangst, een term uit de visserijwereld, van deze koorschool bijzonder is. De Koorschool blijkt kleine kinderen uit diverse landen onder het hoofdstuk 'Plezier met muziek' bijeen te brengen. Dat is bijzonder, omdat in het basisonderwijs het muziekonderwijs naar de gallemiezen is geholpen in de loop der jaren. De Koorschool compenseert op kleine schaal waarin het basisonderwijs tekortschiet: spelen met muziek. Nog een ander effect is van maatschappelijk belang. Er is veel praat over integratie van kinderen en volwassenen uit diverse landen en culturen. Men moet aan kinderen niet vragen wat zulke integratie precies betekent. Ze doen en spelen eenvoudigweg samen, de Koorschool bewijst dat veelkleurigheid geen maatschappelijk probleem behoeft te zijn. Ons bestuur vindt deze twee punten van 'maatschappelijke bijvangst' van de Koorschool, waar het basisonderwijs achterblijft en er vaak wat moeilijke praat is over veelkleurigheid in de samenleving, goede bijdragen aan de maatschappelijke cohesie, waarover speerpunt 5 van de gemeentelijke nota schrijft.

Nu wil ik iets vertellen over een kleine bijdrage die de gemeente WEL heeft verschaft ten gunste van kunst en cultuur. Toen het orgel van de Lambertus werd gerestaureerd, maakte de Stichting Orgelconcerten Hengelo een aantal moeilijke jaren door. Waar ons doel is het organiseren van concerten en het presenteren van muziek rondom dat geweldige instrument orgel, was dat instrument een aantal jaren weg, in reparatie, in verbouwing. Onze stichting heeft toen gedurende drie jaar een gemeentelijke bijdrage ontvangen ter overbrugging naar het patroon van concerten en muzikale manifestaties en zo konden wij dit jaar ons 30-jarig bestaan beleven, zij het dat corona juist in dit lustrumjaar de concerten heeft geblokkeerd.

Ik pleit ervoor, dat de lokale overheid naast de grote geldstromen voor de gevestigde clubs en instituties ook mogelijkheden schept voor nieuwe kleine initiatieven, en dat met klein geld. Dat zou misschien extra gericht moeten zijn op de jeugd en op de veelkleurigheid van onze samenleving. Muziek, taal, toneel, je kunt er de jeugd niet genoeg mee plezier en ontwikkelen en bijdragen vanuit de Syrische of Noord-Afrikaanse cultuur verrijken onze samenleving. De cultuurnota dient bv. voor 95 % de geldstromen te laten gaan naar de grote clubs en de vaste patronen, maar ook een 5 % van het budget reserveren voor kleinschalige, oorspronkelijke zaken, die zich niet zomaar in strikte regels laten vastleggen. De ontstaansgeschiedenis van de Koorschool laat dat zien. Het moet voor het fonds van juristen onder de Hengelose ambtenaren mogelijk zijn onder de speerpunten 5 en 7 hiervoor in taal en geld ruimte te scheppen. Cohesie en verjonging zijn belangrijke begrippen, extra krediet daarvoor is van groot belang.

Ik wil hier nog enige ervaring uit mijn Haagse loopbaan toevoegen. Minister Cees Veerman van Landbouw beschikte over miljarden op zijn begroting. Veel daarvan was onderworpen aan preciese regels vanwege de EU, verdragen, wetten, overeenkomsten etc. Wanneer er nu een relatief klein verzoek bij hem kwam voor een stimulering, een experiment of een onderzoek, gaf minister Veerman nogal eens ten antwoord: Als ik in de plooiën van mijn jas ga zoeken, vind ik misschien nog wat centen. Hij gaf daarmee met een aardige zeggwijze precies de verhouding tussen grote vastgetimmerde begrotingsposten en kleine, wat lossere mogelijkheden binnen zijn begroting aan.

Ik zou bij die verhouding a la Veerman willen aanknopen met de mogelijkheden voor nieuwe, veelkleurige initiatieven, die ook met financiële ondersteuning mogelijk moeten zijn binnen de Kunst- en Cultuurnota 2021-2024 van de gemeente Hengelo. De Koorschool Lambertus levert een illustratie van een heel klein begonnen initiatief, dat zich heeft kunnen ontwikkelen ZONDER enige gemeentelijke ruggensteun.

Een stimulerende en ondersteunende rol voor nieuwe kleinschalige initiatieven misstaat de gemeente niet.

Reactie:

Binnen de gemeentebegroting zijn budgetten opgenomen voor kleine, culturele initiatieven. Deze budgetten blijven ook voor de komende jaren beschikbaar. Deze zijn bedoeld om eenmalige kleine activiteiten te ondersteunen, zoals de inspreker benoemde. Ook Hengelo Promotie heeft budget voor kleinschalige evenementen. Daarnaast is er een herijking opgenomen van de verdeling en opbouw van de subsidie voor amateurkunstverenigingen (activiteit 6).

5. Mevrouw, Beeldend kunstenaar

Mijn naam is mevrouw. Ik draai al heel wat jaren mee als kunstenaar en spreek hier namens een aantal professionele beeldend kunstenaars, net als afgelopen december. Ik heb toen onder meer gesproken over het grote belang van een presentatieruimte voor autonome kunst van professionele kunstenaars in Hengelo.

In de nieuwe cultuurnota die voor ons ligt staat, ik citeer nu daaruit "dat het bieden van mogelijkheden om te produceren en presenteren van beeldende kunst het uitgangspunt is. Uit de evaluatie Kunst- en Cultuurvisie 2014-2020 blijkt dat de beeldende kunst in al haar facetten publieke gelden nodig heeft om levensvatbaar te zijn". Verder staat in deze nota, ik citeer nog steeds "dat in Hengelo voldoende beeldend kunstenaars zijn die vanuit hun eigen intrinsieke motivatie initiatieven willen ontplooiën die bijdragen aan de hele Hengelose sector." Voor u staat zo'n kunstenaar.

Mijn eerste opmerking richting de politiek is dat wij sinds de bezuinigingen van 2012 als kunstenaars een vast aanspreekpunt binnen de gemeente missen. Als wij vragen of opmerkingen hebben spreken wij steeds een andere ambtenaar. Dit geeft onduidelijkheid en verwarring. Benoem een cultuurambtenaar, al is het maar voor een dagdeel per week, zodat wij een vast aanspreekpunt krijgen. Maak duidelijk via de gemeentesite welk dagdeel wij hem of haar kunnen bereiken.

Ons werd gevraagd naar samenwerking met de gesubsidieerde kernvoorzieningen en te mogelijkheden en kansen daarvan te onderzoeken. Ik heb vervolgens samen met college kunstenaar dhr. X in januari contact opgenomen met dhr. Siteur, directeur van de bibliotheek Hengelo.

Ons doel was een expositieruimte voor professionele Hengelose kunstenaars te realiseren. Deze is er momenteel niet. De gesprekken verliepen goed, Siteur wilde graag meer professionalisering op expositie gebied en zag in dat de bestaande expositiewanden niet voldoende waren. Vervolgens is gezocht naar oplossingen om in de bestaande ruimte met zijn beperkingen zonder veel kosten een betere expositiemogelijkheid te creëren. En die expositieruimte gaat er komen. Het zal een aanvulling zijn op een toekomstig te vormen platform voor alle beeldend kunstenaars. Ik wil met ons initiatief dat platform niet in de weg staan maar een extra tentoonstellingsmogelijkheid bieden.

Vanaf maart 2021 zal de professionele kunst een vaste plek krijgen op de begane grond van de bibliotheek in de vernieuwde expositieruimte rechts van de trap én voor de glazen gevel aan de B.P. Hofstedestraat. Natuurlijk heeft het exposeren in de bibliotheek zijn beperkingen zowel wat betreft formaat, plaats tussen de kunstboeken als wat betreft het soort werk dat getoond kan worden. Maar het is wel een kans om op een laagdrempelige manier in "de huiskamer van Hengelo" werk te laten zien en het gesprek aan te gaan. Het is op dit moment naar ik hoop een eerste stap naar meer expositiemogelijkheden voor de beeldend kunstenaars in Hengelo.

Met een team van kunstenaars zullen we overleggen welke kunstenaars uitgenodigd worden om te exposeren. Thema's die in die periode in de bibliotheek centraal staan kunnen hiervoor een aanleiding zijn. We willen elke twee maanden een nieuwe expositie organiseren met een daarbij horend kunstenaars gesprek. Er zijn nog meer ideeën maar dit is niet het moment om daarover uit te wijden. Wel wil ik zeggen dat we de deelnemende kunstenaars een onkosten tegemoetkoming willen geven. Je kunt kunstenaars niet steeds vragen alles voor niets te doen. Zij moeten immers de huur van hun atelier betalen en materiaal aanschaffen. Ook organiserende kunstenaars verdienen een vergoeding.

Het is u nu wel duidelijk ook dit initiatief kost geld. Maar dankzij alle medewerking van de bibliotheek is dat een bescheiden bedrag. We hebben bekeken hoe we met beperkte middelen zoveel mogelijk resultaat kunnen genereren. We hebben hiervoor, naast enkele begin investeringen, € 7.000,00 op jaarbasis nodig.

Uit de cultuurnota blijkt dat u het belang van presenteren onderschrijft en samenwerking met de kernvoorzieningen stimuleert. Ik hoop en verwacht dan ook dat u ons de gevraagde financiële ondersteuning middels een "vaste" plek in de nieuwe cultuurnota wilt geven. Zo kunnen wij bouwen aan een verankering van de expositie mogelijkheid voor de professionele beeldende kunst in de bibliotheek van Hengelo.

Dank u wel.

Reactie:

Binnen varianten B en C van het voorstel Beeldende Kunst is er vanwege een veranderende rol van de gemeente bij diverse activiteiten inzet gevraagd. Dit vraagt om respectievelijk extra ambtelijke capaciteit van 0,2 fte bij variant B en 0,4 fte bij variant C. Hiermee is er voor de Beeldende Kunstenaars een aanspreekpunt binnen de gemeente met specifieke aandacht voor dat terrein.

Met de culturele kernvoorzieningen worden op basis van het Culturele Waardemodel afspraken gemaakt over hun verbindende rol voor de rest van de culturele sector in Hengelo. In dat kader staan zij, passend bij hun eigen profiel, open voor samenwerkingen met andere partijen. Hierin past ook de mogelijkheid om in de gebouwen die zij in gebruik hebben te exposeren. In de uitvoering van deze samenwerking is de gemeente geen partij. Daarnaast biedt de stimuleringsregeling de mogelijkheid om dergelijke initiatieven ook financieel (mede) te ondersteunen.

6. De heer Noltes, Stichting HeArtpool

Allereerst dank voorzitter voor de gelegenheid om in te mogen spreken.

Mevrouw Stork Damen nam in 1948 het initiatief tot de oprichting van de Hengelose Kunstzaal. Het initiatief van de Darte Dame, zoals haar bijnaam was, ontwikkelde zich in de loop der jaren tot een van de belangrijkste podia voor de professionele beeldende kunst in Twente. In de loop van de jaren veranderde de naam van Hengelose Kunstzaal naar Kunstcentrum naar AkkuH maar de reputatie bleef onveranderd. Totdat in 2013 het college besloot 4 ton te bezuinigen op de cultuur in Hengelo. Niet naar draagkracht over alle culturele instellingen maar geheel op de professionele Beeldende Kunst. In één klap werd ruim 65 jaar traditie en reputatie teniet gedaan. Een Linkse hobby werd door een links college om zeep geholpen. De arm van VVD minister Halbe Zijlstra reikte tot aan alle partijen die het toen voor het zeggen hadden in Hengelo. Wat bleef was een beschamende 50.000 euro voor de professionele beeldende kunst. Met deze bezuiniging werd een traditie en een reputatie van 65 jaar professionele Beeldende kunst in onze stad ten grave gedragen. De dame dartelde niet meer.

Laten we gemakshalve de jaren die volgden overslaan. Die verdienen geen schoonheidsprijs. Voor de mensen die dat gemist hebben verwijs ik u naar het archief van Tubantia.

In 2016 zorgde het particulier initiatief met de financiële steun van instellingen als o.a. het Lokaal Fonds Hengelo, de Rabobank, het bedrijfsleven en kunstenaarsinitiatieven als Startion, later 074 PK en HeArtGallery ervoor dat er nog volop kunst te beleven viel in Hengelo.

En de bestuurders, zij stonden erbij en keken ernaar. HeArtGallery moest na ruim 3 enerverende jaren haar deuren sluiten en ook 074PK kan amper haar hoofd nog boven water houden.

En nu ligt er dan een nieuwe cultuurvisie waarbij een meerderheid van u als raad mag aangeven wat er moet gebeuren als het gaat om de professionele beeldende kunst. U heeft de keuze uit drie opties.

A. Totaal € 65.500,-

Alles blijft dan ongeveer zoals het was met uitzondering van de jaarlijkse subsidie aan HeArtpool. Die wordt gemakshalve alvast gehalveerd.

B. Totaal € 98.000,-

Minus 32.000 voor ambtelijke ondersteuning, rest 65.550,-. (hetzelfde bedrag als optie A alleen met een andere invulling)

C. Totaal € 177.000,-

Minus 65.300 voor ambtelijke ondersteuning om € 112.550,- passend te besteden.

Ook bij B en C is overigens de subsidie aan Heartpool alvast gehalveerd.

Het zijn geen bedragen die de balans met het overige culturele aanbod weer enigszins herstellen. Schouwburg 1,2 milj. , Metropool 1,1 milj., Bibliotheek 2.3 milj. en Oyfo ruim 2 milj..Laat staan dat hier ambitie uitspreekt.

Maar laten we het positief benaderen. Er worden mogelijk weer stappen gezet al zijn het kleine. Persoonlijk hou ik mij vast aan punt 7 bij de opties B en C. Daar staat: Onderzoek samenwerking Concordia en speerpunt 8. In deze Cultuurnota waarin staat, en ik citeer:

Speerpunt 8. Beeldende kunst

Net als andere kunst- en cultuurterreinen overstijgt beeldende kunst de gemeentegrenzen. In 2018 is het Cultuurprofiel Twente 'Ruimte voor verbeelding' vastgesteld en hiermee is ervoor gekozen om bij invulling van het lokaal kunst- en cultuurbeleid het regionaal perspectief te hanteren. De gedachte is dat een samenwerking tussen gemeenten en tussen culturele instellingen in Twente leidt tot een sterkere culturele infrastructuur dan wanneer ieder voor zich aan de slag gaat.

HeArtGallery heeft al een jaar geleden contact gezocht met Concordia in Enschede en deze organisatie staat open voor samenwerking als wij als Hengelo dat willen. We kunnen ons de kosten van een onderzoek, € 2.000,- besparen.

Stop de professionele beeldende kunst niet in een hoekje van de Bibliotheek (onderzoek € 2.000) of op het dak van de Schouwburg (onderzoek € 2.000) maar geef het een volwaardige eigen plaats in het hart van onze stad. HeArtGallery heeft aangetoond dat het werkt.

Concordia wil graag haar professionaliteit delen met Hengelo, een podium voor professionele beeldende kunst in onze stad exploiteren, de bestaande kunstuitleencollectie overnemen en samen met Hengelo het regionaal perspectief oppakken.

Ik ben er van overtuigd dat een samenwerking tussen beide gemeenten leidt tot een sterkere culturele infrastructuur dan wanneer ieder voor zich aan de slag gaat met minimale middelen. Zo Metropool aantoonde dat gemeentegrens overstijgende samenwerking tot succes kan leiden zo kan dat ook m.b.t. de professionele beeldende kunst.

Ook al beslist u als raad voor optie C, het is onvoldoende en Hengelo onwaardig. Zoek de samenwerking en ik ben er van overtuigd dat optie C + Concordia de stad vele malen meer oplevert. Voor de kunstenaars, de kunstliefhebbers en de mensen die overwegen hier te komen wonen en of werken.

De titel van deze Kunst- en cultuurnota 2021-2024 is hoopvol:
Samen meer voor Kunst en Cultuur.

Reactie:

In principe juicht de gemeente alle initiatieven die beeldende kunst dicht bij de inwoners brengen toe. Deze samenwerking is er op gericht om het beheer van een kunstcollectie van een particulier over te dragen van HeArtGallery naar Concordia, ten behoeve van kunstuitleen. In deze specifieke situatie is een actieve of stimulerende rol van de gemeente niet passend. Op 15 mei 2012 heeft het toenmalige college bij de Cultuurbezuinigingen 2012-2015 besloten dat de gemeente geen expliciete rol heeft ten aanzien van de kunstuitleen van de benoemde collectie. De gemeente is geen eigenaar of beheerder van deze collectie. Omdat er geen nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van dat besluit zijn, is een wijziging op dit besluit niet opportuun. In de praktijk zijn de eigenaar van de collectie en de mogelijke kunstuitleenorganisatie aan zet.

Ten aanzien van de subsidie aan HeArtpool is een correctie opgenomen in het definitieve voorstel Beeldende Kunst, deze blijft zoals eerder bedoeld, gehandhaafd bij alle drie de varianten als onderdeel van de subsidie uitvoeringsregeling Beeldende Kunst.

7. De heer de Gruil, Erfgoedcommissie Hengelo

Politieke markt gemeenteraad van Hengelo
Onderwerp: Concept Kunst en Cultuurnota 2021.
Inspreker: De heer de Gruil namens het Erfgoed.

Beste Raadsleden,
Dank dat ik in de gelegenheid word gesteld om in te spreken op de concept- Kunst en Cultuurnota. Maar waarom zou ik eigenlijk inspreken.
Onder punt 5 van activiteiten genoemd cultureel erfgoed. Daarbij wordt aangegeven de waarde van het museum Hengelo te onderzoeken.
Dat is alles! Is dat alles?
Betekent deze nota dat de gemeenteraad van Hengelo verder totaal geen belang hecht aan erfgoed?

Spoorfietsen, Storkiaan, archeologie werkgroep, werkgroep markestenen en grenspalen, stichting Erfgoed Hengelo, museum Hengelo, Erfgoedcommissie en andere organisaties en individuen doen hun best om het erfgoed van Hengelo te bewaren, te beschermen, her te gebruiken en beleefbaar en zichtbaar te maken.

In het belang van Hengelo, van haar identiteit en van de toekomst van Hengelo en haar bewoners. Deze organisaties horen graag van U, raadsleden en raadsfracties hoeveel het erfgoed voor u waard is. Mooie woorden of ook concrete daden.

Ik wil u helpen met 3 voorstellen:

1. Bij de presentatie van de canon van Oldenzaal bleek dat Hengelo nog steeds geen canon heeft.

Er zijn vrijwilligers en professionals die **de canon voor Hengelo** willen oppakken. Tenminste in de vorm dat het en voor volwassenen en voor de jeugd/ educatie beschikbaar en bruikbaar is. Wil de gemeenteraad dit initiatief daadwerkelijk ondersteunen.

2. Bij de genoemde organisaties leeft het idee om te komen tot een **erfgoedcentrum**. Wil de gemeenteraad dit initiatief ondersteunen.

3. De gemeente Hengelo doet zijn best om heel veel eigen bezit te verkopen. En in een aantal gevallen met begrip voor de aanwezige kwaliteit. Maar niet meer voor de functie die het gehad heeft, doch meestal voor een woonfunctie.

Het meest cultuurhistorisch gebouw dat Hengelo nog in haar bezit heeft staat ook op de nominatie verkocht te worden. De eerste pogingen zijn gelukkig mislukt. We hebben het hier over **de openbare leeszaal en bibliotheek aan de Vondelstraat**. Is de gemeenteraad bereid om dit gebouw in gemeentebesit te houden en een passende voorzieningenfunctie te geven.

Het wordt tijd dat **de gemeenteraad afstapt van haar dogma** dat voor cultuur geen geld meer beschikbaar wordt gesteld om stenen te stapelen. Dat is net zo idioot als geen sportvelden voor sport en geen onderwijsgebouwen voor onderwijs beschikbaar stellen.

De erfgoedsector is zeer benieuwd naar uw betrokkenheid.
En staat zoals altijd open voor overleg en informatie.

Dank voor uw aandacht.

Reactie:

Binnen speerpunt 2, activiteit 5 past zowel de vraag om uitwerking van de inhoudelijke kant van de geschiedenis van Hengelo (in een Canon van Hengelo) als het vormen van een netwerk om deze inhoud te laten landen. Wij willen onderzoeken of en hoe Museum Hengelo een rol kan spelen in dit netwerk en wellicht als Erfgoedcentrum kan gaan fungeren. Bij dit onderzoek betrekken we alle relevante partners in de stad. We juichen de initiatieven toe die zich hard willen maken om een Canon van de grond te trekken en zullen deze helpen vormgeven en helpen deze in het onderwijs te laten landen; dit kan binnen de bestaande structuren van bijvoorbeeld het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024, waarbinnen de aandacht voor erfgoed ook als doel is opgenomen (zie ook speerpunt 4).

Het college waardeert zeker de historie van de stad en specifiek van panden met een geschiedkundige waarde. De afweging om panden te verkopen wordt gedaan vanuit een breder perspectief. In 2014 is er een onderzoek verricht naar herbestemming van het genoemde pand.

Omdat het pand een monumentale status heeft, is daarbij als uitgangspunt meegenomen dat er met respect naar de monumentale waarden van het pand gekeken is.

8. Mevrouw Engwerda, beeldend kunstenaar en adviescommissie BKV

Beste Dames en heren,

Via de Adviescommissie BKV hadden we geen uitnodiging ontvangen voor deze politieke markt, maar gelukkig werden we er op gewezen door een attente inwoner.

Met trots willen we mededelen dat we het afgelopen jaar zeer verrast werden met het succes van de nieuwe stimulerings-regeling beeldende kunst en vormgeving, geschreven in 2019.

Er zijn twee rondes geweest.

Voor de eerste ronde kwamen er maar liefst 19 aanvragen binnen van professionele beeldende kunstenaars, met een totaal bedrag van ruim €105.000,- (€ 105.963,-) aan aanvragen.

Met de tweede ronde kwamen daar nog eens 13 aanvragen bij, met een totaal bedrag van bijna € 40.000,- (€ 38.486,-).

Totaal € 143.486,-.

We hebben het vertrouwen blijkbaar terug weten te winnen bij een deel van de kunstenaars.

Helaas moesten we ook een groot deel teleurstellen, omdat de regeling een plafond heeft van €50.000,-. Toch lazen we niets van dit succes terug in het rapport van Carin Reinders. We lazen met grote verontwaardiging dat het rapport werd gebaseerd op verouderde informatie, terwijl we haar wel op de hoogte hadden gebracht. In het rapport noemt ze het oude aanjaagbudget, dat al langere tijd niet meer aansloot bij de vraag vanuit het werkveld en trok daaruit haar conclusies. Helaas constateerden we dat het hele rapport zeer oppervlakkig is, vol met (toen al) verouderde informatie, foute berekeningen en dubieuze conclusies.

Eigenlijk zouden we bijna we een nieuw onderzoek willen adviseren, waarin dieper ingegaan wordt;

-Op bijvoorbeeld, ons inziens relevantere, vergelijking tussen gemeentes met hetzelfde aantal inwoners die een Kunstacademie in de buurt hebben, ipv een Technische Universiteit.

-Hoeveel gemeenten hebben een specifieke Ambtenaar BKV.

-Is er in deze gemeenten een subsidie regeling voor vernieuwende projecten, experimenten en daarmee ruimte voor ontwikkeling van autonome kunst? Wat zijn de budgetten daar?

-Hebben ze musea voor specifiek Moderne Kunst? Want in de vergelijkingstabellen van het rapport worden alle musea meegenomen. Ook bijvoorbeeld scheepvaart- en spoorwegmusea.

-Hebben deze steden een Kunst Centrum? Een adviescommissie?

-Hoeveel kunstenaars wonen en werken er? Hoeveel ateliers?

-Zijn er in vergelijkbare gemeenten nog andere specifieke zaken, waar het budget voor Kunst en Cultuur aan uit geven wordt en hoeveel?

-En het belangrijkste, hoe succesvol zijn deze gemeenten op het gebied van Kunst en waardoor komt dit?

-Dat Oss alleen maar evenveel inwoners telt, omdat het bestaat uit vele samengevoegde kleine gemeentes. Het centrum zelf schijnt nauwelijks iets voor te stellen (Volgens Peter Vink, hij komt daar vandaan, maar ik heb dat zelf niet na kunnen gaan).

-Hebben ze een website met een overzicht van alle openingen en evenementen, waar kunstenaars zichzelf presenteren, met de aanwezigheid van een prikbord om contact te zoeken met elkaar en waar de gemeentelijke collectie van binnen en buiten kunst te ontdekken valt?

-Wat is het gemiddelde van dit alles in alle gemeenten in Nederland met het vergelijkbare aantal inwoners waar mevr. Reinders aan refereert?

Deze cruciale gegevens zijn niet onderzocht. Ook een belangrijk gegeven om in het achterhoofd te houden; Hengelo heeft een belangrijke spoorwegverbinding in het centrum en heeft de A1. We zouden met dit voordeel zo mooi de uitdaging aan kunnen gaan om deze voorbijgangers de stad in te lokken.

Er wordt vanuit de gemeente gevraagd naar initiatief vanuit het werkveld. Maar telkens als er een persoon of groep een ruimte voor autonome kunst, een prachtige tentoonstellingsplek van de grond heeft weten te krijgen, ik noem bijvoorbeeld het voor uit strevende Stork Pet-paviljoen, Startion en natuurlijk HeArtgallery, als mensen opstaan met heel veel energie, enthousiasme en een grote groep vrijwilligers om zich heen, dan leren we dat er nauwelijks belangstelling en hulp vanuit de gemeente gaat komen.

Graag willen we ook jullie aandacht voor het compleet maken van de Adviescommissie. We zijn behoorlijk onderbezet en de adviescommissie wacht al bijna een jaar op versterking. We willen dan ook graag nogmaals aandringen op het werven van een collega met goede ervaring als conservator en iemand die bekend is met kunst- en culturele instellingen. Eventueel nog een prof. beeldend

kunstenaar van buiten Hengelo of in combinatie met de genoemde professies.

Ik noemde al, wegens groot succes, de aanbeveling van het in stand houden van de stimuleringsregeling. Dit wil niet zeggen dat we voor variant B zijn, want hoe meer geld voor Kunst, hoe beter voor de stad.

We hadden liever met voorstellen A, B en C, oplopende varianten gezien. Een soort Basis, Basis-Plus en Basis-PlusPlus variant. Nu staan we bijvoorbeeld voor de bijna onmogelijke keuze tussen C, een Kunstcentrum, of B, het behoud van de succesvolle Stimulerings-regeling. Ook mag het budget bewezen omhoog naar € 75.000,- per jaar.

We zouden tenslotte graag zien dat er in de gaten wordt gehouden;

-Dat we het vanuit het veld met name hebben over professionele Autonome hedendaagse kunst.

-We zien het woord 'onderzoek' veelvuldig terug in de A, B en C varianten. Mocht er geld worden uitgegeven voor een onderzoek, er dan ook geld is voor een eventuele uitwerking van dat onderzoek. Anders is het bij voorbaat weggegooid geld.

We hopen dan ook dat er niet te veel uit wordt gegaan van het beschamende rapport van mevrouw Reinders, maar dat de gemeente met haar inwoners zelf goed kijkt en nadenkt, want tenslotte willen we allemaal het beste voor Hengelo. We willen allemaal graag in een fijne en geweldige stad wonen. We hebben veel hoop en geloof in een nieuwe toekomst. Hengelo, kijk en pak de kansen. Ze liggen telkens voor het oprapen.

Extra kanttekening: Bijzonder is het feit, dat mevrouw Reinders, tegelijkertijd dat ze gevraagd werd voor het rapport begin dit jaar, in het nieuws kwam omdat ze niets voor kunstenaars over bleek te hebben binnen het museum waar ze zelf directeur van is.

Aanpakken bij de kern. Waar loopt het scheef met 'de 4 Instellingen' en 'al die kunstenaars'. De Schouwburg, bibliotheek, Oyfo en Metropool zijn vier kernvoorzieningen. Overkoepelende organisaties van Kunstenaars/artiesten met een Directeur, Beleids-ambtenaar en een Ruimte om de kunsten te tonen.

Bibliotheek; schrijvers en dichters

Schouwburg; cabaretiers, toneelgroepen, opera, musici, zangers, ballet en dans.

Metropool; Zangers, bands

Oyfo; Hobby en educatie van Muziek, dans, ambacht en multimedia. Techniek Museum, inclusief een kleine Toonzaal Zaal Zuid voor thema's Beeldende Kunst zowel professioneel als amateur.

En dan hebben we zo gezegd nog 'alle professionele kunstenaars'

Wil je dit krachtig en overzichtelijker krijgen, dan is er ook voor deze tak een ruimte, directeur en een gedreven beleidsambtenaar beeldende kunst nodig.

Om Hengelo compleet te krijgen is er een Museum/ Kunst Centrum nodig. Een aparte, overkoepelende organisatie voor Beeldende kunst. Autonome Kunst van Prof. Beeldende Kunstenaars krijgen dan ook een plek en kunnen worden vertegenwoordigd, zoals schrijvers, dichters, bands, zangers, cabaretiers, toneel en dans groepen reeds hebben.

Beleids ambtenaar prof. Beeldende kunst in dezen niet te verwarren met een cultuurmakelaar voor amateurkunst!

Bovendien kan een goede beleid-ambtenaar in samenwerking met een instelling (directeur) subsidies en gelden van buiten binnen halen. Vanuit de Provincie, het Mondriaan-fonds etc. en kan op deze manier ook groter worden.

Reactie:

Naar aanleiding van de inspraakreactie en de ambtelijke raadpleging van de adviescommissie Beeldende Kunst en Vorming (5 juni) is in een bestuurlijk gesprek de inspraakreactie en verslag van de raadpleging besproken en bekrachtigd. In het advies Beeldende kunst is het afwegingskader van het advies voor speerpunt Beeldende kunst opgenomen. Binnen de beschikbare financiële ruimte zijn de suggesties verwerkt en adviezen ter harte genomen wat heeft geleid tot diverse aanpassingen, waaronder het opnemen van de stimuleringsregeling in alle varianten Beeldende kunst.

9. Mevrouw Jonquière, muziekvereniging Armonia

Deze inspraakreactie is mondeling toegelicht in de politieke markt en is vervolgens ambtelijk samengevat.

Pleidooi voor het ondersteunen van initiatieven waardoor kinderen weer meer met muziek in aanraking komen (bijvoorbeeld in het onderwijs), en het inzetten van muziekverenigingen in de stad voor dit doel. Deze activiteiten zouden zichtbaar gemaakt kunnen worden op een nieuwe site www.hengelocultuur.nl.

Reactie:

Cultuureducatie is een speerpunt in de Kunst- en Cultuurnota 2021-2024 (zie speerpunt 4). In het uitwerkingsprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 zijn de lijnen uitgezet om cultuureducatie in het onderwijs te behouden, te verstevigen en verder uit te bouwen. In deze periode wordt ook gestreefd naar versterking van binnen- en buitenschoolse cultuureducatie rondom muziek (in nauwe samenwerking met de scholen, de muziekverenigingen in de stad, de Federatie van Hengelse Muziekverenigingen en Oyfo Muziek). Het aanbod om de domeinnaam www.hengelocultuur.nl te gaan gebruiken wordt in overweging genomen. Op dit moment zijn de websites www.cultuurwijshengelo.nl en www.jeugdpleinhengelo.nl al in de lucht.

B. Gespreksverslag adviescommissie Beeldende kunst en vormgeving (5 juni 2020)

Introductie

De bespreking van de concept Cultuurnota en varianten Beeldende Kunst in gemeenteraad vindt na het zomerreces plaats, er is nog geen definitieve datum bepaald. Parallel aan de bespreking in de gemeenteraad wordt het concept besproken met de adviescommissies, waaronder de commissie Beeldende Kunst en Vormgeving (BKV).

Na de beeldvormende bespreking in de gemeenteraad en de input van de commissie wordt de definitieve nota opgesteld. Dit zal de basis zijn voor uitvoeringsplannen inclusief planning en begroting. Naar verwachting is het geheel november 2020 concreet.

Voorafgaand heeft de gemeente Hengelo twee vragen aan de adviescommissie BKV gesteld:

1. In de bestuurlijke opdracht is het vertrekpunt van de totstandkoming van de nieuwe nota opgenomen. Impliciet zijn hierin ook de aanbevelingen van de adviescommissie BKV opgenomen. Kan de commissie toetsen of in de nieuwe nota en/ of varianten van Beeldend Kunstbeleid de aanbevelingen voldoende worden beantwoord?
2. Het advies van Carin Reinders, de Cultuurpeiling HengeloPanel en de cultuurbijeenkomst van 4 maart hebben geleid tot uitwerking van drie varianten voor het speerpunt Beeldende Kunst. Graag vernemen we jullie reactie op de varianten van speerpunt Beeldende Kunst.

De commissie geeft aan dat ze deze vragen niet meer zo scherp had staan. In hun reactie is voornamelijk aandacht voor vraag 2. De gemeente geeft aan dat beantwoording van vraag 1 ook wenselijk is.

Reactie van de adviescommissie / samenvatting besproken punten

De adviescommissie heeft een eigen variant voorgesteld, welke een combinatie is van de activiteiten in B en C. De gemeente Hengelo geeft aan dat dit overzichtelijk hun reactie op de onderdelen weergeeft, maar dat conform de opdracht ervoor gekozen is om drie varianten met een divers profiel aan de politiek aan te bieden. Van de activiteiten in de verschillende varianten zijn de volgende punten besproken:

1. De adviescommissie vindt het belangrijk dat er een ambtelijke ondersteuner van de commissie komt met kennis van beeldende kunst, met daarbij een nadere duiding van het verschil tussen de taken van een stadscurator en de ambtelijk projectleider beeldende kunst (variant C). Ten aanzien van de rol- en taakstelling van de commissie wordt afgesproken om na de keuze voor één van de varianten Beeldende Kunst door de gemeenteraad, de rol- en taakstelling te bepalen en de commissie daarin te betrekken.
2. Het realiseren van een kunstpodium vindt de commissie erg belangrijk en ziet men als meerwaarde voor de stad. Een plek in de binnenstad heeft de voorkeur. Het vraagt een nadere uitwerking wat de bijdrage van kunstenaars zelf en die van de gemeente is bij de organisatie van het podium.
3. Er zijn vragen t.a.v. de maatschappelijke meerwaarde (o.a. bereik, aantal exposities) van MHHK. Deze vragen passen goed binnen de visie van de nota. Bij de subsidieverstrekking worden met alle culturele instellingen wordt in de nieuwe beleidsperiode beoogd om nadere afspraken te maken over de maatschappelijke meerwaarde van de instelling.
4. De subsidie van de Wolvecamp-prijs moet worden gehandhaafd.
5. In plaats van een innovatiesubsidie pleit de commissie er voor om de huidige stimuleringsregeling in stand te houden. Dit is het eerste jaar dat de regeling er in de huidige vorm is en de ervaringen zijn positief. Een naamswijziging heeft mogelijk een negatieve invloed op de bekendheid van de regeling.
6. Realiseren van een website Kunst Non Stop wordt als verrijking gezien. Daarbij de opmerking of de begrote kosten bestemd zijn voor de realisatie / uitvoering. De insteek is dat het bedrag een budget is om de website te realiseren maar dat het daarna zichzelf zal moeten bedruipen. Dit zal nader blijken uit de verkenning met Kunst Non Stop in Enschede (maar kan daar ook onderdeel van zijn).
7. Onderzoek samenwerking Concordia en expositieruimten in Bibliotheek en Schouwburg, er is

een vraag hoe de begrote kosten in verhouding staan tot de taken van de ambtelijk projectleider Beeldende Kunst. Uit de onderzoeken moet blijken of de beschreven activiteiten de gewenste mogelijke effecten haalbaar (dan wel levensvatbaar) zijn. Ten aanzien van Concordia wordt afgesproken om op basis van de reactie van de commissie de twee afzonderlijke activiteiten samen te voegen tot één activiteit.

8. Het realiseren van een eigen kunstuitleenorganisatie wordt niet onderschreven. De commissie geeft aan dat het verstandig is om eerst een basis te creëren waarmee kunstenaars uit Hengelo voldoende mogelijkheden hebben om te produceren en presenteren en vervolgens te onderzoeken of een eigen kunstuitleen van meerwaarde is.

9. De commissie vindt het belangrijk dat er een ambtelijk aanspreekpunt komt met specifieke aandacht voor en kennis van Beeldende Kunst. Er wordt voorgesteld om de ambtelijke capaciteit uit te breiden, in eerste instantie voor twee dagen per week. Vervolgens pas deze verder uit te breiden naar de behoefte, passend bij de activiteiten. Dat lijkt hen voldoende.

Verdere opmerkingen / afspraken

Opmerking: de bevinding van Carin Reinders over het laten doorstromen van jonge kunstenaars wordt niet gedeeld. Wel hecht men er belang aan dat Hengelo een aantrekkelijk klimaat heeft voor jonge kunstenaars om zich te vestigen en er te kunnen werken.

Opmerking: het onderscheid tussen eenmalige/incidentele en structurele kosten is niet duidelijk. Op basis van het gesprek wordt aangegeven dat de gemeente dit zal verwerken bij de nieuwe versie.

Reactie:

De raadpleging van de adviescommissie BKV is op 18 september in gesprek met wethouder Van Wakeren besproken en vastgesteld. Op de volgende onderdelen heeft dit geleid tot aanpassingen:

- De realisatie van een professioneel kunstpodium heeft zijn beslag gekregen in de uitwerking van varianten B en C. Hieraan zijn wel kritische randvoorwaarden verbonden die van belang zijn in welke mate het kunstpodium succesvol kan zijn.

- De stimuleringsregeling Beeldende Kunst en Vormgeving is opgenomen in alle varianten en blijft in naamgeving ongewijzigd. Het advies van de commissie om de huidige subsidieregeling in stand te houden wordt gedeeld

- Er is voor gekozen om de realisatie van de website KunstNonStop (promotie beeldende kunst) te integreren in de uitvoering van activiteit 17 'Zichtbaar maken van aanbod van kunst en cultuur voor inwoners en bezoekers van Hengelo' en daar expliciet te agenderen. Deze keuze is gemaakt omdat er onzekerheid bestaat over dat dit losstaand platform voldoende bij kan dragen aan de promotie van Beeldende Kunst en er is ook onzekerheid over de financiering op de lange termijn om de website up to date, vindbaar en bekend te houden. Het past niet bij de beoogde rol van de gemeente binnen de geactualiseerde visie om hierin zelf een actieve bijdrage te leveren.

- Onderzoek samenwerking Concordia en expositieruimten in Bibliotheek en Schouwburg

In principe juicht de gemeente alle initiatieven die beeldende kunst dicht bij de inwoners brengen toe. Deze samenwerking is er op gericht om het beheer van een kunstcollectie van een particulier over te dragen van HeArtGallery naar Concordia, ten behoeve van kunstuitleen. In deze specifieke situatie is een actieve of stimulerende rol van de gemeente niet passend. Op 15 mei 2012 heeft het toenmalige college bij de Cultuurbezuinigingen 2012-2015 besloten dat de gemeente geen expliciete rol heeft ten aanzien van de kunstuitleen van de benoemde collectie. De gemeente is geen eigenaar of beheerder van deze collectie. Omdat er geen nieuwe ontwikkelingen ten aanzien van dat besluit zijn, is een wijziging op dit besluit niet opportuun. In de praktijk zijn de eigenaar van de collectie en de mogelijke kunstuitleenorganisatie aan zet.

- In variant C wel kunstuitleen want het past bij de omvang van de activiteiten en bij het verschillend profiel van de varianten.

- Aanspreekpunt; geborgd in de varianten B en C met voorstel van extra ambtelijke inzet van 0,2 FTE

Bedrijfscode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	69901001	380999	U	N	-35000	-35000	-35000	0	0	Aframen perspectief voor kunst en cultuurnota
1	60805001	380999	U	J	-75000	-75000	-75000	-75000	-75000	Aframen stelpost kunst en cultuurnota
1	65402001	380809	U	N	0	-5000	0	0	0	Inzet cultuurregiobudget tbv cultuurnota
1	65402001	380809	U	N	5000	0	0	0	0	Cultuurnota activiteit 5 (musea)
1	65306001	110400	U	J	9302	9302	9302	9302	9302	Cultuurnota extra ambtelijke inzet
1	65306008	438100	U	J	54747	60384	60384	60384	60384	Cultuurnota activiteit 21
1	65306008	380809	U	N	20201	0	0	0	0	Cultuurnota onderzoek randvoorwaarden act 21
1	65306008	438100	U	J	16000	35564	35564	564	564	Cultuurnota activiteitenbudget act 21
1	65306001	438103	U	J	4750	4750	4750	4750	4750	Cultuurnota overige activiteiten (16, 18, monitor)
1	65402001	380809	U	N	0	5000	0	0	0	Cultuurnota activiteit 3 regionale samenwerking

Behandelvoorstel

Onderwerp	Verordening en tarieven Reinigingsheffingen 2021		
Zaaknummer	3149479	Portefeuillehouder	Bas van Wakeren
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld: - De verordening reinigingsheffingen inclusief de hierin opgenomen tarieventabel vast te stellen, waarbij: - Het kliktarief voor de ondergrondse afvalcontainer € 1,30 bedraagt; - Het vaste tarief afvalstoffenheffing met € 23,64 toeneemt naar € 179,40; - De variabele tarieven afvalstoffenheffing voor het overige ongewijzigd blijven - Het besluit bij de 2e Beleidsrapportage 2020 om de eenmalige tegenvaller van € 730.000 te dekken uit de voorziening Afval, te herroepen. - De tegenvaller ad € 730.000 daarentegen te compenseren met een bijdrage vanuit de algemene reserve. - Bij de jaarrekening 2020, als onderdeel van de resultaatbestemming, deze € 730.000 (of zo veel er is) weer toe te voegen aan de algemene reserve. - Tevens de hiertoe de opgestelde begrotingswijziging met nummer 20082 vast te stellen. - De beleidsbegroting 2021-2025 te wijzigen conform dit voorstel, en de hiertoe opgestelde begrotingswijziging met nummer 21020 vast te stellen. De nu tot stand gekomen kostendekkingstabel vervangt daarmee de tabel in de beleidsbegroting 2021-2025.		
Historie	Op 17 november jl. heeft u in een politieke markt gesproken over onder meer het IPR Normag rapport en de recente ontwikkelingen in het afvaldossier. De politieke markt van 1 december staat in het teken van vooruitkijken, temeer omdat de raad de Verordening en tarieven Reinigingsheffingen 2021 dient vast te stellen.		

Politieke Markt	1 december 2020			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Hanneke Steen	Coen Hartendorp	Digitaal – te volgende via www.youtube.com/gemeentehengeloOV	Fysiek	120 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	De fracties hebben in deze oordeelsvormende vergadering gesproken over de Verordening en tarieven Reinigingsheffingen 2020 en daarbij diverse gedachten ingebracht over de toekomst van het afvalbeleid in Hengelo. Conclusie van de politieke markt is dat de raadzaak geagendeerd kan worden voor een besluitvormende bespreking in de gemeenteraadsvergadering van 16 december. Daarbij zijn er tevens diverse moties aangekondigd.			
Spreekrecht publiek	ja ☒ nee ☐		duur: maximaal 5 minuten.	

Raad	16 december 2020	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad wordt onder meer gevraagd om de verordening reinigingsheffingen inclusief de hierin opgenomen tarieventabel vast te stellen. Er zijn diverse moties/amendementen aangekondigd. Er wordt geadviseerd om deze direct in de tweede termijn (eerste termijn was de Politieke Markt) in te dienen.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3149479	fikken, henkjan	FYS-SR	Bas van Wakeren
ONDERWERP			
3149479 - Verordening en tarieven reinigingsheffingen 2021			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGLO BESLUIT:

De raad besluit:

1. De verordening reinigingsheffingen inclusief de hierin opgenomen tarieventabel vast te stellen, waarbij:
 - Het kliktarief voor de ondergrondse afvalcontainer € 1,30 bedraagt;
 - Het vaste tarief afvalstoffenheffing met € 23,64 toeneemt naar € 179,40;
 - De variabele tarieven afvalstoffenheffing voor het overige ongewijzigd blijven
2. Eenmalig € 730.000 te storten in de voorziening afval uit het begrotingsresultaat 2020 en de hiertoe opgestelde begrotingswijziging met nummer 20082 vast te stellen.
3. De beleidsbegroting 2021-2025 te wijzigen conform dit voorstel, en de hiertoe opgestelde begrotingswijziging met nummer 21020 vast te stellen. De nu tot stand gekomen kostendekkingstabel vervangt daarmee de tabel in de beleidsbegroting 2021-2025.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De gemeenteraad stelt jaarlijks de verordeningen vast op grond waarvan in het volgend jaar, 2021, belastingen, collectieve heffingen en leges kunnen worden geheven. Als gevolg van de sterk toegenomen afkeur van PMD is besloten de Verordening reinigingsheffingen 2021 separaat van de overige belastingverordeningen aan de raad aan te bieden. Het voorstel gaat uit van een verhoging van het kliktarief met € 0,10 en een stijging van het vaste tarief met € 23,64.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3149479	fikken, henkjan	FYS-SR	Van Wakeren
ONDERWERP			
Verordening en tarieven reinigingsheffingen 2021			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Op 29 september jl. hebben wij uw raad het onderzoeksrapport van IPR Normag naar de Hengelose afvalbegroting met een begeleidende brief aangeboden. Daarin hebben wij aangegeven alle ontwikkelingen die op ons afkomen eerst beter te willen duiden om met een weloverwogen tariefvoorstel richting uw raad te kunnen gaan. Dit was de reden om de Verordening reinigingsheffingen 2021 separaat van de overige belastingverordeningen aan uw raad aan te bieden. Om de verordening per 1 januari 2021 van kracht te kunnen laten zijn, dient deze uiterlijk in raadsvergadering van 16 december 2020 vastgesteld te zijn.

Ontwikkeling Plastics Metalen en Drankenverpakkingen (PMD)

Zoals aangegeven in de begeleidende brief bij het IPR Normag rapport zien wij ons, net als alle Twentse gemeenten, geconfronteerd met sterk toegenomen afkeur van het ingezamelde PMD. Dit heeft grote gevolgen voor het huishoudboekje van de gemeente. Hengelo zamelt op jaarbasis zo'n 4500 ton PMD in. Voor een ton goedgekeurd materiaal ontvangt de gemeente een vergoeding van € 245, een ton afgekeurd materiaal kost ons € 200. Het protocol laat maximaal 15 % vervuiling toe. Dit percentage daalt de komende jaren tot 10 %. De vergoeding wordt jaarlijks licht aangepast op basis van een afgesproken rekenmodel, waardoor schommelingen beperkt blijven.

Samen met andere Twentse gemeenten en onze partner Twente Milieu hebben wij een maatregelenpakket uitgewerkt om de hoeveelheid goedgekeurd materiaal te verhogen. Cruciale factor in dit pakket is wat ons betreft de juiste toepassing van de afspraken zoals die zijn vastgelegd in de raamovereenkomst. Wij constateren dat de gemaakte afspraken op de overslaglocatie bij Suez tot op heden niet correct worden uitgevoerd. De raamovereenkomst gaat namelijk uit van de mogelijkheid van deelafkeur. Dit betekent dat op de overslaglocatie onjuist materiaal dat eenvoudig en veilig met een kraan of shovel is te verwijderen, eerst uit de aangeboden partij PMD wordt gehaald. Voor het resterende PMD ontvangt de gemeente alsnog een vergoeding.

Maatregelen

De mogelijkheid van deelafkeur wordt gezien als de belangrijkste maatregel om de risico's met betrekking tot PMD te beperken. Samen met andere Twentse gemeenten zetten wij ons actief in om tot voor alle partijen bevredigende oplossingen te komen. Wij zijn zowel bestuurlijk als ambtelijk vertegenwoordigd in de regie- en projectgroepen en nemen zo actief deel aan alle gesprekken en onderhandelingen met VPKT. Een van de Twentse gemeenten heeft inmiddels juridische stappen in voorbereiding tegen contractpartij VPKT over het niet toepassen van deelafkeur de afgelopen maanden.

Daarnaast wordt door Twente Milieu ingezet op optimalisatie van de inzameling door het verminderen van de belading. Dit zorgt voor minder sterk samengeperst en daardoor makkelijker sorteerbaar materiaal. Verder gaan we oranje containers van stickers voorzien om onze burgers bewuster te maken en gaan we voorlopers inzetten om de containers te beoordelen. Wij verwachten met het geschetste maatregelenpakket in 2021 voor 50% van ons PMD de vergoeding van € 245 te ontvangen. Dit achten wij reëel gelet op de 30-35% vervuiling van ons PMD in combinatie met de toepassing van deelafkeur.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Zoals aangegeven verwachten wij in 2021 voor 50% PMD vergoeding te ontvangen. Dit betekent voor de begroting 2021 dat er een extra tekort ten opzichte van de actuele begroting van € 402.320 ontstaat. Dit maakt bovenop de tariefsverhoging van gemiddeld € 15 per huishouden die reeds is aangekondigd in de kadernota, een extra verhoging van € 11 noodzakelijk. De afvalstoffenheffing stijgt hierdoor in 2021 met gemiddeld € 26 per huishouden. Voor de Verordening Reinigingsheffingen 2021 betekent dit (t.o.v. 2020) dat het kliktarief voor de ondergrondse restafvalcontainer stijgt van € 1,20 naar € 1,30. Het vast tarief per huishouden gaat van € 155,76 naar € 179,40. De overige tarieven blijven ongewijzigd. Onderstaand de aangepaste tabel lokale heffingen v.w.b. afval. Deze vervangt de tabel in de begroting 2021.

Nr taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten taakveld	Overhead	BTW	Totale lasten	Heffing	Kwijt-schelding	Overige baten	Totale baten
7.3	Afval	8.475	249	1.366	10.090	8.532		2.023	10.555
6.3	Inkomensregelingen						-469		-469
Totaal		8.475	249	1.366	10.090	8.532	-469	2.023	10.086

Percentage kostendekkendheid

99,96%

Door de voorgestelde verhoging stijgen de woonlasten voor eigenaren in 2021 met gemiddeld 5,7 % en voor huurders met gemiddeld 7,9 %. Zie tevens de tabel hieronder. Hierbij is het gemiddelde tarief berekend, dat wil zeggen het vaste tarief en hierbij opgeteld het gemiddelde aantal aanbiedingen per huishouden op de ondergrondse container.

				Stijging eigenaar	Stijging huurder	% Eigenaar (OZB+Afval+Riool)	% Huurder (Afval+Riool)
	OZB	AFV-H	RIO-H				
Tarief 2020	€ 286	€ 195	€ 236			100%	100%
Tarief 2021	€ 293	€ 221	€ 244	€ 41	€ 34	105,7%	107,9%

Wij realiseren ons dat dit voor onze inwoners geen prettige uitkomst is, maar gelet op alle ontwikkelingen en onzekerheden wel onvermijdelijk. Zoals in het IPR Normag rapport aangegeven is Hengelo gevoelig voor de schommelingen op de grillige grondstoffenmarkt. Het is en blijft moeilijk te voorspellen óf en in welke mate de maatregelen zoals we die hierboven schetsen het gewenste effect gaan opleveren. Op dit moment willen we echter ook niet van een pessimistisch scenario uitgaan, dit zou het tarief namelijk nog verder ophogen.

Monitoring maatregelen

Wij gaan de effecten van de te nemen maatregelen intensief monitoren. Dit doen we a.d.h.v. de weekrapporten van Suez en de maandelijkse rapportage van Twente Milieu. Wil het systeem van PMD inzameling in haar huidige vorm zowel in financieel als beleidsmatig opzicht overeind kunnen blijven, dan is een flinke stijging van de hoeveelheid goedgekeurd materiaal noodzakelijk. Het kan wat ons betreft niet zo zijn dat wij van onze inwoners inspanningen vragen om PMD gescheiden in te zamelen, met als uitkomst dat vrijwel alle ingezameld materiaal alsnog moet worden verbrand. Daarom zetten wij ons samen met de andere Twentse gemeenten actief in voor een werkend akkoord. Dit omdat bij de huidige stand der techniek bronscheiding nog altijd meer nuttig materiaal kan genereren dan nascheiding.

Bij de 1^e Berap van 2021 komen wij hier bij uw raad op terug.

Ontwikkeling voorziening

Gezien bovenstaande PMD problematiek is bij de 2^e berap een financieel nadeel in het lopende jaar 2020 van € 730.000 gemeld, die wij conform ons huidige 100% kostendekkende beleid uit de voorziening afval hebben onttrokken. Hierdoor is de voorziening afval op dit moment leeg. De komende jaren staat echter nog een jaarlijkse onttrekking uit deze voorziening gepland, om de afvalbegroting sluitend te maken. Die onttrekking is nu dus onmogelijk, waardoor gezien het kostendekkende beleid het tarief in 2021 nog verder naar boven bijgesteld zou moeten worden. Dit vinden wij niet wenselijk en stellen daarom voor om eenmalig € 730.000 in de voorziening afval te storten vanuit het begrotingsresultaat 2020 zodat de onttrekkingen zoals begroot kunnen blijven bestaan en het tarief niet nog verder verhoogd hoeft te worden.

Dit neemt natuurlijk niet weg dat er daarmee geen risico's meer zijn. We hebben de voorziening nodig om de begroting meerjarig te kunnen sluiten, maar met dit bedrag kunnen we niet onze toenemende risico's afdekken. Er kan volgend jaar, maar ook de jaren daarna, opnieuw een probleem ontstaan indien de maatregelen niet het gewenste effect hebben en er dus meer dan 50% zal worden afgekeurd. Een afkeur van bijvoorbeeld 80% zou leiden tot een tekort in de afvalbegroting van ongeveer 1 miljoen euro. Aangezien er binnen de voorziening bijna geen ruimte is om dit tekort op te vangen, betekent dit automatisch dat deze tegenvaller opgevangen zou moeten worden uit het begrotingssaldo 2021 dan wel uit de algemene reserve.

Daarom zullen wij zodra er meer zicht is op wat de maatregelen met betrekking tot het PMD (financieel) tot gevolg hebben, met een voorstel komen voor de voorziening afval, hier komen we ook bij de 1^e Berap 2021 / Kadernota 2022-2025 op terug.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad besluit:

1. De verordening reinigingsheffingen inclusief de hierin opgenomen tarieventabel vast te stellen, waarbij:
 - Het kliktarief voor de ondergrondse afvalcontainer € 1,30 bedraagt;
 - Het vaste tarief afvalstoffenheffing met € 23,64 toeneemt naar € 179,40;
 - De variabele tarieven afvalstoffenheffing voor het overige ongewijzigd blijven

2. Eenmalig € 730.000 te storten in de voorziening afval uit het begrotingsresultaat 2020 en de hiertoe opgestelde begrotingswijziging met nummer 20082 vast te stellen.

3. De beleidsbegroting 2021-2025 te wijzigen conform dit voorstel, en de hiertoe opgestelde begrotingswijziging met nummer 21020 vast te stellen. De nu tot stand gekomen kostendekkingstabel vervangt daarmee de tabel in de beleidsbegroting 2021-2025.

FINANCIËLE ASPECTEN

De financiële gevolgen van dit voorstel staan reeds in het inhoudelijke deel beschreven. Graag benadrukken wij nog dat we met dit voorstel afwijken van de beleidsnorm om het afvaltarief 100% kostendekkend te laten zijn. Door onze keuze het tarief in 2021 niet nog verder te laten stijgen, en uit het begrotingssaldo 2020 € 730.000 in de voorziening afval te storten zodat toekomstige onttrekkingen uit de voorziening mogelijk blijven, is van 100% kostendekkendheid geen sprake meer.

Daarnaast komt uit het voorstel ook duidelijk naar voren dat we op dit moment geen middelen in de voorziening afval achter de hand hebben om tegenvallers (bijvoorbeeld door een grotere afkeur PMD) m.b.t. afval op te vangen. Dit roept uiteraard onmiddellijk de vraag op of dit wenselijk is. Echter wij vinden het op dit moment te prematuur om al bij te storten in de voorziening afval. Zodra bekend is welk effect de maatregelen hebben is beter in te schatten welk bedrag er eventueel benodigd is om tegenvallers in de toekomst op te vangen. Zoals aangegeven komen we met een voorstel hiervoor met de 1^e Berap 2021 / Kadernota 2022-2025.

BIJLAGE(N)

1. Verordening reinigingsheffingen 2021
2. Begrotingswijziging 20082
3. Begrotingswijziging 21020
4. Tabel lokale heffingen v.w.b. afval 2021.

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Verordening reinigingsheffingen 2021

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 10 november 2020;
gelet op de artikelen 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b en 156, eerste en tweede lid, aanhef en
onderdeel h van de Gemeentewet en artikel 15:33 van de Wet milieubeheer;
besluit:
vast te stellen de volgende

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2021 (Verordening reinigingsheffingen 2021)

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Inleidende bepaling

Krachtens deze verordening worden geheven:

- a. afvalstoffenheffing;
- b. reinigingsrechten.

Artikel 2 Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. **Gebruik maken in hoofdstuk II Afvalstoffenheffing:** gebruik maken in de zin van artikel 15.33 Wet milieubeheer;
- b. **Bioafval:** groente-, fruit- en tuinafvalbiologisch afbreekbaar tuin- en plantsoenafval, levensmiddelen- en keukenafval van huishoudens;
- c. **Huishoudelijk restafval:** afval afkomstig uit particuliere huishoudens, dat overblijft na scheiding in andere deelstromen als bedoeld in artikel 3 eerste onder a t/m r van de Afvalstoffenverordening;
- d. **Container:** de vanwege de gemeente uitgezette ophaalbakken, onderverdeeld in de verschillende volumina;
- e. **Verzamelcontainer:** de vanwege de gemeente geplaatste verzamelcontainers, die kunnen worden ontsloten door de Milieupas;
- f. **Grove huishoudelijke afvalstoffen:** huishoudelijke restafvalstoffen die met enige regelmaat in een huishouden vrijkomen, doch die te groot en/of te zwaar zijn om op dezelfde wijze als andere huishoudelijke afvalstoffen aan de inzameldienst te worden aangeboden;

- g. **Grof tuinafval:** tuinafval, dat met enige regelmaat in een huishouden vrijkomt, doch dat te groot en/of te zwaar is om op dezelfde wijze als bioafval aan de inzameldienst te worden aangeboden;
- h. **Milieupas:** de vanwege de gemeente verstrekte pas, met daaraan een bepaald gekoppeld tegoed, ten behoeve van de ontdoening van afvalstoffen.
- i. **Zorgcontainer:** inzamelmiddel als bedoeld in art. 1 lid j uit de Afvalstoffenverordening gemeente Hengelo 2018 jo. artikel 6 lid 2 van het Uitvoeringsbesluit afvalstoffen gemeente Hengelo, die wordt toegekend aan een belastingplichtige die onderdeel is van een huishouden dat niet in staat is huishoudelijke afvalstoffen weg te brengen naar een ondergrondse inzamelvoorziening.

Artikel 3 Voorwerp van de belasting

1. Voorwerp van de belasting is een perceel.
2. Als perceel wordt aangemerkt:
 - a. de onroerende zaak, bedoeld in artikel 16, onder a, c, d en f, van de Wet waardering onroerende zaken;
 - b. de roerende zaak, welke duurzaam aan een plaats gebonden is;
 - c. een gedeelte van een in onderdeel b bedoelde roerende zaak dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
 - d. een samenstel van twee of meer in onderdeel b bedoelde roerende zaken of in onderdeel c bedoelde gedeelten daarvan die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar behoren.
 - e. het binnen de gemeente gelegen deel van de in onderdeel b bedoelde roerende zaak, van een in onderdeel c bedoeld gedeelte daarvan of van een in onderdeel d bedoeld samenstel.

Hoofdstuk II Afvalstoffenheffing

Artikel 4 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam 'afvalstoffenheffing' wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer (Stb. 1994, 80).
2. De afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik van een perceel ten aanzien waarvan krachtens artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 5 Belastingplicht

1. De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge artikel 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.
2. De belasting voor het achter laten van afvalstoffen op het Milieupark aan de Wegtersweg wordt geheven van degene die de afvalstoffen achter laat.

Artikel 6 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De belasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de hoofdstukken 1 en 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de belasting wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 7 Belastingjaar

Met betrekking tot de belasting die per jaar wordt geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van aanslag.
2. De belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel wordt geheven bij wege van een mondelinge dan wel een gedagtekende schriftelijke kennisgeving.
3. Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 2 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging of een afschrijving op de Milieupas.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1 van de tarieventabel is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.2, van de tarieventabel is verschuldigd na afloop van het belastingjaar of, zo dit eerder is na beëindiging van de belastingplicht.
3. De belasting bedoeld in Hoofdstuk 2 van de tarieventabel is verschuldigd bij aanvang van de dienstverlening.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
5. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als bedoeld in Hoofdstuk 1, onderdeel 1.1, van de tarieventabel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven. De aanspraak op ontheffing bestaat niet, indien het bedrag van de ontheffing minder dan € 10,-- bedraagt.
6. Het vierde en vijfde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt

Artikel 10 Termijnen van betaling

1. De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
2. In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het belastingjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
 - a. het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen afvalstoffenheffing of andere belastingen moet minder zijn dan € 6.900;
 - b. de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven.

De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

3. De in artikel 7 tweede lid bedoelde gedagtekende kennisgevingen moeten worden betaald:
 - a. ingeval van uitreiking van de kennisgeving: op het tijdstip van uitreiking;
 - b. ingeval van toezending van de kennisgeving: binnen vijf dagen na de dagtekening.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 11 Kwijtschelding

Kwijtschelding van de belasting vindt plaats op basis van de Kwijtscheldingsverordening.

Hoofdstuk III Reinigingsrechten

Artikel 12 Belastbaar feit

Onder de naam 'reinigingsrechten' worden rechten geheven zowel voor het genot van door het gemeentebestuur verstrekte diensten als voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeentebezittingen, werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer of in onderhoud zijn.

Artikel 13 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 14 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de hoofdstukken 3 en 4 van de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 15 Belastingjaar

Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 16 Wijze van heffing

De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 en 4 van de tarieventabel worden geheven bij wege van aanslag, gedagtekende bon, nota of andere schriftuur waarop het gevorderde bedrag is vermeld.

Als contante betaling van de rechten genoemd in hoofdstuk 4 wordt mede begrepen een rechtsgeldige ondertekende eenmalige incasso machtiging.

Artikel 17 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing naar tijdsgelang voor de jaarlijks verschuldigde rechten

1. De rechten bedoeld in hoofdstuk 3 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt zijn de rechten verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde rechten als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 18 Ontstaan van de belastingschuld en de heffing van de overige rechten

De rechten bedoeld in hoofdstuk 4 van de tarieventabel zijn verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.

Artikel 19 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het reinigingsrecht worden betaald ingeval:
 - a. bij wege van aanslag wordt geheven, binnen een maand na de dagtekening van de aanslag;
 - b. bij wege van mondelinge of schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 8, op het moment van het doen of uitreiken van de kennisgeving.
2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het voorgaande lid gestelde termijnen.

Artikel 20 Kwijtschelding

Op voet van artikel 26 van de Invorderingswet 1990 wordt geen kwijtschelding van dit recht verleend.

Hoofdstuk IV Aanvullende bepalingen

Artikel 21 Overgangsrecht

1. De 'Verordening reinigingsheffingen 2019' van 6 november 2018 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 21, tweede lid genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.
2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 21, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 22 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2020.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2020.

Artikel 23 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als 'Verordening reinigingsheffingen 2020'.

Vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo

in de openbare vergadering van 16 december 2020,

de griffier,

de voorzitter,

Tarieventabel 2021 behorende bij de 'Verordening reinigingsheffingen 2021'.

Algemeen

De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

Hoofdstuk 1 Maatstaven en jaarlijkse tarieven afvalstoffenheffing

1.0	De belasting wordt per perceel berekend naar een vast tarief (onderdeel 1.1), verhoogd met één of meer gedifferentieerde tarieven (onderdeel 1.2)	
1.1	Vast deel:	
1.1.1	De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar voor het periodiek verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen	€ 179,40
1.1.2	Onverminderd het bepaalde in 1.1.1 bedraagt de belasting voor het ter beschikking hebben van een restcontainer, per restcontainer	€ 24,00
1.2	Variabel deel:	
	<u>Aanbieding van mini-containers en afvalbakken:</u>	
	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van:	
1.2.1	een container van 240 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 16,50
1.2.2	een container van 140 liter, bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 9,70
1.2.3	een zorgcontainer van	
1.2.3.1	240 liter bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 11,95
1.2.3.2	140 liter bestemd voor huishoudelijk restafval	€ 7,00
1.2.4	een container van 240 liter, bestemd voor groente-, fruit- en tuinafval	€ 2,00
1.2.5	een container van 140 liter, bestemd voor groente-, fruit- en tuinafval	€ 1,20
	<u>Bij het gebruik van verzamelcontainers:</u>	
1.2.6	Onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van huishoudelijk restafval:	
1.2.6.1	bij een inwerptrommel van 30 liter	€ 1,30

Hoofdstuk 2 Maatstaven en overige tarieven huishoudelijke afvalstoffen

2.0	Algemene bepalingen:	
2.0.1	Onverminderd het bepaalde in Hoofdstuk 1 zijn tevens de in dit hoofdstuk genoemde tarieven van toepassing.	
2.0.2	In het geval dat een bon, nota of ander schriftuur moet worden toegezonden, wordt hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00
2.1	Achterlaten afvalstoffen op het Milieupark:	
2.1.1	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van grove huishoudelijke restafvalstoffen waaronder ook wordt begrepen asbesthoudend afval voor zover geen sloopmelding wordt overlegd, en puin op een daartoe van gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt	
	per aanbieding van 10 kilogram of gedeelte daarvan	€ 1,50
	vermeerderd met voor elke 5 kilo of gedeelte daarvan extra	€ 0,75
2.1.2	Het tarief voor het met gebruik van een verstrekte Milieupas achterlaten van (grof) tuinafval, oud papier, karton, textiel, glas, asbesthoudend afval indien een sloopmelding wordt overlegd, metalen, klein chemisch afval, elektrische – en elektronische apparatuur, mits gescheiden en op voorgeschreven wijze aangeboden, op de daartoe aangewezen inzamelplaatsen op een door de gemeentewege ter beschikking gestelde plaats bedraagt per kilogram	nihil

2.1.3	De in onderdeel 2.1.1 en 2.1.2 vermelde tarieven zijn niet verschuldigd voor zover het aantal achtergelaten kilo's afvalstoffen kunnen worden afgeschreven van het tegoed op de Milieupas ad 50 kg per jaar. Voor zover er geen tegoed op de Milieupas (meer) aanwezig is, zijn de in onderdeel 2.1.1 en 2.1.2 vermelde tarieven verschuldigd.	
2.1.4	Het tarief bedraagt voor het achterlaten van grof tuinafval	
2.1.4.1	de eerste 1.000 kg	nihil
2.1.4.2	voor elke 10 kg of gedeelte daarvan	€ 0,50
2.1.5	Het tarief voor het verstrekken van een vervangende Milieupas bij bijvoorbeeld diefstal of verlies bedraagt	€ 10,00
2.2	Wisseling container-volume:	
2.2.1	Indien een belastingplichtige van de gemeente wisselt van container-volume, dan bedragen de kosten voor de omwisseling door Twente Milieu van één of twee containers, per keer	€ 28,50
2.2.2	Indien een nieuw ingezetene van de gemeente als belastingplichtige wordt aangemerkt, kan hij gedurende een periode van drie maanden nadat de belastingplicht is ontstaan, kosteloos één maal van container-volume wisselen. Nadien is het onder 2.2.1 vermelde tarief van toepassing.	
2.3	Op aanvraag inzamelen van afvalstoffen:	
2.3.1a	De belasting voor het op aanvraag inzamelen van grove huishoudelijke restafvalstoffen en puin bedraagt per aanvraag op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren een vast bedrag per keer dat het perceel wordt bezocht van	€ 22,50
2.3.1b	Vermeerderd met een bedrag voor elke kilogram of gedeelte daarvan met	€ 0,15
2.3.2	De belasting voor het op aanvraag inzamelen van grof tuinafval, metalen en grote elektrische – en elektronische apparatuur bedraagt	€ 22,50

per keer op de door gemeente Hengelo vastgestelde werkdagen tijdens kantooruren een vast bedrag van:

Hoofdstuk 3 Maatstaven en tarieven jaarlijkse reinigingsrechten

In Hengelo niet van toepassing

Hoofdstuk 4 Maatstaven en tarieven overige reinigingsrechten

Het recht bedraagt voor:

4.1.a	Het ledigen van beerputten of septic tanks, en het verwijderen van de daarin verzamelde afvalstoffen, per rit van de tankwagen tot een hoeveelheid van 3 kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 156,00
4.1.b	Vermeerderd met een bedrag voor elke volgende kubieke meter of een gedeelte daarvan	€ 67,25
4.2.a	Het ledigen van andere dan beerputten of septic tanks door middel van een kolkenzuiger, inclusief bedienend personeel per kwartier of een gedeelte daarvan een vast bedrag van	€ 34,80
4.2.b	Vermeerderd voor elke halve kubieke meter of gedeelte daarvan (stortrecht) met	€ 88,00
4.3	Het ontsmetten van wespennesten en het verwijderen van overig ongedierte	€ 54,00
4.4	Het wegen van goederen op de weegbrug, per weging	€ 7,20
4.5	Ingeval de bon, nota of andere schriftuur moet worden toegezonden dan worden hiervoor aan administratiekosten in rekening gebracht	€ 7,00

Behoort bij raadsbesluit van 16 december 2020

De griffier,

Nr taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten taakveld	Overhead	BTW	Totale lasten	Heffing	Kwijt- schelding	Overige baten	Totale baten
7.3	Afval	8.475	249	1.366	10.090	8.532		2.023	10.555
6.3	Inkomensregelingen					0	-469		-469
Totaal		8.475	249	1.366	10.090	8.532	-469	2.023	10.086

Percentage kostendeckendheid

99,96%

Bedr ijfsk ode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	67301001	720500	U	N	730000					Storting in vz AD
1	85000511	720500	I	N	730000					Storting in vz AD
1	89999999	900000	U	N	730000					Sluitrekening voorziening
1	69901001	380999	U	N	-730000					Sluitrekening begrotingsresultaat

Bedr ijfsk ode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	67301000	370024	I	J	412500	412500	412500	412500	412500	Tariefsverhoging verordening 2021
1	66303002	448001	U	J	13910	13910	13910	13910	13910	Toename kwijtschelding
1	67301061	380809	U	J	150000	150000	150000	150000	150000	Kosten VKTP
1	67301061	380660	U	J	-1050000	-1050000	-1050000	-1050000	-1050000	Minder kosten sorteren
1	67301061	380010	I	J	-761000	-761000	-761000	-761000	-761000	Minder opbrengsten PMD
1	67301049	380662	U	J	460000	460000	460000	460000	460000	Extra verbrandingskosten PMD
1	67301001	720500	U	N	170000					Minder uit vz
1	85000511	720500	I	N	170000					Minder uit vz
1	89999999	900000	U	N	170000					Sluitrek
1	69901001	380999	U	N	-92410	77590	77590	77590	77590	Restant naar B/L exploitatie

Gemeente Hengelo

Raad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Informerende raadsbrief m.b.t. afvalinzameling	3153500		17 november 2020

Geachte raad,

Op 17 december 2019 heeft uw raad een pakket van serviceverhogende maatregelen vastgesteld, waaronder een mobiel milieupark en voortzetting van de proef met de voedselfiets. Middels deze brief willen wij u informeren over de voortgang. Tevens gaan wij in deze brief in op onze ervaringen met spoedeisende bestuursdwang en op de te laatste stand van zaken m.b.t. berichtgeving in Tubantia over openen verzamelcontainers met pascontrole.

Voedselfiets en bioafval bij hoogbouw

Zoals u hebt kunnen lezen in het recente rapport van IPR Normag biedt bioafval bij hoogbouw voor onze gemeente de grootste kans op verdere afvalreductie.

Vooralsnog is er binnen de Nederlandse gemeenten nog geen adequate oplossing gevonden voor de inzameling van bioafval (lees: etensresten) bij hoogbouw.

Zoals afgesproken met uw raad zetten we het komende jaar de proef met de voedselfiets voort. De voedselfiets heeft als gevolg van de Corona crisis tijdelijk niet gereden. De gemeente en de SWB hebben van dit moment gebruik gemaakt om de routes van de Voedselfiets uit te breiden. Vanaf maandag 19 oktober maakt de Voedselfiets z'n routes daarom ook op hoogbouwlocaties in andere delen van de stad, zodat er in totaal 7.000 huishoudens bediend kunnen worden. Dat waren er voorheen 3.000.

De proef met de voedselfiets wordt begin 2021 geëvalueerd. Daarbij kijken we naar effecten qua milieu, service en kosten. Daarnaast volgen we actief de ervaringen van andere gemeenten, waaronder Enschede. Bij de behandeling van de Kadernota 2022-2025 willen we aangeven hoe we vanaf 2022 met bioafval bij hoogbouw om willen gaan.

Afvalbalie

Een van de serviceverhogende maatregelen waartoe uw raad heeft besloten is een proef met een mobiel milieupark: de afvalbalie. De Afvalbalie is een omgebouwde verplaatsbare grote container waar mensen verschillende soorten afval gratis naar toe kunnen brengen die niet in de (ondergrondse) containers horen. Het gaat om afvalstromen die regelmatig worden bijgeplaatst bij verzamelcontainers en milieupleintjes, die te klein zijn om voor naar het Milieupark te rijden, die recyclebaar zijn en gratis kunnen worden aangenomen. Maximale hoeveelheid per inwoner is ter grootte van een big shopper.

De Afvalbalie staat sinds 9 oktober afwisselend op 18 locaties verspreid over Hengelo.

Inmiddels is een eerste tussenevaluatie uitgevoerd in samenwerking met Twente Milieu. De eerste ervaringen met de afvalbalie zijn positief. De Afvalbalie heeft in de eerste ronde in totaal op zes verschillende locaties gestaan. Alle locaties zijn geschikt bevonden en hadden veel aanloop.

Op basis van de evaluatie hebben wij besloten om vanaf de tweede ronde iedere locatie drie dagen achter elkaar te bezoeken. In de communicatie naar onze inwoners gaan we benadrukken dat de Afvalbalie niet is bedoeld voor grote hoeveelheden afval.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.**Bezoekadres**
Burgemeester van der
Dussenplein 1**E-mailadres**
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Spoedeisende bestuursdwang

Veel inwoners ergeren zich aan bijplaatsingen van afval bij verzamelcontainers en milieupleinen. Om dit aan te pakken is voor 2020 en 2021 de formatie van de afdeling Regulering & Toezicht met 2 fte uitgebreid. Vanaf mei 2020 zetten wij spoedeisende bestuursdwang in als instrument. Handhavers onderzoeken verkeerd aangeboden zakken restafval op naam- en adresgegevens. Worden deze aangetroffen dan ontvangt de dader een boete van € 102. Inmiddels is tot 1 november 2020 in 242 gevallen een last onder bestuursdwang met kostenverhaal opgelegd.

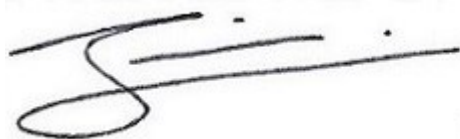
Berichtgeving Tubantia over openen verzamelcontainers met pascontrole

In de beantwoording van raadsvragen van de VVD zijn wij onder meer ingegaan op berichtgeving in Tubantia over het openen van verzamelcontainers met toegangscontrole. Inmiddels hebben wij een update van Twente Milieu terzake ontvangen. Alle verzamelcontainers met toegangscontrole in Hengelo zijn gecheckt. Twente Milieu constateert dat de verzamelcontainers met normale kracht niet opnieuw te openen zijn. Bij een aantal containers kwam er beweging in de klep bij het toepassen van veel kracht/fysiek geweld. Uit voorzorg en preventie zijn bij 40 van 302 containers in Hengelo sloten vervangen. Niet omdat we misbruik hebben ontdekt of omdat ze makkelijk te openen waren, maar omdat er een verbuiging te zien was of er speling in het slot zat. Tevens is door Twente Milieu analyse gedaan om te kijken of er massaal misbruik is gemaakt van deze truc. Twente Milieu acht dit op basis van onderzoek zeer onwaarschijnlijk.

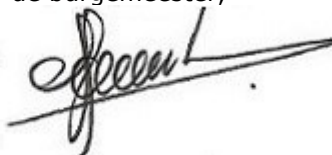
Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

VVD
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Raadvragen over vervuiling PMD	3130699		17 november 2020

Geachte heer/mevrouw,

Op 25 september jl. hebt u ons raadvragen gesteld over vervuiling van PMD. Hieronder gaan wij puntsgewijs op uw vragen in.

1. Klopt het dat het PMD nog maar voor 15% vervuild mag zijn?

Vanaf 1 juli 2020 is er sprake van een nieuw contract, rechtstreeks met Nedvang (VPKT) waarbij de gemeente alleen nog verantwoordelijk is voor de inzameling tegen de juiste kwaliteit (in 2020 maximaal 15% vervuiling na de toepassing van deelafkeur).

2. Is er ook sprake van dat de verzamelde PMD in Hengelo volledig afgekeurd wordt?

Ja, de afgelopen maanden zijn van alle Twentse gemeenten en ook van Hengelo vrachten PMD volledig afgekeurd.

3. Wat zijn de vermoedelijke kosten die dit met zich meebrengt voor onze inwoners?

Gelet op de PMD problematiek is bij de 2^e Berap een financieel nadeel van €730.000 gemeld. Voor 2021 stellen wij uw raad voor de tarieven voor een gemiddeld huishouden met €26 te verhogen (zie 3149479 - Verordening en tarieven reinigingsheffingen 2021).

4. Wat zijn deze kosten per ton PMD als deze goedgekeurd is?

In dat geval zijn er geen kosten. De gemeente ontvangt een vergoeding per ton goedgekeurd materiaal.

5. Wat zijn de kosten om het PMD te laten keuren, vervoer et cetera?

De inzamelkosten en kosten voor de inzamelmiddelen bedragen op jaarbasis € 850.000.

6. Wat gebeurt er met de afgekeurde PDM? En welke kosten brengt dit met zich mee?

Het afgekeurde PMD wordt op dit moment verwerkt bij Twence. De verwerkingskosten per ton PMD bedragen € 200. Dit bedrag is inclusief transportkosten van de overslag van Suez naar Twence, verwerkingskosten bij Twence en verbrandingsbelasting.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Bladnummer

2

Zaaknummer **Uw kenmerk**

3130699

7. Wat zijn de huidige kosten voor het verbranden van PMD bij Twence per ton PMD?

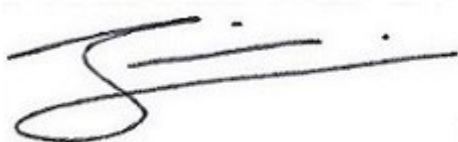
De kosten voor verbranden bij Twence zijn € 130 per ton exclusief verbrandingsbelasting.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,

de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Lokaal Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp
Raadsvragen

Zaaknummer
3138350

Uw kenmerk

Datum
17 november 2020

Geachte heer/mevrouw,

Op 12 oktober jl. hebt u ons raadsvragen gesteld m.b.t. fraudegevoeligheid van ondergrondse verzamelcontainers. Hieronder gaan wij puntsgewijs op uw vragen in.

Heeft het college voordat de beslissing genomen werd om deze orac's aan te schaffen de fraudegevoeligheid van deze orac's getest? Zo nee, waarom niet?

Nee. De ondergrondse verzamelcontainers worden door ons geleased van Twente Milieu. Er was voor ons tot op heden geen aanleiding de fraudegevoeligheid in twijfel te trekken.

Heeft u enig idee hoeveel inkomsten de gemeente mogelijk mist indien dit steeds meer bekend wordt? Zo nee, waarom niet?

Voor elke afvalzak die niet op de juiste manier wordt aangeboden mist de gemeente € 1,20 aan inkomsten. Hengelo hanteert een kostendekkende afvalbegroting. Inkomstenderving als gevolg van het door u beschreven asociale gedrag, kan leiden tot een hogere afvalstoffenheffing voor alle Hengelose huishoudens.

Gaat u dit probleem op korte termijn oplossen? Zo nee, hoe lang verwacht u dat deze situatie nog blijft bestaan?

Naar aanleiding van het artikel in TC Tubantia hebben wij direct actie ondernomen richting Twente Milieu. Inmiddels zijn alle verzamelcontainers met toegangscontrole in Hengelo gecontroleerd. Twente Milieu constateert dat de verzamelcontainers met normale kracht niet opnieuw te openen zijn. Uit voorzorg en preventie zijn bij 40 van de 302 containers in Hengelo sloten vervangen, omdat hier iets speling inzate wat mogelijk kon leiden tot een kans op misbruik. Overigens wijst er volgens Twente Milieu niets op misbruik op grote schaal.

Kunt U aangeven hoeveel garantie op fraudebestendigheid u van de leverancier heeft ontvangen? Zo nee, waarom niet?

Zie ons antwoord op uw vorige vraag.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Worden klachten van inwoners over teveel geregistreeerde kliks door defecte of volle orac's geregistreerd? Zo nee, waarom niet.

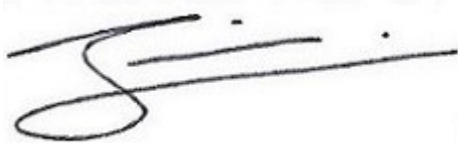
Ja, alle klachten en meldingen van bewoners worden geregistreerd in ons meldingsysteem. Daarnaast registreert Twente Milieu alle aanbiedingen op verzamelcontainers voor restafval.

Met vriendelijke groet,

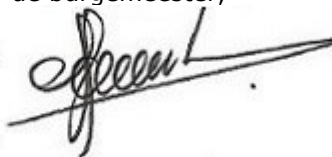
Burgemeester en wethouders van Hengelo,

de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Corona update november 2020		
Zaaknummer	3149387	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Historie	In oktober is de Raad door middel van de Coronarapportage geïnformeerd over de maatschappelijke én financiële gevolgen van Corona in 2020. Normaliter geeft het college op 2 momenten in het jaar (na 4 maanden en na 8 maanden) middels de P&C-cylus een integrale voortgangsupdate van de lopende begroting. Hierbij zit een begrotingswijziging welk effect heeft op het (verwachte) jaarrekeningsaldo. De overige begrotingswijzigingen, die bijvoorbeeld horen bij collegevoorstellen, hebben wel effect op de baten en lasten of de reservemutaties maar normaliter niet op het saldo. Omdat we ons momenteel bevinden in een uiterst onzekere (financiële) tijd geven we u dit jaar een extra financiële voortgangsupdate met betrekking tot effecten van de Coronacrisis om: I)U op de hoogte te houden van de (wijzigingen in) financiële gevolgen van de Coronacrisis II)Zoveel mogelijk te kunnen voldoen aan begrotingsrechtmatigheid per jaarultimo. Bij deze update hoort een begrotingswijziging waarmee we de financiële gevolgen die nog effect hebben op 2020 verwerken in de begroting.		
Belangrijkste beslissing/-besprekpunten	De raad wordt voorgesteld om - De begrotingswijziging horende bij de financiële update goed te keuren		

Raad	16 december 2020	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Het presidium adviseert de raad om dit voorstel direct als D-stuk, zonder tussenkomst van de politieke markt op de agenda van de Raad te agenderen.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3149387	te wierik, annelyn	BV-FCFI	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
3149387 - Corona-update november 2020			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In oktober hebben we uw Raad door middel van de Coronarapportage geïnformeerd over de maatschappelijke én financiële gevolgen van Corona in 2020. Normaliter geven wij u op 2 momenten in het jaar (na 4 maanden en na 8 maanden) middels de P&C-cylus een integrale voortgangsupdate van de lopende begroting. Hierbij zit een begrotingswijziging welk effect heeft op het (verwachte) jaarrekeningsaldo. De overige begrotingswijzigingen, die bijvoorbeeld horen bij collegevoorstellen, hebben wel effect op de baten en lasten of de reservemutaties maar normaliter niet op het saldo.

Omdat we ons momenteel bevinden in een uiterst onzekere (financiële) tijd geven we u dit jaar een extra financiële voortgangsupdate met betrekking tot effecten van de Coronacrisis om:

- I) U op de hoogte te houden van de (wijzigingen in) financiële gevolgen van de Coronacrisis
- II) Zoveel mogelijk te kunnen voldoen aan begrotingsrechtmatigheid per jaarultimo.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Aanpassingen van de begroting

In de Coronarapportage hebben we gewerkt met twee scenario's, afkomstig uit het rapport van Andersson Elffers Felix (AEF) in opdracht van de VNG. In deze scenario's werd het mogelijke verloop van de Coronacrisis in Nederland in 2020 geschetst. De aanpassing van de begroting zoals we die hebben verwerkt in de Coronarapportage en die door uw Raad is goedgekeurd op 21 oktober is gebaseerd op het "matig herstel"-scenario. Ten tijde van het opstellen van de Coronarapportage was dat het meest passende scenario.

Eind 2020 constateren we, dat op de meeste onderdelen financieel gezien we nog steeds uitkomen op het "matig herstel" scenario, ondanks dat we dit najaar te maken hebben met een nieuwe opleving van het virus en veel aangescherpte maatregelen. De eerder ontvangen steunpakketten hebben mogelijk hier een positievere bijdrage aan geleverd dan ingeschat. Op onderdelen waar we nu wel aanpassingen moeten doen in de financiële impact op 2020 zijn deze herleidbaar naar de aangescherpte maatregelen.

Om een zo goed mogelijk beeld af te kunnen geven van het uiteindelijk te verwachten saldo, alsmede de baten en de lasten per jaarultimo, hebben we gekeken naar de effecten die reeds zijn genoemd in de Coronarapportage en naar mogelijke nieuwe effecten. Hieruit komen zoals aangegeven enkele wijziging op het beeld zoals dat is geschetst in de Coronarapportage. Waar deze wijzigingen meer zijn dan €50.000 (baten, lasten of saldo) zijn deze toegelicht in de bijlage en opgenomen in de begrotingswijziging. Op de eerder ingeschatte effecten waar nu geen wijziging wordt voorgesteld in onze inschatting dat de prognose momenteel nog aansluit bij de begroting.

Opgemerkt dient te worden dat we hier de financiële resultaten over 2020 in beeld brengen. Zolang er nog geen vaccin beschikbaar is, zullen er landelijke en/of lokale maatregelen van toepassing blijven, met financiële en maatschappelijke consequenties voor de gemeente en haar inwoners ook na 2020.

Update Maatschappelijke Effecten en vervolg proces

Naast de financiële update, waar de Raad een besluit over moet nemen, is er tevens een update gemaakt van de maatschappelijke effecten middels een raadsbrief welke u inmiddels ontvangen heeft. In deze brief is naast de maatschappelijke effecten ook ingegaan op de invulling van de motie Wederopbloei en de stelpost Lokale Culturele Instellingen. Ook de manier waarop wij de Raad blijven informeren over de financiële en maatschappelijke gevolgen van de Coronacrisis is hierin verwerkt.

De raad wordt gevraagd:

- De begrotingswijziging horende bij de financiële update goed te keuren

FINANCIËLE ASPECTEN

De aanpassingen op de begroting hebben een totaal effect van € 228.000 voordelig.
Dit zorgt voor aanpassing van het begrote jaarrekeningsaldo van €1.921.000 naar €2.148.000.

Zie hiervoor ook onderstaande tabel:

Soort mutatie	Beleidsbegroting	Mutaties tm.2e Berap incl corona	Gewijzigde begroting	3e Verzamel wijziging	Corona veegactie	Gewijzigde Begroting
Baten	292.473	21.349	313.822	3.722	11.194	328.738
Lasten	294.008	19.865	313.873	2.636	10.967	327.475
Saldo voor Reservemutaties	-1.535	1.484	-51	-1.086	228	-910
Reserve mutaties	1535	437	1.972	1.086	0	3.058
Saldo Baten en lasten	0	1.921	1.921	0	228	2.148

Hierin zijn de in november en december nog door uw Raad goed te keuren mutaties in 2020 met een effect op het saldo niet verwerkt.

BIJLAGE(N)

- Begrotingswijziging
- Bijlage toelichting financiële effecten

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3149387	te wierik, annelyn	BV-FCFI	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
3149387 - Corona-update november 2020			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De Raad besluit:

- De begrotingswijziging horende bij de financiële update goed te keuren

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Stand van zaken corona	3149368		24 november 2020

Geachte heer/mevrouw,

Eind september heeft u de Coronarapportage ontvangen (zaaknummer 3129224), waarin de maatschappelijke gevolgen van de Coronacrisis zijn weergegeven. Ook is een per begrotingsprogramma aangegeven welke maatregelen er zijn genomen en wat de financiële gevolgen zijn. In deze rapportage is gewerkt met 2 scenario's, het scenario van matig herstel en het tweede golf scenario.

Inmiddels zijn we enkele maanden verder en zijn we geconfronteerd met een tweede golf. Deze tweede golf gaat gepaard met een grote stijging van het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames, en ingrijpende maatregelen voor horeca, cultuur en sportverenigingen. De economische impact lijkt echter minder ingrijpend dan bij het tweede golf scenario was voorzien. Waar in het scenario werd uitgegaan van een sterke en langdurige economische krimp, heeft het CBS berekend dat er in het 3^e kwartaal van 2020 sprake was van een economisch herstel in Nederland van 7,7%. Dat klinkt redelijk gunstig, al is dit wel de groei ten opzichte van het kwartaal ervoor. Wanneer wordt gekeken naar de cijfers van 2019 is sprake van een krimp van 3%. Daarnaast is ook aangegeven dat de impact van de Coronacrisis een langduriger karakter heeft, ook in 2021 zal er nog sprake zijn van maatregelen en gevolgen voor bepaalde sectoren.

Impact tweede golf op gemeentelijke dienstverlening

De Coronacrisis heeft een grote impact op de gemeentelijke dienstverlening en -organisatie. Er zijn nieuwe taken bij gekomen, denk bijvoorbeeld aan de inzet van boa's op het handhaven van coronamaatregelen, de uitvoering van TOZO, de overgang naar veelal digitale dienstverlening, etc. De steeds wijzigende regels, taken, voorschriften en maatregelen vragen veel voorbereiding, besluitvorming en uitvoering van en door de gemeente. Ook zien we dat een aantal maatschappelijke effecten van invloed zijn op onze werkzaamheden. De grote hoeveelheid aanvragen voor bouwvergunningen is daar een voorbeeld van, maar ook de toename in de zwaarte van crisissituaties in het sociaal domein.

Tijdens de eerste golf hebben we als organisatie ervaring opgedaan, wat ertoe geleid heeft dat we tijdens de tweede golf enkele werkzaamheden anders hebben ingericht. Zo is in het sociaal domein ervaren dat volledig digitaal klantcontact in enkele situaties niet werkt. Onze professionals merken dat hierdoor soms signalen worden gemist of anders worden geïnterpreteerd. Daarom is het nu ook mogelijk om in specifieke situaties fysiek klantcontact, crisioverleg, of andersoortig contact te hebben. Dit zijn echter wel uitzonderingssituaties, waarbij de professionals een bewuste afweging maakt.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Subsidieregeling wederopbloei

Tijdens de raadsvergadering van dinsdag 1 juli jl. is de motie 'Wederopbloei' aangenomen. Met deze motie heeft de gemeenteraad opdracht gegeven om € 500.000 vrij te maken voor duurzame wederopbloei. Het budget is bedoeld als incidentele impuls voor duurzame versterking van het maatschappelijk middenveld, de lokale economie en de Hengelose samenleving.

Als uitwerking van de motie is er subsidieregeling opgesteld. De subsidie is bedoeld voor de verenigingen en stichtingen die geen gebruik hebben kunnen maken van landelijke en provinciale steunpakketten, maar wel het fundament van onze gemeenschap vormen. De subsidie kan worden aangevraagd als sprake is van:

1. Extra uitgaven (inclusief ondersteuning vrijwilligers):
De subsidie wordt beschikbaar gesteld om de reguliere activiteiten van deze organisatie mogelijk te maken, voor zover dit ten gevolge van de Coronamaatregelen tot extra kosten leidt. Het gaat hier bijvoorbeeld om kosten voor hygiënemaatregelen, kosten voor materialen om aan de COVID-19 maatregelen te kunnen doen, het huren van ruimtes, en kosten voor extra personele ondersteuning en ondersteuning & binding van vrijwilligers. Het gaat hierbij om een subsidiebedrag van maximaal € 5.000 per vereniging of stichting.
2. Minder inkomsten:
Daarnaast wordt de subsidie beschikbaar gesteld om een financieel tekort op de exploitatie van 2020, dat ontstaan is door inkomstenderving door Coronamaatregelen in 2020, te compenseren. Het gaat hierbij om een subsidiebedrag van maximaal € 5.000 per vereniging of stichting.

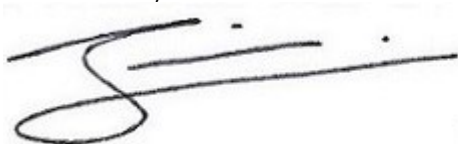
De sluitingsdatum voor het aanvragen van de subsidie was 9 november. Er zijn 134 aanvragen binnen gekomen voor in totaal ongeveer 475.000 euro. Van de aanvragers zijn ongeveer 50% sportverenigingen, 30% culturele verenigingen en 20% overig. Bij deze laatste categorie kunt u bijvoorbeeld denken aan scouting, of carnavalsverenigingen. Momenteel worden de aanvragen behandeld, zodra dit is afgerond geven wij u een overzicht van de exacte besteding van de middelen wederopbloei en het eventuele restant.

Naast deze subsidieregeling, zijn er inmiddels ook diverse aanvragen ontvangen voor de stelpost lokale culturele instellingen. Ruim anderhalve ton is hiervan uitbetaald aan Metropool en de Schouwburg. De overige aanvragen van diverse instellingen bedraagt in totaal ca 300.000 euro.

Vervolg

In het eerst kwartaal van het nieuwe jaar ontvangt u wederom een algemeen voortgangsbericht over de impact van de Coronacrisis op de Hengelose gemeenschap. Een uitgebreide Coronarapportage – waarin wordt ingegaan op de maatschappelijke en financiële impact per begrotingsprogramma – volgt gelijktijdig met de eerste Beleidsrapportage.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Bijlagen: 1

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Programma	Effectnummer Coronarapportage	Toelichting bijstellen effect	Afwijking (x1.000) (+ = voordeel, - = nadeel)
4	4.7	Voor de maanden oktober, november en december 2020 wordt een tegemoetkoming sportaccommodaties aangeboden. Dit houdt in dat de huur voor amateursportverenigingen in deze periode kwijtgescholden wordt. Voor gymnastieklokalen bedraagt deze kwijtschelding € 26.090. Deze regeling is een vervolg op de kwijtschelding huren amateursport in maart, april en mei. De verwachting is dat de gemeente voor 100% gecompenseerd wordt.	0
5	9a	Het restant van de rijksmiddelen welke bij de juni- en septembercirculaire beschikbaar zijn gesteld voor steun lokale culturele voorzieningen wordt van de stelpost in programma 9 overgeheveld naar programma 5 en ingezet voor het doel (budgettair neutraal).	-418
5	5.3, 5.4, 5.5	Voor de maanden oktober, november en december 2020 wordt een tegemoetkoming sportaccommodaties aangeboden. Dit houdt in dat de huur voor amateursportverenigingen in deze periode kwijtgescholden wordt. Voor sporthallen bedraagt deze kwijtschelding € 82.000; voor sportparken bedraagt deze kwijtschelding € 85.000; voor het Twentebad bedraagt deze kwijtschelding € 23.000 en voor de overige locaties bedraagt de kwijtschelding € 8.000. Deze regeling is een vervolg op de kwijtschelding huren amateursport in maart, april en mei. De verwachting is dat de gemeente voor 100% gecompenseerd wordt.	0
6	nieuw	Bij de sociaal medische indicering kinderdagverblijven zien wij door zorgelijke thuissituaties en ook door trajecten die langer stil hebben gelegen een toename in de uitgaven. Tevens hebben hulpverleners hun groepstherapieën moeten aanpassen (ivm maximale groepsgrootte door Corona) waardoor er wachtlijsten voor dit soort therapieën ontstaan terwijl de kinderopvang wel door loopt met bijbehorende uitgaven.	-50
6	6.5, 6.6	Voor het doelgroepenvervoer (Regiotaxi en OMD-vervoer voor Jeugd en WMO) worden er door de aanhoudende beperkingen aanzienlijk minder ritten uitgevoerd. Dit leidt tot minder uitgaven op het doelgroepenvervoer van € 370.000,-. Het Rijk en de VNG hebben een oproep gedaan aan gemeenten om lokaal maatwerkafspraken te maken over een verlenging van een continuïteitsbijdrage tot in 1 januari 2021. Hierover wordt op regionaal niveau nog overleg gevoerd. Voor Hengelo zou deze extra te verstrekken compensatie kunnen oplopen tot ongeveer €92.000	278
6	6.20	Eén van de maatregelen die het kabinet gebruikt om ondernemers te steunen tijdens de coronacrisis is de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Deze regeling vult het inkomen van zelfstandige ondernemers aan tot het sociaal minimum indien het inkomen van de zelfstandig ondernemer door de coronacrisis onder het sociaal minimum daalt. Ondernemers konden daarbij enerzijds een uitkering ontvangen met betrekking tot levensonderhoud en/of anderzijds een krediet aanvragen voor overbruggen van vaste lasten in coronatijd. Wij hebben te maken met de uitkeringskosten en de uitvoeringskosten. Alle kosten die gemeenten maken worden in principe volledig vergoed door het Rijk. Voor Hengelo verwachten wij voor 2020 met Tozo 1 ,Tozo 2 en Tozo 3 gezamenlijk uit te komen op 15,6 miljoen aan uitgaven. Dit betreffen uitgaven levensonderhoud, kredieten en het beschikbaar gestelde uitvoeringsbudget voor Tozo 1 en Tozo 2. Een gedeelte van het uitvoeringsbudget zal meerjarig verdeeld moeten worden. Wij komen hier bij de budgetoverheveling op terug. Tegenover deze uitgaven staat een evenredige vergoeding vanuit het Rijk. (let op : Het uitvoeringsbudget Hengelo Tozo 3 is niet meegenomen in deze berekeningen aangezien ten tijde van het opstellen van deze update de bijdrage per aanvraag nog niet gepubliceerd is) Daarnaast werkt het ROZ voor 16 opdracht gevende gemeenten en ontvangen wij voor het verwerken van de Tozo aanvragen uiteraard ook een vergoeding. Tegenover deze vergoeding maken wij directe kosten in 2020 maar ook doorlopende kosten 2021-2025. (denk aan controle, financiën en debiteurenbeheer) Wij zullen bij de jaarverantwoording met een voorstel komen hoe deze uitgaven meerjarig verdeeld dienen te worden.	0
9	9a	Het restant van de rijksmiddelen welke bij de juni- en septembercirculaire beschikbaar zijn gesteld voor steun lokale culturele voorzieningen wordt van de stelpost in programma 9 overgeheveld naar programma 5 en ingezet voor het doel (budgettair neutraal).	418
Totaal effect mutaties			228

Bedr ijfsk ode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	60808001	380999	U	N	-417966					inzet stelpost steun lokale cult. voorzieningen
1	65308011	438001	U	N	417966					inzet stelpost steun lokale cult. voorzieningen
1	64206001	360000	I	N	-26090					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	64206001	431000	I	N	26090					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65201001	360000	I	N	-62789					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65201001	431000	I	N	62789					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65201002	360000	I	N	-8340					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65201002	431000	I	N	8340					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65201005	360000	I	N	-11295					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65201005	431000	I	N	11295					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65204009	360000	I	N	-30689					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65204009	431000	I	N	30689					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65204001	360000	I	N	-9333					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65204001	431000	I	N	9333					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65204002	360000	I	N	-9816					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65204002	431000	I	N	9816					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65204006	360000	I	N	-6287					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65204006	431000	I	N	6287					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65204005	360000	I	N	-9740					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65204005	431000	I	N	9740					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65204004	360000	I	N	-5065					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65204004	431000	I	N	5065					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65204007	360000	I	N	-8518					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65204007	431000	I	N	8518					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65204003	360000	I	N	-5480					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65204003	431000	I	N	5480					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65203010	380030	I	N	-22358					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65203010	431000	I	N	22358					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	68208010	360000	I	N	-1045					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	68208010	431000	I	N	1045					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	66107200	360000	I	N	-6675					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	66107200	431000	I	N	6675					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	65206002	360000	I	N	-411					Corona huurderiving amateursport okt-dec
1	65206002	431000	I	N	411					Corona compensatie amateursport okt-dec
1	66713100	341010	U	N	-222000					Corona minder vervoer Regiotaxi
1	66713200	341010	U	N	-80000					Corona minder vervoer OMD WMO
1	66723101	341010	U	N	-68000					Corona minder vervoer OMD WMO
1	66713100	341010	U	N	92000					Corona Continuïteitsbijdrage Regiotaxi
1	66309028	411960	U	N	11.850.000					Corona, Tozo 1 2 3 2020 levensonderhoud
1	66309027	411960	U	N	2.800.000					Corona, Tozo 1 2 3 2020 kredieten
1	66309029	380809	U	N	1.186.400					Corona, Tozo 1 2 3 2020 Hengelo
1	66309029	431000	I	N	2.940.353					Corona, Tozo 1 2 3 2020 mutatie na 2e berap

1	66309029	380809	U	N	-5.941.175				Corona, Tozo 1 2 3 2020 mutatie na 2e berap
1	66309029	411960	U	N	-6.954.872				Corona, Tozo 1 2 3 2020 mutatie na 2e berap
1	66309029	351030	U	N	274.326				Corona mutatie na 2e berap naar 66309031
1	66309031	351030	U	N	-274.326				Corona mutatie na 2e berap van 66309029
1	66309029	750010	U	N	-274.326				Corona mutatie na 2e berap naar 66309031
1	66309031	750010	U	N	274.326				Corona mutatie na 2e berap van 66309029
1	66309031	432004	I	N	9.446.135				Corona tozo 1,2 en 3 bijdrage uitvoeringsbudget
1	66309031	380010	I	N	-1.300.000				corona tozo 1, 2 en 3 nadeel reguliere begr
1	66309031	380205	U	N	166.000				corona tozo 1, 2 en 3 ict kosten Hengelo
1	66309031	351050	U	N	192.000				corona tozo 1, 2 en 3 Roz inhuur
1	66309031	351050	U	N	564.847				corona tozo 1, 2 en 3 Roz inhuur gemeenten
1	66309031	351040	U	N	25.000				corona tozo 1, 2 en 3 interne controle
1	66309031	351030	U	N	75.000				corona tozo 1, 2 en 3 debiteuren beheer
1	66309031	351000	U	N	94.500				corona tozo 1, 2 en 3 financien
1	66309031	351000	U	N	5.704				corona tozo 1, 2 en 3 Directie uren tozo
1	66309031	351000	U	N	7.865				corona tozo 1, 2 en 3 KCC uren tozo
1	66309031	351000	U	N	325.000				Corona , Tozo 1 , 2 en 3 overuren roz
1	66309031	380809	U	N	6.690.219				corona Tozo 1,2 en 3 nog te verdelen
1	60401100	352000	I	N	5704				corona tozo 1, 2 en 3 Directie uren tozo
1	60407790	352000	I	N	7865				corona tozo 1, 2 en 3 KCC uren tozo
1	60407725	352000	I	N	94500				corona tozo 1, 2 en 3 financien
1	66108003	380940	U	N	50000				Sociaal medische indiceringen kinderdagverblijven
1	60407790	351000	U	N	5704				Inhuur pers. capaciteit Financiën
1	60401100	351000	U	N	7865				Inhuur pers. capaciteit Directie Strateg adv.
1	60407790	351000	U	N	94500				Inhuur pers. capaciteit K.C.C.
1	69901001	380999	U	N	228000				Resultaat 2e corona veegactie

Behandelvoorstel

Onderwerp	Wijziging BIZ-verordening tbv vergoeding ondernemers BIZ-bijdrage 2021		
Zaaknummer	3157318	Portefeuillehouder	Gerard Gerrits
Historie	Op 4 november heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om te onderzoeken of er middelen beschikbaar gesteld kunnen worden ter hoogte van de verwachte BIZ opbrengst van de ondernemers in de binnenstad om daarmee de bijdrage van de ondernemers in 2021 te kunnen kwijtschelden. Het college stelt voor om in plaats van kwijtschelding, de BIZ tarieven voor 2021 te verlagen naar 0 Euro. Hiervoor moet de gemeenteraad instemmen met een wijziging van de BIZ verordening 2021. Het hierdoor ontstane tekort in de BIZ begroting van de SCH wordt als subsidie aan de SCH uitgekeerd. De gemeente kan deze eenmalige kostenpost dekken uit de algemene reserve.		
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt gevraagd om 1. In te stemmen met de Verordening tot 1e Wijziging van de Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025. 2. De begrote netto BIZ bijdrage 2021 ter waarde van € 184.638,00,- als gemeentelijke subsidie over te maken aan de SCH, waarmee het tekort in de begroting van de SCH als gevolg van het verlagen van de BIZ tarieven naar 0 Euro is gedekt. Deze eenmalige gemeentelijke kosten te dekken uit de algemene reserve.		

Raad	16 december 2020	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Het presidium adviseert de raad om dit voorstel te agenderen als een direct besprekstuk, zonder tussenkomst van de politieke markt.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3157318	meijer, susan	FYS-SR	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3157318 Wijziging BIZ verordening tbv vergoeding ondernemers BIZ bijdrage 2021			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In de raadsvergadering van 4 november 2020 heeft uw gemeenteraad naar aanleiding van de aangenomen motie 'voor een leefbare binnenstad' het college opgedragen om:

- De intentie uit te spreken middelen beschikbaar te stellen ter hoogte van de BIZ bijdrage van de ondernemers van 2021 (€178.000) ten behoeve van het kwietschelden van de bijdrage van de ondernemers in 2021;
- Deze kosten te dekken uit de algemene reserve.
- Eventuele daarvoor benodigde voorstellen aan de raad voor te leggen;

In dit advies wordt ingegaan op welke wijze bij voorkeur uitvoering gegeven kan worden aan deze motie.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De gemeenteraad heeft op 7 oktober ingestemd met de BIZ verordening gebruikers 2021-2025. Deze verordening treedt op 1 januari 2021 in werking nu bekend is dat uit de draagvlakmeting in november voldoende steun is gebleken voor het voortzetten van de BIZ. In de verordening is onder andere bepaald wie de belastingplichtigen zijn, welke BIZ tarieven worden gehanteerd, op welke wijze BIZ belasting wordt geheven en hoe de belasting als subsidie wordt uitgekeerd aan de SCH. In de verordening wordt in artikel 12 bepaald dat bij de invordering van de BIZ-bijdrage geen kwietschelding wordt verleend.

GBTwente heeft een aantal opties op een rij gezet om de bijdrageplichtigen, de gebruikers en eigenaren in geval van leegstand, financieel tegemoet te komen aangezien ondernemers het moeilijk hebben in corona-tijd.

1. Kwietschelding

Kwietschelding is bij de BIZ-bijdrage uitsluitend in hele specifieke individuele gevallen van insolventie mogelijk, dus niet *en masse*. Daarmee valt deze optie af.

2. Vergoeding/subsidie ondernemers

De gemeente kan aan ondernemers een vergoeding of subsidie verstrekken voor de aan hen door GBTwente opgelegde en door hen aan GBTwente betaalde aanslagen.

Onvermijdelijke nadelen van deze mogelijkheid zijn dat deze grote administratieve lasten met zich meebrengt, ook voor ondernemers (eerst aan de invorderingsambtenaar betalen, dan bij de gemeente aanvragen en van deze terugkrijgen) en dat er sprake is van het "rondpompen van geld" dat uiteindelijk bij het ondernemersfonds uitkomt. De perceptiekosten stijgen eveneens door de toename aan administratieve lasten bij de uitvoering van de BIZ-heffing en -inning, zodat ook dat op de opbrengst drukt.

Die nadelen zijn onvermijdelijk aangezien de heffingsambtenaar bij verlenging van de BI-zone niets anders kan dan BIZ-aanslagen aan ondernemers opleggen en de invorderingsambtenaar niets anders kan dan die aanslagen bij ondernemers innen. Zij zijn daartoe als bestuursorganen namelijk gehouden in hun plicht tot gebonden uitvoering van de democratische belastingwetgeving. De gemeente zal bovendien zeer vermoedelijk als voorwaarde voor vergoeding of subsidie aan een ondernemer willen stellen dat deze de BIZ-aanslag ook daadwerkelijk betaald heeft.

3. Lagere BIZ tarieven voor 2021

Het is mogelijk om voor het eerste jaar lagere tarieven te hanteren dan voor de overige jaren. Ieder jaar mag het tarief namelijk worden gewijzigd. Daarbij hoeft er geen stemronde plaats te vinden, de tarieven in de verordening kunnen jaarlijks zonder draagvlakmeting worden aangepast. De bevoegdheid om te wijzigen vloeit voort uit artikel 216 Gemeentewet. Naar de letter van de wet is een draagvlakmeting bij wijziging van de verordening niet nodig. De draagvlakmeting moet bij de instelling van de BIZ (artikel 4, lid 1, Wet BIZ) en bij iedere verlenging (artikel 3, lid 2 Wet BIZ) worden gehouden. Bij een wijziging hoeft dat dus niet (maar mag wel).

Nadeel van deze mogelijkheid is dat de verhoging van de tarieven in latere jaren voor bijdrageplichtigen een reden kan zijn om een tussentijdse draagvlakmeting te vragen op grond van artikel 6, lid 2 Wet BIZ. Ook worden door de tariefverlaging minder inkomsten voor het ondernemersfonds gegenereerd, maar daarin kan op andere wijze door de gemeente worden voorzien.

Het voordeel van deze optie is dat het eenvoudig uitvoerbaar is, met weinig tot geen administratieve lasten. Het is een generieke maatregel waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen groepen ondernemers. Daarmee is de maatregel ook transparant.

4. Hardheidsclausule

De laatste mogelijkheid is dat B&W bij besluit de hardheidsclausule toepast ten aanzien van bepaalde gevallen of groepen van gevallen wegens onbillijkheden van overwegende aard. Generieke toepassing op alle BIZ-bijdrageplichtigen is niet mogelijk. Daarbij moet er bij het geval en zeker bij de groep aan gevallen wel zeer duidelijk sprake zijn van een welomschreven overwegende onbillijkheid die zich buiten dat geval of buiten die groep aan gevallen amper of niet voordoet.

Een nadeel van het toepassen van de hardheidsclausule is dat het maar de vraag is of op voorhand een groep te bepalen is waarvoor geldt dat specifiek bij deze groep sprake is van onbillijkheid die zich buiten die groep niet voordoet. Heel veel groepen ondernemers zijn geraakt door de Coronamaatregelen, op voorhand is niet te zeggen of er groepen ondernemers zijn die meer of minder worden geraakt. Het toepassen van de hardheidsclausule kan gemakkelijk leiden tot onrechtmatigheid en willekeur.

Een ander nadeel is dat er geen inkomsten voor de ondernemersfonds door de betreffende BIZ-bijdrageplichtigen worden gegenereerd, maar daarin zou op andere wijze door de gemeente kunnen worden voorzien.

Een voordeel van de hardheidsclausule is dat het de binnenstad ondernemers ontlast die het toch al zwaar hebben: het gaat grotendeels om ondernemers in horeca en detailhandel. Deze sectoren worden enorm hard geraakt door de Corona crisis.

Voorkeursoptie: verlagen tarieven 0 Euro in 2021 en tekort als subsidie verstrekken aan SCH

Het college heeft een voorkeur voor het toepassen van optie 3, namelijk het verlagen van de BIZ tarieven. De andere maatregelen brengen meer administratieve lasten met zich mee waardoor deze maatregelen per saldo duurder uitpakken, daarnaast is optie 4 in deze Corona periode moeilijk uitvoerbaar.

Wijziging verordening, wel opleggen aanslag

Het voorstel is om het te heffen bedrag in 2021 in de verordening op €0 te zetten. Uw raad zal hiervoor moeten instemmen met een gewijzigde verordening. De gewijzigde onderdelen van de verordening zijn opgenomen in de bijlage bij dit voorstel. De gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met een integraal gewijzigde verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025.

Het voordeel van deze optie is dat er geen BIZ belasting geïnd hoeft te worden door de heffingsambtenaar en dat scheelt veel in de administratieve lasten. De ondernemer ontvangt wel de (gecombineerde) aanslag. Het tarief van €0 voor de BIZ aanslag wordt opgenomen als aanslagregel op het gecombineerde aanslagbiljet voor de gebruikers/eigenaren. Het is dus zichtbaar voor de ondernemers dat zij voor 2021 geen BIZ-heffing hoeven te betalen.

Ondernemers informeren per brief

De gemeente zal in februari, wanneer het aanslagbiljet verzonden wordt, ondernemers per brief informeren over het eenmalig verlagen van de tarieven in 2021. Dit is belangrijk om een helder beeld te scheppen over het heffen van BIZ belasting conform de reeds vastgestelde tarieven voor 2022 tot en met 2025 en daarmee geen irreële verwachtingen te creëren bij ondernemers.

SCH subsidie verstrekken voor het ontstane tekort door het niet ontvangen van de BIZ bijdrage van ondernemers

Door het eenmalig verlagen van de tarieven naar 0 Euro in 2021 ontstaat er een tekort in het BIZ fonds van de SCH. Het voorstel is om dit tekort als subsidie te verstrekken aan de SCH.

Overig

In de verordening die uw raad op 7 oktober 2020 heeft vastgesteld blijkt in artikel 14 een technische verwijzingsfout te bevatten. In de gewijzigde verordening is deze fout hersteld.

PERSONELE EN FINANCIËLE ASPECTEN

Personeel: n.v.t.

Financieel:

In de aangenomen motie is uitgegaan van een BIZ opbrengst van €178.000 in 2021. Dit bedrag was gebaseerd op een prognose van het GBTwente van juni 2020. Echter toen had het GBTwente de nieuwe WOZ-waarden nog niet, was de objectenlijst nog niet definitief en werd nog gerekend op basis van de oude tarieven (2016). Inmiddels heeft GBTwente deze prognose van de BIZ bijdrage bijgesteld naar een bedrag van **€ 184.638,00,-**. Het gaat daarbij om een netto BIZ opbrengst waarbij rekening is gehouden met perceptiekosten, verminderingen en oninbaar. Het GBTwente adviseert om in dit geval het netto bedrag over te maken aan de SCH. In principe is er in 2021 namelijk geen sprake van bezwaren omdat de ondernemers voor de BIZ niets hoeven te betalen, maar er kan altijd een bezwaarschrift tussen zitten dat tegen het type object is gericht. Daarnaast is er geen sprake van oninbaar, omdat de gemeente zelf de opbrengsten inbrengt in het ondernemersfonds. Als je daarnaast het bruto bedrag over gaat maken, moet je volgend jaar uitleggen waarom ze fors minder inkomsten hebben aangezien je dan wel weer te maken hebt met bezwaren, oninbare posten etc.

Het eenmalig subsidiëren van de verwachte BIZ opbrengt 2021 aan de SCH leidt dus tot een eenmalige uitgave van € 184.638,00,-. Deze kosten worden gedekt uit de algemene reserve.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. In te stemmen met de Verordening tot 1e Wijziging van de Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025.
2. De begrote netto BIZ bijdrage 2021 ter waarde van € 184.638,00,- als gemeentelijke subsidie over te maken aan de SCH, waarmee het tekort in de begroting van de SCH als gevolg van het verlagen van de BIZ tarieven naar 0 Euro is gedekt. Deze eenmalige gemeentelijke kosten te dekken uit de algemene reserve.

BIJLAGEN

1. 1^e Wijziging verordening BIZ 2021-2025
2. Verordening tot 1e Wijziging van de Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3157318	meijer, susan	FYS-SR	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3157318 - Wijziging BIZ verordening tbv vergoeding ondernemers BIZ bijdrage 2021			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. In te stemmen met de Verordening tot 1e Wijziging van de Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025.
2. De begrote netto BIZ bijdrage 2021 ter waarde van € 184.638,00,- als gemeentelijke subsidie over te maken aan de SCH, waarmee het tekort in de begroting van de SCH als gevolg van het verlagen van de BIZ tarieven naar 0 Euro is gedekt. Deze eenmalige gemeentelijke kosten te dekken uit de algemene reserve.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Op 4 november heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om te onderzoeken of er middelen beschikbaar gesteld kunnen worden ter hoogte van de verwachte BIZ opbrengst van de ondernemers in de binnenstad om daarmee de bijdrage van de ondernemers in 2021 te kunnen kwijtschelden. Het college stelt voor om in plaats van kwijtschelding, de BIZ tarieven voor 2021 te verlagen naar 0 Euro. Hiervoor moet de gemeenteraad instemmen met een wijziging van de BIZ verordening 2021. Het hierdoor ontstane tekort in de BIZ begroting van de SCH wordt als subsidie aan de SCH uitgekeerd. De gemeente kan deze eenmalige kostenpost dekken uit de algemene reserve.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

Overzicht wijzigingen verordening BIZ 2021-2025

Artikel I

Lid 1 van artikel 7 wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 7 Tarief BIZ-bijdrage

1. Het tarief van de BIZ-bijdrage bedraagt bij een waarde van:

Meer dan	Tot en met	2021	2022	2023	2024	2025
€ 10,-	€ 200.000,-	€ 0,-	€ 255,-	€ 260,-	€ 265,-	€ 271,-
€ 200.000,-	€ 350.000,-	€ 0,-	€ 433,-	€ 442,-	€ 451,-	€ 460,-
€ 350.000,-	€ 500.000,-	€ 0,-	€ 658,-	€ 671,-	€ 684,-	€ 698,-
€ 500.000,-	€ 750.000,-	€ 0,-	€ 912,-	€ 930,-	€ 949,-	€ 968,-
€ 750.000,-	€ 1.000.000,-	€ 0,-	€ 1.115,-	€ 1.137,-	€ 1.160,-	€ 1.183,-
€ 1.000.000,-	of meer	€ 0,-	€ 1.317,-	€ 1.343,-	€ 1.370,-	€ 1.397,-

Artikel II

Artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 14. Buiten toepassing Algemene subsidieverordening

Op de subsidie bedoeld in artikel 13 is de Algemene subsidieverordening van de gemeente Hengelo niet van toepassing.

Artikel III

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van deze verordening is 1 januari 2021.

Artikel IV

Deze verordening wordt aangehaald als: 1e wijziging verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025.

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van Hengelo in de openbare vergadering van 17 december 2020

De griffier,
De voorzitter,

De raad van de gemeente Hengelo,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 24 november 2020;

gelet op de Wet op de bedrijven investeringszone;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

**Verordening tot 1^e Wijziging van de
Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025
(1^e Wijziging verordening BIZ 2021-2025)**

Artikel 1. Begrippen

Deze verordening verstaat onder:

- bedrijveninvesteringszone: het bij deze verordening aangewezen gebied in de gemeente waarbinnen de BIZ-bijdrage wordt geheven. Het aangewezen gebied is vermeld op de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende kaart;
- biz-bijdrage: bestemmingsbelasting die op verzoek van ondernemers jaarlijks wordt geheven om met de opbrengst activiteiten te realiseren als bedoeld in artikel 1, lid 2, van de Wet;
- college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo;
- perceptiekosten: kosten voor heffing en invordering van de bijdrage bedrijveninvesteringszone door gemeente Hengelo;
- uitvoeringsovereenkomst: tussen de gemeente en Stichting Centrummanagement Hengelo op 1 september 2020 gesloten overeenkomst als bedoeld in artikel 7, derde lid, van de wet;
- wet: Wet op de bedrijveninvesteringszones.

Hoofdstuk II Belastingbepalingen

Artikel 2. Belastbaar feit en aard van de belasting

1. Onder de naam 'BIZ-bijdrage' wordt gedurende een periode van vijf jaar jaarlijks een directe belasting geheven ter zake van binnen de bedrijveninvesteringszone gelegen onroerende zaken die op grond van artikel 220a Gemeentewet niet in hoofdzaak tot woning dienen.
2. De BIZ-bijdrage wordt geheven ter bestrijding van de kosten die zijn verbonden aan activiteiten in de openbare ruimte en op internet, die zijn gericht op het bevorderen van de leefbaarheid of de veiligheid in de bedrijveninvesteringszone of de ruimtelijke kwaliteit of de economische ontwikkeling van de bedrijveninvesteringszone.

Artikel 3. Belastingobject

Belastingobject is de onroerende zaak bedoeld in artikel 16 van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4. Belastingplicht

1. De BIZ-bijdrage wordt geheven van de gebruiker, zijnde degene die bij het begin van het kalenderjaar al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht een in de bedrijveninvesteringszone gelegen belastingobject gebruikt;
2. Voor de toepassing van dit artikel wordt:
 - a. gebruik door degene aan wie een deel van een belastingobject in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven; degene die het deel in gebruik heeft gegeven, is bevoegd de BIZ-bijdrage als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
 - b. het ter beschikking stellen van een belastingobject voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die dat belastingobject ter beschikking heeft gesteld; degene die het belastingobject ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de BIZ-bijdrage als zodanig te verhalen op degene aan wie dat belastingobject ter beschikking is gesteld.
3. Indien een belastingobject bij het begin van het kalenderjaar geen gebruiker kent, wordt de van de gebruiker te heffen BIZ-bijdrage geheven van de eigenaar. Voor de toepassing van dit onderdeel wordt als eigenaar aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 5. Maatstaf van heffing

1. De BIZ-bijdrage wordt geheven naar de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor het belastingobject vastgestelde waarde zoals deze geldt voor het kalenderjaar.
2. De BIZ-bijdrage wordt geheven in het gebied, zoals aangegeven op de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende kaart.
3. Indien met betrekking tot het belastingobject geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken wordt de heffingsmaatstaf van dat belastingobject bepaald met toepassing van artikel 6, alsmede met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 6. Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 5 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet al is gebeurd bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
 - a. voor de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die

- bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
- b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;
 - c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
 - d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928, met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;
 - e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;
 - f. openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
 - g. waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
 - h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
 - i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken.
 - j. straatmeubilair, waaronder begrepen alle zodanige gebouwde eigendommen – niet zijnde gebouwen – welke zijn geplaatst voor het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fonteinen, banken,abri's, hekken en palen;
 - k. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht;
 - l. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria;
 - m. objecten die vanuit de WOZ-administratie zijn aangemerkt als trafo, telefooncentrale, overig cultureel, verpleegtehuis, verzorgingstehuis/ bejaardentehuis en zendmast;
 - n. belastingobjecten voor zover die bestemd zijn en in gebruik zijn voor het geven van onderwijs.
2. In afwijking in zoverre van artikel 5 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de BIZ-bijdrage van de gebruiker buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van het belastingobject die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 7. Tarief BIZ-bijdrage

1. Het tarief van de BIZ-bijdrage bedraagt bij een waarde van:

Meer dan	Tot en met	2021	2022	2023	2024	2025
€ 10,-	€ 200.000,-	€ 0,-	€ 255,-	€ 260,-	€ 265,-	€ 271,-
€ 200.000,-	€ 350.000,-	€ 0,-	€ 433,-	€ 442,-	€ 451,-	€ 460,-
€ 350.000,-	€ 500.000,-	€ 0,-	€ 658,-	€ 671,-	€ 684,-	€ 698,-
€ 500.000,-	€ 750.000,-	€ 0,-	€ 912,-	€ 930,-	€ 949,-	€ 968,-
€ 750.000,-	€ 1.000.000,-	€ 0,-	€ 1.115,-	€ 1.137,-	€ 1.160,-	€ 1.183,-
€ 1.000.000,-	of meer	€ 0,-	€ 1.317,-	€ 1.343,-	€ 1.370,-	€ 1.397,-

2. Voor belastingbedragen tot €10,- vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van de op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 8. Wijze van heffing

De BIZ-bijdrage wordt jaarlijks bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9. Termijnen van betaling

- De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
- In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
 - het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen BIZ-bijdragen of andere belastingen moet minder zijn dan het maximumbedrag genoemd in de voor dat belastingjaar geldende verordening onroerendezaakbelastingen;
 - de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
- De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 10. Looptijd belastingheffing

De BIZ-bijdrage wordt ingesteld voor een periode van 5 jaar.

Artikel 11. Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels stellen met betrekking tot de heffing en de invordering van de BIZ-bijdrage.

Artikel 12. Kwijtschelding

Bij de invordering van de BIZ-bijdrage wordt geen kwijtschelding verleend.

Hoofdstuk III Subsidiebepalingen

Artikel 13. Aanwijzing stichting

De Stichting Centrummanagement Hengelo wordt aangewezen als de stichting als bedoeld in artikel 7 van de wet. De BIZ-bijdrage wordt als subsidie verstrekt aan de stichting.

Artikel 14. Buiten toepassing Algemene subsidieverordening

Op de subsidie bedoeld in artikel 13 is de Algemene subsidieverordening van de gemeente Hengelo niet van toepassing.

Artikel 15. Subsidieverlening

1. De subsidie voor de uitvoering van de activiteiten die zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst wordt verstrekt aan de in artikel 13 aangewezen stichting. De subsidie wordt verleend op een daartoe gedane aanvraag, die vergezeld moet gaan van de in de uitvoeringsovereenkomst genoemde stukken.
2. De subsidie bedraagt maximaal het bedrag van de jaarlijks te ontvangen BIZ-bijdragen, nadat daarop de perceptiekosten met een maximum van 1,5% van de beoogde subsidie als bedoeld in lid 1, in mindering zijn gebracht.

Artikel 16. Subsidievaststelling

1. De stichting is verplicht om binnen zes maanden na afloop van het subsidiejaar de in de uitvoeringsovereenkomst opgenomen stukken te overleggen.
2. De BIZ-subsidie wordt vastgesteld uiterlijk acht weken na ontvangst van de in het voorgaande lid genoemde stukken.
3. Voor zover dit niet reeds is geschied in de uitvoeringsovereenkomst, kan het college nadere regels stellen met betrekking tot de verplichtingen van de subsidieontvanger.

Hoofdstuk IV Slotbepalingen

Artikel 17. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van deze verordening is 1 januari 2021.

Artikel 18. Citeertitel

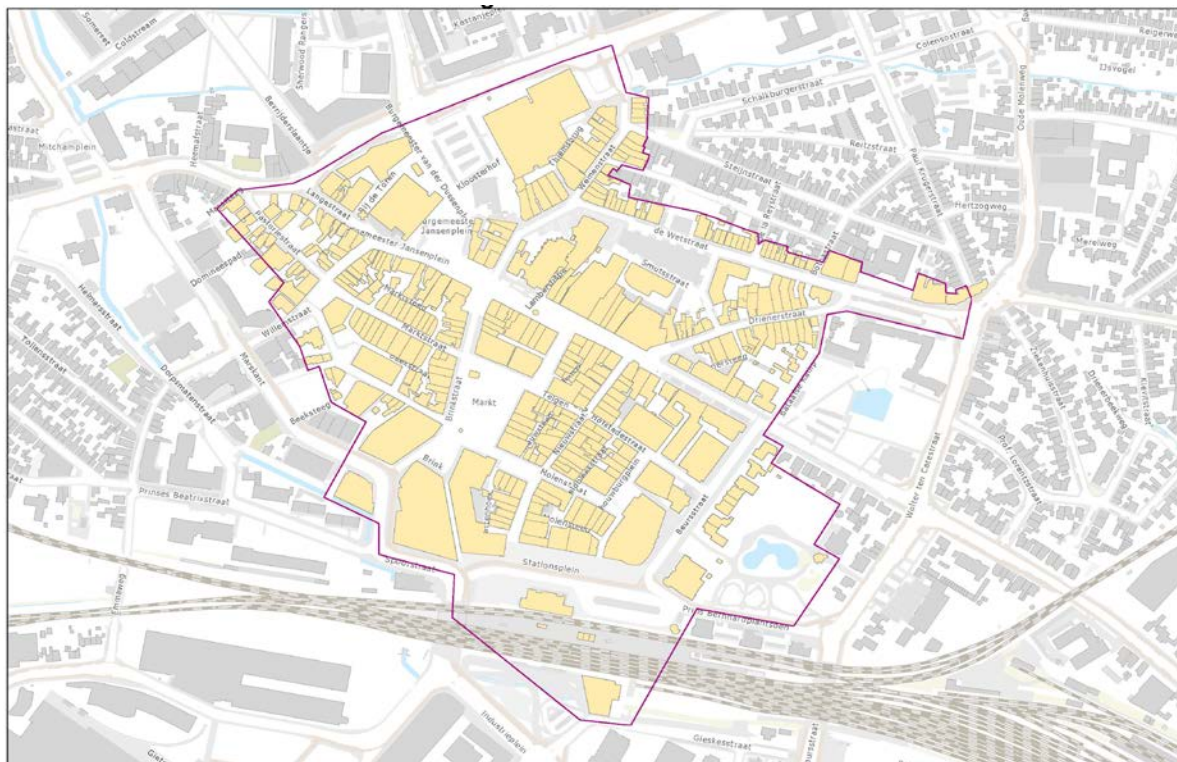
Deze verordening wordt aangehaald als: 1e wijziging verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 17 december 2020.

De voorzitter,

De griffier,

Bijlage 1: Kaart met aangewezen BIZ-gebied

Behandelvoorstel

Onderwerp	Beleidsplan veiligheidsregio 2021-2024		
Zaaknummer	3144667	Portefeuillehouder	Sander Schelberg
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt voorgesteld om: - Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Twente te berichten dat geen zienswijze wordt ingediend tegen het beleidsplan 2021-2024 en het dekkingsplan Brandweer 2021-2024.		
Historie	Conform art. 14 en 15 van de Wet Veiligheidsregio's dient het bestuur van de Veiligheidsregio tenminste eenmaal in de vier jaren en mede op het risicoprofiel gebaseerd, een beleidsplan (inclusief dekkingsplan brandweer) vast te stellen. Het beleidsplan geeft richting aan de inspanningen van de Veiligheidsregio Twente voor de komende vier jaren. Ieder jaar wordt in het jaarplan en in de begroting specifiekere weergegeven welke activiteiten er in een jaar plaatsvinden, gecombineerd met concrete doelstellingen. Het beleidsplan 2021-2024 is de opvolger van het beleidsplan 2016-2020. Dit nieuwe beleidsplan volgt de ingezette koers van het huidige beleidsplan. Het betreft grotendeels een bestendiging van bestaand beleid. Op basis van art. 14 Wet veiligheidsregio's wordt de gemeente de mogelijkheid geboden een zienswijze kenbaar te maken. De gemeenteraad wordt thans gevraagd een zienswijze op het voorliggende plan kenbaar te maken. Na verwerking van de verschillende zienswijzen, wordt het definitieve beleidsplan (en het definitieve risicoprofiel en begroting) vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Twente.		

Raad	16 december 2020	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Op basis van de voorliggende stukken stelt het college aan de raad voor om geen zienswijze in te dienen. Wilt u de raad voorstellen een zienswijze in te dienen, dan kunt u daarvoor tijdens de raadsvergadering een amendement indienen. Overweegt u dit dan verzoeken wij u daarvoor contact op te nemen met de raadsgriffie.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3144667	Stein, Freek	FYS-SR	Schelberg
ONDERWERP			
3144667 - beleidsplan Veiligheidsregio 2021-2024 en dekkingsplan Brandweer 2021-2024.			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Conform art. 14 en 15 van de Wet Veiligheidsregio's dient het bestuur van de Veiligheidsregio tenminste eenmaal in de vier jaren en mede op het risicoprofiel gebaseerd, een beleidsplan (inclusief dekkingsplan brandweer) vast te stellen. Het beleidsplan, dat u bijgaand aantreft, geeft richting aan de inspanningen van de Veiligheidsregio Twente voor de komende vier jaren. Ieder jaar wordt in het jaarplan en in de begroting specifiekere weergegeven welke activiteiten er in een jaar plaatsvinden, gecombineerd met concrete doelstellingen. Het beleidsplan 2021-2024 is de opvolger van het beleidsplan 2016-2020. Dit nieuwe beleidsplan volgt de ingezette koers van het huidige beleidsplan. Het betreft grotendeels een bestendiging van bestaand beleid. Het beleidsplan 2021-2024 wordt tussentijds, in het eerste kwartaal van 2023, geëvalueerd. Dit beleidsplan is tot stand gekomen met inbreng vanuit de brandweer, gemeenten, GHOR, politie en de taakvelden crisisbeheersing en risicobeheersing. Ook is met meerdere colleges en gemeenteraden in de aanloop naar dit plan gesproken over het beleidsplan en het risicoprofiel van VRT.

Op basis van art. 14 Wet veiligheidsregio's wordt de gemeente de mogelijkheid geboden een zienswijze kenbaar te maken. U wordt thans gevraagd uw zienswijze op het voorliggende plan kenbaar te maken. Na verwerking van de verschillende zienswijzen, wordt het definitieve beleidsplan (en het definitieve risicoprofiel en begroting) vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

'Stabiele factor in tijden van verandering'. Dat is de naam van het beleidsplan en rode draad van de koers voor de komende periode. De uitdagingen voor de komende vier jaar betreffen kort samengevat:

- Continuïteit en stabiliteit: het goed blijven doen, zoals we dat nu doen, met voldoende mensen en middelen.
- Een nieuwe meldkamerlocatie in Apeldoorn.
- Aansluiting blijven vinden en behouden bij onze Twentenaren.
- Technologische veranderingen: kansen benutten en proactief reageren op potentiële bedreigingen.
- Anticiperen op crisistypen gerelateerd aan klimaatverandering.
- Anticiperen op de wijziging van meerdere wetten die invloed hebben op onze taken.

In de Wet veiligheidsregio's staat dat het dekkingsplan brandweer onderdeel uit dient te maken van het beleidsplan. Het dekkingsplan vormt dan ook een bijlage van dit beleidsplan en treft u ook bijgaand aan. In het dekkingsplan staat beschreven hoe de brandweezorg in Twente georganiseerd is, wat er nodig is om paraatheid te borgen en wat er van de brandweezorg verwacht kan worden. Daarbij zal gebruik worden gemaakt van gebiedsgerichte opkomsttijden. Er worden drie categorieën onderscheiden met verschillende opkomsttijden.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Wij stellen u voor in te stemmen met het voorliggende beleidsplan en het dekkingsplan en het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio dienovereenkomstig te berichten.

FINANCIËLE ASPECTEN

Er zijn aan onderhavig voorstel geen financiële gevolgen verbonden.

BIJLAGE(N)

1. *Het beleidsplan van de Veiligheidsregio 2021-2024 en bijlagen*
2. *Het dekkingsplan van de Brandweer 2021-2024 en bijlagen*

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3144667	stein, freek	FYS-SR	Sander Schelberg
ONDERWERP			
3144667 - beleidsplan veiligheidsregio 2021-2024			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Twente te berichten dat geen zienswijze wordt ingediend tegen het beleidsplan 2021-2024 en het dekkingsplan Brandweer 2021-2024.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

Veiligheidsregio Twente

Stabiele factor in tijden van verandering

Beleidsplan 2021-2024

Voorwoord

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een samenwerkingsverband van hulpverleningsdiensten en de veertien Twentse gemeenten. De basis wordt gevormd door brandweer, gemeenten, GHOR, politie en het veiligheidsbureau. We hebben een sterk netwerk in Twente. Samenwerking tussen alle verschillende partijen, ook over de grenzen van onze veiligheidsregio, is het uitgangspunt. Samen werken we aan een veilig Twente.

Nu de puntjes op de i gezet worden voor dit beleidsplan, zitten we middenin de Coronacrisis. Een grote crisis als deze houdt zich niet aan definities en grenzen van disciplines of landen. Het coronavirus treft velen op meerdere fronten; fysiek, mentaal, sociaal, economisch. Meer dan ooit doen we nu een beroep op het sterke netwerk in Twente en op de samenwerking tussen alle partijen, ook op de samenwerking met onze inwoners. Iedereen draagt z'n steentje bij. Overduidelijk; veiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal.

1 januari 2021 bestaat Veiligheidsregio Twente 10 jaar. De afgelopen jaren is gebouwd aan een stabiele en wendbare organisatie. Een nieuwe beleidsperiode breekt aan. De Wet veiligheidsregio's schrijft voor dat het bestuur van de veiligheidsregio eenmaal in de vier jaar een beleidsplan vaststelt (art. 14 Wvr). In het voorliggende beleidsplan lees je wat ons kenmerkt, welke ontwikkelingen er op ons afkomen en waar wij ons de komende vier jaar op richten.

'Stabiele factor in tijden van verandering'. Dat is de rode draad van onze koers voor de komende periode. We leven in een wereld waarin ontwikkelingen elkaar snel opvolgen. Dit biedt kansen, tegelijkertijd stelt het ons voor een aantal uitdagingen. Hoe kunnen wij als Veiligheidsregio Twente onze kerntaken blijven uitvoeren in deze veranderende wereld? Wendbaar vanuit een stabiele basis is belangrijk voor zowel inwoners als overheid. Daarbij borduren we voort op de afgelopen jaren en doen we het met de middelen die we hebben.

Dit beleidsplan is tot stand gekomen met inbreng vanuit de brandweer, gemeenten, GHOR, politie en de taakvelden crisisbeheersing en risicobeheersing. Met meerdere colleges en gemeenteraden is in de aanloop naar dit beleidsplan en het risicoprofiel gesproken over VRT. Verwachtingen, zorgen en ideeën werden gedeeld. Deze gesprekken vormen de basis van dit strategische beleidsplan.

Wie zijn we en waar richten we ons op?

Mensen verwachten dat wij er voor ze zijn als onze hulp nodig is. Zij rekenen op ons. Met 700 brandweervrijwilligers, 400 medewerkers en 29 kazernes zijn wij er, 24 uur per dag, 7 dagen per week. Onze mensen worden doorlopend opgeleid en getraind. Veertien systeem oefeningen per jaar dragen bij aan een flexibele crisisorganisatie met professionals die elkaar goed kennen. Met onze risicogerichte benadering focussen we op het voorkomen van incidenten. Met als kerntaken crisisbeheersing en rampenbestrijding, geneeskundige hulpverlening en brandweezorg staan wij voor een veilig Twente. Wanneer we de kennis en middelen niet hebben doen we een beroep op ons netwerk. Wij zijn een stabiele factor in tijden van verandering.

De nadruk voor de komende jaren ligt op het in stand houden van onze stabiele organisatie in een samenleving waarin veel verandert. Waarbij het accent de afgelopen jaren lag op optimalisatie en efficiency vraagt dit de komende jaren van ons focus, wendbaarheid en maximale inzet.

Twente

Twente is een veelzijdige en compacte regio, bestaande uit veertien gemeenten in de provincie Overijssel. Met een bevolking van ruim 627.000 inwoners op 1.504 vierkante kilometer kent Twente zowel stedelijk als landelijk gebied. In Twente zijn vrijwel alle risico's aanwezig die in Nederland voorkomen. Het regionale risicoprofiel is ten opzichte van 2015 niet sterk gewijzigd. Wel staan nadrukkelijk nieuwe risico's en ontwikkelingen op de agenda, zoals de grotere kans op risicovol weer waaronder droogte, demografische veranderingen zoals vergrijzing, de gevolgen van de energietransitie en cybercrime. Naast dit regionaal risicoprofiel is er ook een brand(weer)risicoprofiel opgesteld als onderdeel van het Dekkingsplan. Het regionale risicoprofiel is [hier](#) te vinden. Hierin zijn ook de risicobronnen per gemeente beschreven.

Sterk in ons netwerk

In Twente zijn wij sterk in het in stand houden van ons krachtige netwerk. Mensen kennen elkaar goed en werken veel samen. Het is ook noodzaak om met elkaar het netwerk te onderhouden en zo nodig uit te breiden, want we hebben elkaar nodig. De samenleving verwacht van ons een eenduidige en samenwerkende overheid. Dit vraagt om afstemming tussen alle partijen, die we verbinden waar nodig. Bijvoorbeeld de GGD en andere zorgpartners middels een stuurgroep Zorg, Veiligheid en Straf. Politie en Justitie zijn verbonden in het Districtelijk Veiligheidsoverleg als het gaat om openbare orde en veiligheidsvraagstukken. Rond de thema's leefbaarheid en milieu werken we samen met de Omgevingsdienst Twente, Waterschap Vechtstromen en andere partners.

Meerdere onderwerpen die in dit plan aan bod komen spelen niet alleen in Twente, maar ook landelijk, of zelfs internationaal. Denk bijvoorbeeld aan de energietransitie of veranderende wet- en regelgeving. We werken dan ook in verschillende verbanden nauw samen met andere veiligheidsregio's en partners, zoals het Instituut Fysieke Veiligheid. We intensiveren de komende jaren de samenwerking met de twee aangrenzende Duitse deelstaten en de oostelijke veiligheidsregio's IJsselland, Gelderland Zuid, Gelderland Midden en Noord Oost Gelderland. De samenwerking bij hulpverlening en incidentbestrijding over de grenzen van onze veiligheidsregio is goed. Door de komende jaren in de voorbereiding meer te investeren in contacten over de grens, wordt de samenwerking ten tijde van een crisis nog effectiever.

Wij hebben een goede relatie met ons bestuur. Zij zien ons als toegankelijk en transparant. We blijven het bestuur (on)gevraagd adviseren, zodat bestuurders, in het bijzonder burgemeesters, hun verantwoordelijkheden kunnen nemen, van opperbevelhebber tot burgervader, burgermoeder.

Vanzelfsprekend blijven we de samenwerking tussen de verschillende kolommen en partners stimuleren en faciliteren, waaronder de brandweer, GHOR en ambulancezorg, politie, de veertien Twentse gemeenten, het waterschap en defensie. Met deze en andere partners maken we concrete afspraken over de hulpverlening tijdens een crisis.

De verschillende vormen van samenwerken vraagt van ons dat we verschillende rollen kunnen aannemen zoals faciliterend, sturend, adviserend en coördinerend.

Ruime definitie crisis- en risicobeheersing

In Twente vatten wij de definitie van crisis- en risicobeheersing ruim op. Een crisis is een situatie waarin een vitaal belang van de samenleving is aangetast of dreigt te worden aangetast. De continuïteit van een veilige samenleving wordt verstoord. Het kan gaan om fysieke veiligheid, sociale veiligheid maar ook om zorg- en gezondheidsaspecten. De basis zijn de taken uit de Wet Veiligheidsregio's, namelijk fysieke veiligheid, risico- en crisisbeheersing. De scheiding tussen sociale en fysieke veiligheid is echter niet altijd te maken. Bijvoorbeeld, bij een brand tijdens een evenement moeten mensen veilig kunnen vluchten (fysieke oorzaak), bij een orde verstoring ook (sociale oorzaak). Mede daarom hebben wij ook een platformfunctie. We zijn gastheer voor het Platform IVZ, Veiligheidsnetwerk Oost Nederland en Zorg- en Veiligheidshuis Twente. Bij ieder thema bekijken we kritisch of, en zo ja, hoe we hierbij een rol kunnen spelen.

Daarnaast heeft de grootschalige uitval van 112 laten zien dat ook de scheiding tussen het fysieke domein en het digitale domein vervaagd is. Digitale ontwrichting kan leiden tot effecten in de fysieke wereld met mogelijk een crisismanagementrol voor de veiligheidsregio.

Crises kunnen altijd op een willekeurig moment uitbreken, niet alle risico's zijn uit te sluiten. Een parate crisisorganisatie is daarom van groot belang. Dit is echter niet genoeg. Crises kunnen een omvang of een complexiteit hebben waardoor het kan voorkomen dat ze bijna niet te beheersen zijn. Als je aan de voorkant de risico's niet voldoende beperkt, dan is de opgave voor de crisisorganisatie te groot. Daarom is het van groot belang dat de veiligheidsregio de positie aan de voorkant van de veiligheidsketen versterkt. Die rol aan de voorkant gaat zowel over het benutten van veiligheidskansen, signaleren van potentiële risico's, beperken van de kans en het beperken van de gevolgen van een crisis.

Crises zijn ingrijpende gebeurtenissen, die een blijvende impact kunnen hebben op het leven van getroffenen, of de samenleving als geheel. Getroffenen hebben vaak behoefte aan erkenning en een steun in de rug. Steun van professionals is dan heel waardevol. In crisiscommunicatie en ook in de nafase van een crisis, focussen we erop zo goed mogelijk aan te sluiten bij de wensen en behoeften van de mensen die getroffen zijn.

We bereiden ons vanuit een Twents perspectief generiek voor op incidenten en hebben daarbij aandacht voor lokaal maatwerk. Onze crisisorganisatie is flexibel, slagvaardig en naar buiten gericht. We schalen op en af naar gelang behoefte. Dit kan ook één kolom zijn, bijvoorbeeld crisiscommunicatie. Ook wanneer er geen sprake is van een GRIP situatie, kunnen gemeenten een beroep op ons doen. We passen maatwerk toe, afgestemd op de situatie of crisis. De operationele prestaties van onze crisisorganisatie zijn opgenomen in [het crisisplan](#). Na een aantal jaren op deze manier te hebben gewerkt kunnen we stellen dat dit succesvol is. We zien dan ook dat steeds meer veiligheidsregio's onze werkwijze met interesse volgen.

Innoveren zit in Twentse genen

In Twente zit innoveren in de genen. Wij zijn innovatief door de samenwerking die we hebben met de Universiteit Twente, Saxion Hogeschool en het ROC van Twente, bedrijven, ondernemers en onze inwoners. Twente kent relatief veel bedrijven die zich bezig houden met veiligheid. We proberen de juiste condities te creëren om te innoveren, wanneer wij inschatten dat dit bijdraagt aan een veilig Twente. Een succesvol voorbeeld is de Twente Safety Campus (TSC). TSC is een plek waar partners op het gebied van veiligheid elkaar ontmoeten en samenwerken. Ook vernieuwend is onze relatie met inwoners. We achterhalen door onderzoek en monitoring de behoeften en de perceptie van inwoners op veiligheid, om daar met risicocommunicatie zo goed mogelijk bij aan te sluiten. Onze eigen behoeften zijn niet het uitgangspunt. Tevens verbinden we bedrijven, instellingen en inwoners wanneer dit bijdraagt aan een veilig Twente.

Onze mensen

We hebben een flexibele (crisis)organisatie met goed gekwalificeerde professionals. We hebben mensen voor de brandweer, de geneeskundige hulpverlening, crisisbeheersing, risicobeheersing en beleid. We hebben vrijwilligers, beroeps, parttimers, fulltimers. En medewerkers uit alle generaties en met diverse achtergronden. Mensen die kunnen varen op een grote dosis ervaring en jong talent dat gewend is aan de snel veranderende wereld. Al deze mensen dragen bij aan een veilig Twente. De kunst is om deze veelzijdige en professionele medewerkers te vinden en te behouden. Het opleiden en beoefenen van medewerkers vraagt een grote inspanning en vereist een continue investering. Ook verwachten wij in de toekomst medewerkers met andere vaardigheden nodig te hebben, onder andere op het gebied van data en ICT. In het volgende hoofdstuk gaan we verder in op de uitdagingen die wij zien op het gebied van onze mensen.

Onze uitdagingen voor de komende vier jaar

Trends en ontwikkelingen in de maatschappij hebben invloed op veiligheid. Onze samenleving wordt geconfronteerd met grote uitdagingen. Ook veranderende wet- en regelgeving heeft impact. Het is aan ons om adequaat te reageren op deze veranderingen.

Continuïteit en stabiliteit

Het goed blijven doen, zoals we dat nu doen. Dat is wat ons de komende jaren te doen staat. Voldoende gemotiveerd en gekwalificeerd personeel behouden. 24/7 paraat staan voor onze inwoners en ondernemers in Twente, met een goed draaiende crisisorganisatie. Met een risicogerichte benadering Twente veilig houden. Daar ligt nog steeds onze uitdaging.

Voor de brandweezorg hebben we een systeem van vrijwilligers en beroeps die verdeeld over alle kazernes een netwerk vormen. Ons bestuur heeft in 2018 besloten dat het huidige aantal kazernes voor de komende jaren onze basis is voor goede brandweezorg. Om de paraatheid te blijven garanderen is het belangrijk om voldoende vrijwilligers aan te trekken, op te leiden en te behouden. Het vinden van vrijwilligers vraagt steeds meer inspanning. Door ontwikkelingen in de maatschappij ligt de lat hoog en is er minder flexibiliteit bij zowel werkgevers als in sommige privé situaties. De belasting in het vakbekwaam blijven, dus daarmee belasting in tijd, is toegenomen. Waar mensen vroeger vaker in of dicht bij hun woonplaats werkten en daardoor snel ter plaatse konden zijn, is dat tegenwoordig anders. Daarnaast treedt momenteel een sterke vergrijzing op, ook in Twente. Deze factoren maken het behoud van vrijwilligers en dus paraatheid in Twente tot een kwetsbaar geheel, waar we de komende jaren alle inzet en creativiteit voor nodig hebben. Dit doen we met een netwerk van 29 kazernes, waarbij een aantal strategische kazernes 24/7 paraat staat op basis van beroepspersoneel en gekazerneerde vrijwilligers. Ook monitoren vrijwillige kazernes hun eigen beschikbaarheid. In [‘De Blik Veuroet’](#) staan de speerpunten van Brandweer Twente voor de komende jaren verder beschreven.

Voor de crisisorganisatie geldt dat mensen blijven opleiden en trainen de basis vormt voor de komende jaren. Daarbij willen we meer op kwaliteit trainen. Dit vraagt van ons maatwerk. Daarnaast verwachten we andere kennis nodig te hebben, voornamelijk op het gebied van ICT. We willen een aantrekkelijke organisatie blijven, waar we medewerkers stimuleren om fit en vitaal te blijven, waar ze zich kunnen ontplooien en waar deskundigen zich aan willen verbinden.

In 2020 wordt door de GHOR een eerste aanzet gedaan tot een zorgrisicoprofiel. Het zorgrisicoprofiel beschrijft en duidt de meest aannemelijke risico's voor de spoedeisende medische hulpverlening en publieke geneeskundige zorg. Het is daarmee de vertaling van het regionaal risicoprofiel van de veiligheidsregio naar de geneeskundige keten. Het geeft daarnaast aan wat de zorgsector voor zichzelf als extra risico's inschat.

De meldkamer

In 2013 is besloten om te komen tot één landelijke meldkamerorganisatie met tien locaties in Nederland. In Oost Nederland komt medio 2022 een nieuwe meldkamerlocatie in Apeldoorn. De meldkamer Twente (in Hengelo) verdwijnt per die datum. De afgelopen periode is hiervoor al veel in gang gezet. Ook de komende tijd vraagt dit de nodige aandacht, zoals de zorg voor ons meldkamerpersoneel, de governance van de meldkamer, borging van onze crisisorganisatie bij de meldkamer en het ontsluiten van relevante data.

Onze Twentenaren

Tegenstellingen tussen groepen in de maatschappij worden groter. (Sociale) media spelen een aanzienlijke rol. Om gericht te kunnen acteren, willen we continu monitoren welke thema's spelen in de maatschappij, die een effect kunnen hebben op de veiligheid van Twente.

Vergrijzing is een trend die zich al lange tijd voordoet in Nederland. In 2018 was 8 % (50.000 mensen) van de Twentse bevolking 75 jaar of ouder. In 2030 zal dit 12 % zijn, wat neerkomt op 75.000 mensen. Ouderen en andere kwetsbare groepen wonen tegenwoordig langer zelfstandig. Er wordt in toenemende mate een beroep gedaan op de zelfredzaamheid van onze kwetsbare inwoners. Op de gehele crisisorganisatie heeft dit effecten, zeker op de geneeskundige hulpverlening en de kolom bevolkingszorg. Een voorbeeld is een brand in Nijverdal eind 2018, in een appartementencomplex met veel zelfstandig wonende ouderen. Bijna 60% van de bewoners had moeite met het zelfstandig naar beneden komen. Het Twents noaberschap, waarbij je zorgt voor je burens, is op deze momenten cruciaal en een mentaliteit die wij stimuleren.

Om gericht preventief en repressief te kunnen acteren, brengen we in beeld waar verschillende groepen personen, bijvoorbeeld ouderen, zich bevinden. Tevens gebruiken we lokale kennis om sleutelfiguren te kunnen inzetten tijdens een crisis. Uitgangspunt is dat we inwoners van Twente faciliteren om eigen verantwoordelijkheid voor veiligheid te kunnen nemen. Daarbij zetten we in op het vergroten van bewustzijn en kennis rondom veiligheid en het bieden van mogelijkheden om de eigen veiligheid te vergroten. Ook hebben we de Risk Factory voor basisschoolleerlingen. Om de weerbaarheid en zelfredzaamheid van de samenleving te vergroten richten we ons in de Risk Factory ook op jongeren. Daarbij staan naast brandveiligheid ook thema's als bijvoorbeeld internetveiligheid en groepsdruk op de agenda.

We zien meer evenementen, groter en met meer spektakel. Het vinden van balans tussen vrijheid versus veiligheid is daarbij altijd een uitdaging. We benaderen evenementen risicogericht in plaats van regelgericht, samen met organisatoren en gemeenten. Hierbij is ons uitgangspunt dat tradities zoals paasvuren in stand kunnen blijven, mits dit veilig kan. Door het geven van voorlichting maken we organisatoren meer veiligheidsbewust.

Techniek

Technologische ontwikkelingen gaan razendsnel. Het is lastig om gedegen vier jaar vooruit te kijken. De complexiteit van onze samenleving met al haar connecties wordt zo groot, dat een kleine verstoring grote gevolgen kan hebben. We zijn steeds meer afhankelijk van energie en technologie, ook in onze crisisbeheersing en rampenbestrijding. Technologie kan ons ook helpen. We gebruiken games om de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten, oefenen in Virtual Reality en zetten unmanned vehicles in. We werken toe naar een dekkend netwerk van drones voor preventie en repressie, die ingezet kunnen worden in een veilig luchtruim. Onder andere door cyberscenario's te beoefenen die ook invloed hebben op onze eigen ICT, verstevigen we de eigen informatieveiligheid en continuïteit. Hierdoor blijft de crisisorganisatie functioneren bij uitval van ICT. Het technisch voorkomen van cyberaanvallen of -incidenten in de samenleving zien we niet als onze taak. We zien wel een rol voor ons weggelegd in het bewust maken van onze partners, de samenleving en uiteraard onze eigen organisatie, van de risico's en de mogelijke effecten op de veiligheid. Natuurlijk is ons crisismanagement bij een cyberincident beschikbaar en verlenen we noodhulp als dat nodig is.

De overgang naar nieuwe technieken en vormen van energiegebruik is in volle gang. Dit brengt mogelijkheden met zich mee, maar ook (nieuwe) veiligheidsrisico's. Bijvoorbeeld door nieuwe

energie opwekkers, het opladen van accu's en de opslag van energie. De risico's van deze nieuwe vormen van energie zijn vaak nog niet voldoende in kaart gebracht. Het is noodzakelijk om de werking en de risico's goed te kennen. Waar mogelijk en wenselijk sluiten we vroegtijdig aan op ontwikkelingen, doen we kennis op, delen we dit en houden we dit bij.

Informatie gestuurd werken is een vorm van Business Intelligence waarbij op basis van big data weloverwogen besluiten en beleid kunnen worden gemaakt. De rol van de veiligheidsregio bij het creëren van een (brand)veilige omgeving vraagt om een sterke informatiepositie. Veiligheidsregio Twente maakt al jaren gebruik van big data en Business Intelligence is volop in ontwikkeling. De focus voor de komende jaren ligt op het doorontwikkelen en verbinden. We verbinden eigen gegevens met gegevens van netwerkpartners en brengen het grotere geheel in kaart. Data gestuurde brandweezorg levert zo een bijdrage aan onze risicogerichte brandweezorg.

Ook werken we de komende periode toe naar een continu actueel veiligheidsbeeld van Twente op basis van relevante data. Hierbij kun je denken aan data op het gebied van het (verwachte) weer, evenementen in de regio, preventieve maatregelen, de verkeerssituatie, of oorzaken van onveiligheid, maar ook aan relevante data voor de geneeskundige hulpverlening zoals het aantal beschikbare ambulances en ziekenhuisbedden in de regio. Door over deze informatie te kunnen beschikken is het mogelijk gericht beleid te maken, de samenleving te informeren en handelingsperspectieven te bieden aan partners, bestuurders, ondernemers en inwoners.

Klimaat

Nieuwe typen crisis gerelateerd aan het klimaat zijn te verwachten. Er zijn meer periodes van extreme hitte en droogte of juist periodes met extreme regenval. Dit brengt risico's met zich mee, zoals wateroverlast en (natuur)branden. Twente ligt in tegenstelling tot veel andere regio's hoog en droog. Overstromingsgevaar is er nauwelijks, droogte heeft echter een grote impact op Twente. Denk aan toename van natuurbranden, een mogelijk tekort aan bluswatervoorzieningen en verzakkingen van de aarde. Samen met Waterschap Vechtstromen en andere relevante partijen kijken we naar effecten in Twente voor mensen, dieren, natuur en landbouw, gebouwen en vitale infrastructuur. Vervolgens denken we mee over maatregelen en bereiden we de bevolking hierop voor.

Wet- en regelgeving

De komende jaren wijzigen er meerdere wetten die invloed hebben op onze taken. Hieronder zijn enkele wetten toegelicht.

Komst Omgevingswet

De Omgevingswet (2021) bundelt en moderniseert in één wet veel huidige regelgeving voor de leefomgeving. In omgevingsplannen moet rekening worden gehouden met de mogelijkheden van het voorkomen, beperken en bestrijden van een brand, ramp of crisis. De veiligheidsregio is de vanzelfsprekende adviseur over veiligheid in het ruimtelijk domein. Door de regionale partners vroeg in het planproces te betrekken, worden gemeenten in staat gesteld bij de inrichting van de omgeving rekening te houden met deze aspecten.

Wij adviseren als deskundige partner proactief en risicogericht. Het huidige dienstverleningsniveau van Veiligheidsregio Twente blijft gehandhaafd bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Daarbij houden we niet alleen rekening met risico's op de grond, maar ook met risico's in de lucht, onder de grond en minder zichtbare risico's als cybercrime. Dit doen wij vanuit een duidelijke visie op een veilige leefomgeving en vanuit kernwaarden opgesteld door de veiligheidsregio's in Nederland. Zo

gaan we er vanuit dat het voorkomen en beperken van risico's de veiligheid vergroot, dat de kwaliteit van de leefomgeving mede wordt bepaald door de (fysieke) veiligheid en dat de omgeving snel en effectief optreden van hulpdiensten mogelijk maakt.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Ontwikkeling rondom digitalisering en informatisering van de samenleving gaan steeds verder. Ook crisisbeheersing is in belangrijke mate informatiemanagement. Dit betekent dat er ook meer spelregels komen rondom privacy en het gebruik en uitwisselen van gegevens. VRT moet zich inspannen om de komende jaren structureel de basis op orde te krijgen ten aanzien van de wet – en regelgeving rondom informatieveiligheid. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is daarbij het vertrekpunt. Dit betekent onder andere het systematisch en integraal beschouwen van informatieveiligheid in de organisatie

Rechtspositie brandweervrijwilligers

De afgelopen periode is er, in het verlengde van de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra), discussie ontstaan over de specifieke rechtspositie van brandweervrijwilligers. Het hybride systeem van beroeps- en vrijwilligers waarin de eisen voor vrijwilligers steeds professioneler worden staat op gespannen voet met het principe van gelijk werk is gelijk betalen. Om brandweervrijwilligheid naar de toekomst te behouden wordt landelijk gezocht naar oplossingen om meer onderscheid te maken tussen beroeps- en vrijwilligers, zonder op de kwaliteit van brandweezorg in te leveren. Dit biedt enerzijds mogelijkheden om brandweervrijwilligheid te verbeteren en een goede werkgever te blijven. Bijvoorbeeld door een betere balans te krijgen in de belasting, mensen flexibeler in te zetten en opleidingen te verkorten. Anderzijds zijn er ook knelpunten: er zijn waarschijnlijk meer vrijwilligers nodig en de kosten voor loon en vergoedingen nemen mogelijk toe. De puzzel voor de komende jaren is om onze (vrijwilligers)organisatie aantrekkelijk te houden voor onze mensen, goede brandweezorg te leveren en daarbij tevens te voldoen aan alle wet- en regelgeving.

Gebiedsgerichte opkomsttijden

In 2015 heeft het Veiligheidsberaad het rapport 'Rembrand: brandveiligheid is coproductie' vastgesteld. Hierin wordt onder andere geadviseerd om voor de brandweer de huidige object gebonden opkomsttijden te vervangen voor gebiedsgerichte opkomsttijden. In het huidige systeem gelden er gedetailleerde eisen aan de opkomsttijden voor objecten (typen gebouwen). In het voorgestelde systeem wordt er gewerkt met opkomsttijden per gebied. In 2019 heeft de minister van J&V positief gereageerd op het verzoek de nieuwe systematiek te verwerken in het Besluit veiligheidsregio's. De nieuwe systematiek wordt de komende tijd verder uitgewerkt en toegepast in het dekkingsplan.

Evaluatie Wet Veiligheidsregio's

In 2019 is gestart met de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's. Er wordt geëvalueerd op een aantal thema's zoals nieuwe crises, bovenregionale samenwerking, reikwijdte van de wet, de financiering en de rol van het Rijk bij ramp- en crisisbeheersing. Zodra duidelijk is welke conclusies er naar aanleiding van de evaluatie kunnen worden getrokken, reageren en anticiperen we hierop.

Naast bovengenoemde wetten zijn er meerdere nieuwe, en evaluaties van huidige, wetten gepland. Zodra de impact hiervan duidelijk is, passen wij ons beleid daar uiteraard op aan.

Tenslotte

“Hoe kunnen wij als veiligheidsregio onze kerntaken blijven uitvoeren in deze veranderende wereld?” Dat is de vraag die in het voorwoord van dit beleidsplan wordt gesteld. Ons antwoord hierop is dat we een stevige, professionele en wendbare organisatie zijn. Wendbaar genoeg om veranderingen en gebeurtenissen die invloed hebben op de veiligheid van Twente het hoofd te bieden. Wel vraagt dit van ons om nieuwsgierig en omgevingsbewust te blijven en te investeren in onze mensen. Een aantrekkelijke organisatie blijven, waar medewerkers worden gestimuleerd fit en vitaal te blijven, waar ze zich kunnen ontplooien en waar deskundigen zich aan willen verbinden. Daar ligt onze focus voor de komende jaren. Zodat we de stabiele factor blijven in tijden van verandering!

Bijlagen

[Bijlage 1: Regionaal risicoprofiel](#)

[Bijlage 1a: Regionaal risicoprofiel- bijlage](#)

Bijlage 2: Wettelijke en overige taken

Bijlage 3: Gevraagd en ongevraagd advies ten behoeve van bevoegde gezagen

Bijlage 4: multidisciplinair opleidingen, trainings- en oefenbeleidsplan 2021-2024.

[Bijlage 5: Het crisisplan](#)

Bijlage 6: Financiën

[Bijlage 7: Veiligheidsagenda 2020-2022 Platform IVZ](#)

Bijlage 8: Dekkingsplan Brandweer

[Bijlage 9: De Blik Veuroet 2018-2023](#)

[Bijlage 1: Regionaal risicoprofiel](#)

[Bijlage 1a: Regionaal risicoprofiel- bijlage](#)

Bijlage 2: Wettelijke en overige taken

Bijlage 3: Gevraagd en ongevraagd advies ten behoeve van bevoegde gezagen

Bijlage 4: multidisciplinair opleidingen, trainings- en oefenbeleidsplan 2021-2024.

[Bijlage 5: Het crisisplan](#)

Bijlage 6: Financiën

[Bijlage 7: Veiligheidsagenda 2020-2022 Platform IVZ](#)

Bijlage 8: Dekkingsplan Brandweer; separate bijlagen

[Bijlage 9: De Blik Veuroet 2018-2023](#)

Bijlage 2: Wettelijke en overige taken

Beleidsplan

In het beleidsplan wordt het beleid voor de uitvoering van de opgedragen taken vastgelegd. Het plan wordt tenminste eens per vier jaar vastgesteld. De minister kan landelijke doelstellingen vaststellen. Deze worden in het beleidsplan vertaald. Daarnaast bevat het beleidsplan het beleid over informatievoorziening en communicatie. Ook het beleid met betrekking tot het gezamenlijk oefenen dient in het beleidsplan te worden opgenomen.

Risicoprofiel

De basis voor het beleidsplan vormt het risicoprofiel dat een beeld geeft van de aard, omvang en effecten van risico's in een regio. Het risicoprofiel bestaat uit een risico-inventarisatie (overzicht van de risicovolle situaties en de soorten branden, rampen of crises) en de analyse daarvan. Op basis hiervan kunnen conclusies worden getrokken over de gewenste of benodigde voorbereiding. De wet verplicht het bestuur van de Veiligheidsregio de gemeenteraden om hun inbreng te vragen.

Crisisplan

Het crisisplan is een operationeel plan dat de generieke aanpak van rampen en crises in de regio beschrijft. Een belangrijk onderdeel van het crisisplan vormen de afspraken die zijn gemaakt met de crisispartners met betrekking tot bijvoorbeeld voorlichting, alarmering, inzamelen van besmette waren, opvangen, verzorgen en registreren van slachtoffers, evacuatie, uitvaartverzorging, nazorg etc. Dit worden ook wel de gemeentelijke processen genoemd. In Twente vindt de voorbereiding en de uitvoering van de gemeentelijke processen deels op regionaal niveau plaats. Het bestuur van de VRT heeft daartoe een coördinerend gemeentesecretaris benoemd, die zorgt in overleg met de gemeenten voor een goede organisatie, werkwijze en taakverdeling van deze crisisbeheersingsprocessen.

Risicocommunicatie

Het bestuur van de Veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan inwoners over de rampen en crises en over de maatregelen die het heeft genomen ter voorkoming en bestrijding ervan. Dit ligt in het verlengde van de verantwoordelijkheid van het bestuur voor het vaststellen van het risicoprofiel.

Rampenbestrijdingsplannen

Rampenbestrijdingsplannen zijn de operationele plannen waarin de aanpak van concrete rampsituaties voor specifieke inrichtingen is beschreven. Bij amvb worden de categorieën inrichtingen aangewezen waarvoor rampbestrijdingsplannen moeten worden opgesteld. Deze rampbestrijdingsplannen worden door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld.

Adviseur veiligheid

Op basis van art 10 van de Wet Veiligheidsregio's hebben de veiligheidsregio's de belangrijke rol van adviseur op het terrein van fysieke veiligheid gekregen. Deze adviesrol valt in twee delen uiteen. Allereerst is er een wettelijke adviestaak. Deze omvat alle gevallen waarin technische advisering nodig is in het kader van vergunningverlening. In dit kader wordt verwezen o.a. naar het Besluit externe veiligheid inrichtingen. Bij het onderdeel 'Brandweer' zal op deze wettelijke taak nader worden ingegaan. Met de komst van de Veiligheidsregio heeft deze adviestaak een multidisciplinair karakter gekregen. Daarnaast kan de Veiligheidsregio adviezen uitbrengen over onderwerpen waarvan de Veiligheidsregio het wenselijk vindt dat deze aandacht krijgen van de gemeenten en waarbij een eenduidige en uniforme aanpak wenselijk is.

Brandweer

Het instellen en in stand houden van de regionale brandweer is als taak neergelegd bij het bestuur van de Veiligheidsregio. Tot de brandweezorg behoort het voorkomen, beperken en bestrijden van brand c.q. brandgevaar en het beperken en bestrijden van gevaar bij ongevallen anders dan bij brand.

De adviestaak van de brandweer heeft de afgelopen jaren een belangrijke uitbreiding gekregen op het terrein van pro-actie. In het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) heeft de regionale brandweer expliciet een taak gekregen om in relevante gevallen advies uit te brengen over het groepsrisico en de mogelijkheden voor rampenbestrijding. Ook in andere wet en regelgeving wordt de brandweer nadrukkelijk betrokken of wordt een relatie gelegd met de rampenbestrijding, zoals de Kernenergiewet, Wet aanvullende regels veiligheid tunnels, Besluit brandveilig gebruik bouwwerken, de Wet milieugevaarlijke stoffen en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Ook het organiseren van oefeningen behoort tot de taak van de regionale brandweer. Een amvb regelt de (kwaliteits)eisen waarin de regionale brandweer moet voldoen. Daarnaast is het een bevoegdheid van het bestuur van de veiligheidsregio om te bepalen dat een inrichting over een bedrijfsbrandweer beschikt.

GHOR

Het bestuur van de veiligheidsregio heeft als taak het organiseren van de geneeskundige hulpverlening met het oog op zware ongevallen, rampen en crisissituaties. De GHOR – taak van het bestuur houdt in het maken van afspraken met de in de regio aanwezige instellingen als bedoeld in de Wet toegelaten zorginstellingen en zorgaanbieders. Ook hun voorbereiding en inzet, ingeval nazorg na een calamiteit nodig is, kan onderdeel uitmaken van die afspraken. Voor het uitvoeren van de GHOR taak wordt door het bestuur een Directeur Publieke Gezondheid aangesteld en richt het bestuur een GHOR organisatie in. In geval van een feitelijke repressie bij een zwaar ongeval, een ramp of crisis is de DPG mede aangewezen op capaciteit van de zorginstellingen (bv. Ambulance Oost). Met de instellingen worden afspraken gemaakt over de mate waarin en de wijze waarop zij zich voorbereiden op hun GHOR-taak door middel van opleiden en trainen. Bij ministeriële regeling worden de vakbekwaamheidseisen omschreven waaraan moet worden voldaan. In bijlage X wordt weergegeven welke afspraken in de afgelopen jaren zijn gemaakt met de verschillende zorginstellingen in Twente.

Samenwerking

De Veiligheidsregio werkt met diverse partijen (crisispartners) samen. Het gaat hier bijvoorbeeld om de waterschappen, provincie, Regionaal Militair Commando of functionarissen van gedeconcentreerde overheidsdiensten. Het doel van deze samenwerking is dat partijen gezamenlijk voorbereidingen treffen en dat coördinatie bij de aanpak van de ramp of crisis tot stand komt. In de wet zijn maatregelen opgenomen om de benodigde samenwerking te bevorderen. Naast deelname aan diverse vergaderingen worden ook afspraken gemaakt over gezamenlijke oefeningen. Het crisisplan bevat een overzicht van de afspraken die met de crisispartners zijn gemaakt.

Meldkamer

Het bestuur van de veiligheidsregio draagt zorg voor instelling en instandhouding van de meldkamer ter ondersteuning van de monodisciplinaire processen van de politie, brandweer en geneeskundige hulpverlening. Met de totstandkoming van het Transitieakkoord in 2013 zal de meldkamer aan de Demmersweg op afzienbare termijn worden ondergebracht bij de meldkamer in Apeldoorn.

Naast wettelijke taken:

Naast bovengenoemde voert Veiligheidsregio Twente de volgende taken uit:

- A. Het adviseren van gemeenten en provincie voor zover niet bij wet geregeld.
- B. Het adviseren bij grootschalige evenementen.
- C. Gastheerschap/platformfunctie voor het Platform IVZ , Veiligheidsnetwerk Oost Nederland en Veiligheidshuis Twente.
- D. Faciliteren van Cameratoezicht.

Voor C en D geldt dat er andere geldstromen van toepassing zijn, dit is kostendekkend.

Bijlage 3: Gevraagd en ongevraagd advies ten behoeve van bevoegde gezagen

Het gevraagd en ongevraagd adviseren ten behoeve van bevoegde gezagen omvat onder meer:

- Het adviseren in het kader van omgevingsveiligheid bij het opstellen en herzien van omgevingsvisies, omgevingsplannen, eventuele omgevingsprogramma's en daarvan afgeleide projectbesluiten.
- Adviseren over onder andere landelijke richtlijnen, beleidsregels en handreikingen op het gebied van omgevingsveiligheid (bijvoorbeeld PGS-reeksen, handhavingsstrategieën).
- Het adviseren over aanvragen omgevingsvergunning alsmede (brand)veiligheidsaspecten die voortvloeien uit de voorschriften van een omgevingsvergunning die betrekking hebben op de activiteiten bouwen, brandveilig gebruiken en milieu.
- Het adviseren over een melding brandveilig gebruiken van bouwwerken.
- Het adviseren over het opslaan, en het tot ontbranding brengen van vuurwerk.
- Het adviseren over aanvragen evenementenvergunningen en vergunningen in het kader van het Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen.
- Het houden van toezicht op de naleving van (brand)veiligheidsaspecten zoals opgenomen in een omgevingsvergunning die betrekking heeft op de activiteiten bouwen, brandveilig gebruiken, milieu (waaronder publicatiereeksen gevaarlijke stoffen en uitgangspuntendocumenten) en het gestelde in het Besluit risico's zware ongevallen.
- Het risicogericht toezichthouden en adviseren op de brandveiligheid alsmede het toezichthouden op de naleving van de algemene brandveiligheidseisen uit het Bouwbesluit of Besluit bouwwerken leefomgeving.
- Adviseren over bereikbaarheid, doorrijdbaarheid en bluswatervoorziening voor de hulpverleningsdiensten.
- Het verrichten van doelgroepgerichte (brand)veilig leven activiteiten aan kans- en risicogroepen onder inwoners en ondernemingen in Twente.

Bijlage 4: Multidisciplinair opleidingen, trainings- en oefenbeleidsplan 2021-2024.

Inleiding

Voor u ligt het multidisciplinaire opleidingen, trainings- en oefenbeleidsplan 2021-2024. In dit plan is in hoofdlijnen opgenomen hoe de Veiligheidsregio Twente de komende jaren zorgt voor een vakbekwame crisisorganisatie met vakbekwame crisisfunctionarissen. Dit plan maakt als bijlage onderdeel uit van het beleidsplan van de Veiligheidsregio Twente. Onderliggend plan is in lijn met het beleidsplan van de Veiligheidsregio. Dat wil zeggen continuering van het huidige beleid.

De Twentse crisisorganisatie bestaat uit een kleine groep met crisisspecialisten die intensief moeten worden opgeleid, getraind en beoefend. De lijn van afgelopen jaren zetten we dan ook door. We richten ons met name op het opleiden van nieuwe functionarissen in de crisisorganisatie, expertsessies (trainingen), 14 systeem oefeningen en netwerkdagen.

Tegelijkertijd is er toenemende druk op aantoonbaar geoefend te zijn. Dat vergt monitoring, toetsing en registratie van bekwaamheid. Dat is echter niet alleen een taak van de veiligheidsregio, Veiligheidsregio Twente onderschrijft de landelijke trend om te erkennen dat de individuele functionaris veel meer zelf in de lead moet zijn als het gaat om zijn eigen vakbekwaamheid. De functionaris heeft de volwassenheid en de verantwoordelijkheid (eigenaarschap) om zelf mede te beoordelen of hij vakbekwaam genoeg is en welke hulp hij daarbij nodig heeft. Het is aan de veiligheidsregio om dit goed te faciliteren. Dit vraagt om maatwerk in opleiding, training en oefening. Tegelijkertijd moet het praktisch en haalbaar blijven.

Doel is het ontwikkelen van een programma met verschillende instrumenten waaruit functionarissen kunnen putten ten behoeve van hun ontwikkeling en waarbinnen ze ondersteund/begeleid worden in het opstellen van een individueel ontwikkelplan. De komende beleidsperiode wordt dit opgezet en gaat er gewerkt worden met een vast en variabel programma voor de crisisfunctionarissen en krijgt iedere functionaris een eigen portofolio.

Naast het registreren is er de komende jaren ook meer aandacht voor leren van oefeningen als individu, team en organisatie.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	6
Hoofdstuk 1. Doel, Doelgroep en Definities.....	8
Hoofdstuk 2 (Wettelijke) verplichtingen.....	10
Hoofdstuk 3 Visie op vakbekwaamheid	12
Hoofdstuk 4 Uitgangspunten vakbekwaamheid	15
Hoofdstuk 5 Leren, Evalueren en Registreren	17
Hoofdstuk 6 Financiën	19
Bijlage 1 Uitwerking per functionaris.....	20

Hoofdstuk 1. Doel, Doelgroep en Definities

Aanleiding

Het multidisciplinair opleidings- en oefenbeleidsplan maakt deel uit van het beleidsplan van de Veiligheidsregio Twente conform artikel 14 Wet veiligheidsregio's. Daarnaast hebben uiteraard de kolommen hun eigen opleidings- en oefenplannen.

Dit beleidsplan is een plan op hoofdlijnen. De uitwerking komt elk jaar terug in het jaarplan Opleiden, Trainen en Oefenen, dat weer onderdeel is van het jaarplan van de vakgroep Operationele Ondersteuning & Vakmanschap.

Doel

Wij geven de multidisciplinaire functionarissen met een rol in de crisisorganisatie de mogelijkheid om zich voor te bereiden op hun rol tijdens een crisis. Dit gebeurt door middel van opleidingen, trainingen en oefeningen en inhoudelijke verdieping in relevante en actuele thema's binnen de crisisbeheersing.

Doelgroep

De Veiligheidsregio Twente richt zich in de oefeningen op drie niveaus:

- Systeemniveau
- Teamniveau
- Individueel niveau

Cruciaal is het inzicht dat realistisch oefenen op individueel niveau en teamniveau vergt dat individuen en teams oefenen als onderdeel van het systeem. 'Geïsoleerd' kan er wel worden opgeleid, maar een goede voorbereiding vergt dat systeem oefeningen worden gehouden.

Op het individuele niveau focussen we ons op de tien multidisciplinaire sleutelfuncties benoemd in de crisisorganisatie. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de VRT om te zorgen/ faciliteren dat deze mensen vakbekwaam zijn en worden. Het gaat om de volgende functies:

1. Bestuursadviseur
2. Strategisch communicatieadviseur
3. Operationeel leider
4. Algemeen commandant informatiemanagement
5. Beleidsondersteuner
6. Leider CoPI
7. Officier van dienst informatiemanagement
8. Officier van dienst crisiscommunicatie
9. Algemeen commandant communicatie
10. Calamiteitencoördinator

Waar het gaat om multi vakbekwaamheid valt ook de burgemeester (en de locoburgemeester) onder deze gezamenlijke verantwoordelijkheid.

In de tweede plaats zijn de mono-functies die een rol vervullen in de multidisciplinaire teams genoemd. Zij vormen de verbinding tussen de kolommen en de crisisorganisatie, maar horen bij hun kolom en betreffen in principe mono-functies. Deze functionarissen moeten binnen de kolom monodisciplinair vakbekwaam worden en blijven. Vanzelfsprekend moeten zij wel oefenen in een multi-setting omdat multidisciplinaire samenwerking essentieel is in deze functies. Het gaat hier om de volgende functionarissen:

- Hovd-t
- Officier van Dienst Ovd-Geneeskundig
- Officier van Dienst Ovd-Politie
- Officier van Dienst Ovd-Bevolkingszorg

- Algemeen commandant Brandweer
- Algemeen Commandant Geneeskundig
- Algemeen Commandant Bevolkingszorg
- Algemeen Commandant Politie

Cruciaal uitgangspunt voor al deze functies is nogmaals dat deze realistisch geoefend worden, dat wil zeggen in teamverband waarin ze moeten opereren en als onderdeel van het systeem als geheel.

Definities

De volgende definities worden in dit beleidsplan gehanteerd.

Definities Opleiden, Trainen en Oefenen

- **Opleiden:** het overdragen van kennis over crisismanagement aan de medewerkers die een rol hebben in de crisisorganisatie en het over langere periode borgen van deze kennis, bijvoorbeeld door opfriscursussen of instapcursussen. Vaardigheidstrainingen vallen niet onder opleidingen.
- **Trainen:** het bijbrengen van *vaardigheden* die nodig zijn om de rol in de crisisorganisatie goed te kunnen vervullen, bijvoorbeeld in workshops of intensieve cursussen met rollenspellen. Het concreet en herhaaldelijk blussen houdt het inslijpen van een handeling in en is een mooi voorbeeld van een training.
- **Oefenen:** het oefenen van het in de praktijk inzetten van *kennis en vaardigheden* bij het leveren van een efficiënte en effectieve bijdrage aan de crisisorganisatie, naar aanleiding van een in scène gezette crisis of onderdelen daarvan. Een oefening legt de zwakke plekken in de crisisorganisatie bloot en levert aanbevelingen op.

Hoofdstuk 2 (Wettelijke) verplichtingen

In dit hoofdstuk worden de (wettelijke) verplichtingen weergegeven. Deze zijn verwerkt in hoofdstuk 5 (uitgangspunten voor multi vakbekwaamheid) en moeten worden verwerkt in de jaarplannen. Op die manier voldoen we aan de verplichtingen die worden gesteld aan het opleiden, trainen en oefenen.

Wet veiligheidsregio's

- **Artikel:** Wet veiligheidsregio's
- **Verplichting:** Dit kapstokartikel bevat de algemene verplichting om adequaat voorbereid en dus opgeleid en geoefend te zijn

Kwaliteitszorgsysteem

- **Artikel 23:** Het bestuur van de veiligheidsregio hanteert een kwaliteitszorgsysteem
- **Verplichting:** Het in de Wvr beschreven, maar niet uitgewerkte kwaliteitszorgsysteem, bestaat naast een gedegen evaluatiesystematiek uit een functionarissenvolgsysteem. In het functionarissenvolgsysteem wordt het functioneren van de individuele functionarissen vastgelegd. In het volgsysteem moeten opleiding, certificering, geoefendheid en inzet van functionarissen binnen de hoofdstructuur bijgehouden worden.
- **Voorstel:** de komende beleidsperiode gaat gewerkt worden aan een portfolio per functionaris

Toetsing hoofdstructuur

- **Artikel:** 2.5.1 Wet Veiligheidsregio's
- **Verplichting:** Jaarlijks een gezamenlijke oefening met alle onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing met een fictieve ramp of crisis (systeemtest)
- **Verantwoordelijke:** Bestuur Veiligheidsregio
- **Oefenvoorstel:** Elk jaar (dit is ook bestuurlijk vastgelegd)

Inrichtingen met een rampbestrijdingsplan

- **Artikel:** Artikel 6.1.7 Besluit veiligheidsregio's
- **Verplichting:** Het bestuur van de veiligheidsregio draagt er zorg voor dat met passende tussenpozen doch ten minste eenmaal per drie jaar gezamenlijk met de onderdelen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing een oefening wordt gehouden waarbij het rampbestrijdingsplan op juistheid, volledigheid en bruikbaarheid wordt getoetst of de generieke scenario's worden jaarlijks beoefend
 - **Oefenvoorstel:** Generieke scenario's worden jaarlijks beoefend. Dit kan zowel in de systeem oefeningen als in bijvoorbeeld table-top oefeningen. Dit zijn:
 - o Brand (met betrokkenen)
 - o Plasbrand (Plasbrand / tankbrand)
 - o Brand PGS 15 loods
 - o Ongeval letsel
 - o Toxische wolk (Dispersie)
 - o Dreigende ontploffing / BLEVE
 - o Luchtvaartongeval

Tunnels

- **Artikel:** Artikel 11, lid 2 en lid 3 Wet Aanvullende Regels Veiligheid Weg- en spoortunnels
- **Verplichting:** De tunnelbeheerder draagt er zorg voor dat met betrekking tot een tunnel ten minste eenmaal in de vier jaar een realistische oefening en in elk tussenliggend jaar een gedeeltelijke of simulatieoefening wordt uitgevoerd. Indien in een beheersgebied van een regionaal brandweerkorps twee of meer tunnels van één tunnelbeheerder liggen en voor zover het een realistische oefening betreft kan volstaan worden met het houden van één oefening in ten minste één van die tunnels.
- **Oefenvoorstel:** één keer in de vier jaar (in de tussenliggende jaren wordt dit monodisciplinair opgepakt)

Regionaal risicoprofiel

- Oefenen is geen op zichzelf staande activiteit. Multidisciplinair en bestuurlijk oefenen moet ingebed zijn in een kader dat het zinvol maakt om te oefenen. Het regionaal risicoprofiel kan zo'n zinvol kader bieden. Het regionaal risicoprofiel is bedoeld om inzicht in de regionaal aanwezige risico's te krijgen. Op basis van dit inzicht kan het veiligheidsbestuur strategisch beleid voeren om de aanwezige risico's te voorkomen en te beperken en om de crisisbeheersingsorganisatie op specifieke risico's voor te bereiden. Onder andere door opleiden en oefenen.

Oefenvoorstel: Zoveel mogelijk oefenen met scenario's uit het risicoprofiel. Doel hiervan is om tot een grotere inhoudelijke verdieping te komen en het netwerk met externe partners te versterken. Het accent wordt gelegd op bepaalde type crises en het werken met bepaalde externe partijen. Deze accenten zullen worden geselecteerd aan de hand van het actuele risicoprofiel van de veiligheidsregio. Dit hoeft niet in OTO-activiteiten waar het accent meer ligt op de vaardigheden van de functionarissen.

Convenantpartners

De VRT heeft met een aantal externe partijen afspraken gemaakt en bepaalde intenties vastgelegd in een convenant. In deze convenanten zijn ook afspraken gemaakt over multidisciplinair oefenen. Het initiatief hiervoor is belegd bij de convenantpartner. Zij moeten aangeven voor september of er behoefte is aan een oefening het komende jaar. Binnen de VRT kan worden bekeken of dit past binnen het oefenprogramma. Hierbij wordt aansluiting gezocht op Oost 5 niveau, zij moeten immers oefenen met dezelfde convenantpartners.

De VRT kent de volgende convenantpartners:

- RWS / Waterschap
- Vitens
- Defensie
- Netbeheerders (Enexis, Cogas)
- Pro-rail

Het is de ambitie van de VRT om minimaal met alle partners eenmaal per beleidsperiode gezamenlijk te oefenen. Bekeken wordt in de komende beleidsperiode hoe dit ook kan worden afgestemd op Oost 5 niveau.

Oefenverzoeken van overige externe partijen

Er komen jaarlijks veel oefenverzoeken binnen van externe partijen. Veel van deze externe partijen hebben o.g.v. hun bedrijfsnoodplan, veiligheidsplan/ rampenbestrijdingsplan of calamiteitenplan een verplichting te oefenen met de hulpverleningsdiensten. Soms is het verzoek gerelateerd aan een (openstellings-)vergunning. Waar mogelijk en nodig wordt getracht oefenverzoeken in de MOTO-planning op te nemen. In de praktijk zal aan veel oefenverzoeken geen gehoor kunnen worden gegeven in verband met een te hoge oefenbelasting. Uitgangspunt blijft alle externe oefenverzoeken in behandeling te nemen en een afweging te maken tussen nut en noodzaak enerzijds en de beperkte capaciteit van de kolommen en andere oefenverplichtingen en prioriteiten anderzijds. Ook wordt gekeken naar wat desbetreffende organisatie zelf al heeft gedaan op het gebied van opleiden, trainen en oefenen. De opzet van systeem oefeningen biedt voor externe partijen wel mogelijkheden om op deze verzoeken in te gaan.

Oost 5

Er is een OTO-overleg op Oost 5 niveau. Dit wordt nog voornamelijk gebruikt om ideeën/scenario's uit te wisselen. De komende jaren moet worden bekeken hoe we op het gebied van opleiden, trainen en oefenen meer kunnen gaan samenwerken.

Er is geen wettelijke verplichting om bovenregionaal te oefenen. De VRT heeft wel de ambitie om elke beleidsperiode minimaal eenmaal met onze buurregio's te oefenen (dus eenmaal met IJsselland en eenmaal met VNOG).

Hoofdstuk 3 Visie op vakbekwaamheid

In dit hoofdstuk wordt de visie op leren nader toegelicht.

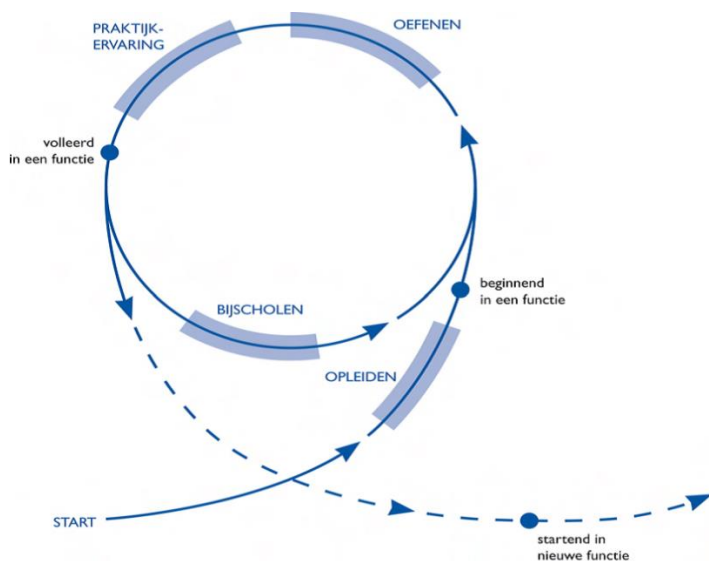
Leren vindt effectiever plaats wanneer iemand:

- Continu investeert in zijn eigen vakbekwaamheid
- Er zelf verantwoordelijk voor is
- Zich in een realistische context bevindt
- Informatie op diverse manieren aangeboden krijgt

Leven lang leren

Leven lang leren is de onderlegger voor de visie op leren binnen Veiligheidsregio Twente. Leven lang leren betekent dat leren wordt gezien als een continu proces. Een mens leert effectiever wanneer hij blijvend investeert in zijn persoonlijke ontwikkeling. Oefenen en bijscholen zijn blijvend een onderdeel. Investeer in vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven voor een optimale leercyclus. Door zich te ontwikkelen is een mens beter voorbereid op zijn taak. Daarom zijn evaluatiepunten uit incidenten en oefeningen of nieuwe ontwikkelingen cruciale input voor opleidingen, trainingen en oefeningen.

Leren kan niet wachten tot het moment dat de crisis werkelijk gebeurt. Overigens dient benadrukt te worden dat daadwerkelijke inzetten (de praktijkervaring) een wezenlijk onderdeel van de life long learning loop zijn. Dat zijn de momenten waarop vakbekwaamheid in 'real life' op de proef wordt gesteld en de functionarissen kunnen reflecteren en ontwikkelpotentieel en leerpunten kunnen benoemen.

Dit betekent dat VRT investeert in vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven voor een optimale leercyclus. Evaluatiepunten uit incidenten en oefeningen zijn input voor nieuwe opleidingen, trainingen en oefeningen. Randvoorwaarde is dat leren plaatsvindt in een veilige omgeving. In een veilige omgeving voelen mensen zich prettiger en krijgt de functionaris ruimte om zich verder te ontwikkelen. Een veilige omgeving stimuleert dat mensen 'fouten' durven maken, kunnen excelleren en nieuwe uitdagingen aangaan.

Dit betekent dat:

- Er is ruimte voor de functionarissen om te experimenteren in een oefening zonder dat ze daarop worden afgerekend
- Functionarissen kunnen vooraf eigen leerdoelen bepalen en worden individueel waargenomen tijdens oefeningen
- Oefeningen leveren input op voor het jaarlijkse 'goede gesprek'. Doel van dit gesprek is het hebben van een goed gesprek met de portefeuillehouder, gericht op de ontwikkeling van de functionaris

Leren is persoonlijk

Leren vindt effectiever plaats wanneer iemand zelf de noodzaak ervan ziet. Elke functionaris is daarom zelf verantwoordelijk voor het beoordelen en ontwikkelen van zijn eigen vakmanschap en voert regie op zijn eigen leerproces.

Uitwerking:

- Elke functie en piket kennen een OTO-aanbod (denk aan e-learning, oefeningen, competentietrainingen) bestaand uit een verplicht programma, maar ook een variabel programma, waarin ruimte is voor persoonlijke vaardigheden en vakinhoudelijke ontwikkelingen
- Een portfolio. Hierin staan relevante gegevens geregistreerd over de vakbekwaamheid per sleutelfunctionaris
- Ruimte om voorafgaand aan een OTO-activiteit individuele leerdoelen te bepalen en achteraf de gelegenheid om deze te evalueren of te meten, waardoor inzicht in het ontwikkelproces ontstaat
- Het OTO-aanbod sluit aan bij de verschillende leerstijlen, ervaringen en interesses van deelnemers

Leren onder realistische omstandigheden

De praktijk is de beste leermeester, want mensen leren het meest in de context waarin ze het geleerde nodig hebben. Dat betekent dat we zoveel mogelijk oefenen koppelen aan incidenten en crisis.

Uitwerking:

- In het aanbod wordt gebruik gemaakt van een opleidings-, trainings- en oefenomgeving onder realistische omstandigheden. Of de praktijk wordt zo reëel mogelijk nagebootst
- Incidenten en risico's uit de praktijk staan centraal
- In het OTO-aanbod is ruimte voor ontwikkelingen in het vakgebied en/of specifieke leerbehoeften uit het veld, evenals het leren van incidenten. Waar nodig wordt maatwerk geleverd.
- Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met een zo realistisch mogelijke oefenomgeving in het kader van de systemen (denk aan LCMS, LiveOP, Communicator, Twitter etc.)
- Systeemoefeningen. Er wordt zoveel mogelijk geoefend in systeemoefeningen. Dit, omdat juist in deze oefeningen inzichtelijk wordt gemaakt hoe het systeem functioneert, hoe de samenwerking verloopt. Juist in de onderlinge samenwerking maak je in de crisis het verschil. Realistisch oefenen vergt dat teams en individuen oefenen als onderdeel van het systeem. 'Geïsoleerd' kan er wel worden opgeleid, maar "train as you fight" vergt dat systeemoefeningen worden gehouden. Uitgangspunt van de crisisorganisatie is daadkracht, dat vergt dat functionarissen vooral leren om snel de andere onderdelen van het systeem aan te spreken en te leren hoe ermee om te gaan als die niet bereikbaar zijn
- Overigens dient benadrukt te worden dat daadwerkelijke inzetten (de praktijkervaring) een wezenlijk onderdeel van de life long learning loop zijn. Dat zijn de momenten waarop vakbekwaamheid in 'real life' op de proef wordt gesteld en de functionarissen kunnen reflecteren en ontwikkelpotentieel en leerpunten kunnen benoemen
- Voor professionele hulpverleners is het gebruik van de samenleving tijdens grootschalige crisis afwijkend van de kleinschalige praktijk waar dat niet nodig is. Op de samenwerking met de bevolking en bedrijven moeten ze daarom geoefend worden

Leren is een actief proces

Leren is een actief proces waarin nieuwe ervaringen gekoppeld worden aan bestaande. Daardoor kan een mens beter iets onthouden. Door een variatie aan werkvormen wordt dit proces geactiveerd, maar ook door leervormen en technologie systematisch te integreren.

Uitwerking:

- In het aanbod worden afwisselende en activerende werkvormen ingezet (e-learning, competentietrainingen, workshops), die aansluiten bij de geformuleerde doelen, maar ook bij de verschillende leerstijlen
- VRT investeert actief in didactische kennis en vakinhoudelijke bekwaamheid van OTO-begeleiders

Hoofdstuk 4 Uitgangspunten vakbekwaamheid

De volgende uitgangspunten voor vakbekwaamheid over vorm, inhoud en frequentie worden gehanteerd. Dit is gebaseerd op de (wettelijke) verplichtingen, de visie op leren en de afspraken zoals gemaakt in de doorontwikkeling crisisorganisatie.

Uitgangspunten vorm

- Zo realistisch mogelijk oefenen
 - Systeem als geheel
 - Realistische oefenomgeving
- Hulpverleners worden getraind en geoefend in het gebruik maken van maatschappelijke zelfredzaamheid
- In elke OTO activiteit is ruimte en tijd voor evaluatie. Per activiteit moet worden bekeken wat hiervoor de beste opzet is. Systeemoefeningen en evaluaties van incidenten kunnen input leveren voor het verkrijgen van inzicht in de individuele vakbekwaamheid van crisisfunctionarissen. Dit betekent dat zowel oefeningen als incidenten in de toekomst meer kwalitatief geëvalueerd moeten worden, inclusief een reflectie op het eigen functioneren van de functionaris. Een belangrijk uitgangspunt bij het evalueren is “De vakman herkent de vakman”
- Er wordt toegewerkt aan een vast en variabel programma gericht op de ontwikkelpunten van multidisciplinaire sleutelfunctionarissen, teams en crisisorganisatie als geheel
- Er komt een sluitend registratiesysteem voor de tien multi sleutelfunctionarissen. Er wordt op individueel, team en systeemniveau geregistreerd om zodoende inzicht te krijgen in de individuele vakbekwaamheid van de functionarissen, teams en systeem
- Het opleiden, trainen en oefenen alsmede de registratie van de mono functionarissen is een verantwoordelijkheid van de monodisciplinaire kolommen
- Elk jaar een toetsing hoofdstructuur

Uitgangspunten inhoud

- We richten ons in de oefeningen met name op de doelen van de crisisorganisatie: flexibiliteit, slagvaardigheid en outputgericht, waarin de burger centraal wordt gesteld
- Punten uit oefeningen en daadwerkelijke incidenten vormen input voor nieuw te ontwikkelen opleidingen, trainingen en oefeningen
- Naast deze inhoudelijke punten is er, zowel in de oefeningen als in de andere trainingen, workshops en expertsessies, ruimte voor feedback op competenties en vaardigheden van de individuele functionarissen.
- Elke jaar worden de generieke scenario's uit de Rampbestrijdingsplannen beoefend (dit kan in de systeemoefeningen, maar ook op andere manieren)
- De risico's uit het Regionaal Risicoprofiel dienen als belangrijke inhoudelijke input voor activiteiten
- Zoals in het beleidsplan beschreven vatten wij in Twente de definitie van crisis- en risicobeheersing ruim op. Een crisis is een situatie waarin een vitaal belang van de samenleving is aangetast of dreigt te worden aangetast. De continuïteit van een veilige samenleving wordt verstoord. Het kan gaan om fysieke veiligheid, sociale veiligheid maar ook om zorg- en gezondheidsaspecten. Deze verschillende scenario's komen dan ook terug in de verschillende oto-activiteiten

Uitgangspunten frequentie

- De oefenfrequentie is voor de multidisciplinaire sleutelfunctionarissen eenmaal in de maand (dit is inclusief de operationele briefing)
- Elke gemeente krijgt jaarlijks een oefening (waaronder een aantal onverwachte oefeningen)

Uitgangspunten verantwoordelijkheid voor OTO

- Eigenaarschap: Iedere functionaris voert regie over zijn eigen vakbekwaamheid en leerproces. De organisatie waarbij zij in dienst zijn zorgt ervoor dat zij hierin optimaal worden ondersteund (tijd) en de veiligheidsregio faciliteert (aanbieden oto-activiteiten)
- Het opleiden, trainen en oefenen, alsmede de registratie van de mono functionarissen, is een verantwoordelijkheid van de monodisciplinaire kolommen.

Uitgangspunten randvoorwaarden (processen en organisatie)

Er is voldoende capaciteit beschikbaar voor multi vakbekwaamheid: elke kolom levert een bijdrage van 0,5 fte aan multidisciplinaire vakbekwaamheid. Daarnaast levert het veiligheidsbureau een coördinator (0,25) en (onderwijskundige) ondersteunende capaciteit (0,4 fte).

Met deze 0,5 fte dient elke kolom de volgende activiteiten in te vullen:

- Voorbereiden, uitvoeren van de multi oto-activiteiten (als projectleider, oefenleider, response of in welke vorm dan ook)
- Vergaderingen van multi vakbekwaamheid
- Ontwikkelen nieuwe werkvormen (e-learning, competentietrainingen etc.)
- Ontwikkelen en onderhouden registratie

De leden van de werkgroep multi vakbekwaamheid hebben de opleiding PMO gevolgd. VRT investeert actief in didactische kennis en vakinhoudelijke bekwaamheid van oto-begeleiders.

Hoofdstuk 5 Leren, Evalueren en Registreren

In het vorige multidisciplinair opleidings- en oefenbeleidsplan is de ambitie opgenomen om te komen tot een registratiesysteem gericht op de multidisciplinaire sleutelfunctionarissen. Dit is om meerdere redenen niet gehaald. Voor de komende beleidsperiode blijft deze ambitie staan. Naast het registreren moet in de komende beleidsperiode meer aandacht komen voor het leren en evalueren van trainen en oefeningen.

De ambitie van de veiligheidsregio is om de registratie verder door te ontwikkelen van kwantitatief naar meer kwalitatief. Nu wordt vooral de aanwezigheid geregistreerd. De veiligheidsregio wil voor alle multi- (sleutel)functionarissen vaststellen wat moet worden vastgelegd in een portfolio. De veiligheidsregio heeft zich als doel gesteld dat het systeem op ieder gewenst moment inzicht moet kunnen geven in het niveau van vakbekwaamheid van de functionarissen. De komende beleidsperiode wordt gebruikt om hier uitvoering aan te geven. Daarnaast wordt uiteraard ook geregistreerd op team- en systeemniveau.

Evalueren en leren

De veiligheidsregio investeert veel in de voorbereiding van de oefeningen, maar kan nog winnen in het leren en evalueren. Vanaf 2020 wordt getracht hier een extra impuls aan te geven gedurende de oefeningen. Het leren richt zich zowel op direct na afloop van trainingen en oefeningen evalueren als op het leren van de gehele organisatie. En richt zowel op het niveau van het individu, teams als het systeem.

Registreren

Regie voeren op je eigen vakbekwaamheid (eigenaarschap) en je eigen ontwikkelplan is uitgangspunt in dit beleidsplan. Vanuit de individuele functionaris en zijn/haar ontwikkeling dient een eigen leerbehoefte bepaald te worden en voert de functionaris zelf de regie over de eigen vakbekwaamheid. De opleidings-, trainings- en oefenmogelijkheden moeten vervolgens aan die leerbehoefte tegemoet te komen. De VRT heeft hierin een faciliterende rol.

Dit vergt een werkwijze die het inzichtelijk hebben van de vakbekwaamheid op functionaris niveau mogelijk maakt en zo de functionaris in staat stelt om vanuit eigen verantwoordelijkheid zijn/haar individuele leerbehoefte te bepalen. Dit vraagt van de veiligheidsregio meer maatwerk in aanbod, zoals al eerder beschreven, gaat er gewerkt worden met een vast- en variabelprogramma voor de functionarissen.

De individuele vakbekwaamheid wordt vastgelegd in een persoonlijk portfolio. In dit portfolio wordt per functionaris vastgelegd:

- Gevolgde opleidingen, trainingen, oefeningen, diploma's, cursussen en andere vormen van vakbekwaam worden en blijven (kwantiteit)
- Beoordeling competenties / eigen leerdoelen per training of oefening obv eigen ervaring, beoordeling en reflectie
- Repressieve inzetten en leerpunten
- Functioneringsgesprek ("Goed gesprek")

De VRT komt met een simpele, praktische tool om dit vast te leggen passend bij de crisisorganisatie.

De grootste uitdaging zit in het zelf regie nemen door de functionaris op de opleidingsbehoefte en zijn eigen leerproces. De functionarissen moet hierin gefacilieerd en begeleid worden. Dit is nieuw voor zowel de functionaris als voor VRT. De multi sleutelfunctionarissen maken van elke oefening en daadwerkelijke inzet een reflectieformulier een reflectie van de eigen inzet. Daarnaast laten zij zich minimaal 1x per waarnemen

door een collega sleutelfunctionaris of externe waarnemer. Dit op basis van de taakkaarten die zijn opgesteld tijdens de doorontwikkeling van de crisisorganisatie. Op individueel niveau krijgt de functionaris dan inzicht in zijn/haar eigen vakbekwaamheid en kan indien nodig/gewenst dan een training/workshop volgen gericht op zijn/haar verbeterpunten. Immers de functionaris is zelf verantwoordelijk voor zijn eigen vakbekwaamheid. De veiligheidsregio Twente heeft hierin een faciliterende rol.

Invoering van een werkwijze die het aantonen en monitoren van de vakbekwaamheid op functionarisniveau mogelijk maakt is ook één van de aanbevelingen die gedaan is in “De staat van de rampenbestrijding”. Hierbij gaat het niet om kwantitatief aantonen van deelname aan activiteiten, maar juist om het inzichtelijk maken van de kwalitatieve vakbekwaamheid. Met dit inzicht kan de functionaris de regie over zijn leerbehoefte en ontwikkeling voeren en kan de optelsom van individuele leervragen als input dienen voor het OTO-programma.

Afgesproken is in elk geval dat in de loop van 2020 gestart gaat worden met individuele reflectie.

Team- en systeemniveau

Naast het registreren op individueel niveau, gaat het team- en systeemniveau worden geregistreerd. Hiermee is in de vorige beleidsperiode al gestart.

Hoofdstuk 6 Financiën

Veiligheidsregio Twente heeft een budget voor het multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen. In de begroting zijn structureel middelen opgenomen om uitvoering te geven aan het plan. In dit plan wordt uitgegaan dat de middelen hetzelfde blijven als voorgaande jaren.

611200	Multi disciplinair oefenen			Budget
		Totaal		€ 122.614
		Opleidingen	OCR opleiding	€5000
		Oefeningen	Oefeningen	€90.000
		Kenniskring	Leren van incidenten	€ 5.000
		Ondersteuning/middelen multi vakbekwaamheid		€ 22.614
				€122.614

Hierin zijn niet de kosten berekend voor de capaciteit die door de kolommen en VRT ter beschikking worden gesteld aan de werkgroep multi vakbekwaamheid.

Bijlage 1

Uitwerking per functionaris

In deze bijlage is een richtinggevende uitwerking per functionaris gegeven.

Burgemeester	
Oefenfrequentie 1x per jaar	▪ Basisopleiding (eenmalig) ▪ (Systeem)oefening ▪ 1x per 2 jaar mediatraining ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject
1e (crisis)loco	
Oefenfrequentie 1x per jaar	▪ Basisopleiding (eenmalig) ▪ (Systeem)oefening ▪ 1x per 2 jaar mediatraining ▪ Verdiepingsdag facultatief ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject
Bestuursadviseur	
Oefenfrequentie 1x per maand	▪ Systeemoefeningen ▪ Operationele briefing ▪ Expertsessie 1x in de 2 jaar ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject ▪ Multi dag strategisch adviseurs
Strategisch communicatieadviseur	
Oefenfrequentie 1x per maand	▪ Basisopleiding (eenmalig) ▪ Systeemoefeningen ▪ Operationele briefing ▪ 1x per 2 jaar expertsessie ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject ▪ Multi dag strategisch adviseurs
Operationeel Leider	
Oefenfrequentie 1x per maand	▪ Systeemoefeningen ▪ Operationele briefing ▪ Min. 1x per 2 jaar 'rondje' kolommen (in welke vorm dan ook) ▪ Multi AC dagen ▪ 1x per 2 jaar expertsessie leiding en coördinatie ▪ Multi dag strategisch adviseurs ▪ Intervisie voorzitters veiligheidsregio ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject
AC-IM	
Oefenfrequentie 1x per maand	▪ Basisopleiding (eenmalig) ▪ Systeemoefeningen ▪ Operationele briefing ▪ Multi AC dagen ▪ 1x per 2 jaar expertsessie leiding en coördinatie ▪ 1x per jaar expertsessie IM ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject

Beleidsondersteuner	
Oefenfrequentie 1x per maand	▪ Basisopleiding (eenmalig) ▪ Systeemoefeningen ▪ Operationele briefing ▪ Multi AC dagen ▪ 1x per 2 jaar expertsessie leiding en coördinatie ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject

Leider CoPI	
Oefenfrequentie 1x per maand	▪ Basisopleiding (eenmalig) ▪ Systeemoefeningen ▪ Operationele briefing ▪ Multi OVD dagen ▪ 1x per 2 jaar expertsessie leiding en coördinatie ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject

OVD-IM	
Oefenfrequentie 1x per maand	▪ Basisopleiding (eenmalig) ▪ Systeemoefeningen ▪ Operationele briefing ▪ Multi OVD dagen ▪ 1x per 2 jaar expertsessie leiding en coördinatie ▪ 1x per jaar expertsessie IM ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject

OVD-C	
Oefenfrequentie 1x per maand	▪ Basisopleiding (eenmalig) ▪ Systeemoefeningen ▪ Operationele briefing ▪ Multi OVD dagen ▪ 1x per 2 jaar expertsessie ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject

Algemeen commandant Communicatie	
Oefenfrequentie 1x per maand	▪ Basisopleiding (eenmalig) ▪ Systeemoefeningen ▪ Operationele briefing ▪ Multi AC dagen ▪ 1x per 2 jaar expertsessie ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject

Caco	
Oefenfrequentie 1x per maand	▪ Basisopleiding (eenmalig) ▪ Systeemoefeningen ▪ Operationele briefing ▪ OVD-dagen ▪ Persoonlijk ontwikkeltraject

Bijlage 6: Financiën

Het voorliggende beleidsplan is in de kern gericht op behoud van het huidige niveau van hulp- en dienstverlening aan de inwoners van Twente. De insteek daarbij is om de uitdagingen voor komende beleidsperiode binnen het bestaande financiële kader te lijf te gaan. Het financieel kader stoelt op een set overeengekomen technische uitgangspunten voor de begroting (loon- en prijsindexering) en het besluit dat op 9 juli 2018 is genomen om voor een reeks van in de tijd oplopende financiële knelpunten de begroting stapsgewijs met € 1,2 mln. te verhogen. Dat besluit werkt deels door in de tijdspanne van dit beleidsplan. Het financieel kader voor de komende periode ziet er op basis van indexgemiddelden er als volgt uit.

Meerjarenraming gemeentelijke bijdrage

PROGRAMMA	Lasten				Baten			
	Begroting	Mutatie t.o.v. vorig jaar			Begroting	Mutatie t.o.v. vorig jaar		
		2021	2022	2023		2024	2021	2022
Alle bedragen X 1.000,-								
VRT								
Brandweer	€ 51.746	€ 1.206	€ 927	€ 943	€ 6.338	€ 111	€ 113	€ 115
GHOR	€ 1.509	€ 26	€ 27	€ 27	€ 923	€ 16	€ 16	€ 17
Multidisciplinair	€ 3.023	€ 53	€ 54	€ 55	€ 2.626	€ 46	€ 47	€ 48
Gemeenten	€ 483	€ 8	€ 9	€ 9	€ 438	€ 8	€ 8	€ 8
TOTAAL VRT	€ 56.762	€ 1.293	€ 1.016	€ 1.034	€ 10.325	€ 181	€ 184	€ 187
Cumulatief	€ 56.762	€ 58.055	€ 59.071	€ 60.105	€ 10.325	€ 10.506	€ 10.690	€ 10.877

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

2021	€ 46.437
2022	€ 47.549
2023	€ 48.382
2024	€ 49.228

Het beleidsplan vormt wel aanleiding om binnen het bestaande financiële kader enkele accenten te verleggen:

ICT / Informatievoorziening

Voor ICT en informatievoorziening verwachten we een stijgende trend van uitgaven. De rol die informatietechnologie speelt bij de uitoefening van ons werk neemt verder toe. Er is een grote behoefte aan een juiste duiding van informatie die tot ons komt. En informatie dient adequaat te worden beveiligd.

Met behulp van IT kunnen primaire en ondersteunende processen worden geoptimaliseerd. Niet alleen in doeltreffende zin. Ook in doelmatige zin: IT maakt deze processen minder arbeidsintensief. In die richting wordt dan ook dekking voor de stijgende IT-uitgaven gezocht.

Brandveilig Leven

Het programma van brandveilig leven richt zich op het vergroten van de brandveiligheid in de buurt door middel van bewustwordingsactiviteiten. Bijzonder onderdeel van dit programma is de Risk Factory, gesitueerd op de Twente Safety Campus. Het bezoek van basisschoolleerlingen aan de Risk Factory is in de afgelopen jaren flink gestegen. Om de fysieke plek nog beter te benutten wordt onderzocht of het concept van de Risk Factory ook kan worden ingevoerd voor leerlingen in het voorgezet onderwijs.

De uitgangspunten voor de bekostiging van de Risk Factory, zoals verwoord in de begroting, lijken voor de komende beleidsperiode niet waar te maken. Een deel van de verwachte bijdragen van betrokken derde instanties blijft achterwege of is slechts eenmalig van aard. Om die reden wordt binnen de bestaande brandveiligheidsbudgetten middelen vrijgespeeld om de Risk Factory structureel te bekostigen. In feite komt het neer op een verdere concentratie van voorlichtingsactiviteiten op de Risk Factory in plaats van elders in de regio.

Paraatheid

De inspanningen om de paraatheid in Twente op orde te houden nemen allengs toe. Dit uit zich in tal van beleidsaanpassingen en maatregelen. In personele zin (werving en selectie, opleiding), in technisch zin (active paging), in organisatorisch zin (gerichte inzet van beroepskrachten op vrijwilligersposten) en in communicatieve zin (proactief benaderen van en het faciliteren van hoofdwerkgevers). De daarmee gepaard gaande kosten nemen navenant toe. Dergelijke kostenontwikkelingen dienen in de komende periode beter (en in onderlinge samenhang) in beeld te worden gebracht en waar nodig taakstellend te worden ondervangen. Met een eventuele noodzaak van administratieve wijzigingen tot gevolg.

Het bestaande begrotingskader, zoals hiervoor geschetst, blijft natuurlijk omgeven met een reeks van financiële risico's. Denk bijv. aan de maatregelen die nodig zijn om de rechtpositie van de vrijwilligers in lijn te brengen met de Europese deeltijdrichtlijn. Hier is regulier beleid van risicomanagement (in relatie tot het benodigde weerstandsvermogen) op van toepassing.

Dekkingsplan 2021-2024

Concept

Enschede, 2 april 2020

BRANDWEER

TWENTE

Colofon

Titel rapport: Dekkingsplan 2021-2024
Subtitel: Concept

Opdrachtgever: Ron de Wit
Opsteller(s): Projectgroep dekkingsplan

Enschede, 2 april 2020

© 2014, Brandweer Twente

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Brandweer Twente.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Ontwikkelingen	5
2.1	Maatschappelijke ontwikkelingen.....	5
	Energietransitie.....	5
	Vergrijzing	5
	Klimaatverandering	5
	Demografie	5
	Technologie	5
2.2	Brandweer gerelateerde ontwikkelingen.....	6
	Rechtspositie vrijwilligers	6
	Vrijwilligheid	6
2.3	Trends & Incidenten.....	6
3	Visie op brandweezorg	8
4	Inrichting brandweezorg.....	9
4.1	Organisatie van de brandweezorg	9
4.1.1	Brandweerkazernes	9
4.1.2	Spreiding kazernes en materieel	9
4.1.3	Organisatievormen paraatheid.....	10
4.2	Basisbrandweezorg	11
4.3	Grootschalig brandweeroptreden (GBO).....	11
4.4	Specialismen	12
4.5	Leiding & Coördinatie	13
4.6	Interregionale en internationale samenwerking.....	14
5	Prestaties brandweer Twente richtlijnen en wettelijk kader	15
6	Uitdagingen en aandachtsgebieden	21
6.1	Uitdagingen	21
6.2	Aandachtsgebieden	22
7	Verantwoording.....	23
	Bijlagen.....	24

1 Inleiding

De Wet Veiligheidsregio's vormt de basis voor de organisatie van de brandweezorg. Hierin staat onder andere dat er uitvoering moet worden gegeven aan de volgende taken:

- Het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt.
- Het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

In het Besluit Veiligheidsregio's staat nader beschreven welke regels gelden voor de organisatie van de (basis)brandweezorg. Hierin worden een aantal eisen gesteld waaraan de brandweer moet voldoen. De organisatie van de brandweezorg wordt voor elke veiligheidsregio uitgewerkt in het dekkingsplan. In dit dekkingsplan geven we aan welke repressieve brandweezorg er verwacht kan worden in Twente. Hierbij is het brandweerrisicoprofiel (zie bijlage 1) als input meegenomen.

2 Ontwikkelingen

De samenleving verandert, bijvoorbeeld door maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en dit heeft ook zijn invloed op de brandweerorganisatie. Het beleidsplan Veiligheidsregio Twente gaat daar in algemene zin op in. Daarbij zijn er specifieke ontwikkelingen gaande die de brandweezorg direct raken. Deze veranderingen vragen van ons als brandweerorganisatie een zekere mate van flexibiliteit en aanpassingsvermogen. Hieronder staan een aantal trends en ontwikkelingen genoemd die in de toekomst in meer of mindere mate invloed hebben op de uitvoering van de brandweezorg.

2.1 Maatschappelijke ontwikkelingen

Energietransitie

In het licht van de verduurzaming is er een overgang bezig naar nieuwe technieken en vormen van energiegebruik. Dit brengt nieuwe mogelijkheden, ook ten aanzien van brandveiligheid, met zich mee maar dit leidt ook tot (nieuwe) veiligheidsrisico's. Deze risico's zijn vaak nog niet duidelijk of nog niet goed in kaart gebracht. In verband met de veiligheid bij het optreden van de brandweer bij deze nieuwe vormen van energie is het noodzakelijk om de werking en de risico's goed te kennen. Daarnaast is het nodig om voldoende kennis te hebben om als brandweer goed onze adviestaak uit te kunnen voeren. Het vroegtijdig aansluiten op deze ontwikkelingen, kennis opdoen, bijhouden en dit delen is van groot belang.

Vergrijzing

Ouderen en andere kwetsbare groepen blijven langer zelfstandig thuis wonen. Dit betekent dat er in toenemende mate een beroep wordt gedaan op de zelfredzaamheid van kwetsbare inwoners. Zij zijn in eerste aanleg zelf verantwoordelijk voor brandveiligheid in huis, de vraag is echter in hoeverre zij deze verantwoordelijkheid (kunnen) nemen. Er is niet altijd voldoende kennis om de brandveiligheid in huis te beoordelen en/of om bewust brandveilig te handelen.

Klimaatverandering

Het klimaat verandert en hierdoor zijn er nieuwe typen crises te verwachten. Er zijn meer periodes van extreme hitte en droogte of juist periodes met extreme regenval. Dit brengt extra risico's met zich mee, zoals wateroverlast, stormschades en (natuur)branden. Dit vraagt aan ons als brandweer inzicht in de mogelijke gevolgen om hier goed op te kunnen anticiperen. Zaken als watervoorziening, voldoende bezetting op piekmomenten zijn aandachtspunten.

Demografie

Er is al jaren een beweging gaande waarin mensen dichter op elkaar gaan wonen en stedelijke gebieden in omvang toenemen, terwijl het platteland dunner bevolkt raakt. Naar verwachting zal deze trend van verstedelijking en verdichting in de toekomst zich voortzetten. Daarbij is er in steden sprake van een toenemend ruimtegebrek, waarbij allerlei functies (zoals wonen, werken, transport en recreatie) geconcentreerd worden binnen een gebied, een locatie of zelfs een gebouw. Wanneer de ruimte schaarser wordt zal dit meervoudig ruimtegebruik toenemen. Op het platteland betekent dit minder bevolking hetgeen effect kan hebben op de paraatheid van de brandweer. Beide ontwikkeling hebben dus gevolgen hebben voor de brandveiligheid en de brandweezorg.

Technologie

De technologische ontwikkelingen gaan razendsnel en de technologische mogelijkheden worden steeds groter. Technologie speelt een belangrijke rol in ons dagelijks leven en kan ook een bijdrage leveren aan het vergroten van de brandveiligheid. Denk aan nieuwe manieren voor het detecteren van brand en andere manieren van alarmeren. Daarnaast is technologie noodzakelijk in onze huidige brandweerorganisatie. Het gebruik van operationele informatiesystemen en de inzet van drones zijn niet meer weg te denken. Ook data gestuurde brandweezorg is volop in

ontwikkeling. Door middel van gericht analyseren van informatie en data kunnen trends in kaart gebracht worden. Deze trends kunnen gebruikt worden om oorzaken te vinden en voorspellingen te doen om zo iets te vertellen over plaatsen en tijden waarop de brandweer ingezet wordt.

2.2 Brandweer gerelateerde ontwikkelingen

Rechtspositie vrijwilligers

Bij de uitwerking van de WNRA¹ is aan het licht gekomen dat de rechtspositie van de brandweervrijwilliger strijdig is met Europese wet- en regelgeving en het gelijkheidsbeginsel in het algemeen (gelijk werk, gelijk betalen). De eisen die worden gesteld aan vrijwilligers- en beroepsbrandweerlieden op het gebied van onder andere opleiding en oefenen zijn nagenoeg gelijk. Uit diverse onderzoeken komt naar voren dat vrijwilligheid bij de brandweer in zijn huidige vorm niet kan blijven bestaan binnen de Europese juridische kaders. De huidige rechtspositieregeling voor brandweervrijwilligers is in strijd met deze regelgeving. Zowel Brandweer Nederland als de politiek hechten er sterk aan om de vrijwilligheid binnen de brandweer te behouden. Landelijk wordt er momenteel gezocht naar mogelijkheden om vrijwilligheid anders te organiseren. Hierbij wordt gekeken naar oplossingen om meer onderscheid te maken tussen beroeps- en vrijwilligers zonder op de kwaliteit van brandweezorg in te leveren. De uitdaging is om dit de komende jaren te gaan vormgeven waarbij de vrijwilligersorganisatie behouden blijft, er goede brandweezorg geleverd wordt en we voldoen aan alle wet- en regelgeving.

Vrijwilligheid

Brandweer Twente heeft een systeem van vrijwilligers en beroeps die verdeeld over 29 kazernes een netwerk vormen en samen zorgen voor de (repressieve) paraatheid in Twente. Kazernes met vrijwilligers vormen hierin het grootste aandeel. De laatste jaren zien we dat het steeds lastiger wordt om vrijwilligers te werven en te behouden. Deze problematiek hangt samen met veranderingen in de samenleving. Waar mensen vroeger in of dicht bij hun woonplaats werkten en daardoor snel ter plaatse konden zijn, is dat tegenwoordig anders. Daarnaast treedt momenteel een sterke vergrijzing op in zogenaamde krimpregio's en zijn jongeren moeilijker te binden. Door ontwikkelingen in de maatschappij ligt de lat hoog en is er minder flexibiliteit bij zowel werkgevers als in sommige privé situaties. Daarnaast is de belasting in het vakbekwaam blijven en daarmee de belasting in tijd toegenomen. Inherent aan een systeem met vrijwilligers is dat er soms omstandigheden zijn waardoor er niet kan worden uitgerukt. Doordat het lastiger wordt vrijwilligers te werven en te behouden neemt de kans hierop toe en moet hierop geanticipeerd worden.

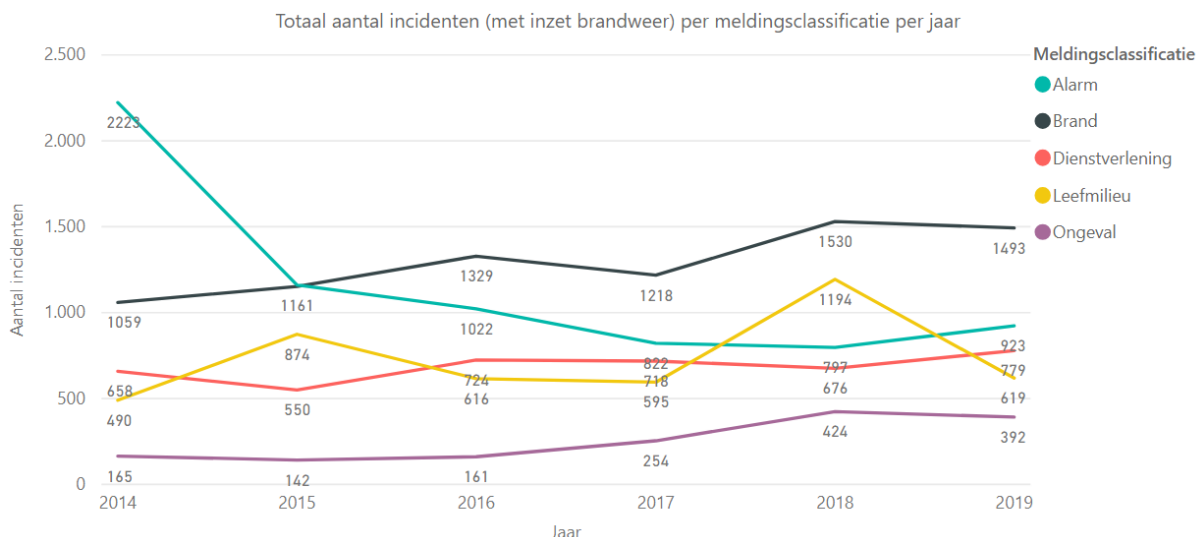
2.3 Trends & Incidenten

In het brandweerrisicoprofiel is er gekeken naar het aantal en de soort incidenten die er geweest zijn in de periode 2014 en 2019. Hierbij is er onderscheid gemaakt tussen een aantal soorten inzetten:

- Alarm: dit betreft de automatische meldingen.
- Brand: hierbij gaat het over inzetten bij brand in bijvoorbeeld woningen, containers, buitengebied, industrie etc.
- Dienstverlening: dit betreft o.a. hulp bij liftopsluitingen of hulp aan dieren.
- Leefmilieu: inzetten door bijvoorbeeld stormschade of een gaslekage
- Ongeval: voornamelijk ongevallen in het verkeer.

¹ Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

Kijkend naar dit overzicht zijn er een aantal trends en ontwikkelingen die naar voren komen.

Alarm: hier is een scherpe daling te zien in het aantal inzetten in 2014/2015. In de jaren daarop is dit aantal gestabiliseerd. Dit is een direct gevolg van beleidsmatige keuzes die gemaakt zijn. Automatische brandmeldingen worden tegenwoordig eerst (voor zover mogelijk) geverifieerd voordat er wordt uitgerukt. Dit heeft geleid tot een daling van het aantal uitrukken naar loze meldingen. Daarnaast wordt er met het beëindigen van niet-wettelijk verplichte aansluitingen geprobeerd dit aantal nog verder terug te dringen.

Brand: bij brand is er over de jaren een geleidelijke toename van het aantal incidenten te zien. Kijkend naar het type incidenten is dit herleidbaar naar twee soorten branden. Zo is er een stijging zichtbaar bij het aantal buitenbranden. Hier zijn voornamelijk pieken te zien bij periodes van droogte. Daarnaast is er een stijging te zien bij de gebouwbranden. Een duidelijke oorzaak of factor is hier nog niet aan te wijzen, dit moet nog nader worden onderzocht.

Leefmilieu: hierbij is er geen duidelijk patroon maar is er een duidelijke stijging zichtbaar in periodes met heftige weersomstandigheden. Wanneer er een grote storm is of buitensporig veel regenval, is er een piek in het aantal incidenten. Dit heeft (net als de eerder genoemde buitenbranden) een relatie met de veranderingen in het klimaat. Het is dan ook te verwachten dat er vaker periodes zullen zijn met extreem weer. Deze pieken in aantal incidenten zullen dan ook de komende jaren te verwachten zijn.

Ongeval: net als bij brand is er ook bij ongevallen een geleidelijke stijging zichtbaar van het aantal incidenten. De verklaring hiervoor ligt bij de toename van het weggebruik de afgelopen jaren. Deze toename van verkeer heeft ertoe geleid dat de maximale capaciteit van de wegen steeds dichterbij wordt of al bereikt is. Daarnaast is er op de snelwegen sprake van een relatief hoog aandeel vrachtverkeer ten opzichte van de totale verkeersstroom. Dit heeft weer invloed op de beschikbare capaciteit en is daarmee ook van invloed op het aantal incidenten.

3 Visie op brandweezorg

Brandweer Twente richt zich op minder branden, minder slachtoffers en minder schade. Hierbij is er naast het bestrijden (beperken effect) steeds meer aandacht voor het voorkomen en de nazorg (verkleinen kans). Op basis hiervan is de koers voor de komende jaren vastgelegd en beschreven in de 'Blik Veuroet 2018-2023'. Het doel is het 24/7 paraat staan en van daaruit leveren van professionele en slagvaardige brandweezorg die voldoet aan de wensen en verwachtingen van inwoners onder het motto 'Wiej bint der altied'. Hierbij richten we ons op drie pijlers:

I. Wiej smeedt 't iezer as 't heet is

Een dynamische omgeving vraagt om een organisatie die flexibel is en kan inspelen op veranderingen en nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij. Hiervoor monitoren we continu de risico's in Twente, verzamelen we steeds meer informatie, zowel binnen als buiten de organisatie en gebruiken we dit om onderbouwde keuzes te maken. Ook zijn we altijd op zoek naar nieuwe technologieën en werkwijzen die we kunnen gebruiken om veilig en professioneel ons werk te kunnen doen.

II. Van oonze leu mow't hebn

Onze medewerkers vormen de basis van de brandweerorganisatie. Wij zijn een organisatie waarin medewerkers zich gezien en gewaardeerd voelen, waar fitheid en gezondheid belangrijk is en er goede arbeidsomstandigheden zijn. Er is aandacht voor de vakbekwaamheid en inzetbaarheid van onze mensen. Vrijwilligers zijn onmisbaar voor de brandweer. Er ligt daarom veel nadruk op het binden en verbinden van vrijwilligers aan onze organisatie.

III. In vuur en vlam veur Noaberschap

De brandweer is een organisatie die in de maatschappij staat. Verbindingen leggen met andere organisaties is essentieel. Samen werken aan het verbeteren van de veiligheid, ten tijde van incidenten en samenwerken aan het delen van kennis om elkaar op het gebied van veiligheid te versterken. Dit doen we zowel op regionaal als op landelijk niveau.

4 Inrichting brandweezorg

4.1 Organisatie van de brandweezorg

De brandweezorg in Twente is ingericht aan de hand van een risicogerichte benadering. De risico's vormen het uitgangspunt voor de organisatie en het handelen van de brandweer. De Twentse schaal is daarbij het vertrekpunt. Dit heeft sinds de regionalisering in 2013 geleid tot een zo efficiënt mogelijke verdeling van kazernes en voertuigen in Twente. In de tussentijd zijn er, als onderdeel van het vorige dekkingsplan, een aantal wijzigingen doorgevoerd in organisatievormen van enkele kazernes. Hieronder staat de huidige organisatie van onze brandweer verder beschreven.

4.1.1 Brandweerkazernes

In Twente wordt de brandweezorg geleverd vanuit onze 29 kazernes². Vanuit deze kazernes staan we 24/7 paraat. Elke kazerne is in staat om zelfstandig een klein incident (1 voertuig) af te handelen. Bij grotere of meer complexe incidenten moet er ondersteuning komen uit andere kazernes. Het merendeel van de kazernes wordt bezet door vrijwilligers. Daarnaast zijn er in Twente een aantal kazernes met beroepsbezetting: in Almelo, Enschede en Hengelo. Dit netwerk van 29 kazernes is noodzakelijk voor de borging van de paraatheid, het voldoen aan de wettelijke maximale opkomsttijd en voor voldoende capaciteit bij opschaling en restdekking bij grote incidenten. De risicogerichte benadering zorgt ervoor dat het niet noodzakelijk is dat alle brandweerkazernes beschikken over dezelfde faciliteiten. In Twente onderscheiden we drie soorten kazernes:

- **Basis** Kazerne met uitrukgelegenheid voor 1 basiseenheid (1 TS)
- **Basis+** Basiskazerne (1 TS) met aanvullende voorziening voor specialisme en/of niet-repressieve functie.
- **Basis++** Basis+ kazerne met een steunpuntfunctie en slaapvoorziening in verband met 24/7 bemensing.

4.1.2 Spreiding kazernes en materieel

De 29 kazernes vormen met elkaar een geografisch netwerk waarmee de (basis)brandweezorg goed gewaarborgd is in heel Twente. De locatie van de kazernes is een combinatie van strategische ligging nabij bebouwing en infrastructuur en de beschikbaarheid van vrijwilligerspotentieel. De kazernes fungeren enerzijds als een aanvulling op elkaar indien een voertuig niet of met minder mensen kan uitrukken, anderzijds als ondersteuning in de opschaling en als restdekking. Paraatheid is hiermee een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Het brandweermateriaal en de specialismen zijn strategisch verdeeld over de verschillende kazernes (zie bijlage 2). Vanuit alle kazernes kan er basisbrandweezorg geleverd worden. Op alle kazernes staat daarvoor een tankautospuut (TS), die (inclusief) bemensing in staat is om de meest voorkomende incidenten af te handelen, dan wel een start te maken met de bestrijding. Daarnaast staan de ondersteunende en specialistische eenheden verspreid over de kazernes in Twente. Het gaat daarbij om de volgende eenheden:

² Conform besluit AB van 12 februari 2018 waarin is vastgesteld dat de huidige 29 kazernes, die de basis zijn voor de brandweezorg, als uitgangspunt geldt voor het dekkingsplan Brandweer Twente 2020-2023

Eenheid
Tankautospuut
Redvoertuigen (Hoogwerker – Autoladder)
Tankwagen
Hulpverleningsvoertuig
Natuurbrandbestrijding
Waterongevallen
Incidenten met gevaarlijke stoffen (IBGS)
Watervoorziening
Drones
Leiding & coördinatie

Tabel 1 eenheden in Twente

4.1.3 Organisatievormen paraatheid

Binnen Brandweer Twente kennen we verschillende vormen waarin de paraatheid van een kazerne is georganiseerd: vrijwillig, beroeps of een combinatievorm.

Vrijwillig

Het merendeel van de kazernes is aan te merken als kazerne die wordt bezet door vrijwilligers. Hierin zijn ook nog twee vormen te onderscheiden:

- **Vrije instroom:** dit houdt in dat vrijwilligers worden gealarmeerd en vanaf hun locatie naar de brandweerkazerne komen. Vanuit hier wordt dan uitgerukt naar het incident. Om in dit geval de paraatheid te waarborgen worden er altijd meer vrijwilligers opgeroepen dan benodigd. Op deze manier komen er voldoende vrijwilligers op om te kunnen uitrukken. Concreet betekent dit, dat er per kazerne een basisformatie is van minimaal 18 vrijwilligers (3x het aantal personen benodigd voor een uitruk met een basiseenheid). In dit model bestaat de kans dat er onvoldoende personeel beschikbaar is of dat het langer duurt voordat 'de auto vol is'.
- **Consignatie:** consignatie betekent dat de vrijwilligers die benodigd zijn voor de uitruk vanaf hun locatie direct beschikbaar en inzetbaar zijn. Deze vrijwilligers hebben 'dienst', zijn verplicht om te komen en ontvangen hiervoor een vergoeding. Hierdoor is de daadwerkelijke opkomst van vrijwilligers altijd voldoende en gewaarborgd. Deze vorm is meer ingrijpend voor een vrijwilliger omdat hij/zij locatie gebonden is en verplicht moet uitrukken.

In de meeste kazernes is er sprake van vrije instroom. In Twente zijn er nog slechts enkele kazernes waar een vorm van consigneren wordt toegepast. Voor twee kazernes structureel en op andere plaatsen passen we het af en toe om cruciale bezetting te borgen. Gelet op de ontwikkelingen rondom vrijwilligheid en taakdifferentiatie is het de vraag of de structurele consignatieregelingen naar de toekomst toe nog houdbaar zijn.

Beroeps

In Twente kenmerken de kazernes Almelo, Enschede, Enschede-Noord en Hengelo zich als kazernes met beroepsbezetting. Deze kazernes kennen een 24- uurs bezetting waarin de kazernes in Enschede volledige bezet worden door beroepsmedewerkers en Almelo en Hengelo een combinatievorm hebben waarin beroepsmedewerkers en vrijwilligers gekazerneerd zijn. Het risicobeeld van deze plaatsen met veel inwoners, bebouwing en veel inzetten en specialismen in combinatie met de vastgestelde opkomsttijden vragen om een snelle uitruktijd. De beroepsmedewerkers werken in diensten (24-uursdienst en repressieve dagdienst). Overdag voeren zij een beheersmatige functie uit en bij een incident leggen zij dit werk neer en rukken zij uit om hulp te verlenen.

Combinatie vrijwilligers en beroepsmedewerkers

Naast volledige vrijwillige bezetting en volledige beroepsbezetting is er op de kazernes van Almelo en Hengelo een combinatievorm. Dit houdt in dat er overdag een beroepsbezetting is maar in de avonden, nacht en weekenden er zowel beroeps als vrijwilligers aanwezig zijn. In deze kazernes wordt er gekazerneerd. Vrijwilligers draaien eens in de acht dagen een dienst en verblijven dan ook op de kazerne. Dit maakt dat er direct kan worden uitgerukt en de uitruk te allen tijde gegarandeerd is.

Organisatievorm	Uitruktijd	Uitrukgarantie	Opmerking
Vrije instroom	Ca. 4 a 5 min	Niet 100% gegarandeerd	Kazernes met vrije instroom rukken vrijwel altijd uit. Niet kunnen uitrukken komt enkele keren per jaar voor
Consignatie vrijwilligers	Ca 4 a 5min	100%	Mogelijk niet houdbaar naar toekomst
Combinatie / kazernering	1,5 min	100%	Kazernering vrijwilligers mogelijk niet houdbaar naar toekomst binnen huidige rechtspositie.
Beroeps 24h	1,5 min	100%	

Tabel 2 kenmerken per organisatievorm

4.2 Basisbrandweezorg

Basisbrandweezorg omvat een aantal hulpverleningstaken: het bestrijden van brand, hulpverlening bij ongevallen en het leveren van een bijdrage bij incidenten met gevaarlijke stoffen en optreden bij waterongevallen. Deze brandweezorg leveren we vanuit 29 kazernes en is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Elke kazerne in Twente beschikt in ieder geval over een basiseenheid (een tankautospuut) waarmee de basisbrandweezorg geleverd kan worden. Echter niet alle incidenten zijn te bestrijden met één basiseenheid. Er zijn situaties waarin er meer dan één tankautospuut nodig is en/of dat het noodzakelijk is om aanvullende voertuigen in te zetten. Aanvullende voertuigen die ook basisbrandweezorg leveren zijn redvoertuigen, hulpverleningsvoertuigen en tankwagens. Deze voertuigen staan strategisch verdeeld over de kazernes om wanneer nodig snel te kunnen uitrukken.

Er zijn soms bijzondere omstandigheden waarin de basisbrandweezorg onder druk komt te staan. Denk hierbij aan extreem weer waardoor het moeilijk wordt voor vrijwilligers om (snel) op de kazerne te komen, schaarste in personeel door bijvoorbeeld een pandemie of door meerdere en/of grotere langdurige inzetten. Om in deze situaties alsnog te kunnen voldoen aan de wettelijke maximale opkomsttijd van 18 minuten wordt er repressieve borging georganiseerd middels de procedure 'repressieve fallback'. In deze procedure worden er tien kazernes (of een deel daarvan) bezet om zo een gegarandeerde dekking binnen 18 minuten te organiseren in heel Twente. Deze tien kazernes zijn aangewezen op basis van hun strategische ligging en de beschikbare huisvesting om op deze manier de risico's in bijzondere situaties het best te kunnen afdekken.

4.3 Grootschalig brandweeroptreden (GBO)

Behalve het leveren van basisbrandweezorg moet Brandweer Twente ook kunnen optreden in het geval van grootschalige of complexere incidenten. Hierin is niet de individuele tankautospuut de basis maar het zogenoemde peloton: een samenstel van een aantal eenheden. Hier wordt uitvoering aan gegeven met als uitgangspunt de landelijke visie omtrent grootschalig brandweeroptreden (GBO). In de landelijke visie GBO 2.0 worden kaders en uitgangspunten rondom GBO beschreven. Hierin zijn de operationele prestaties leidend en niet de vorm, omvang of samenstelling van het peloton. Dit zorgt ervoor dat er vraaggestuurd en flexibel gewerkt kan worden. In het document 'GBO Twente 2020'³ staat beschreven hoe Brandweer Twente uitvoering geeft aan de landelijke visie GBO 2.0 (zie bijlage 3). Hierin staat er per peloton of eenheid beschreven wat de prestatie-eisen zijn, de tijdlijn, de vuistregels, de samenstelling en de wijzigingen ten opzichte van de vorige werkwijze. Dit is beschreven voor de volgende pelotons en eenheden:

- Peloton basisbrandweezorg
- Peloton natuurbrandbestrijding
- Peloton grootschalige watervoorziening
- Peloton redding en technische hulpverlening
- Peloton specialistische blussing
- Peloton logistiek en ondersteuning

Uitgangspunt bij het inrichten van het grootschalig brandweeroptreden is dat er in de regio één grootschalig incident plaatsvindt. De bovengenoemde pelotons en eenheden zijn beschikbaar maar kunnen niet altijd tegelijkertijd worden ingezet. In de zeldzame situaties waarin er meerdere grootschalige incidenten zijn wordt het improvisatievermogen van de brandweerorganisatie op de proef gesteld. Het is dan niet mogelijk om dan in alle gevallen de gebruikelijke kwaliteit

³ Dit betreft een dynamisch document en wordt continu ge-update

van brandweezorg te bieden. De opkomsttijden zullen in die situaties mogelijk langer zijn omdat eenheden wellicht van andere, verder afgelegen plaatsen moeten komen.

4.4 Specialismen

Het kan voorkomen dat zich incidenten voordoen die andere vaardigheden vragen. Daarnaast kent het risicoprofiel een aantal risico's waarbij basisbrandweezorg niet voldoende is en er specialistische kennis of materieel nodig is. Brandweer Twente kent dan ook een aantal specialismen die optreden bij dit soort incidenten.

Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS)

Brandweer Twente is uitgerust om incidenten met gevaarlijke stoffen te bestrijden. Elke TS is uitgerust als Basiseenheid IBGS en heeft als taken verkenning, redding, stabilisatie/effectbestrijding en (nood)ontsmetting. Deze wordt ondersteund door de Basis Ontsmettingseenheid (BOE) voor een adequate ontsmetting van hulpverleners en slachtoffers (gestationeerd op de kazerne Spaansland). Bij grote incidenten wordt de Grootschalige Ontsmettingseenheid (GOE) gealarmeerd. Deze eenheid komt voor Twente vanuit de Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland (VNOG). Naast de IBGS eenheden werkt Twente ook in Oost 5⁴ verband met het specialisme gaspak. Dit zijn brandweermensen die met speciale uitrusting (gaspak) bij incidenten met gevaarlijke stoffen kunnen worden ingezet. Elke regio levert minimaal 1 snel inzetbaar gaspakkenteam. Dit team bestaat uit een bevelvoerder, chauffeur/plotter en 4 gaspakdragers. In Twente is dit team ook gestationeerd op de kazerne Spaansland. Bij grote incidenten wordt een tweede eenheid interregionaal gealarmeerd.

Ook beschikt Brandweer Twente over 5 meetploegen (Rijssen, Vriezenveen, Weerselo, Haaksbergen, Goor) en een adviseur gevaarlijke stoffen (AGS). De meetploeg wordt bij een incident met gevaarlijke stoffen ingezet om de giftigheid, explosiegevaar of radioactiviteit in een bepaald gebied te meten. De adviseur gevaarlijke stoffen brengt advies uit over mogelijke gevaren en de benodigde acties bij de bestrijding en afhandeling van het ongeval.

Bij inzetten met gevaarlijke stoffen wordt ook gebruik gemaakt van schuim. Schuim is veelzijdig en heeft een zeer breed toepassingsgebied⁵. Het kan niet alleen gebruikt worden voor het blussen van brand, maar ook voor het preventief afdekken van een uitdampende vloeistof. In Twente beschikken we over schuimblusvoertuigen die kunnen worden ingezet bij grootschalige incidenten. In de komende jaren gaan we daarnaast onze tankwagens (regulier) vervangen. Door hier schuim aan toe te voegen zijn deze voertuigen breder inzetbaar. Hiermee is het mogelijk om in de grootste risicogebieden binnen 20 minuten aanwezig te zijn en voor heel Twente binnen 30 minuten

Waterongevallenbestrijding

Vanuit Brandweer Twente kan bij een waterongeval op twee manieren hulp worden verleend: de grijpredding en het brandweerdijken. De grijpredding behoort tot de taken van de basiseenheid en voeren we uit vanuit de 29 kazernes. Het brandweerdijken is een zware specialistische taak die wordt uitgevoerd door het duikteam. Gezien de risico's op waterongevallen beschikt Twente over een duikteam. Het duikteam opereert vanuit Almelo voor heel Twente.

Natuurbrandbestrijding

Twente kent een aantal natuurgebieden. Uit het risicoprofiel blijkt dat natuurbranden een reëel risico vormen. Deze gebieden zijn niet altijd even goed bereikbaar en hebben bovendien niet altijd een goede bluswatervoorziening. Dat maakt natuurbranden vaak complex om te bestrijden en zeer divers door wisselende vegetatie. Het bestrijden van natuurbranden vraagt daarom snel om veel slagkracht. Brandweer Twente beschikt over 12 natuurbrandvoertuigen, die allen 4x4 zijn aangedreven en rijdend kunnen spuiten. De helft van deze voertuigen is in 2019 vervangen en zijn nog meer toegerust op de taak natuurbrandbestrijding. De voertuigen zijn speciaal gebouwd voor off-road gebruik en zijn voorzien van een watertank van 4000 liter. De voertuigen (CCFM) staan gestationeerd op de kazernes Tubbergen, Denekamp, Wierden, Nijverdal, Rijssen en Delden. De andere zes natuurbrandvoertuigen staan gestationeerd op de kazernes Hellendoorn, Holten, Markelo, Rijssen, De Lutte en Ootmarsum. Alle 12 natuurbrandvoertuigen staan strategisch gesitueerd rondom de natuurgebieden met een hoger risico op natuurbranden. Dit risico is bepaald aan de hand van een Landelijk gebruikte systematiek: Risico Index Natuurbranden (RIN).

Daarnaast beschikt Brandweer Twente, in samenwerking met Brandweer IJsselland, over het enige (landelijke inzetbare) natuurbrandspecialistenteam, de *Handcrew Overijssel*. Dit team gaat te voet en voorzien van handgereedschap en waterrugzakken op pad om natuurbranden te bestrijden. Dit team kan dan ook op plaatsen komen die voor voertuigen

⁴ Samenwerkingsverband tussen de Veiligheidsregio's IJsselland, Noord- Oost Gelderland, Gelderland-Midden, Gelderland-Zuid en Twente.

⁵ Brandweer Nederland is bezig met een onderzoek naar hoe en of er met fluorvrij schuim geblust kan worden om milieuverontreiniging te voorkomen. Voor nu is het uitgangspunt 'fluorvrij schuim waar het kan, fluorhoudend schuim waar het moet'.

onmogelijk te bereiken zijn. Het personeel voor dit specialistische team wordt geleverd vanuit 4 kazernes: Nijverdal en Den Ham (Twente) en Dedemsvaart en Raalte (IJsselland).

Drones

Het gebruik van drones is een specialisme dat steeds meer in opkomst is en waar meer en meer gebruik van wordt gemaakt. In Twente beschikken we over een drone, Argus, een RPAS (Remotely Piloted Aircraft System). Dit is een onbemand, op afstand bestuurbaar systeem. Argus wordt ingezet tijdens incidenten om extra informatie vanuit de lucht te krijgen. Deze informatie wordt gebruikt om de inzet nog effectiever, efficiënter en/of veiliger te laten verlopen. Zo kan de warmtebeeldcamera die onder Argus hangt informatie geven over waar in een pand zich de hotspots bevinden. Op deze manier kunnen wij deze plekken sneller bereiken en gericht blussen. Ook kunnen metingen van gevaarlijke stoffen in de rook worden uitgevoerd en de verspreiding van rook beter in kaart worden gebracht.

Bluswatervoorziening

Het is van belang dat er altijd voldoende bluswater is om incidenten mee te bestrijden. Twente hanteert bij incidenten waarbij (blus)water nodig is het basisprincipe om *in het eerste uur tenminste 1000 liter water per minuut te leveren*, hetzij met behulp van een brandkraan, hetzij via eigen watervoorraad. Deze 1000 liter per minuut moet bij een inzet vanaf aanvang blussing continu geleverd kunnen worden gedurende het eerste uur. Daarna wordt water geleverd door het zogenoemde grootschalig watertransport waarbij de waterwinning uit open water afkomstig is. Het basisprincipe van de bluswatervoorziening in Twente kent een gebiedsgerichte benadering. Hierbij wordt er onderscheid gemaakt in 'binnen de bebouwde kom' en 'buiten de bebouwde kom':

- **Binnen de bebouwde kom:** binnen de bebouwde kom zijn de bluswatervoorzieningen (in de vorm van brandkranen) ruim voorhanden. De brandkraan is hiermee onderdeel van de primaire bluswatervoorziening. Brandscenario's die bestreden moeten worden met bluswaterprofiel 500 en 1000 l/min worden hiermee afgedekt (een blusprofiel staat voor de hoeveelheid bluswater die nodig is om de brand, i.c.m. de gekozen inzettechniek en – tactiek, adequaat te kunnen bestrijden). Wanneer er een hogere bluswaterbehoefte is wordt er gebruik gemaakt van het grootschalig watertransport. De tijd tussen de start van het blussen en het gereed zijn van het grootschalig watertransport (60 minuten) wordt opgevuld middels tankwagens.
- **Buiten de bebouwde kom:** in buitengebieden is de beschikbaarheid en capaciteit van brandkranen minder gegarandeerd. Hierdoor gaan we buiten de bebouwde kom volledig over op gebruik van 'eigen' water. Hiervoor is er een sluitend netwerk van tankwagens om de tijd te kunnen overbruggen totdat het grootschalig watertransport gereed is. Een eventueel aanwezige brandkraan vormt hier een aanvulling op.

In Twente beschikken we over 9 tankwagens waarmee tenminste 1000 l/min het eerste uur kan worden geleverd in het buitengebied. Daarom zijn deze 9 tankwagens zo geplaatst dat er een dekking is in het buitengebied overal in Twente. Daarnaast kunnen de tankwagens in combinatie met de CCFM's⁶ een afstand overbruggen in gebieden met lange afstanden tot de eerste watervoorziening.

Wanneer er een hogere bluswaterbehoefte is (2500/5000 l/min) beschikt Twente over 4x een watertransportsysteem (WTS). Met deze 4 WTS'en kunnen we heel Twente van veel water voorzien en deze zijn zo geplaatst dat ze zo dicht mogelijk bij de risicovolle gebieden staan.

4.5 Leiding & Coördinatie

Het is naast de beschikbaarheid van bovengenoemde eenheden en specialismen ook van belang dat er bij (grotere) incidenten en crises operationele aansturing en ondersteuning is van brandweerfunctionarissen en -eenheden. Brandweer Twente organiseert de bereikbaarheid, beschikbaarheid, geoefendheid en inzetbaarheid van de functionarissen ten behoeve van leiding, coördinatie en informatiemanagement voor de repressieve brandweezorg continu te garanderen. In de notitie Leiding & Coördinatie brandweer (zie bijlage 4) wordt beschreven op welke wijze Brandweer Twente het proces van operationele leiding en coördinatie heeft ingericht voor de monodisciplinaire brandweezorg. In de notitie worden de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de volgende rollen beschreven: Officier van Dienst (OvD); Hoofd Officier van dienst (HOvD); Commandant van Dienst (CvD). Daarnaast worden ook de volgende ondersteunende rollen beschreven; Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS) / Meetplanleider; Officier Verbindingen en Informatie (OVI), Medewerker Informatievoorziening (MIV); Operationeel Voorlichter en de medewerker operationeel ICT-piket.

⁶ De 6 CCFM's zijn onderdeel van een pilot i.h.k.v. verbetering natuurbrandbeheersing en watervoorziening buitengebied

4.6 Interregionale en internationale samenwerking

De inrichting van de brandweertzorg en de spreiding van de eenheden binnen Twente is ingericht op basis van het risicoprofiel en de geografische begrenzing van de regio. Veiligheidsregio Twente grenst aan twee andere veiligheidsregio's, Veiligheidsregio Noord- Oost Gelderland en Veiligheidsregio IJsselland. Daarnaast grenst Twente aan twee Duitse deelstaten, Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen. Aangezien het uitgangspunt is dat de burger recht heeft op de snelste hulp zijn er interregionale en internationale afspraken gemaakt over de invulling van de brandweertzorg in grensgebieden. In de basis wordt er altijd het dichtstbijzijnde voertuig ten opzichte van het incident gealarmeerd, ook als dit een voertuig uit een andere regio/land betreft. Daarnaast wordt er, indien nodig, bijstand verleent in het geval een grootschalig incident of een specialistische inzet.

5 Prestaties brandweer Twente richtlijnen en wettelijk kader

De manier waarop Brandweer Twente de brandweezorg heeft ingericht is bepalend voor de prestatie die geleverd kan worden. Wettelijk gezien worden er eisen gesteld aan welke prestatie geleverd moet worden en wat moet worden verantwoord. Daarnaast kennen we als Brandweer Twente ook nog een aantal professionele richtlijnen waaraan onze prestatie moet voldoen. Hieronder staan de prestaties en richtlijnen verder uitgewerkt.

Wettelijk kader

In 2015 heeft het Veiligheidsberaad het rapport 'Rembrand: brandveiligheid is coproductie' vastgesteld. Eén van de adviezen uit het project Rembrand is om te komen tot gebiedsgerichte opkomsttijden. In 2019 heeft de minister van J&V positief gereageerd op het verzoek de nieuwe systematiek te verwerken in het Besluit veiligheidsregio's. Vooruitlopend op de invoering van deze systematiek wordt in dit dekkingsplan uitgegaan van gebiedsgerichte opkomsttijden⁷.

Bij gebiedsgerichte opkomsttijden wordt er gewerkt met opkomsttijden per gebied⁸. Hierbij wordt er gekeken naar het overheersende karakter van het gebied en op basis hiervan wordt de norm opkomsttijd voor dat gehele gebied bepaald (bijvoorbeeld binnenstedelijk of landelijk gebied). Hierbij vormen de risico's die een brand met zich meebrengt in een bepaald gebied het uitgangspunt. Hoe hoger het risico des te slagvaardiger de brandweezorg, dit vertaalt zich weer in een korte opkomsttijd. Dit is anders dan de voorgaande systematiek waarbij het soort object (bijvoorbeeld woning, winkels, bedrijf) bepalend was voor de norm. Daarbij is er in de nieuwe werkwijze sprake van een bandbreedte in opkomsttijd voor een gebied in plaats van één exacte tijd voor een specifiek object. Gebiedsgerichte opkomsttijden geven een meer realistisch beeld en sluiten beter aan bij de praktijk dan objectgebonden opkomsttijden.

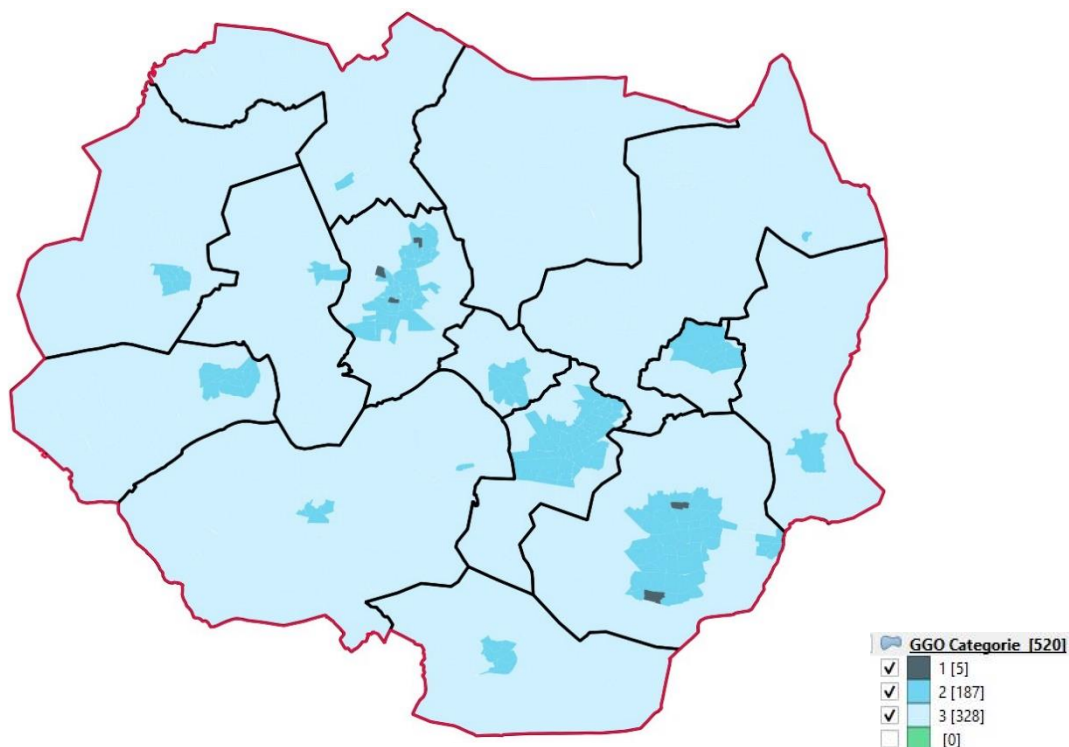
In de systematiek van gebiedsgerichte opkomsttijden worden de gebieden ingedeeld in drie verschillende categorieën. Om te bepalen in welke categorie een gebied valt wordt gekeken naar het overheersende karakter van een gebied. Hieronder is het beoordelingskader gebiedsgerichte opkomsttijden weergegeven. Het beoordelingskader geeft referentiewaarden en bandbreedtes voor de snelheid waarmee de brandweer in een bepaald gebied ter plaatse wil zijn. Daarnaast moet er speciale aandacht zijn voor zogenaamde 'hot spots'. Een hot spot is een object uit categorie I met een opkomsttijd buiten de bandbreedte. Denk bijvoorbeeld aan een ziekenhuis of een risicovol object voor de omgeving (zie bijlage 6). De wettelijke maximale opkomsttijd blijft onveranderd en betreft 18 minuten.

Categorie 1	• Oude binnensteden • Gebouwen voor slapende niet-zelfredzame personen • Portiekwoningen • Woongebouwen hoger dan 20 meter	4 – 10 min Referentie 7 min
Categorie 2	• Woningen • Gebouwen voor zelfredzame personen	7 – 13 min Referentie 10 min
Categorie 3	• Verspreid liggende woningen • Verspreid liggende gebouwen voor zelfredzame personen (inclusief industrie)	12 – 18 min Referentie 15 min

⁷ Dit dekkingsplan is gebaseerd op de 'handreiking landelijk uniforme systematiek voor dekkingsplannen'

⁸ Een gebied wordt bepaald aan de hand van de CBS buurten

Tabel 3 beoordelingskader gebiedsgerichte opkomsttijden

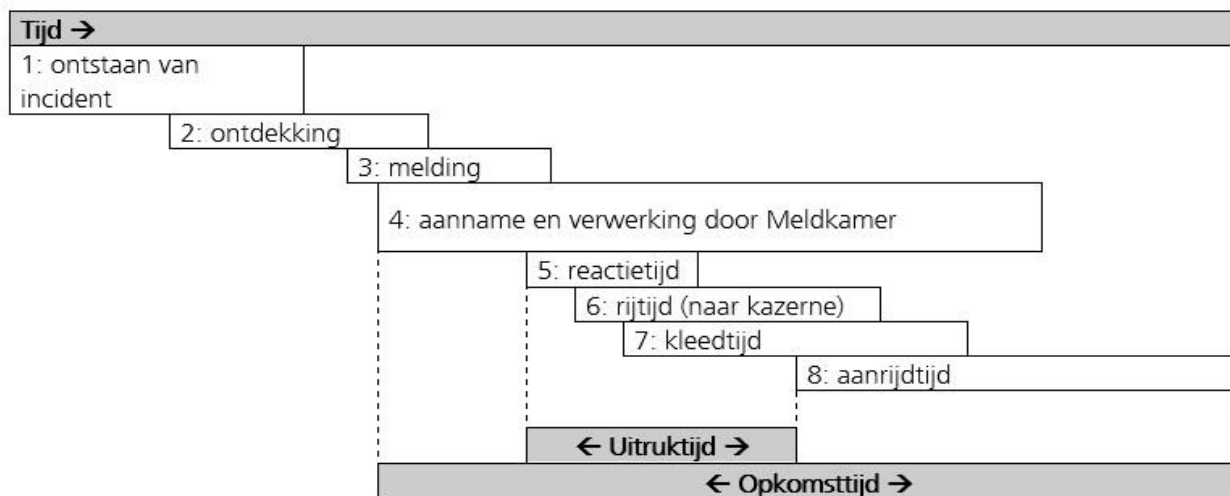

Figuur 1 verdeling buurten gebiedsgerichte systematiek in Twente

Opkomsttijd

Onder opkomsttijd verstaan we de tijd tussen de melding van een incident bij de meldkamer en het moment dat de gealarmeerde eenheid van de brandweer ter plaatse is. De opkomsttijd is bestaat uit drie elementen:

- *Verwerkingstijd*: dit is de tijd tussen de melding van het incident in de meldkamer en het alarmeren van de brandweereenheid.
- *Uitruktijd*: dit betreft de tijd tussen het alarmeren van de brandweer door de meldkamer en het moment dat de brandweereenheid de kazerne verlaat op weg naar het incident.
- *Rijtijd*: onder rijtijd wordt de tijd verstaan die nodig is om van de kazerne naar het incident te gaan. Dit is afhankelijk van verkeersdrukte, verkeersveiligheid, ligging kazerne t.o.v. het incident en goede informatievoorziening over infrastructuur.

Normen en richtlijnen in Twente

Opkomsttijden geven een indicatie voor de prestaties van de brandweezorg. Wettelijk gezien gelden er alleen normen voor de 1^e TS ter plaatse bij brandmeldingen met prioriteit 'spoed' (en in een aantal gevallen voor ondersteunende eenheden). Dit is slechts een beperkte weergave van de prestaties van Brandweer Twente. Om deze reden heeft Brandweer Twente ervoor gekozen om voor andere typen incidenten en voertuigen ook opkomsttijden vast te leggen. Deze opkomsttijden zijn niet wettelijk voorgeschreven maar zijn te beschouwen als een professionele norm.

Type incident	Wettelijk eis/ inspanningsverplichting	Norm*
Brand/alarm	Wettelijke eis	Categorie 1: 4-10 minuten Categorie 2: 7-13 minuten Categorie 3: 12-18 minuten
Hulpverlening	Inspanningsverplichting	Overeenkomstig brand/alarm
Leefmilieu	Inspanningsverplichting	15 minuten heel Twente
Natuurbrandbestrijding	Inspanningsverplichting	15 minuten heel Twente
Duiken	Inspanningsverplichting	30 minuten heel Twente
Ondersteunende voertuigen	Wettelijk/ Inspanningsverplichting ⁹	
- Redvoertuig bij grootschalig optreden	Bestuurlijk vastgelegd ¹⁰	30 minuten heel Twente
- Hulpverleningsvoertuig		30 minuten heel Twente
- Tankwagen		30 minuten heel Twente

Tabel 4 normen en richtlijnen prestaties brandweezorg Twente

*geldt alleen voor PRIO 1 incidenten

Wettelijke eis (opkomsttijd 1^e TS)

Hieronder is te zien in hoeveel gebieden wij als brandweer op tijd aanwezig kunnen zijn op basis van de gebiedsgerichte opkomsttijden. Hierbij is onderscheid gemaakt in de resultaten die behaald worden in de dagsituatie en resultaten die behaald kunnen worden in de nachtsituatie.

⁹ Wettelijk (gelijk aan norm basiseenheid) wanneer ondersteuningseenheid is gekoppeld aan een object

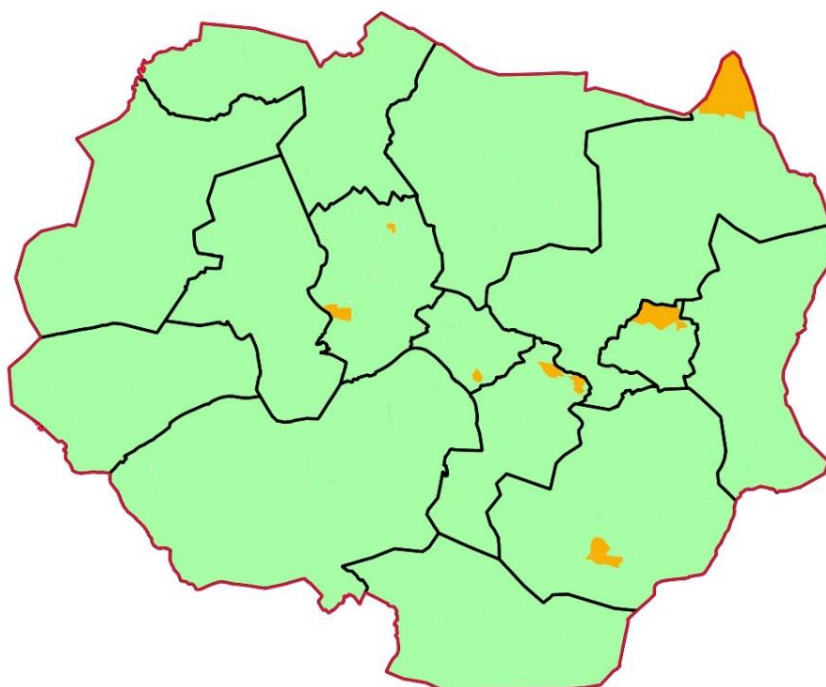
¹⁰ Zoals vastgesteld in 'memo voortgang risicogerichte brandweezorg' en vastgesteld in AB van 8 mei 2017

 Resultaten Dagsituatie [520]

- ✓ Goed [511]
- ✓ Voldoende [9]

Figuur 2 resultaten gebiedsgerichte opkomsttijden dagsituatie

 Resultaten Nachtsituatie [520]

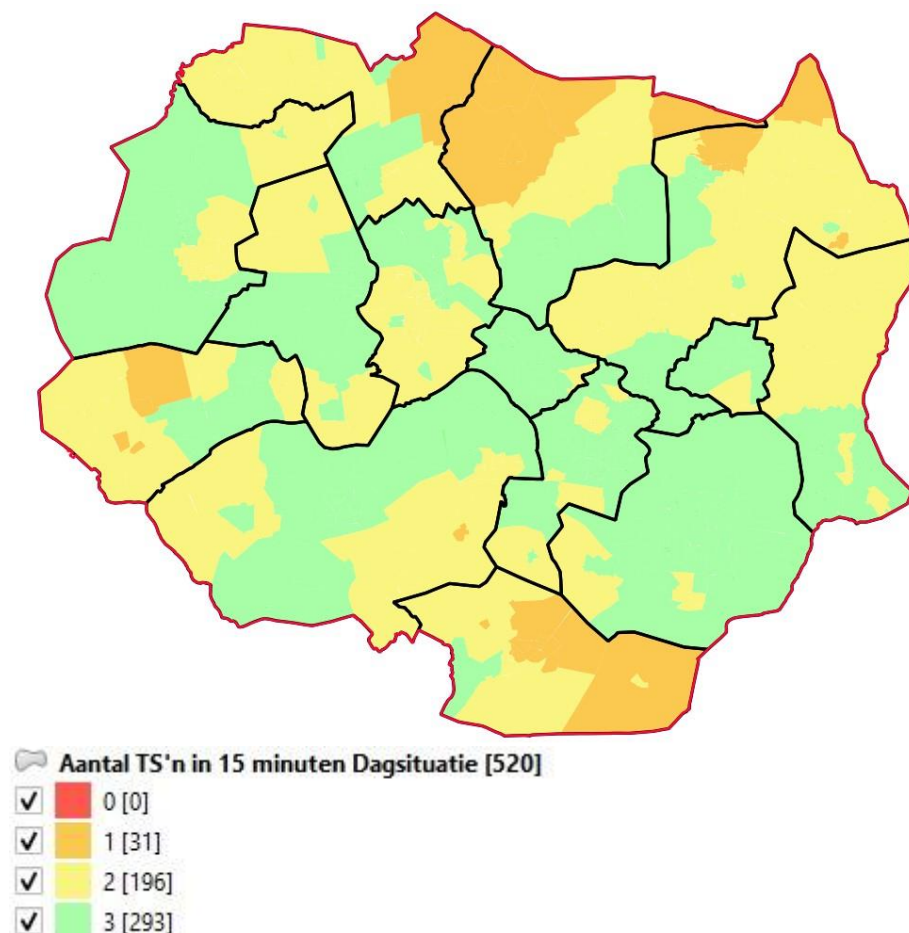
- ✓ Goed [507]
- ✓ Voldoende [13]

Figuur 3 resultaten gebiedsgerichte opkomsttijden nachtsituatie

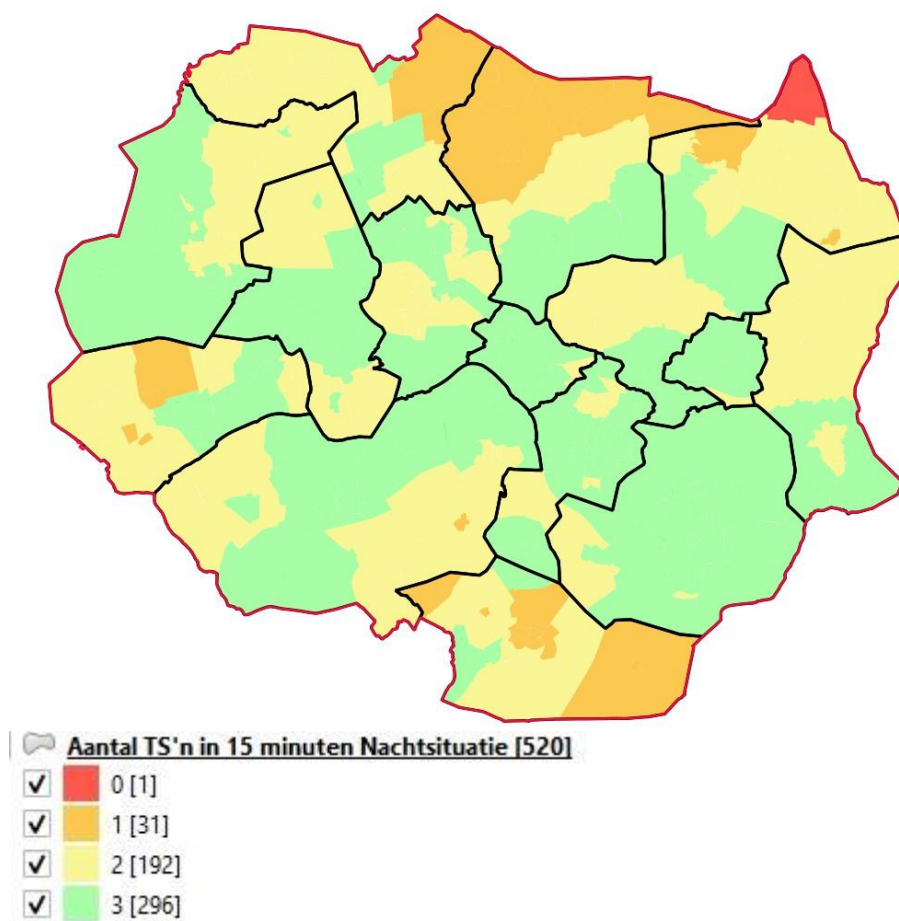
Slagkracht

Gebiedsgerichte opkomsttijden gaat over de snelheid waarmee de brandweer met een eerste eenheid bij een incident ter plaatse kan zijn. Alleen focus op snelheid doet echter geen recht aan de repressieve dekking van de brandweer. Daarom moet er voor een zorgvuldig en genuanceerd beeld van de repressieve dekking ook aandacht gegeven worden aan andere factoren. Zo moet er in het dekkingsplan ook verplicht aandacht zijn voor slagkracht. Dit gaat over de beschikbaarheid van voldoende eenheden. In Twente wordt gemiddeld bij 20% van de incidenten meer dan 1 TS gealarmeerd. Slagkracht gaat over het vermogen om bij opschaling snel meerdere eenheden (tot een maximum van drie tankautospuitten) ter plaatse te krijgen. Hier zijn geen wettelijke normen voor vastgelegd, wel moet het worden opgenomen in het dekkingsplan.

Hieronder is te zien hoeveel TS-en in een gebied binnen 15 minuten aanwezig kunnen zijn in het geval van een incident. Dit maakt zichtbaar wat het belang van het netwerk van 29 kazernes is. Het netwerk speelt een essentiële rol in de slagkracht van onze organisatie. Kijkend naar het overzicht is het haalbaar om in de helft van alle gebieden binnen 15 minuten drie TS-en aanwezig te hebben. Dit laat tegelijkertijd zien dat het voor de andere helft van de gebieden *niet* lukt om binnen 15 minuten drie TS-en aanwezig te hebben. Wat verder opvalt is dat er voor één gebied het in de nachtsituatie niet mogelijk is om binnen 15 minuten een enkele TS aanwezig te hebben. Dit gebied ligt op de grens met Duitsland en hier komt de internationale samenwerking terug. Nordhorn is bezig met de bouw van een nieuwe kazerne die vlak bij de grens staat. De verwachting is dan ook dat dit een positief effect zal hebben op de opkomsttijd in de grensgebieden.

Figuur 4 slagkracht aantal TS-en 15 minuten dagsituatie

Figuur 5 slagkracht aantal TS-en 15 minuten nachtsituatie

6

Uitdagingen en aandachtsgebieden

In de voorgaande hoofdstukken staat beschreven hoe de brandweezorg georganiseerd is en welke dekking en prestaties er verwacht kan worden van Brandweer Twente. Geconcludeerd kan worden dat de brandweezorg momenteel is ingericht op een manier passend bij de risico's in Twente. In de toekomst willen we zorgen dat dit zo blijft. Er zijn echter een aantal ontwikkelingen gaande die van invloed (kunnen) zijn op de manier waarop Brandweer Twente is georganiseerd en wijzigingen ten gevolg kan hebben. Hieronder staan de uitdagingen beschreven waar wij ons op moeten en gaan richten de komende tijd. Daarnaast zijn er ook een aantal gebieden waarbij het gezien een aantal factoren extra aandacht behoeven.

6.1 Uitdagingen

Paraatheid

Het blijven garanderen van de paraatheid in Twente is en blijft de komende jaren een aandachtspunt. Er zijn hierbij verschillende manieren waarop we dit proberen te borgen:

- Zorgen dat er voldoende vrijwilligers zijn én dat deze vrijwilligers goed opgeleid en geoefend zijn en blijven. Hierbij werken we met de vrijwilligersagenda waarbij we ons richten op verschillende aspecten (werving & opleiding, vrijwilliger van de toekomst, binden & verbinden en een goede relatie met de hoofdwerkgevers).
- Het vergt daarnaast een inspanning om de paraatheid in heel Twente goed in beeld te krijgen. Hierbij moeten hulpmiddelen als de slimme pagers en een dashboard paraatheid verder worden uitgewerkt. Door deze maatregelen krijgen we beter inzicht en kan er beter gestuurd worden op paraatheid.
- De komende tijd willen we verder kijken naar opties om de beroepsbezettingen in Twente waar mogelijk te flexibiliseren en Twents te benutten.

Vrijwilligheid en taakdifferentiatie

Wanneer er, in het kader van de Europese regelgeving, onderscheid gemaakt gaat worden tussen vrijwilligers en beroepsbrandweerm medewerkers heeft dit effect op de manier waarop de brandweezorg is ingericht. Hoe dit er precies uitgaat zien moet nog verder worden uitgewerkt. Wel is de verwachting dat consignatie voor vrijwilligers geen optie meer is en dat kazernering een beroepsvorm zal worden, dus niet meer mogelijk is met vrijwilligers. Het is zoeken naar manier om dit in Twente zo vorm te geven dat de kwaliteit van de brandweezorg geborgd blijft.

Kennis over nieuwe risico's

Door ontwikkelingen als de energietransitie en klimaatverandering krijgen wij als brandweer te maken met nieuwe soorten incidenten. Dit brengt ook nieuwe risico's met zich mee. De gevolgen hiervan voor ons brandweerwerk zijn niet altijd goed te overzien. Het is dus van belang dat er meer kennis en inzicht komt. De komende jaren gaan we investeren in het vergroten van de kennis en deskundigheid over deze nieuwe risico's.

Meldkamer

Per 2022 wordt de meldkamer verplaatst van Twente naar Apeldoorn. De overgang vraagt van ons de nodige aandacht op verschillende gebieden, zoals de zorg voor ons meldkamer personeel, de governance van de meldkamer, de borging van onze crisisorganisatie bij de meldkamer en het ontsluiten van relevante data. Het is van belang om te zorgen dat de verplaatsing technisch en organisatorisch geen gevolgen heeft voor de kwaliteit van de brandweezorg in Twente.

Informatievoorziening

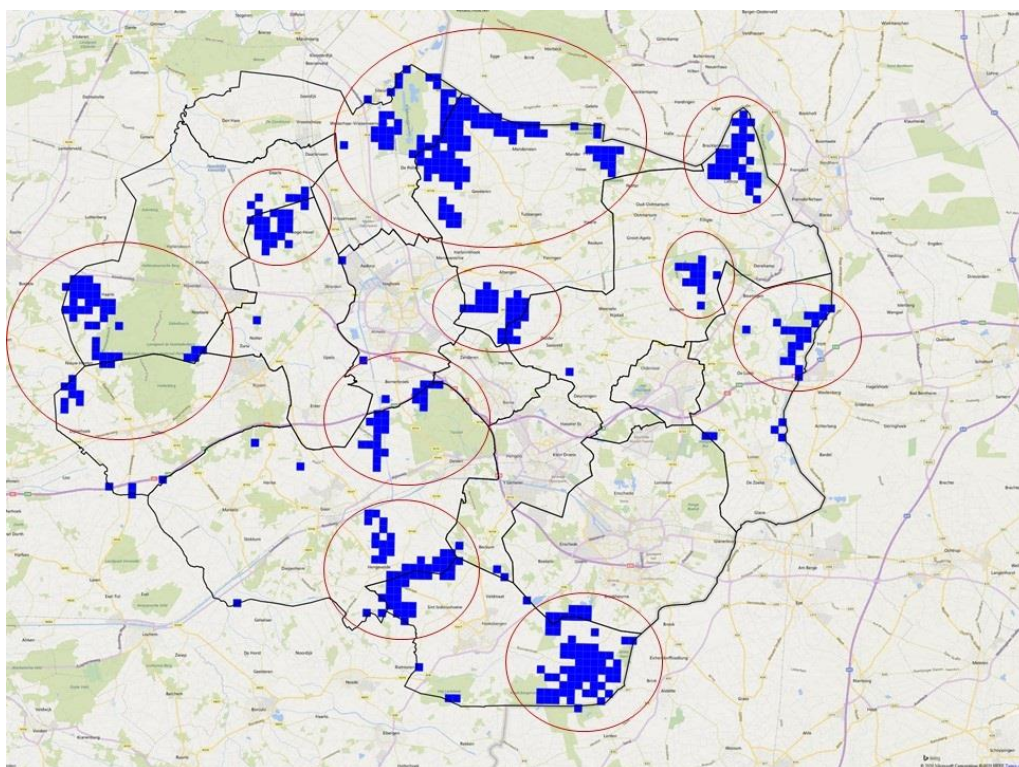
Er is steeds meer informatie beschikbaar. Deze informatie is waardevol voor ons als organisatie en kan op verschillende manieren bijdragen aan de kwaliteit van de brandweezorg. Om dit op een goede manier te doen is het van belang dat de informatievoorziening wordt verbeterd. Om bijvoorbeeld trends te kunnen ontdekken maar ook om te zorgen dat de informatie op een slimme manier bij de operationele eenheden terecht komt. We werken toe naar een continu actueel veiligheidsbeeld van Twente op basis van relevante data. Het gaat hierbij om data op gebied van brand, inzetbaarheid personeel bij gelijktijdige incidenten, preventieve maatregelen, het (verwachte) weer, evenementen in de regio, de verkeerssituatie of andere oorzaken van onveiligheid.

6.2 Aandachtsgebieden

In het brandweerrisicoprofiel is er gekeken naar welke gebieden in Twente extra aandacht behoeven met het oog op opkomsttijden die relatief lang zijn (langer dan 13 minuten). Hierbij is gekeken naar drie aspecten:

- De gemiddelde opkomsttijd in een gebied
- De incidenthistorie van een gebied
- Het brandrisico van een gebied.

In het onderstaande overzicht is duidelijk om welke gebieden het gaat (in het brandweerrisicoprofiel worden deze gebieden nader geduid). Bij deze gebieden heeft nut om een aanvullende, integrale analyse te doen van de brandveiligheid. Op basis hiervan kijken we welke maatregelen er kunnen worden genomen om het risico in deze gebieden te verkleinen.

Figuur 6 Aandachtsgebieden

7 Verantwoording

In de eerdere hoofdstukken hebben we aangegeven hoe onze brandweezorg is ingericht en welke prestaties verwacht mogen worden. Deze prestaties in de vorm van gerealiseerde opkomsttijden worden conform artikel 3.2.3 van het besluit veiligheidsregio's 'sluitend' geregistreerd. Dit dekkingsplan gaat anders dan het voorgaande dekkingsplan uit van gebiedsgerichte opkomsttijden. Er zal dan ook in eerste aanleg gebiedsgericht worden gerapporteerd. Daarnaast blijft het mogelijk om indien nodig op basis van objectgebonden systematiek en uitgangspunten te rapporteren¹¹. Brandweer Twente heeft ervoor gekozen om naast de wettelijk verplichte opkomsttijden ook voor andere typen incidenten en voertuigen opkomsttijden vast te leggen en te registreren. Deze opkomsttijden zijn een professionele norm. Ook deze opkomsttijden zullen worden verantwoord in de rapportages.

Momenteel worden de prestaties (per gemeente en op Twentse schaal) gerapporteerd en besproken in de reguliere individuele gesprekken met de burgemeesters. Hierin wordt niet alleen verantwoord wat is vastgelegd in het dekkingsplan maar ook wat er gebeurt ten aanzien van brandpreventie (voorlichting, advies en toezicht). Het geactualiseerde dekkingsplan biedt een goede gelegenheid om de komende periode nog eens nader te kijken naar wat wij als Brandweer Twente rapporteren en verantwoorden en op welke manier. Welke informatie geeft een goed beeld van onze brandweezorg en de bijbehorende prestaties en in welke vorm presenteren we deze informatie?

Voor het monitoren, verantwoorden en informeren over onze prestaties hanteren we drie doelgroepen:

Brandweer

Voor het dagelijks monitoren van onze paraatheid en operationele prestatie hanteren we een paraatheidsdashboard. Dit dashboard bevat altijd per kazerne de actuele gegevens over: het aantal alarmeringen per type voertuig, het aantal uitrukken, reden van niet uitrukken, het aantal incidenten per meldingsclassificatie, de uitruktijden, de opkomsttijden, gegevens over het invullen van de slimme vragenlijst en GCO (georganiseerde collegiale ondersteuning). Dit wordt vanuit het Informatie Operationeel Centrum (IOC) aangeleverd en onder andere gevoed met data vanuit het meldkamersysteem en onze bedrijfsvoering. Hiermee wordt door kazernecoördinatoren en teamleiders gestuurd op de brandweezorg.

Burger

Op dit moment worden burgers bij incidenten via operationele voorlichting geïnformeerd over incidenten. Daarnaast geven wij publieksinformatie via het jaarverslag en bij specifieke vragen. In de komende periode willen we werken aan meer real-time informatie over opkomsttijden en incidenten via onze website

Bestuur

Voor het bestuur willen we komende periode de huidige rapportage door ontwikkelen naar een altijd actueel beeld van de brandweezorgprestatie in de gemeente. De basis daarvan wordt gevormd door de incidenten die hebben plaatsgevonden en de mate waarin de opkomsttijd daarbij heeft voldaan aan de normen zoals beschreven in tabel 4. Andere elementen in de rapportage zijn de bemensing van de kazerne(s), de paraatheid van kazernes (in de vorm van inzetbaarheid en uitruktijd), het type incidenten, het type en aantal van de ingezette eenheden, reddingen en/of slachtoffers en eventuele bijzonderheden of knelpunten. Daarbij kan brandweer Twente naar wens specifieke verantwoording aanleveren ten behoeve van gemeenteraad.

In het dekkingsplan hebben we ook de ontwikkelingen en uitdagingen beschreven waar wij mee te maken hebben de komende tijd. Deze zouden kunnen leiden tot een wijziging van onze brandweerorganisatie. Dit dekkingsplan is daarmee ook geen statisch geheel maar dynamisch en wordt aangepast als de situatie daar om vraagt.

¹¹ Dit gebeurt op basis van enkele uitgangspunten uit het oude dekkingsplan (m.b.t. gemotiveerd afwijken)

Bijlagen

Bijlages zijn apart bijgevoegd.

Bijlagen dekkingsplan 2021-2024

Concept

Enschede, 2 april 2020

BRANDWEER

TWENTE

Bijlage 1 Brandweerrisicoprofiel

<Volgt>

Bijlage 2 Spreiding materieel en eenheden in Twente

<Volgt>

Bijlage 3 GBO Twente 2020

GBO Twente 2020

Grootschalig brandweeroptreden Brandweer Twente
vanaf 2020

Tubbergen, 18 december 2019
Versie 0.2

BRANDWEER

TWENTE

Colofon

Titel rapport: GBO Twente 2020
Subtitel: Grootschalig brandweeroptreden Brandweer Twente vanaf 2020
Versie(s): 0.2 08-08-2019 Gezien door: [Gezien door]

Vaststellingsdatum: [Datum] Evaluatiedatum: [Datum]

Opdrachtgever: Bokdam, Rob
Opsteller(s): Anko Lammers

Tubbergen, 18 december 2019
Versie 0.2

© 2019, Brandweer Twente

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Brandweer Twente.

Inhoud

Colofon.....	2
1 Grootschalig brandweeroptreden	5
1.1 Inleiding.....	5
1.2 Aanleiding	6
1.3 Leeswijzer	6
2 Peloton basis brandweezorg.....	7
2.1 Prestatie-eisen	7
2.2 Tijdlijn.....	7
2.3 Vuistregels	7
2.4 Samenstelling	7
2.5 Wijziging.....	7
3 Peloton natuurbrandbestrijding	8
3.1 Prestatie-eisen	8
3.2 Tijdlijn.....	8
3.3 Vuistregels	8
3.4 Samenstelling	8
3.5 Wijziging.....	8
4 Peloton grootschalige watervoorziening.....	9
4.1 Prestatie-eisen	9
4.2 Tijdlijn.....	9
4.3 Vuistregels	9
4.4 Samenstelling	9
4.5 Wijziging.....	9
5 Peloton redding en technische hulpverlening	11
5.1 Prestatie-eisen	11
5.2 Tijdlijn.....	11
5.3 Vuistregels	11
5.4 Samenstelling	11
5.5 Wijziging.....	11
6 Peloton specialistische blussing.....	12
6.1 Prestatie-eisen	12
6.2 Tijdlijn.....	12
6.3 Vuistregels	12
6.4 Samenstelling	12
6.5 Wijziging.....	12
7 Peloton logistiek en ondersteuning	13
7.1 Prestatie-eisen	13
7.2 Tijdlijn.....	13
7.3 Vuistregels	13

7.4	Samenstelling	13
8	Specialistische IBGS-eenheid	15
8.1	Prestatie-eisen	15
8.2	Tijdslijn.....	15
8.3	Vuistregels	15
8.4	Samenstelling	15
8.5	Wijziging.....	15
9	Opschaling en bijstand.....	16
9.1	Opschaling vanuit de basis brandweezorg	16
9.2	Opschaling vanuit de bijstandsaanvraag.....	16
9.3	Bijstand leveren	16
9.4	Scenario vrije OVD.....	17
10	Communicatie	18
11	Openstaande acties	19

1 Grootchalig brandweeroptreden

1.1 Inleiding

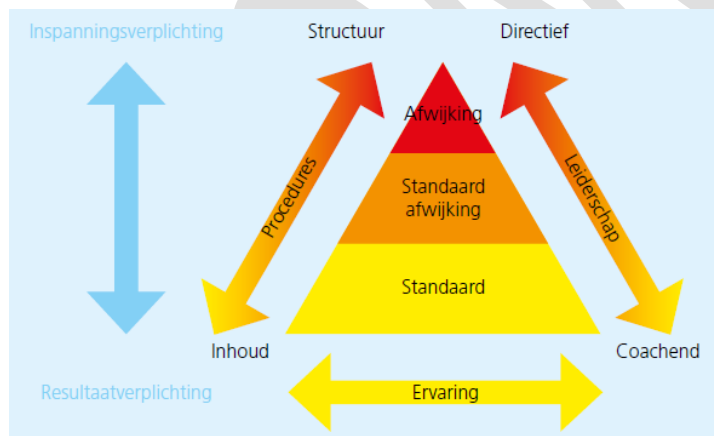
Grootchalig optreden bij rampen was in de vorige eeuw de taak van de bescherming burgerbevolking (BB). Pas in 1985, toen de BB werd opgeheven en er een brandweerwet en rampenwet kwam, kwam deze taak grotendeels bij de brandweer te liggen.

Vanaf dat moment ontwikkelde de brandweer grootchalige responseenheden met behulp van Rijksmateriaal en Rijksmiddelen waarbij het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BiZa) systeemverantwoordelijk was. De standaard samengestelde brandweercompagnie was hierbij dé grootchalige eenheid voor grootchalig optreden, waarbij er vanaf 1996 gewerkt werd met de Leidraad Brandweercompagnie. Na ruim 15 jaar volgens dit model te hebben gewerkt werd de compagnie meer en meer als te log en complex ervaren en daarmee niet langer passend. Er was behoefte aan meer vraag gestuurde opschaling en de daarbij behorende flexibiliteit in het veld.

In 2012 werd met de visie Grootchalig Brandweeroptreden (GBO) invulling gegeven aan die behoefte. Hierin werden vooraf geformeerde pelotons beschreven die vraaggericht konden worden ingezet bij grootchalige incidenten. Doel was om te voldoen aan maatwerk bij grootchalige incidenten.

Vanuit diezelfde gedachte ontwikkelde het landelijke Programma 'Samen werken aan grootchalig en Specialistisch brandweeroptreden Brandweer Nederland' (GBO-SO) zich binnen Brandweer Nederland. Landelijke specialismen werden ontwikkeld en er ontstond behoefte om de visie Grootchalig Brandweer Optreden zes jaar na vaststelling te actualiseren, verder te implementeren en te zorgen voor borging voor de toekomst. In 2018 is deze actualisatie verwerkt in een doorontwikkeling, visie GBO 2.0 is hiervan het resultaat.

De visie GBO 2.0 borduurt voort op het gedachtegoed van de eerste visie uit 2012 waarbij de uitgangspunten en achterliggende theorie van onderstaande sturingsdriehoek leidend zijn gebleven.

Er is gekeken welke zaken niet langer actueel waren en welke onderdelen, op basis van ervaringen uit de praktijk, aanpassing vereisten. Er is daarnaast een helder onderscheid gemaakt tussen grootchalig brandweeroptreden aan de ene kant (massa en capaciteit en meer van hetzelfde) en specialistisch brandweeroptreden (specialistische kennis, capaciteit en materiaal) aan de andere kant. Tenslotte bouwt de visie voort op wat er al is en er is vooruit gekeken naar toekomstige (maatschappelijke) ontwikkelingen.

De belangrijkste wijziging in de visie GBO 2.0 is dat de operationele prestatie die een peloton levert leidend is geworden en niet langer de vorm, omvang of samenstelling van het peloton. Daarmee kan er, zowel in bijstandsvraag als levering, nog meer vraag gestuurd en flexibel worden gewerkt zonder dat de prestatie die het peloton levert, verandert.

1.2 Aanleiding

Eind 2016 bleek dat veel regio's, waaronder ook Twente, niet in staat waren geweest de visie (volledig) te implementeren. Redenen hiervoor waren landelijk onder andere capaciteitsgebrek, onvoldoende urgentiegevoel en de verschillende regionaliseringsdossiers waar regio's in deze periode mee te maken hadden.

Bovendien bleek de visie niet op alle punten even duidelijk en waren er ontwikkelingen gaande, die aanleiding gaven tot actualisatie van de in 2012 vastgestelde visie. Zo krijgen de landelijke specialismen (SO) steeds meer vorm, komen er door onderzoek nieuwe inzichten en zijn er in de regio's steeds meer ontwikkelingen die een directe relatie hebben met de wijze van bijstand die zij leveren bij een grootschalig incident. Kortom de wereld verandert voortdurend en het is noodzakelijk daarop in te spelen.

Tijdens het Brandweercongres 2018 is de visie GBO 2.0 gepresenteerd waarbij het streven is dat deze is geïmplementeerd binnen alle regio's per 1 januari 2020.

1.3 Leeswijzer

Om uitvoering te kunnen geven aan de visie GBO 2.0 is regionaal, interregionaal en landelijk veel afstemming geweest. Dit document beschrijft de wijze waarop Brandweer Twente uitvoering geeft aan de visie GBO 2.0 per 1 januari 2020.

Dit ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

In hoofdstuk 2 tot en met 8 wordt per peloton of eenheid weergegeven wat:

- de prestatie-eisen zijn;
- de tijdlijn is waarbinnen het peloton inzetbaar is;
- de vuistregels zijn waarmee gerekend kan worden;
- de samenstelling en roepnummer is van het peloton;
- de wijzigingen zijn tussen de oude en nieuwe werkwijze.

In hoofdstuk 9 wordt de opschaling en bijstand beschreven die gelden voor Brandweer Twente. Hoofdstuk 10 beschrijft van welke communicatiemogelijkheden en -momenten gebruik is en wordt gemaakt om de repressief leidinggevend, die het direct aangaan, op de hoogte te brengen van de doorontwikkeling GBO. In Hoofdstuk 11 zijn de openstaande acties benoemd waaraan nog gewerkt wordt of waarover nog een beslissing moet worden genomen.

2 Peloton basis brandweezorg

Dit peloton biedt massa en slagkracht op de incidentlocatie in de vorm van extra personeel en materieel. Dit peloton zal in veel gevallen een adequate rol kunnen vervullen. De waarde van dit peloton basis brandweezorg is groot omdat dit een uitbreiding en gestructureerde inzet met de basiszorgeenheden is.

Aan dit peloton zijn geen bijzondere voertuigen toegevoegd, deze kunnen specifiek (vraag gestuurd) aangevraagd worden.

2.1 Prestatie-eisen

- Het leveren van werkcapaciteit in de vorm van personeel en basismaterieel op de taakvelden brandbestrijding en redding, basis IBGS en technische hulpverlening
- Het leveren van aanvullend standaardmateriaal op de incidentlocatie

2.2 Tijdlijn

Binnen de eigen regio

- Algemeen uitruktijd 10 minuten
- 1e peloton binnen 30 minuten in te zetten
- 2e peloton binnen 45 minuten
- 3e en 4e peloton binnen 60 minuten
- Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur

Buiten de eigen regio

- Binnen 60 minuten op de eigen regio grens
- Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur

2.3 Vuistregels

- 200 meter vuurfront
- Inzetdiepte van maximaal 200 meter
- Opheffen van enkelvoudig beknellingen van slachtoffers in maximaal 4 personenwagens
- Uitvoeren van een redding in vuilwerkpak (8 personen) met een backup-team van eveneens 8 personen

2.4 Samenstelling

- 4 x TS-6 + OVD = 25 personen
- Staan onder bevel van de HOVD-TC (Taakcommandant)
- Pelotonsnummer 100, 200, 300, 400

Alarmering pelotons in opschaling volgens KVT

1^e peloton gaat rechtstreeks naar incident, 2^e en opvolgende pelotons gaan naar UGS

2.5 Wijziging

In het peloton basis brandweezorg zit geen verschil in de oude en nieuwe situatie. De samenstelling is gelijk en zoals de naam van dit peloton aangeeft is het 'meer van hetzelfde' dat door de basis TS kan worden uitgevoerd.

3 Peloton natuurbrandbestrijding

Natuurbrandbestrijding is een bijzondere taak die ook bijzonder materieel vergt.

Met normale brandweervoertuigen is natuurbrandbestrijding moeilijk. Hierop is in 2019 door Brandweer Twente besloten tot de aanschaf van meerdere speciale natuurbrandbestrijdingsvoertuigen (CCFM). Ook de bestrijdingssystematiek is bij deze incidenten anders dan bij brandbestrijding in een object, vandaar dat gekozen is voor een separaat peloton natuurbrandbestrijding.

3.1 Prestatie-eisen

- Het rijdend kunnen bestrijden van natuurbranden in elk terrein
- Het bestrijden van natuurbranden
- Watertransport in ruig gebied

3.2 Tijdlijn

Binnen de eigen regio

- Algemene uitruktijd 10 minuten
- 1e peloton binnen 30 minuten in de gehele eigen regio in te zetten
- 2e peloton binnen de 45 minuten
- 3e peloton binnen 60 minuten
- Inzettijd van maximaal 4 uur

Buiten de eigen regio

- Binnen 60 minuten op de eigen regio grens
- Inzettijd van maximaal 4 uur

3.3 Vuistregels

- 100 meter vuurfront
- Mogelijkheid om rijdend te blussen
- Aanleggen van een stoplijn van 300 meter lengte en 5 meter breed gedurende onbeperkte tijd
- Dakmonitor
- Extra grote watertank (minimaal 3.000 liter)

3.4 Samenstelling

- 4 x TS-NB-6 + 2 x TW + OVD = 29 personen
- Staan onder bevel van de HOVD-TC (Taakcommandant)
- Pelotonsnummer 100, 200, 300, 400

Alarmering pelotons in opschaling volgens KVT

1^e peloton gaat rechtstreeks naar incident, 2^e en opvolgende pelotons gaan naar UGS

3.5 Wijziging

In het peloton natuurbrandbestrijding zit geen verschil in de oude en nieuwe situatie. De samenstelling is gelijk, de vuistregels zijn landelijk wel aangepast van 200 naar een 100 meter vuurfront per peloton NBB. Daarnaast kan dat, na het operationeel worden van de CCFM, de uitvoering van het peloton wel verschillen.

4 Peloton grootschalige watervoorziening

Een peloton dat met name bij grootschalige brandbestrijding regelmatig ingezet zal worden is het peloton grootschalige watervoorziening (GWV). Bij grootschalige waterbehoefte wordt gebruik gemaakt van een watertransportsysteem. Dat vergt specialistisch materieel, bijvoorbeeld in de vorm van waterwagens of haakarmvoertuigen met pompunits en/of slangen. Om die reden is een peloton grootschalig watervoorziening samengesteld.

De huidige systemen zijn inmiddels aan het einde van hun technische levensduur. Waren de circa 137 pompen/containers (in verschillende configuraties) door het toenmalige ministerie van Binnenlandse Zaken verstrekt, nu zullen de 25 veiligheidsregio's in Nederland deze zelf vervangen. Dit geldt ook voor Brandweer Twente. In mei 2019 zijn 2 nieuwe watertransportsystemen besteld. Mogelijk dat in 2020 een 3^e systeem wordt aangeschaft. De hieronder beschreven prestatie-eisen komen overeen met die van de nieuw te leveren systemen.

4.1 Prestatie-eisen

Het opbouwen en bedienen van een watertransportsysteem tot over een maximale lengte van 3.000 meter

4.2 Tijdlijn

Binnen de eigen regio

- Algemeen uitrijtijd 10 minuten
- 1^e peloton binnen 30 minuten op incidentlocatie
- 2^e peloton binnen 60 minuten
- Vultijd is 15 minuten op 1500 meter, 30 minuten op 3.000 meter
- Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur

Buiten de eigen regio

- Binnen 60 minuten op de eigen regio grens
- Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur

4.3 Vuistregels

- Capaciteit van continu minimaal 8.000 liter/min aan het manifold, minimaal 1 bar ingangsdruk aan het manifold, inzetdiepte van 1.500 meter
- Capaciteit van continu minimaal 4.000 liter/min, aan het manifold, minimaal 1 bar ingangsdruk aan het manifold, een inzetdiepte van 3.000 meter
- Vanuit een oneindige capaciteit (open water)

4.4 Samenstelling

- 2 x WTS 1.500 + TS-6 + OVD = 11 personen of 1 x WTS 3.000 + TS-6 + OVD = 9 personen
- Staan onder bevel van de HOVD-TC (Taakcommandant)
- Pelotonsnummer 500 voor het 1^e peloton GWV, 600 voor het 2^e peloton GWV

4.5 Wijziging

Het vorige peloton GWV bestond uit 2 x DPC/DPA, 3 x TS-ondersteuning en 1 OVD. Daarnaast is de capaciteit van het vorige peloton lager (4.000 liter/min op 1.000 meter en 2.000 liter/min op 2.500 meter) dan het nieuwe. In Twente gaan we van 5 WTS 1.000-systemen en 3 WTS 2.500 systemen naar minimaal 2, maximaal 4 WTS 2.0-systemen. In 2020 wordt het nieuwe systeem verwacht waarna het vakbekwaamheidsprogramma wordt gevolgd. In de tussentijd (Q1-Q2

2020) wordt vanuit team OV gesproken met verschillende kazernes over het nieuwe materieel, werkwijze en vakbekwaamheidsprogramma..

5 Peloton redding en technische hulpverlening

Voor de 'standaardopdracht' redding (grootschalig ongeval) is het peloton basis brandweezorg geschikt. De deelnemers aan een dergelijk peloton beschikken over de basisvaardigheden om deze taak zowel in de basiszorg als grootschalig uit te voeren. Het peloton redding en technische hulpverlening is een aanvulling op een peloton basis brandweezorg voor meer complexe hulpverleningsinzetten en is de tussenfase naar eventuele inzet van het landelijke specialistisch peloton Technische Hulpverlening (STH). Het STH heeft een opkomsttijd van 90 minuten.

Regio Twente heeft daarnaast met de Technisches Hilfswerk (THW) uit Duistland afspraken gemaakt over grensoverschrijdende bijstand (burenhulp).

Dit betekent dat zowel bij rampen als bij reguliere hulpverlening te allen tijde een beroep kan worden gedaan op hulp van de THW. Er is een grensoverschrijdend bijstandsplan THW beschikbaar. In dit plan worden o.a. de organisatie, beschikbare eenheden, wijze van bijstandsaanvraag, inzet en kosten en aansprakelijkheid beschreven.

5.1 Prestatie-eisen

- Het leveren van personele capaciteit op de incidentlocatie
- Het leveren van aanvullend hulpverleningsmaterieel op de incidentlocatie

5.2 Tijdlijn

Binnen de eigen regio

- Algemene uitruktijd 10 minuten
- Binnen 60 minuten in de gehele eigen regio in te zetten
- Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur

Buiten de eigen regio

- Binnen 60 minuten op de eigen regio grens
- Inzettijd incidentafhankelijk, richttijd is 8 uur

5.3 Vuistregels

- Redden en bevrijden van maximaal 4 meer dan gemiddeld beknelde personen per uur
- Opheffen van complexe beknellingen met vrachtwagens, treinen en bussen
- Redden en ondersteunen bij instortingen balkons en dergelijke

5.4 Samenstelling

- $2 \times \text{HV1} + 2 \times \text{TS-6} + \text{OVD} = 17$ personen
- Staan onder bevel van de HOVD-TC (Taakcommandant)
- Pelotonsnummer 700

5.5 Wijziging

Het vorige peloton RTHV bestond uit 4 x TS, HV1 en OVD. Zoals beschreven is, is het nieuwe peloton als aanvulling op het peloton basis brandweezorg. Dit houdt in dat er al 4 TS-en ter plaatse zijn. De huidige HV wordt alleen nog beoefend door de kazernes waar deze gestationeerd staat. Dit ivm de technische knowhow (beheersbaarheid) en beschikbare oefentijd. Met het nieuwe peloton rijdt een TS mee van de kazerne waar de HV gestationeerd is.

6 Peloton specialistische blussing

Specialistische blussing en met name schuimblussing wordt in toenemende mate gebruikt bij grootschalige brandbestrijding. Vaak is er sprake van stoffen die met water moeilijk te blussen zijn en dan is een andere aanpak of blusstof nodig. Dit vergt daarmee een specifieke aanpak en inzet. Allereerst moet er voldoende blusstof voorradig zijn, daarnaast moet het samengestelde systeem met watertransport en gezamenlijk optreden adequaat voorbereid zijn zodat de inzet ook effectief verloopt. Ook bij industriële brandbestrijding is schuimblussing of andere bijzondere blustechnieken een vaak voorkomende inzet.

6.1 Prestatie-eisen

- Het uitvoeren van een specialistische blussing

6.2 Tijdlijn

Binnen de eigen regio

- Algemene uitruktijd 10 minuten
- Inzet op locatie afhankelijk van rijafstand
- Binnen 60 minuten in de gehele eigen regio in te zetten
- Inzettijd van maximaal 90 minuten, materieel gebonden

Buiten de eigen regio

- Binnen 60 minuten op de eigen regio grens
- Inzettijd van maximaal 90 minuten, materieel gebonden

6.3 Vuistregels

- Het kunnen afdekken van een plas tot 1.500m²

6.4 Samenstelling

- 5 x TW/SB + OVD = 11 personen
- Staan onder bevel van de HOVD-TC (Taakcommandant)
- Pelotonsnummer 800

6.5 Wijziging

Het vorige peloton had het 'schuimpeloton' als benaming. Dit bestaat uit 2 x TS, SB, SVH en OVD. Doordat het schuimblusvoertuig (SB) van kazerne Borne en Nijverdal ter vervanging staan in 2020, is vanuit het team Operationele Voorbereiding, samen met het Kenniscentrum, AGS, team Brandveiligheid, Financiën en Arbo & Fitheid gekeken naar de best mogelijke invulling van het peloton specialistische blussing.

25-11-2019 heeft het MT Brandweer het advies van de projectgroep overgenomen. Dit betreft de aanschaf van 5 SB's (5 Tankwagens met 16 m³ water en 1 m³ SVM) en deze strategisch te plaatsen in de regio. Daarmee beschikken we als regio over een operationele capaciteit die in de grootste risicogebieden binnen 20 minuten en binnen 30 minuten in de hele regio ter plaatse is voor het bestrijden van een brandende IBC en voldoende SVM beschikbaar om het grootste maatgevende scenario te blussen en een strategische overcapaciteit beschikbaar te hebben om rekening te houden met het verwaaien/afbranden van schuim bij een grote worplengte. Het programma Vakbekwaam worden is Q1-2020 afgestemd binnen de kerngroep Brand of IBGS.

Q1 2020 zal de aanbesteding voor deze voertuigen opgestart worden. Totdat deze voertuigen operationeel zijn blijft het huidige schuimpeloton inzetbaar.

7 Peloton logistiek en ondersteuning

De opdracht van het peloton logistiek en ondersteuning verschilt per incident. De ene keer is er behoefte aan ademlucht, de andere keer aan een verzorgingscontainer, soms aan beide en/of andere ondersteuning. Binnen Brandweer Twente wordt dit gecoördineerd vanuit kazerne Hengelo Centrum, middels een peloton logistiek en ondersteuning dat over diverse mogelijkheden beschikt en deze - vraag gestuurd - zaken op locatie verzorgt.

7.1 Prestatie-eisen

- Het breed ondersteunen van de ingezette eenheden in het veld

7.2 Tijdlijn

- Verzorgingscontainer
Een verzorgingscontainer heeft een opkomsttijd van 60 minuten. Dit wil zeggen dat de container binnen 60 minuten na alarmering ter plaatse is. Met de komst van deze container is er de beschikking over een toilet, onderdak en over koffie, thee en frisdrank.
Let op: Voor de catering van broodjes en/of warme maaltijden moet gemiddeld 60 minuten na alarmering extra worden gerekend.
- Ademlucht
Uitgangspunt is dat er voldoende voorraad ademlucht beschikbaar is voor de inzetijd van een peloton basis brandweezorg.
- Brandstof, olie, smeermiddelen
Binnen 60 minuten zijn brandstof, olie, -en smeermiddelen beschikbaar. In Twente is dit in de vorm van een haakarmbak BOS.
- Verlichting
Binnen 60 minuten is aanvullende verlichting beschikbaar. In Twente is dit in de vorm van een haakarmbak verlichting.

7.3 Vuistregels

Vraag gestuurd kunnen leveren van:

- Verzorgings-/toiletfaciliteit
- Ademlucht
- Verlichting
- Brandstoffen, olie, smeermiddelen
- Commando unit

7.4 Samenstelling

- Het peloton logistiek en ondersteuning kent geen vaste samenstelling, hier geldt dat vraag gestuurd opgeschaald kan worden
- Staan onder bevel van de HOVD-TC (Taakcommandant)
- Pelotonscommandant-, Functionaris- en Medewerker logistiek
- Pelotonsnummer 900

7.5 Wijziging

Op dit moment wordt de invulling en organisatie van het logistiek peloton nader bekeken. De eerste stappen tot het vervangen van de DECO (2021) en de Verzorgingsunit zijn gezet(2017). Vanuit team OV wordt de repressieve aansturing mbt logistiek opgepakt en afgestemd met sector Beheer & Techniek. Voorstel is PC-log (OVD) vanaf Groot incident te alarmeren met als doel om vooruit te denken over o.a. schoonwerken, maaltijden, ademlucht. De PC-log hoeft niet direct ter plaatse te gaan en kan bellen met de OVD in het veld en vragen of hij iets kan betekenen hierin. Bij een incident waar bijvoorbeeld 2 x een OVD-GWV ter plaatse is kan, wanneer het incident dit toe laat, 1 de rol van PC-LOG op zich nemen. Q1-2020 wordt dit vanuit team OV opgepakt.

Medewerker Logistiek

De medewerker logistiek (M-Log) is in het veld belast met de uitvoering van de taken, de 'handjes' op plaats incident. Iedere uitvoerende medewerker binnen de logistiek zal onder de functienaam M-Log zijn/haar taken uitvoeren.

- Opkomstnorm: Binnen 15 minuten op de kazerne waarvan uitgerukt wordt;
- Taken: Het uitvoeren van werkzaamheden gerelateerd aan de logistiek. Deze taken kunnen worden opgedragen door de F-Log of de PC-Log, afhankelijk van het incident;
- Taakveld: De M-Log opereert in het veld;
- Opleidingseis: M-Log's hebben bij voorkeur een afgeronde Manschap A opleiding en/of affiniteit met facilitair / logistiek. Ook moeten ze opgeleid zijn op- en geoefend zijn met de middelen waarmee zij uitrukken.

Functionaris logistiek

De functionaris logistiek (F-Log) heeft als verantwoordelijkheden om de verzorging van de eenheden te regelen. Ook is de F-Log 'leidinggevende' van de ingezette logistiek totdat de PC-Log ter plaatse is. Dan heeft de F-Log geen leidinggevende rol meer. Bij een groter incident zal hij/zij zijn/haar werkzaamheden uitvoeren onder aansturing van de PC-Log.

- Opkomstnorm: Binnen 15 minuten op de kazerne waarvan uitgerukt wordt;
- Taken: Het breed ondersteunen van de ingezette eenheden in het veld en het afstemmen van logistieke activiteiten met de PC-Log;
- Taakveld: de F-Log opereert primair vanaf de kazerne HGC;
- Opleidingseis: Voor de functie van F-Log zijn geen specifieke opleidingseisen anders dan die van bevelvoerder, of een persoon die affiniteit heeft met (brandweer) logistiek.

PC-Log

De PC-Log geeft leiding aan het logistieke peloton in het veld en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de OVD of Taakcommandant inzake logistieke verzorging van de eenheden.

- Opkomstnorm: Binnen 60 minuten op plaats incident.
- Taken: Leiding geven aan en coördineren van (de onderdelen van) het logistiek peloton; Leiding geven aan de M-Log's en de F-Log; Het breed ondersteunen van de ingezette eenheden in het veld; Logistieke activiteiten afstemmen met de HON/OVI;
- Taakveld: De PC-Log opereert in het veld.
- Opleiding: De PC-Log is een officier van dienst of wanneer niet de opleiding PC-Log gevolgd heeft.

8 Specialistische IBGS-eenheid

De specialistische IBGS-eenheid verricht taken om incidenten met gevaarlijke stoffen te stabiliseren. De specialistische IBGS-eenheid is niet gericht op redding. Daarnaast kan deze eenheid het incident zodanig stabiliseren zodat gespecialiseerde bedrijven/ partners opruimwerkzaamheden kunnen verrichten. Om voorgenoemde redenen moeten deze eenheden kennis hebben van THV onder IBGS-omstandigheden en kunnen optreden in gaspak.

8.1 Prestatie-eisen

De specialistische IBGS-eenheid heeft als taak:

- Inzet plegen bij een incident waarbij langdurig (meer dan 1 ademluchtvoeding) contact met de stof mogelijk is
- Langdurige effect beperkende maatregelen te treffen
- Berging van slachtoffers (bij maatschappelijk belang)
- In sterk vervuilde omgeving detectie, metingen en monstername verrichten

8.2 Tijdlijn

Binnen eigen regio

- Algemeen uitruktijd 10 minuten
- Binnen 30 minuten inzetbaar
- Inzettijd is 1 uur

Buiten eigen regio

- Binnen 60 minuten SIG (snel inzetbaar gaspakkenteam) op de eigen regio grens

8.3 Vuistregels

- 60 minuten kunnen werken in gaspak (3 ploegen van 2 gaspakdragers met 1 ploeg als back-up/veiligheid)
- De brandweer houdt zich niet bezig met opruimwerkzaamheden en werkt niet aan installaties

8.4 Samenstelling

- 2 x SIG + BOE + AGS + OVD = 16 personen
- Roepnummer: 1100
- De SIG's komen uit Enschede Spaansland en -Noord of van een naburige regio in Oost 5. De BOE is gestationeerd op kazerne Enschede Spaansland.

8.5 Wijziging

Naast de benaming, voorheen het OGS peloton nu specialistische IBGS-eenheid, is ook de samenstelling gewijzigd. Het OGS peloton bestond uit OVD, 2 x TS-OND, HV, haakarmbak OGS container, haakarmbak OGS stabilisatiecontainer, haakarmbak decontaminatie container, AGS, OVI en voorlichting.

Het OGS peloton was een samengesteld peloton vanuit kazerne Hengelo Centrum en Enschede Spaansland. De bemensing van de SIG's en BOE wordt georganiseerd vanuit kazerne Enschede Spaansland en -Noord.

9 Opschaling en bijstand

9.1 Opschaling vanuit de basis brandweezorg

Bij opschaling vanuit de basisbrandweezorg zal meestal sprake zijn van een eerste peloton vrije instroom dat op de incidentlocatie geformeerd wordt. Het uitgangspunt is:

Dat wat gevraagd wordt door de hoogst leidinggevende, wordt gealarmeerd.

Daar waar in de opschaling het incident de classificatie 'middelbrand' heeft, de OVD 2 extra TS-en nodig heeft, schaaft deze op naar 'zeer groot incident'. De meldkamer alarmeert 2 TS-en en deze completeren het 1^e peloton.

Daar waar in de opschaling het incident de classificatie 'middelbrand' heeft, de OVD een peloton extra nodig heeft, vraagt deze om een peloton. De meldkamer alarmeert 1 peloton.

Daar waar in de opschaling het incident de classificatie 'middelbrand' heeft, de OVD 2 extra TS-en en een peloton extra nodig heeft, schaaft deze op naar 'zeer groot incident' en vraagt hierna om een 2^e peloton. De meldkamer alarmeert 2 TS-en, deze completeren het 1^e peloton. Daarnaast wordt het 2^e peloton gealarmeerd.

Aanvullende pelotons worden, mits de tijd zich hiervoor leent, op een uitgangstelling geformeerd en gecoördineerd ingezet in het inzetgebied. De kleinere eenheid van een peloton maakt deze vraag gestuurde opschaling mogelijk. Het aanvragen van (delen van) pelotons lijkt dan nog meer maatwerk te borgen maar wordt omwille van structuur en leiding (span of control) niet wenselijk geacht. Afwijkingen zijn mogelijk maar dienen goed gecommuniceerd te worden, bijvoorbeeld bij het verzoek van één TAS voor waterwinning.

9.2 Opschaling vanuit de bijstandsaanvraag

Bijstand kan bijvoorbeeld geleverd worden aan en door buurregio's. Bij een bijstandsaanvraag wordt vooraf gegroepeerd op een voorbereide UGS en als eenheid naar het inzetgebied gereden. Bij uitzondering kan apart aan gereden worden wanneer slagkracht direct nodig is. Het formeren van een peloton vraagt immers (kostbare) tijd. Uitgangspunt is dat bij een bijstandsaanvraag alleen complete eenheden, zoals door de regio geformeerd gebaseerd op deze visie, rijden met tenminste de slagkracht die voor het gevraagde peloton omschreven is.

9.3 Bijstand leveren

Landelijk is afgesproken dat elke regio in staat moet zijn het volgende te kunnen leveren voor bijstand:

- 1 peloton basis brandweezorg
- 1 peloton grootschalig watertransport
- 1 peloton redding & technische hulpverlening (niet bedoeld STH)

Brandweer Twente heeft op bovenstaande pelotons de volgende aanvullingen die voor bijstand geleverd kunnen worden:

- 2e peloton basis brandweezorg
- 1 peloton natuurbrandbestrijding

Met de levering van deze pelotons wordt geen rekening gehouden met gelijktijdigheid, we leveren voor bijstand dus niet een peloton basis brandweezorg én een peloton natuurbrandbestrijding op hetzelfde moment. Uitgangspunt bij het inrichten van het grootschalig brandweeroptreden is dat er in het verzorgingsgebied van een regio één grootschalig incident plaatsvindt.

Meerdere grootschalige incidenten kunnen voorkomen maar dan moet geaccepteerd worden dat dit valt onder de afwijking en dat het improvisatievermogen van de brandweerorganisatie op de proef wordt gesteld. De gebruikelijke opkomsttijden zijn dan vertraagd van toepassing omdat eenheden wellicht van andere, verder af gelegen plaatsen moeten komen. De pelotons moeten ingericht en beschikbaar zijn maar hoeven dus niet tegelijkertijd worden ingezet.

Als norm wordt 50% van het totale aantal tankautospuitten en hulpverleningsvoertuigen in een regio aangehouden voor de restdekking. De restdekking wordt gecoördineerd door de OVI.

9.4 Scenario vrije OVD

Aan elk peloton is een OVD gekoppeld. Daarmee is het bij een grootschalig incident, waarbij meerdere pelotons zijn ingezet, mogelijk dat er bijvoorbeeld geen OVD-dekking is voor het overige deel van regio Twente.

Per 1 februari 2020 is via de communicator het scenario 'vrije OVD' beschikbaar. Deze wordt door de OVI/HIN Brandweer, in afstemming met de meldkamer, geactiveerd.

De communicator verzendt eerst een tekst bericht naar deze groep. Hierop kan een vrije OVD die beschikbaar is op reageren door terug te bellen naar de communicator. Hiermee zal de communicator niet verder bellen. Wanneer niemand reageert zal de communicator als nog gaan bellen.

De vrije OVD krijgt van de OVI door waar een voertuig met communicatie middelen beschikbaar is. De vrije OVD kan worden ingezet voor aflossing en voor restdekking. De vrije OVD luistert uit op regionale inmeldgroep 100 waarop deze wordt gealarmeerd.

Wanneer de OVI inschat dat een 2^e vrije OVD nodig is wordt het scenario 'vrije OVD' nogmaals geactiveerd.

9.5 Coördinator Uitgangstelling

Aan de alarmering voor de beschreven pelotons en de specialistische IBGS-eenheid wordt automatisch een CUGS gekoppeld. In de memo Operationeel Centrum Brandweer V2.0 wordt verder ingegaan op de alarmeringsprocedure, werkwijze, randvoorwaarden en de verschillende procedures voor de CUGS en UGS.

10 Communicatie

Binnen Brandweer Twente is en wordt vanaf mei 2019 actief gecommuniceerd over de komende wijzigingen mbt GBO. Dit wordt o.a. gedaan via:

- verschillende artikelen in het Verzamelstuk(4 x in totaal);
- informatiestand tijdens de Marktplaats New Energy op Troned 20 en 21 juni 2019;
- toelichting op OVD-dagen;
- toelichting op Bevelvoerders-avonden;
- ROODshow GBO-SO in kazerne Goor op 30 oktober 2019;

Daarnaast zijn voor de verschillende pelotons en de specialistische eenheid RO-kaarten gemaakt. Deze zijn te raadplegen vanaf 01-02-2020 en worden ge-pushed, in LiveOp X, wanneer dit wordt gealarmeerd.

11 Openstaande acties

De in geel gearceerde onderwerpen zijn acties waarop nog geen besluit is genomen of in ontwikkeling zijn.

Het voorstel is om dit op de onderstaande beschreven wijze te organiseren.

- Bij het peloton GWV wordt nu een TS meegestuurd ter ondersteuning. Door de TS te vervangen door een DB blijft de TS beschikbaar. Daarnaast komt men niet in de verleiding om de ondersteunende TS in te zetten voor taken waarvoor deze niet is gealarmeerd. Deze wordt meegenomen in het rondje langs verschillende kazernes mbt WTS
- In de visie staat dat wat betreft leiding en coördinatie bij het peloton logistiek en ondersteuning dit niet in alle gevallen direct een Ovd hoeft te zijn. Ook een bevelvoerder met de module PC logistiek kan in veel gevallen een adequate rol vervullen.
Tot en met groot incident wordt logistiek georganiseerd en aangestuurd vanuit kazerne Hengelo Centrum door de functionaris logistiek (F-log). Vanaf zeer groot incident wordt een OVD als PC-log gealarmeerd en zal
 - leiding geven aan en coördineren van (de onderdelen van) het logistiek peloton;
 - leiding geven aan de medewerker- en functionaris logistiek;
 - het breed ondersteunen van de ingezette eenheden in het veld;
 - logistieke activiteiten afstemmen met de HON/OVI.
- Alle OVD's worden toegevoegd in de communicator aan het scenario 'vrije OVD'. Dit scenario wordt geactiveerd op de meldkamer op aangeven van de OVI wanneer alle dienstdoende OVD's al een rol hebben bij een incident en nog één of meerdere OVD's nodig zijn om een andere rol te vervullen. De opkomende 'vrije OVD' krijgt de beschikking over een dienstauto of -bus van een kazerne en meldt zich bij de OVI.
- Invoering van de verschillende pelotons en specialistische IBGS-eenheid, muv peloton specialistische blussing en Grootschalige Watervoorziening (WTS2.0), op de Meldkamer Brandweer per 1 januari 2020.

Bijlage 4 Regeling Leiding & Coördinatie

Regeling functies Leiding & Coördinatie brandweer

Deze notitie is een onderdeel van het Dekkingsplan Brandweer Twente 2021 – 2024. Hierin wordt beschreven op welke wijze Brandweer Twente het proces van operationele leiding en coördinatie heeft ingericht voor de monodisciplinaire brandweertzorg. Dit gaat over de operationele aansturing en ondersteuning van brandweerfunctionarissen en -eenheden tijdens incidenten en crisis.

Doelstelling

Brandweer Twente treft maatregelen om de bereikbaarheid, beschikbaarheid en inzetbaarheid van functionarissen ten behoeve van leiding, coördinatie en informatiemanagement voor de repressieve brandweertzorg continu te garanderen.

Het gaat in deze notitie om de: Officier van Dienst (OvD); Taakcommandant brandweer (TC), Hoofd Officier van dienst (HOvD); Commandant van Dienst (CvD). Daarnaast ook de ondersteunende rollen van; Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS) / Meetplanleider; Officier Verbindingen en Informatie (OVI), Medewerker Informatievoorziening (MIV); Operationeel Voorlichter, Medewerker operationeel ICT-piket.

De wettelijke basis van deze notitie wordt gevormd door Wet veiligheidsregio's (Wvr), het besluit Veiligheidsregio's (Bvr), het besluit personeel veiligheidsregio's, de CAR-UWO / de Arbeidsvoorwaardenregeling Twente (AVT). De inhoudelijke basis van deze notitie wordt gevormd door de Visie Grootchalig Brandweer Optreden (september 2018).

Begripsbepaling

In deze notitie wordt verstaan onder:

1. Piketpool: groep van medewerkers die een specifieke rol vervullen.
2. Piketdienst: frequent terugkerende dienst met de verplichting van beschikbaarheid, bereikbaarheid en opkomst binnen een afgesproken tijd, op een afgesproken locatie en binnen een afgesproken verzorgingsgebied.
3. Piketrooster: een vastgesteld schema waarin is vastgelegd wanneer een piketfunctionaris zich ter beschikking dient te houden voor piketdienst.
4. Piketfunctionaris: de persoon op wie de verplichting rust zich vanuit zijn hoofdaanstelling, binnen en buiten de voor hem geldende werktijden, ter beschikking te houden ten behoeve van de incidentbestrijding en crisisbeheersing, als bedoeld in artikel 3 van de Wet veiligheidsregio's.
5. Piketvergoeding: vergoeding voor personen op wie de verplichting rust zich buiten de voor hen geldende werktijden ter beschikking te houden ten behoeve van de incidentbestrijding en crisisbeheersing.
6. Vrije instroom: opkomst van piketfunctionarissen die geen piketdienst hebben, maar wel bereikbaar en beschikbaar zijn om hun functie te kunnen vervullen.
7. Werktijd: conform artikel 4:4:1 van de AVT is werktijd voor de medewerker de vastgestelde arbeidsduur per week.

Verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken piketfunctionarissen

1. Deze regeling betreft uitsluitend de volgende piketfuncties:
 - a) Officier van Dienst (OvD);
 - b) Hoofd Officier van dienst (HOvD);
 - c) Commandant van Dienst (CvD);
 - d) Adviseur Gevaarlijke Stoffen (AGS) / Meetplanleider;
 - e) Officier Verbindingen en Informatie (OVI)
 - f) Medewerker Informatievoorziening (MIV);
 - g) Operationeel voorlichter
 - h) Medewerker operationeel ICT-piket
2. De inzet van piketfunctionarissen geschiedt onder verantwoordelijkheid van de commandant brandweer.
3. De taken en verantwoordelijkheden van de piketfunctionarissen zijn beschreven in generieke functieprofielen, vastgesteld door het bestuur en zijn onderdeel van het functieboek Veiligheidsregio Twente.
4. Bij alarmering dient de piketfunctionaris binnen de daarvoor gestelde normopkomsttijden ter plaatse te zijn. Deze normopkomsttijden en de opkomstlocatie zijn:

Tabel 1: overzicht alarmering monodisciplinaire functies

#	Functionaris	Alarmering vanaf	Opkomsttijd	Opkomstlocatie
Leiding	Officier van Dienst	Middel incident	15 minuten	Incidentlocatie
	2 ^e Officier van Dienst	Zeер groot incident	30 minuten	Incidentlocatie
	Hoofd Officier van Dienst	Zeер groot incident	30 minuten	Incidentlocatie
	Commandant van Dienst	Zeер groot incident	45 minuten	Afhankelijk van situatie: incidentlocatie, Informatie en Operationeel centrum of nader te bepalen locatie.
Ondersteuning & Advies	Adviseur gevaarlijke stoffen	Groot incident	30 minuten	Incidentlocatie
	Officier Verbindingen en Informatie	Groot incident	30 minuten	Informatie en Operationeel centrum
	Medewerker Informatievoorziening	Zeер groot incident	30 minuten	Incidentlocatie
	Operationeel voorlichter	Groot incident	30 minuten	Incidentlocatie
	Medewerker operationeel ICT-piket	Afhankelijk van situatie	30 minuten	Incidentlocatie of locatie van VRT met een acuut ICT-knelpunt

Overzicht van de verschillende rollen behorende bij de piketfuncties

Bepaalde piketfunctionarissen krijgen afhankelijk van de situatie (lees: incident) een andere rol wanneer het incident opschaaft. In onderstaande tabel worden de piketfunctionarissen genoemd met hun bijbehorende rollen.

Tabel 2: mono- en multi functies

Monodisciplinair opschaling	Grootschaling brandweer optreden (vanaf zeer groot incident)			Multidisciplinaire opschaling (vanaf Grip 1)	Beheersmatig
Officier van Dienst (OvD)	Pelotons-commandant				
Hoofd Officier van Dienst (1)	Taakcommandant	Hoofd Brand- en Ongevalbestrijding	Hoofd Ondersteuning	OvD-B in CoPI	
Hoofd Officier van Dienst (2)	Taakcommandant	Algemeen commandant brandweer		Leider CoPI	
Commandant van Dienst	Algemeen commandant brandweer			• Operationeel leider • Algemeen commandant brandweer	Buiten kantoor tijden: aanspreekpunt voor organisatie en lokaal bestuur voor beheersmatige zaken
Adviseur gevaarlijke stoffen	Adviseur gevaarlijke stoffen	Meetplanleider		Meetplanleider	
Officier Verbindingen en Informatie	Hoofd Informatievoorziening Brandweer	Hoofd Brand- en Ongevalbestrijding	Hoofd Ondersteuning	Hoofd Informatievoorziening Brandweer	OVI is aanspreekpunt voor de genoemde

Monodisciplinair opschaling	Grootschalig brandweer optreden (vanaf zeer groot incident)			Multidisciplinaire opschaling (vanaf Grip 1)	Beheersmatig
					rollen vanaf routine t/m opschaling mono Brandweeroptreden.
Medewerker Informatievoorziening	Medewerker Informatievoorziening brandweer			OvD-Informatiemanagement	
Operationeel voorlichter	Operationeel voorlichter brandweer			OvD-communicatie	
Medewerker operationeel ICT-piket					

Aanwijzing en intrekking aanstelling

1. Conform het functieboek VRT worden ambtelijke medewerkers, die ook een repressieve functie binnen L&C vervullen, in basis aangesteld in hun beheersmatige functie.
2. De piketfunctionaris heeft naast de generieke functieprofiel een oplegprofiel in een piketfunctie¹.
3. De commandant brandweer kan namens het Dagelijks Bestuur de functionaris aanstellen.
4. De aanstelling van de betreffende functionaris kan worden ingetrokken door de commandant brandweer.

Beëindiging aanwijzing voor piketdienst

Deelname aan het piket eindigt als:

- op grond van de eisen Besluit personeel veiligheidsregio's geen actieve functievervulling meer mogelijk is;
- piketfunctionaris verhuist naar een gebied van waaruit niet kan worden voldaan aan de opkomsttijden;
- de piketfunctionaris niet langer wenst deel te nemen aan het piket (hiervoor dient de commandant toestemming te geven);
- hiertoe om andere, zwaarwegende reden(en) door de commandant wordt beslist.

Indeling piket

1. Een piketfunctionaris wordt aangewezen in maximaal één, van bovenstaande, piketfuncties (tabel 1: overzicht alarmering piketfunctionarissen).
2. Het uitgangspunt is om een piketpool te bezetten met vijf functionarissen, met een minimumsterkte van vier functionarissen.
3. De functionarissen kunnen in de opschaling andere rollen vervullen (tabel 2: overzicht mono- en multi functies). Deze rollen zijn onderdeel van het grootschalig brandweeroptreden of crisisorganisatie. Voor een aantal van deze rollen is sprake van vrije instroom.
4. Het is de piketfunctionaris niet toegestaan om tijdens de piketdienst een andere operationele functie dan de piketfunctie uit te oefenen.

Kwaliteitseisen

1. Piketfunctionaris voldoet aan de opleidingseisen genoemd in het Besluit personeel veiligheidsregio's artikel 10:1.
2. De kwaliteitseisen die gesteld worden aan de functionarissen op basis van het Besluit personeel veiligheidsregio's, zijn onderdeel van de bestaande generieke functieprofielen. Deze zijn opgesteld volgens de landelijk vastgestelde branche kwalificatiedossiers.
3. De piketfunctionarissen zijn verplicht deel te nemen aan het vakbekwaamheidsprogramma en aan bijeenkomsten behorend bij de functie die aangeboden wordt door Brandweer Twente.

¹ Met uitzondering van de OvD. De functieomvang voor OvD is 0,2 fte en maakt onderdeel uit van de beheersmatige aanstelling. Daarnaast zijn er ook vrijwillig aangestelde OvD's.

4. De piketfunctionarissen: OvD, HOvD, CvD, AGS en OVI nemen periodiek (afhankelijk van de leeftijd) deel aan een medisch onderzoek. Voor de MIV-er, Operationeel Voorlichter en Medewerker operationeel ICT-piket wordt dit onderzoek vrijblijvend aangeboden.
5. De piketfunctionaris is zelf verantwoordelijk om te voldoen aan de opkomsttijden.
6. De medewerker die naast zijn beheersmatige functie ook een repressieve functie bekleedt, heeft gesprekken over het repressief functioneren met de beheersmatig leidinggevende. Dit wordt in de jaarlijkse gesprekscyclus aan de orde gebracht.
7. Input voor de personele gesprekscyclus wordt verkregen uit de repressieve vlootschauw die periodiek gehouden wordt.

Middelen

1. De piketfunctionaris beschikt gedurende zijn dienst over een door Brandweer Twente beschikbaar gesteld dienstvoertuig met specifieke inventaris voor de betreffende functie.
2. De piketfunctionaris wordt door de commandant aangewezen om met dit voertuig te mogen rijden met optische- en geluidssignalen.
3. Het materiaal dat ter beschikking wordt gesteld voor het uitvoeren van de functie, wordt na het beëindigen van het dienstverband in geleverd bij Brandweer Twente.

Rooster

1. Het rooster wordt, op basis van de roostersystematiek, jaarlijks vastgesteld. Vanuit elk piket wordt dit rooster gemaakt door één van de piketfunctionarissen.

Vergoedingen (t.a.v. piket, inzet en vakbekwaamheid voor beroepsmedewerkers)

De grondslagen voor berekening van piketvergoeding alsmede vergoeding voor opleidingen, trainingen, oefeningen en repressieve inzet zijn gebaseerd op de functiematrix die gehanteerd wordt in het Functieboek Veiligheidsregio Twente.

1. De piketfunctionaris heeft aanspraak op een piketvergoeding voor:
 - a) Beschikbaarheid: piketdienst
 - b) Daadwerkelijke werkzaamheden: inzetten
 - c) Daadwerkelijke werkzaamheden: vakbekwaamheid

Ad1a)

De piketfunctionaris heeft aanspraak op een piketvergoeding voor de piketdienst. De geldende afspraken die hiervoor van toepassing zijn, staan genoemd in de AVT: hoofdstuk 20: vergoeding piketdienst beroepsbrandweer.

Ad1b)

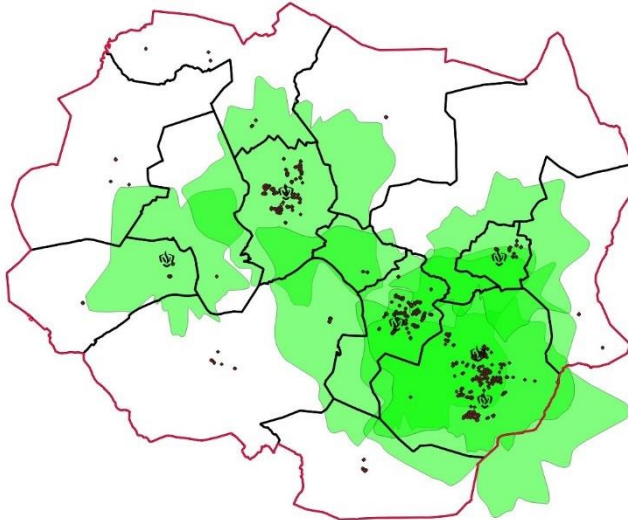
- De vergoeding voor het daadwerkelijk verrichten van repressieve werkzaamheden (inzet) die buiten de werktijden vallen, is vastgelegd in artikel 3:3:1:2 van de AVT. Indien tijdens de piketdienst repressieve werkzaamheden moeten worden verricht, wordt de daaraan bestede tijd als overwerk vergoed, overeenkomstig artikel 3:2:1, met dien verstande dat bij toepassing van artikel 3:2:1 onder uurloon wordt verstaan 1/156 gedeelte van het salaris per maand behorende bij de repressieve functie van de ambtenaar.
- Bovenstaande is niet van toepassing op de Commandant van Dienst en beperkt van toepassing op de Hoofdofficier van Dienst. De Commandant van Dienst heeft geen recht op een vergoeding voor daadwerkelijke werkzaamheden. De Hoofdofficier van Dienst krijgt voor het verrichten van werkzaamheden tijdens de piketdienst uitsluitend een vergoeding bestaande uit verlof gelijk aan het aantal uren van het overwerk. Dit verlof kan niet worden uitbetaald en wordt ook niet aangevuld met een overwerktoeslag.

Ad1c)

- De piketfunctionaris draagt er zorg voor dat de deelname aan oefeningen, trainingen en opleidingen (op basis van het vakbekwaamheidsprogramma) waar mogelijk tijdens werktijd worden gepland.
- Voor het vergoeden van een meerdaagse oefening, is de vergoedingsregeling meerdaagse realistische trainingen Brandweer Twente van toepassing (Hoofdstuk 29 AVT).

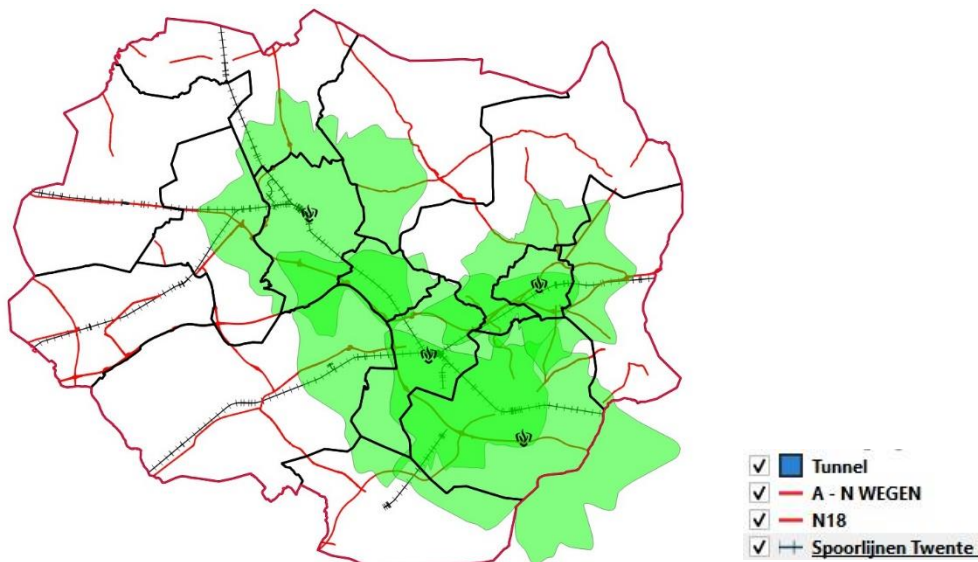
Bijlage 5 Spreiding en opkomsttijden

In onderstaand plaatje is de spreiding en de opkomst van de redvoertuigen te zien. Ook zijn hier de risico objecten aangegeven. Deze zijn vooral gecentreerd in de kernen in de grote steden. De voertuigen staan dan ook zo gepositioneerd dat zij bij het merendeel van deze objecten binnen 15 minuten ter plaatse zijn.

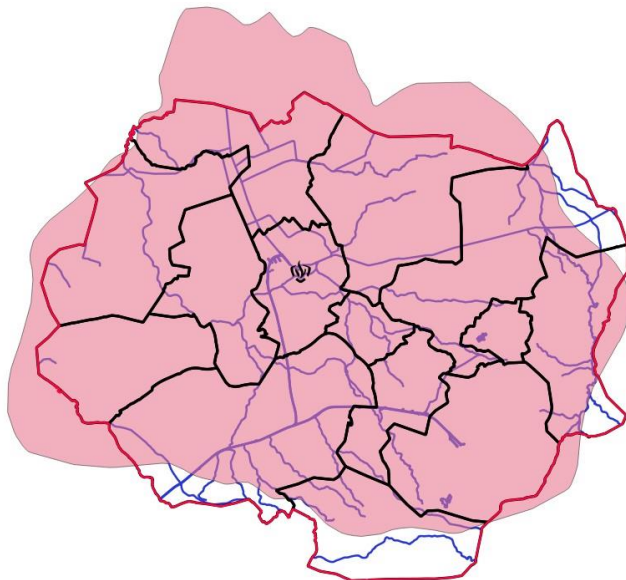
Figuur 1 Spreiding en opkomst 15 minuten Redvoertuigen (6 locaties) ten opzichte van de risico objecten

In onderstaand plaatje is de spreiding en de opkomst van de hulpverleningsvoertuigen te zien. Deze zijn ook weer op basis van de risico's geplaatst in Twente. Dit betreffen vooral de grote wegen en het spoor in Twente. De HV's kunnen bij de drukste plekken met de grootste risico's binnen 15 minuten aanwezig zijn.

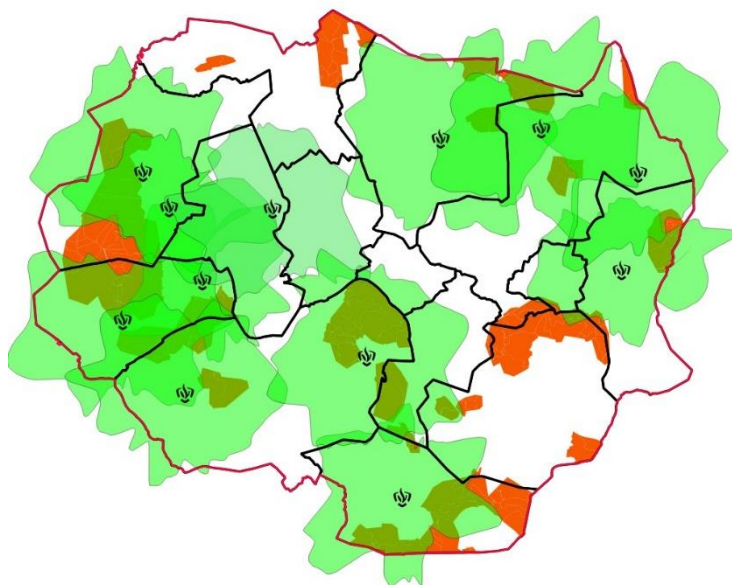
Figuur 2 Spreiding HV's ten opzichte van de risico's (A en N wegen spoorlijn)

In onderstaand plaatje is de dekking van het duikteam te zien. Het duikteam is gestationeerd in Almelo en kan vanuit daar binnen 30 minuten in bijna heel Twente aanwezig zijn.

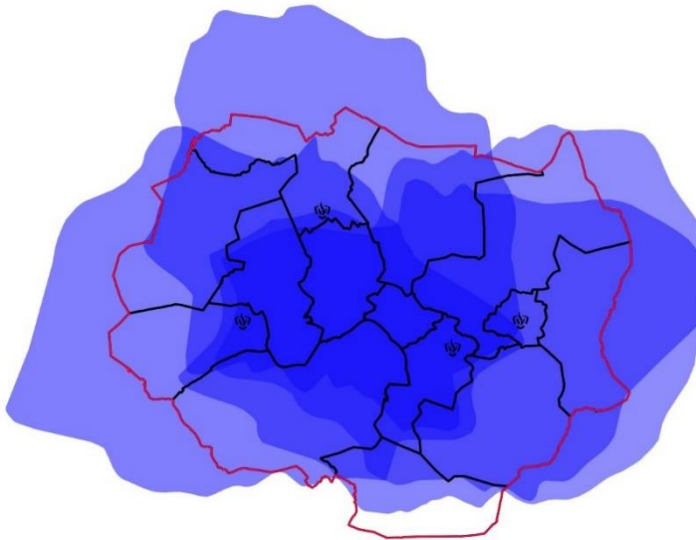
Figuur 3 Opkomst duikteam 30 minuten

In onderstaand plaatje is de spreiding van de natuurbrandvoertuigen te zien. Deze voertuigen zijn op kazernes gepositioneerd nabij natuurgebieden en het laat zien in welke gebieden zij binnen 15 minuten aanwezig kunnen zijn.

Figuur 4 Risico gebieden in combinatie met de opkomst tijd natuurbrand voertuigen

In onderstaand plaatje is de spreiding van de WTS-en te zien. Deze zijn zo geplaatst dat binnen 30 minuten bijna heel Twente bereikt kan worden.

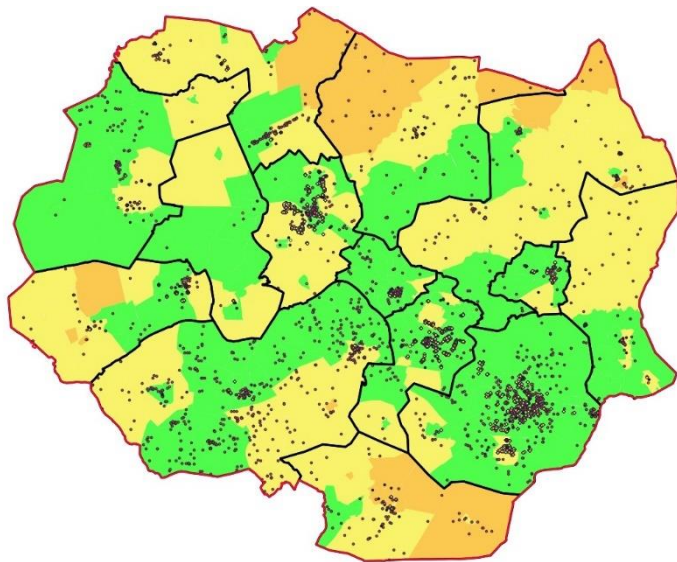
Figuur 5 Opkomsttijd WTS'en (4x) 30 minuten

Bijlage 6 Hot spots

Lijst met soorten objecten in Twente waarvan die qua risico's een opkomsttijd moeten hebben uit categorie 1:

Objecten in Twente
Apothekers
Categorale woonvormen
Gehandicaptenzorg
GGD
GGZ
Overig
Revalidatiecentrum
Thuiszorgorganisatie
Verloskundigenzorg
Verpleeg- en verzorgingsinstellingen
Woonfunctie portiekflats
Woonfunctie portiekwoningen
Woongebouwen hoger dan 20 meter
Ziekenhuizen

Hieronder de spreiding en het aantal objecten in Twente. Deze objecten zijn voornamelijk gecentreerd in de kernen. Bij deze objecten zijn de risico's dusdanig dat de 1^e TS snel aanwezig moet zijn. Ook worden bij incidenten in de meeste gevallen een 2^e TS gealarmeerd. In onderstaand plaatje zijn de risico objecten afgezet tegen de slagkracht (in de dagsituatie). Bij het merendeel van de objecten zijn er minimaal 2 TS-en binnen 15 minuten ter plaatse.

Behandelvoorstel

Onderwerp	Nieuwe beslissing op bezwaar algemeen belang besluit parkeergarage De Beurs		
Zaaknummer	3145302	Portefeuillehouder	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De raad wordt gevraagd om : 1. kennis te nemen van en in te stemmen met de bijgevoegde vaststellingsovereenkomst met Q-park Operations Netherlands B.V. ; 2. het besluit van 25 juni 2019 tot aanwijzing van de exploitatie van de parkeergarage "De Beurs" aan de BP Hofstedestraat als een economische activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet, conform bijgaand ontwerpbesluit (uitgaande brief), aan te vullen met de volgende voorwaarden: a) Voor garage "De Beurs" blijven de huidige tarieven ten minste gehandhaafd. b) Per 01-01-2021 bedraagt het avondtarief €5,--, per 01-01-2022 € 6,-- en per 01-01-2023 € 7,-- . Dit laatste tarief wordt gedurende de looptijd van het AB-besluit niet verlaagd. c) Dit besluit heeft een geldigheidsduur van 5 jaar vanaf 01-01-2021. d) Gedurende de termijn genoemd onder 2 zal er geen nieuw besluit als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet worden genomen met betrekking tot de exploitatie van parkeergarage "De Beurs" waarbij de in dit besluit genoemde voorwaarden ten opzichte van Q-Park verslechteren of anderszins maatregelen worden getroffen die tot verlaging van de parkeertarieven leiden (waaronder begrepen de tarieven voor abonnementen); e) Er worden geen kantoorabonnementen meer uitgegeven. De huidige uitgegeven kantoorabonnementen worden niet verlengd aan het eind van hun looptijd (de looptijd is ten hoogste 1 jaar na uitgifte). 3. dit besluit te publiceren. 4. het voorgenomen besluit van 12 februari 2020 (zaaknr: 3000705) met betrekking tot parkeer abonnement kantoor voor parkeergarage De Beurs in te trekken.		
Historie	Voor nadere informatie wordt verwezen naar het raadsadvies.		

Raad	16 december 2020	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Het presidium adviseert de raad om dit voorstel direct op de agenda van de Raad te plaatsen, zonder tussenkomst van de Politieke Markt.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3145302	boerkamp, peter	FYS-RT	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3145302 - Nieuwe beslissing op bezwaar betreffende algemeen belang besluit parkeergarage De Beurs			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De Gemeente Hengelo is verwikkeld in een rechtszaak met Q-park Operations Netherlands B.V. inzake parkeergarage De Beurs. In het geschil met Q-park staat het door uw raad genomen besluit algemeen belang parkeergarage De Beurs ter discussie. De gemeente zou volgens Q-park in strijd handelen met de Wet markt en overheid.

Wat is er tot op heden gebeurd:

1. Bij besluit van 3 december 2014 (hierna: het primaire besluit) - bekendgemaakt op 23 februari 2016 – heeft de gemeente besloten (onder meer) de exploitatie van de parkeergarage “De Beurs” aan de BP Hofstedestraat aan te wijzen als een economische activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet (Mw).
2. Q-Park heeft op 12 februari 2016 bezwaar gemaakt tegen het primaire besluit.
3. Bij besluit van 4 oktober heeft de gemeente het bezwaar van Q-Park niet-ontvankelijk verklaard en na aanvulling van de motivering van het primaire besluit - ongegrond verklaard en het verzoek tot vergoeding van de kosten in bezwaar afgewezen.
4. Q-Park heeft beroep ingesteld tegen dit besluit bij de rechtbank Rotterdam. De rechtbank heeft het beroep van Q-Park gegrond verklaard, het bestreden besluit vernietigd, het besluit van 3 december 2014 herroepen en bepaald dat haar uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit.
5. De Gemeente heeft hoger beroep ingesteld tegen deze uitspraak bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb). Het CBb heeft de uitspraak van de rechtbank vernietigd voor zover de rechtbank het besluit van 3 december 2014 heeft herroepen en heeft bepaald dat haar uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit, en de uitspraak van de rechtbank voor het overige bevestigd. Voorts heeft het CBb de Gemeente opgedragen een nieuwe beslissing op bezwaar te nemen met inachtneming van de aanwijzingen van het CBb en bepaald dat beroep tegen het nieuwe besluit slechts bij het CBb kan worden ingesteld.
6. Het Cbb heeft uw raad in de gelegenheid gesteld aan te tonen dat het algemeen belangbesluit nodig was voor het dienen van de doelen in verband waarmee het is genomen. Uw raad heeft dit gedaan in het besluit van 25 juni 2019. Tegen dit besluit is q-park in beroep gegaan. De inschatting is dat er een gereede kans dat het Cbb tot het oordeel zal komen dat de gemeente niet geslaagd is in dit bewijs.

Daarnaast heeft uw raad op 12 februari 2020 (zaaknr:3000705) een ontwerpbesluit vastgesteld met als strekking het hanteren van een tarief van € 40,00 per maand voor een parkeerabonnement voor parkeergarage De Beurs geldig op dagen buiten het weekend tussen 7.00 uur en 19.00 uur voor werknemers in de binnenstad aan te wijzen als economische activiteiten in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde en zesde lid van de Mededingingswet.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) heeft Q-park en de gemeente vriendelijk doch dwingend verzocht een poging tot schikking te ondernemen inzake rechtszaak De Beurs. Met het CBb (College van Beroep voor het bedrijfsleven) is afgesproken dat de gemeente Hengelo voor 10 juli een compromis voorstel zal aanleveren bij Q-park Operations B.V. Het voorstel richting q-park heeft geleid tot een tegenvoorstel, na nadere onderhandelingen is er onder voorbehoud van instemming door uw raad een compromis bereikt. Dit compromis is vastgelegd in de bijgevoegde vaststellingsovereenkomst. Indien uw raad instemt met het compromis dan trekt Q-park het beroep in en hoeft het CBb geen uitspraak meer te doen. In dat geval zal uw raad wel het besluit moeten nemen om het bestaande algemeen belang besluit aan te vullen met de voorwaarden opgenomen in de vaststellingsovereenkomst en het voorgenomen besluit ten aanzien van kantoorabonnementen in parkeergarage De Beurs in te trekken

Met dit voorstel wordt een compromis met Q-park beoogd zodat parkeergarage De Beurs grotendeels op de huidige manier geëxploiteerd mag worden door de gemeente Hengelo, behoudens het maximale avond/nacht tarief dat wordt verhoogd. In de compromis met Q-park is overeengekomen dat het avond/nacht tarief in parkeergarage De Beurs de komende jaren verhoogd wordt naar € 5,00 in 2021, €

6,00 in 2022 en naar € 7,00 in 2023. Het uurtarief van € 1,90 en het dagtarief van 9,90 veranderen niet. Het is in het belang van de gemeente Hengelo dat de parkeergarage geopend blijft om bezoekers aan onze stad te faciliteren in hun parkeerbehoefte.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Op 3 december 2014 heeft uw raad het aanbieden van parkeergelegenheid in parkeergarage als economische activiteit in het algemeen belang aangewezen. Dit zag op het aanbieden van parkeergelegenheid in de gemeentelijke parkeergarage tegen een uurtarief beneden de kostprijs. Tegen dit besluit is het beroep van Q-park gericht.

Het CBb heeft uw raad in de gelegenheid gesteld aan te tonen dat het algemeen belangbesluit ten aanzien van het uurtarief nodig was voor het dienen van de doelen in verband waarmee het is genomen. Uw raad heeft dit gedaan in het besluit van 25 juni 2019. Tegen dit besluit is Q-park in beroep gegaan. De inschatting is dat er een gerede kans dat het CBb tot het oordeel zal komen dat de gemeente niet geslaagd is in dit bewijs. Dit brengt de gerede kans met zich dat het besluit van 25 juni 2019 wordt vernietigd.

Daarnaast heeft uw raad 12 februari 2020 (zaaknr:3000705) een ontwerpbesluit vastgesteld met als strekking het hanteren van een tarief van € 40,00 per maand voor een parkeerabonnement voor parkeergarage De Beurs geldig op dagen buiten het weekend tussen 7.00 uur en 19.00 uur voor werknemers in de binnenstad aan te wijzen als economische activiteiten in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde en zesde lid van de Mededingingswet. Het CBb beschouwt het algemeen belang besluit voor het abonnement kantoor onderdeel van het eerder genomen algemeen belang besluit voor parkeergarage De Beurs.

Het besluit van 12 februari 2020 is zonder meer in strijd met de Mededingingswet, zoveel is ook wel gebleken tijdens de comparitie bij het CBb. Het handhaven van het besluit van 12 februari 2020 zal dan ook met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid leiden tot een gegrond beroep. Dit leidt dan automatisch tot vernietiging van het Algemeen belang besluit ten aanzien van het uurtarief.

Indien het beroep gegrond verklaard wordt zullen de integrale kosten in de tarieven doorberekend moeten worden. Dat zou neerkomen op een uurtarief van rond de 5 euro. Om tot een aanvaardbaar uurtarief te komen zal de boekwaarde (3,5 miljoen) van de garage volledig afgeboekt moeten worden. Ook bij volledige afboeking zal het uurtarief verhoogd moeten worden. Bij verhoging van de tarieven bestaat de kans dat de bezetting en daarmee de inkomsten en de kostendekkendheid verder afnemen. Dat leidt vervolgens weer tot tariefsverhogingen om theoretisch kostendekkend te blijven.

Daarnaast is er bij een eventuele vernietiging van het besluit van 25 juni 2019 de onrechtmatigheid van dat besluit een gegeven, zodat Q-park een grondslag heeft voor het vorderen van een schadevergoeding. Ingeschat wordt dat dat mede gezien het tijdsverloop kan gaan om aanzienlijke bedragen. Het advies aan u is dan ook in te stemmen met het compromis voorstel dat nu is vastgelegd in de vaststellingsovereenkomst.

Opgemerkt moet worden dat voor andere belanghebbenden nog wel rechtsmiddelen openstaan, tegen een eventueel nieuw besluit van uw raad.

Avondtarief

Parkeergarage De Beurs heeft een uurtarief, dagtarief en een avond/nacht tarief.

Het uurtarief is € 1,90/uur en geldt 24/7. Het dag en avond/nacht tarief zorgen ervoor dat de maximale parkeerkosten voor 24 uur niet boven de € 9,90 uitkomen en voor de avond/nacht (van 18.00 t/m 05.00) niet boven de € 3,00. In de schikking met Q-park wordt overeengekomen dat het maximale bedrag per avond/nacht wordt verhoogd (per 01-01-2021 naar €5,--, per 01-01-2022 naar € 6,-- en per 01-01-2023 naar € 7,--). Het uurtarief en dagtarief blijven ongewijzigd.

Gevolgen instemmen met dit voorstel

Indien uw raad instemt met dit voorstel heeft dit volgende consequenties:

1. de exploitatie kan grotendeels worden voortgezet zoals dat nu het geval is met een ongewijzigd uurtarief van € 1,90;
2. de eventuele grondslag voor een verzoek om schadevergoeding door Q-park vervalt;
3. de parkeergarage hoeft niet afgeboekt te worden voor 3,5 miljoen;
4. het avondtarief in de Beurs gaat van € 3,00 naar € 5,00 in 2021, 6,00 in 2022 en naar €7,00 in 2023;
5. het algemeen belang besluit kan de komende 5 jaar niet worden gewijzigd;
6. er worden geen vergunningen kantoor meer verstrekt in de Beurs.

Gevolgen niet instemmen

Niet instemmen met het voorstel heeft de volgende consequenties:

1. Het CBb doet uitspraak wat kan leiden tot winst of verlies van de rechtszaak.
2. De uitkomst van de rechtszaak is niet met zekerheid te voorspellen.
3. Bij verlies zijn de consequenties wel bekend:
 - De garage moet volledig worden afgeboekt 3,4 miljoen;
 - Het uurtarief moet worden verhoogd;
 - Naar verwachting zal q-park een aanzienlijke schadevergoeding claimen.

Aanbod

Zoals weergegeven in de aanleiding speelt het geschil met Q-park al meerdere jaren.

Het is een complex geschil zowel juridisch als inhoudelijk en met een uitkomst die vraagt om nadere uitleg. Het advies aan uw raad is daarom, voorafgaand aan de gemeenteraadsvergadering op 16 december, een mondelinge toelichting aan uw raad in te plannen met de mogelijkheid tot het stellen van vragen om een goede beoordeling van dit voorstel mogelijk te maken. Dit bij voorkeur in de vorm van een technisch beraad in verband met de vertrouwelijkheid van de schikking tot vaststelling door uw raad.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

1. kennis te nemen van en in te stemmen met de bijgevoegde vaststellingsovereenkomst met Q-park Operations Netherlands B.V. ;
2. het besluit van 25 juni 2019 tot aanwijzing van de exploitatie van de parkeergarage "De Beurs" aan de BP Hofstedestraat als een economische activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet, conform bijgaand ontwerpbesluit (uitgaande brief), aan te vullen met de volgende voorwaarden:
 - a) Voor garage "De Beurs" blijven de huidige tarieven ten minste gehandhaafd.
 - b) Per 01-01-2021 bedraagt het avondtarief €5,--, per 01-01-2022 € 6,-- en per 01-01-2023 € 7,-- . Dit laatste tarief wordt gedurende de looptijd van het AB-besluit niet verlaagd.
 - c) Dit besluit heeft een geldigheidsduur van 5 jaar vanaf 01-01-2021.
 - d) Gedurende de termijn genoemd onder 2 zal er geen nieuw besluit als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet worden genomen met betrekking tot de exploitatie van parkeergarage "De Beurs" waarbij de in dit besluit genoemde voorwaarden ten opzichte van Q-Park verslechteren of anderszins maatregelen worden getroffen die tot verlaging van de parkeertarieven leiden (waaronder begrepen de tarieven voor abonnementen);
 - e) Er worden geen kantoorabonnementen meer uitgegeven. De huidige uitgegeven kantoorabonnementen worden niet verlengd aan het eind van hun looptijd (de looptijd is ten hoogste 1 jaar na uitgifte).
3. dit besluit te publiceren.
4. het voorgenomen besluit van 12 februari 2020 (zaaknr: 3000705) met betrekking tot parkeer abonnement kantoor voor parkeergarage De Beurs in te trekken.

FINANCIËLE ASPECTEN

Financieel:

Het avondtarief van parkeergarage De Beurs moet verhoogd worden naar € 5,00 in 2021, € 6,00 in 2022 en naar € 7,00 in 2023. Voorstel is deze tarief stijging nog niet in de begroting te verwerken. Dit in verband met de impact van corona en we nu nog niet weten hoe deze tariefsverhoging het parkeergedrag van de bezoekers van De Beurs beïnvloedt.

BIJLAGE(N)

- 1) Vaststellingsovereenkomst
- 2) Brief aan Q-park The Netherlands Operations B.V. inclusief bijlage 1

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3145302	boerkamp, peter	FYS-RT	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3145302 - Nieuwe beslissing op bezwaar betreffende algemeen belang besluit parkeergarage De Beurs			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. kennis te nemen van en in te stemmen met de bijgevoegde vaststellingsovereenkomst met Q-park Operations Netherlands B.V. ;
2. het besluit van 25 juni 2019 tot aanwijzing van de exploitatie van de parkeergarage "De Beurs" aan de BP Hofstedestraat als een economische activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet, conform bijgaand ontwerpbesluit (uitgaande brief), aan te vullen met de volgende voorwaarden:
 - a) Voor garage "De Beurs" blijven de huidige tarieven ten minste gehandhaafd.
 - b) Per 01-01-2021 bedraagt het avondtarief €5,--, per 01-01-2022 € 6,-- en per 01-01-2023 € 7,-- . Dit laatste tarief wordt gedurende de looptijd van het AB-besluit niet verlaagd.
 - c) Dit besluit heeft een geldigheidsduur van 5 jaar vanaf 01-01-2021.
 - d) Gedurende de termijn genoemd onder 2 zal er geen nieuw besluit als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet worden genomen met betrekking tot de exploitatie van parkeergarage "De Beurs" waarbij de in dit besluit genoemde voorwaarden ten opzichte van Q-Park verslechteren of anderszins maatregelen worden getroffen die tot verlaging van de parkeertarieven leiden (waaronder begrepen de tarieven voor abonnementen);
 - e) Er worden geen kantoorabonnementen meer uitgegeven. De huidige uitgegeven kantoorabonnementen worden niet verlengd aan het eind van hun looptijd (de looptijd is ten hoogste 1 jaar na uitgifte).
3. dit besluit te publiceren.
4. het voorgenomen besluit van 12 februari 2020 (zaaknr: 3000705) met betrekking tot parkeerabonnement kantoor voor parkeergarage De Beurs in te trekken.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Sinds februari 2016 heeft de gemeente Hengelo een juridisch conflict met Q-park. Dit handelde om het tarief dat in de gemeentelijke parkeergarage De Beurs gehanteerd wordt. Q-park vindt dit tarief te laag, niet marktconform en dat de gemeente Hengelo niet voldoet aan de Mededingingswet. Q-park heeft daarom een rechtszaak aangespannen. In de rechtszaak met Q-park stond het besluit algemeen belang parkeergarage De Beurs ter discussie. Onlangs is de gemeente Hengelo tot een schikking gekomen met Q-park. Er is een overeenkomst tussen beide partijen gesloten. Resultaat: het uurtarief (€1,90) en het dagtarief (€9,90) blijven gelijk. Het maximale avond/nacht tarief wordt wél verhoogd. Dit tarief gaat de komende jaren stijgen: €5,- in 2021, €6,- in 2022 en €7,- euro in 2023. Op deze manier kan parkeergarage De Beurs voor een groot deel op de dezelfde manier geëxploiteerd worden door de gemeente Hengelo.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

VASTSTELLINGSOVEREENKOMST

DE ONDERGETEKENDEN

1. De publiekrechtelijke rechtspersoon **gemeente Hengelo**, zetelende te Hengelo aan het Burgemeester Van der Dussenplein 1 Hengelo (7551 EB), ten deze ingevolge artikel 171 Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door haar burgemeester de heer drs. S.J.W.G. Schelberg, hierna te noemen “**de Gemeente**”,

en

2. De besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid **Q-Park Operations Netherlands B.V.**, gevestigd te Maastricht aan het Stationsplein 12 E, (6221 BT) Maastricht, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 27169616, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door M.S. Tenge en F.K. De Moor, hierna te noemen: “**Q-Park**”

de ondergetekenden hierna gezamenlijk te noemen “**Partijen**”

NEMEN IN AANMERKING:

- a. Bij besluit van 3 december 2014 (hierna: het primaire besluit) - bekendgemaakt op 23 februari 2016 – heeft de gemeente besloten (onder meer) de exploitatie van de parkeergarage “De Beurs” aan de BP Hofstedestraat aan te wijzen als een economische activiteit die plaatsvindt in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet (Mw).
- b. Q-Park heeft op 12 februari 2016 bezwaar gemaakt tegen het primaire besluit. Na de bekendmaking van het besluit op 23 februari 2016 heeft zij bij brief van 14 maart 2016 opnieuw bezwaar gemaakt tegen het primaire besluit.
- c. Bij besluit van 4 oktober 2016 heeft de gemeente het bezwaar van Q-Park van 12 februari 2016 niet-ontvankelijk verklaard en het bezwaar van 3 mei 2016 - na aanvulling van de motivering van het primaire besluit - ongegrond verklaard en het verzoek tot vergoeding van de kosten in bezwaar afgewezen.
- d. Q-Park heeft beroep ingesteld tegen dit besluit bij de rechtbank Rotterdam. De rechtbank heeft het beroep van Q-Park gegrond verklaard, het bestreden besluit vernietigd, het besluit van 3 december 2014 herroepen en bepaald dat haar uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit.
- e. De Gemeente heeft hoger beroep ingesteld tegen deze uitspraak bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb). Het CBb heeft de uitspraak van de rechtbank vernietigd voor zover de rechtbank het besluit van 3 december 2014 heeft herroepen en heeft bepaald dat haar uitspraak in de plaats treedt van het vernietigde besluit, en de uitspraak van de rechtbank voor het overige bevestigd. Voorts heeft het CBb de Gemeente opgedragen een nieuwe beslissing op bezwaar te nemen met inachtneming van de aanwijzingen van het CBb en bepaald dat beroep tegen het nieuwe besluit slechts bij het CBb kan worden ingesteld.
- f. De Gemeente heeft op 25 juni 2019 een nieuwe beslissing op bezwaar genomen. Q-Park heeft tegen die beslissing beroep ingesteld bij het CBb (hierna: het Beroep). Deze procedure is thans nog aanhangig.

- g. Tegen deze achtergrond zijn partijen met elkaar in overleg getreden en zijn zij tot een minnelijke regeling gekomen die zij in deze vaststellingsovereenkomst wensen neer te leggen.

KOMEN HET VOLGENDE OVEREEN:

Artikel 1 – Nieuwe beslissing op bezwaar

1. De Gemeente neemt een nieuwe beslissing op bezwaar (hierna: 'de Nieuwe Beslissing') ter wijziging en aanvulling van de beslissing op bezwaar van 25 juni 2019.
2. Partijen hebben overeenstemming bereikt over het voorstel voor de Nieuwe Beslissing dat door het College van Burgemeester en Wethouders aan de raad van de Gemeente wordt voorgelegd. Het voorstel is als Bijlage 1 aan deze overeenkomst gehecht.
3. De Gemeente beoogt de Nieuwe Beslissing te laten vaststellen in de vergadering van de raad van 16 december 2020.
4. De Gemeente staat, onder het voorbehoud dat de Nieuwe Beslissing overeenkomstig het voorstel tot stand komt, er voor in dat er geen nieuw besluit als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet worden genomen met betrekking tot de exploitatie van parkeergarage "De Beurs" waarbij de in dit besluit genoemde voorwaarden ten opzichte van Q-Park verslechteren, of anderszins maatregelen worden getroffen die tot verlaging van de parkeertarieven leiden, waaronder uitdrukkelijk begrepen de tarieven voor parkeerabonnementen.
5. De verplichting als bedoeld in artikel 1 lid 4 vervalt op 1 januari 2026

Artikel 2 - Beëindiging Beroepsprocedure

1. Q-Park zal het Beroep intrekken zodra de raad de in artikel 2 van deze overeenkomst bedoelde Nieuwe Beslissing overeenkomstig het voorstel heeft vastgesteld en het besluit onherroepelijk is geworden.
2. Q-Park is gerechtigd het Beroep door te zetten indien de raad de Nieuwe Beslissing niet uiterlijk 31 januari 2021 heeft vastgesteld.

Artikel 3 – Finale kwijting

1. Partijen hebben na de vaststelling van de Nieuwe Beslissing overeenkomstig het voorstel en de intrekking van het Beroep over en weer niets meer van elkaar te vorderen. Meer in het bijzonder ziet Q-Park af van enige vordering op de Gemeente uit hoofde van onrechtmatige daad welke het gevolg zou kunnen zijn van het (tijdelijk) door de Gemeente niet voldoen aan de verplichting van artikel 25i, eerste lid, van de Mededingingswet.

Artikel 4 – Wijziging, ontbinding en/of vernietiging

1. Geen aanpassing van, wijziging of toevoeging aan deze Vaststellingsovereenkomst zal bindend zijn tussen Partijen, tenzij deze schriftelijk is vastgelegd en door Partijen is ondertekend.

2. Partijen doen hierbij onvoorwaardelijk en onherroepelijk afstand van hun recht om deze Vaststellingsovereenkomst, geheel of gedeeltelijk, in of buiten rechte te (laten) ontbinden of te (laten) vernietigen, uit welke hoofde dan ook, en/of om in rechte om wijziging (van de gevolgen) van deze Vaststellingsovereenkomst te vorderen.

Artikel 5 – Slotbepalingen

1. De overwegingen van deze Vaststellingsovereenkomst vormen een onverbrekkelijk onderdeel van deze Vaststellingsovereenkomst.
2. Deze Vaststellingsovereenkomst is een vaststellingsovereenkomst in de zin van artikel 7:900 BW.
3. Indien één of meer bepalingen van deze Vaststellingsovereenkomst niet rechtsgeldig blijkt of blijken te zijn, zal de Vaststellingsovereenkomst voor het overige van kracht blijven. Partijen zullen over de bepalingen die niet rechtsgeldig zijn overleg plegen, teneinde een vervangende regeling te treffen die wel rechtsgeldig is en zoveel mogelijk aansluit bij de strekking van de te vervangen regeling.
4. Partijen dragen ieder hun eigen (juridische) kosten in verband met het Beroep en kosten voor het opstellen en uitvoeren van deze Vaststellingsovereenkomst.
5. Op deze Vaststellingsovereenkomst is Nederlands recht van toepassing.
6. Alle geschillen die uit deze Vaststellingsovereenkomst voortvloeien zullen door Partijen exclusief worden voorgelegd aan de kamer voor handelszaken van de Rechtbank Overijssel, locatie Almelo.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt en ondertekend:

Datum:

Datum: 2-11-2020

Plaats:

Plaats: Maastricht

Gemeente Hengelo

Q-Park

M.S. Tenge

F.K. De Moor

Paraaf Gemeente:

Paraaf Q-Park:

Bijlage: Vaststellingsovereenkomst parkeergarage De Beurs

Tarieven 2021

1. 24/7 per uur	€ 1,90 per uur
2. 24/7 voor contant geld	€ 0,10 per 3 min
3. 24/7 voor Belparkeren, pin en credit	€ 0,032 per min
4. Ma t/m zo dagelijks van 18.00 t/m 05.00	€ 5,00 per bezoek
5. Dagtarief	€ 9,90 per 24 uur
6. Uitrijkaarten evenementen (minimale afname 50)	€ 250
7. Een abonnement 'bewoners Beurs'	€ 136,80
8. 24/7 per jaar	€ 751,20 per jaar
9. 24/7 per maand	€ 62,60 per maand
10. 1 dag in de week op werkdagen van maandag tot vrijdag	€ 126 per jaar

Belasting

1. Alle tarieven zijn inclusief BTW

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
	Pleiter, Albert-Jan	BV-FC	Ten Heuw
ONDERWERP			
3e Wijziging Beleidsbegroting 2020			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De verwerking van de financiële gevolgen van raads- en collegebesluiten in de Beleidsbegroting 2020 alsmede een aantal technische aanpassingen en correcties.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

In de 3e wijziging zijn alle op de agenda van de raad voorkomende voorstellen met financiële gevolgen voor de programma's van de Beleidsbegroting 2019 verwerkt.

Ook de gevolgen van eerdere raadsbesluiten en van collegebesluiten, die niet via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd, zijn in deze wijziging opgenomen.

De belangrijkste mutaties betreffen:

- De verkoop van de Bataafse Kamp voor € 1,2 miljoen met de gelijktijdige reservering van de middelen in de reserve Vastgoed.
- Het beschikbaar stellen van een krediet van € 1,2 miljoen voor de realisatie van de aanpalende infrastructuur bij de Boekeloseweg i.v.m. de aanleg van de Laan Hart van Zuid.
- Aanpassing van het bestedingsplan bodem € 456.000,-.
- Verkoop Dasstraat 69 € 340.000,-.
- Verkoop Woolderesweg 111 € 186.000,-.
- Herontwikkeling Beckumerstraat € 293.000,-.

In totaal zijn er in de periode Augustus t.m. oktober van 2020 -17- begrotingswijzigingen geweest die effect hadden op de uitgaven en inkomsten van de gemeente. Per saldo zijn de begrote uitgaven en inkomsten met ruim € 4,6 miljoen,- toegenomen inclusief de verrekeningen met de reserves.

Totaal is er voor ruim 2 miljoen gedoteerd in de reserves en is er 9 ton onttrokken dit is inclusief een overheveling binnen een tweetal reserves..

Tenslotte zijn ook een zestal technische aanpassingen en correcties op de begroting in deze wijziging verwerkt, die in totaliteit budgettair neutraal verlopen maar zorgen voor een aangepaste verdeling over de (sub) taakvelden.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Niet van toepassing

FINANCIËLE ASPECTEN

De programma's zijn conform onderstaand overzicht gemuteerd.

begrotingswijzigingen die mutaties van inkomsten en uitgaven veroorzaken:

Nr.	Begrotingswijziging	uitgaven	Inkomsten
16	Verkoop Dasstraat 69	352.824	352.824
52	Inhuur Vastgoedbedrijf	10.000	10.000
53	Lokaal sportakkoord	50.000	50.000
59	Verkoop pand Bataafse kamp	1.201.000	1.201.000
68	Aanvullende opvang AZC Havezatelaan	60.000	60.000
69	Kredietaanvraag HvZ Boekeloseweg aanpalende infra	1.200.000	1.200.000
71	Verkoop perceel bouwgrond Woolderesweg 111	194.395	194.395
72	Bestedingsplan bodem 2020	456.811	456.811
75	Anterieuere overeenkomst Nijland Autoschade	17.520	17.520
77	Vergroten exploitatiegebied grondexploitatie Marskant	67.198	67.198
78	Grondexploitatie herontwikkeling Beckumerstraat	547.250	547.250
79	Verkoop percelen grond Mekkelhorstweg	20.121	20.121
84	Droogteschade bestemmingsvoorstel jrk2019	216.000	216.000
85	Wijziging afvalbegroting raad 17-12-2019	225.326	225.326
572	Diverse Administratieve correcties	16.000	16.000
577	Fietsparkeervoorz. B'stad en Bike Control tlv Actieplan Fiets	25.960	25.960
		4.660.405	4.660.405

Toelichting per wijziging die effect heeft op de uitgaven en inkomsten van de begroting:

16. Het pand Dasstraat 69 is verkocht en het verkoopresultaat wordt ten gunste van de reserve van het Vastgoedbedrijf gebracht.

52. Het budget voor inhuur wordt verhoogd ten laste van de reserve van het Vastgoedbedrijf.

53. Lokaal sportakkoord met deze wijziging worden de financiële effecten van deze overeenkomst verwerkt in de begroting.

59. De begrotingsgevolgen van de verkoop van het Bataafse kamp en de daarbij behorende verrekeningen inzake de herinrichting van het park. Het verkoopresultaat wordt toegevoegd aan de Reserve van het Vastgoedbedrijf.

68. Verwerking van de middelen van voor de aanvullende opvang van asielzoekers inzake AZC aan de Havezatelaan.

69. Een krediet voor de herinrichting van de infrastructuur van de Boekeloseweg omdat deze door de aanleg van de Laan Hart van Zuid niet langer de functie van uitvalsweg heeft.

71. Een perceel grond aan de Woolderesweg verkocht ten behoeve van de ontwikkeling van het Seahorse terrein. Het verkoopresultaat wordt ten gunste van het Vastgoedbedrijf gebracht.

72. Verwerking van de budgettaire gevolgen van het Bodemplan 2020 in de begroting.

75. Het betreft hier een overeenkomst om ten behoeve van de bestemmingswijziging van een bedrijfspand werkzaamheden te verrichten voor rekening van de belanghebbenden.

77. Dit zijn de financiële gevolgen van de toevoeging van de panden Willemschool en Markant aan het plangebied aan de Marskant. Dit ter verbetering van de kwaliteit van het plan.

78. Om de binnenstedelijke herontwikkeling van de locatie machinefabriek Vos en de herbestemming, restauratie en verkoop van het schoolgebouw aan de Beckumerstraat mogelijk te maken wordt, conform wetgeving, de grondexploitatie herontwikkeling Beckumerstraat geopend.

79. Dit betreft de verkoop van een drietal bouwkavels waarbij is bedongen dat een bestaande bouwclaim komt te vervallen.

84. De verwerking van de middelen die bij de behandeling van de jaarrekening 2019 beschikbaar zijn gesteld ter bestrijding van de droogteschades. Deze middelen worden onttrokken uit de algemen reserve.

85. Verwerking van de financiële gevolgen van de wijziging van de afvalbegroting uit de raadsvergadering van december 2019.

572. Kleine verschuivingen in de begroting

577. Dit is de administratieve verwerking van het afsplitsen van middelen uit het actieplan fietsen voor fietsparkeervoorzieningen in de binnenstad en Bikecontrole.

Begrotingstechnische wijzingen zonder effect totale uitgaven en inkomsten :

38	Vorbereidingskrediet Marktplaia
43	Techniekroute ROC
73	Vorbereidingskrediet Lambertuspassage e.o.
74	Vorbereiding en uitvoeringskrediet kernwinkelgebied
76	Ambitieplan burgerpark Weusthag
83	AED / Thuisdaklozen via reserve decentralisatie
574	Herschikking formatie van afd. RB naar afd. RT

Financiële toelichting 3e Verzamelwijziging

Progr	Taa k- veld	Omschrijving	Reg. nr.	Lasten (x 1.000)	Baten (x 1.000)
1		Bestuur			
	1.2	Herschikking formatie van afd RB naar afd RT	adm	-27.340	
				-27.340	0
2		Verkeer, vervoer en waterstaat			
	2.1	Techniekroute ROC	3043157	-3.500	
	2.2	Herschikking formatie van afd RB naar afd RT	adm	84.132	
				80.632	0
3		Economie			
	4.3	Techniekroute ROC	3043157	12.500	
				12.500	0
4		Onderwijs			
	4.3	Techniekroute ROC	3043157	-2.000	
				-2.000	0
5		Sport, cultuur en Recreatie			
	5.1	Lokaal sportakkoord	3071925	50.000	50.000
	5.7	Kredietaanvraag Bataafse Kamp	3055512	-4.500	
	5.7	Ambitieplan burgerpark Weusthag	3130353	25.000	
	5.7	Droogteschade bestemmingsvoorstel jrk2019	3040604	216.000	
				286.500	50.000
6		Sociaal Domein			
	6.1	Diverse Administratieve correcties	adm	-32.295	16.000
	6.3	Wijziging afvalbegroting raad 17-12-2019	2467784	-11.614	
	6.5	Aanvullende opvang AZC Havezatelaan	3094868	60.000	60.000
	6.5	Diverse Administratieve correcties	adm	48.295	
	6.8	AED / Thuisdaklozen via reserve decentralisatie	3090057	-17.628	
				46.758	76.000
7		Volksgezondheid en milieu			
	7.1	AED / Thuisdaklozen via reserve decentralisatie	3090057	-4.788	
	7.3	Wijziging afvalbegroting raad 17-12-2019	2467784	236.940	225.326
	7.4	Herschikking formatie van afd RB naar afd RT	adm	-8.195	
	7.4	Bestedingsplan bodem 2020	2044397	456.811	

680.768	225.326
---------	---------

8

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

8,1	Anterieure overeenkomst Nijland Autoschade	2333390	17.520	17.520
8.1	Herschikking formatie van afd RB naar afd RT	adm	-1.413	
8.2	Verkoop Dasstraat 69	3083651	12.700	352.824
8.2	Inhuur Vastgoedbedrijf	3072705	10.000	
8.2	Verkooppand Bataafse kamp	3055512	43.000	1.200.000
8.2	Kredietaanvraag HvZ Boekeloseweg aanpalende infra	3052911	1.200.000	1.200.000
8.2	Verkoop perceel bouwgrond Woolderesweg 111	3128623	8.100	194.395
8.2	Vergroten exploitatiegebied grondexploitatie Marskant	3113904	67.198	67.198
8.2	Grondexploitatie herontwikkeling Beckumerstraat	3128460	293.375	293.375
8.2	Verkoop percelen grond Mekkelhorstweg	3118759	20.121	20.121
8.2	Herschikking formatie van afd RB naar afd RT	adm	-78	
8.3	Vorbereidingskrediet Marktpluin	3029888	-3.000	
8.3	Vorbereidingskrediet Lambertuspassage eo	3132116	1.300	
8.3	Vorbereiding en uitvoeringskrediet kernwinkelgebied	3112472	6.500	
8.3	Herschikking formatie van afd RB naar afd RT	adm	-14.759	
			1.660.564	3.345.433

9

Bestuur en ondersteuning

Bedrijfsvoering

0.4	Techniekroute ROC	3043157	-2.000	
0.4	Herschikking formatie van afd RB naar afd RT	adm	-20.660	
0.4	Fietsparkeervrz B'stad en BikeControl tlv Actieplan Fiets	adm	25.960	25.960

Overige baten & lasten

0.8	Vorbereidingskrediet Marktpluin	3029888	3.000	
0.8	Techniekroute ROC	3043157	-5.000	
0.8	Kredietaanvraag Bataafse Kamp	3055512	-1.000	
0.8	Vorbereidingskrediet Lambertuspassage eo	3132116	-1.300	
0.8	Vorbereiding en uitvoeringskrediet kernwinkelgebied	3112472	-6.500	
0.8	Ambitieplan burgerpark Weusthag	3130353	-25.000	
0.8	Herschikking formatie van afd RB naar afd RT	adm	-11.687	

Resultaat begroting

9.9	Bestedingsplan bodem 2020	2044397	-58.449	
-----	---------------------------	---------	---------	--

-102.636	25.960
----------	--------

Verrekeningen met Reserves

Dotatie en Onttrekking uit de Algemene Reserve

9.8	Droogteschade bestemmingsvoorstel jrk2019	3040604		216.000
-----	---	---------	--	---------

Dotatie en Onttrekking uit Reserve Bodemsanering				
9.8	Bestedingsplan bodem 2020	2044397	58.449	456.811
Dotatie en Onttrekking Reserve Vastgoedbedrijf				
9.8	Verkoop Dasstraat 69	3083651	340.124	
9.8	Inhuur Vastgoedbedrijf	3072705		10.000
9.8	Kredietaanvraag Bataafse Kamp	3055512	1.057.000	
9.8	Verkoop perceel bouwgrond Woolderesweg 111	3128623	186.295	
9.8	Grondexploitatie herontwikkeling Beckumerstraat	3128460	253.875	
Dotatie en Onttrekking Reserve Grondexploitaties				
9.8	Grondexploitatie herontwikkeling Beckumerstraat	3128460		253.875
Dotatie en Onttrekking Reserve Dekking Kapitaallasten				
9.8	Kredietaanvraag Bataafse Kamp	3055512	106.500	1.000
Reserve Decentralisatie uitkering				
9.8	AED / Thuisdaklozen via reserve decentralisatie	3090057	22.416	
Mutaties reserves:			2.024.659	937.686
Totaal Generaal			4.660.405	4.660.405

BIJLAGE(N)

- 3^e wijziging Beleidsbegroting 2020

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3151909	van der gaag, anton	BV-FCFI	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
3151909 - 3e Verzamelwijziging Beleidsbegroting 2020			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De 3e wijziging van de Beleidsbegroting vast te stellen

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

In de 3e wijziging zijn alle op de agenda van de raad voorgekomen voorstellen met financiële gevolgen voor de “programma's” van de Beleidsbegroting 2020 verwerkt. Ook de gevolgen van eerdere raadsbesluiten en van collegebesluiten, die niet via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd, zijn in deze wijziging opgenomen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

BIJLAGE I**BETREFT:** VASTSTELLING 3E WIJZIGING BELEIDSBEGROTING 2020**DATUM RAADSBSLUIT:**

Nr	Programma	Lasten per programma				Baten per programma				Resultaat voor bestemming			
		primitief	tm 2e Berap	3e Wijziging	Na wijz.	primitief	tm 2e Berap	3e Wijziging	Na wijz.	primitief	tm 2e Berap	3e Wijziging	Na wijz.
1	Veiligheid	8.732.967	245.772	-27.340	8.951.399	-103.663	48.331	0	-55.332	8.629.304	294.103	-27.340	8.896.067
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	9.975.915	148.883	80.632	10.205.430	-993.149	29.998	0	-963.151	8.982.766	178.881	80.632	9.242.279
3	Economie	6.225.312	-2.759.844	12.500	3.477.968	-5.293.734	3.123.719	0	-2.170.015	931.578	363.875	12.500	1.307.953
4	Onderwijs	12.451.488	-190.074	-2.000	12.259.414	-2.977.590	-370.707	0	-3.348.297	9.473.898	-560.781	-2.000	8.911.117
5	Sport, cultuur en Recreatie	24.532.344	1.071.587	286.500	25.890.431	-4.756.550	570.904	-50.000	-4.235.646	19.775.794	1.642.491	236.500	21.654.785
6	Sociaal Domein	135.109.786	19.692.637	46.758	154.849.181	-43.939.047	-13.472.682	-76.000	-57.487.729	91.170.739	6.219.955	-29.242	97.361.452
7	Volksgezondheid en milieu	22.074.675	907.081	680.768	23.662.524	-20.512.727	-191.370	-225.326	-20.929.423	1.561.948	715.711	455.442	2.733.101
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	24.791.387	4.280.640	1.660.564	30.732.591	-22.109.172	-4.154.132	-3.345.433	-29.608.737	2.682.215	126.508	-1.684.869	1.123.854
9	Bestuur en ondersteuning	50.113.465	-1.608.383	-102.636	48.402.446	-191.786.924	-6.934.505	-25.960	-198.747.389	-141.673.459	-8.542.888	-128.596	-150.344.943
	Totaal Taakvelden	294.007.339	21.788.299	2.635.746	318.431.384	-292.472.556	-21.350.444	-3.722.719	-317.545.719	1.534.783	437.855	-1.086.973	885.665
	Mutaties reserves												
980	toevoegingen reserve	10.537.629	-3.026.192	2.024.659	9.536.096		0		0	10.537.629	-3.026.192	2.024.659	9.536.096
980	Onttrekking reserves				0	-12.072.412	2.588.337	-937.686	-10.421.761	-12.072.412	2.588.337	-937.686	-10.421.761
					0			0	0				
	Resultaat na bestemming	304.544.968	18.762.107	4.660.405	327.967.480	-304.544.968	-21.350.444	-3.722.719	-327.967.480	0	0	0	0

Behandelvorschlag

Onderwerp	3 ^e verzamelwijziging Beleidsbegroting 2020		
Zaaknummer	3151909	Portefeuillehouder	Mariska ten Heuw
Historie	In de 3e wijziging zijn alle op de agenda van de raad voorgekomen voorstellen met financiële gevolgen voor de "programma's" van de Beleidsbegroting 2020 verwerkt. Ook de gevolgen van eerdere raadsbesluiten en van collegebesluiten, die niet via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd, zijn in deze wijziging opgenomen.		
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De 3e wijziging van de Beleidsbegroting vast te stellen		

Raad	16 december 2020	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	Het presidium adviseert de raad om dit voorstel als D-stuk, zonder tussenkomst van de politieke markt, op de agenda van de raad te agenderen.	
Spreekrecht publiek	nee	

Behandelvoorstel

Onderwerp	Aanpassing APV-bepalingen over carbid		
Zaaknummer	3166092	Portefeuillehouder	Sander Schelberg
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld: - De Wijzigingsverordening Algemene plaatselijke verordening 2019 (onderdeel carbid) vast te stellen.		
Historie	De verkoop en het afsteken van vuurwerk zijn de komende jaarwisseling verboden. Vanuit de noodzaak om de verhoogde werkdruk in de zorg niet verder op te laten lopen, is besloten tot dit verbod. Carbid is geen vuurwerk als bedoeld in het Vuurwerkbesluit en valt niet onder het door het kabinet aangekondigde vuurwerkverbod. Carbid wordt door velen gezien als een vervanger van vuurwerk met daarbij het risico op een toenemend aantal slachtoffers door het onveilig afschieten van carbid. Bovendien bestaat het risico dat de regels met betrekking tot Covid-19 niet worden nageleefd. Daarom wordt de gemeenteraad, mede gezien de afspraken die zijn gemaakt binnen het Veiligheidsberaad en de Veiligheidsregio Twente, voorgesteld om de APV te wijzigen en te bepalen dat het afschieten van carbid alleen op 31 december tussen 10.00-16.00 uur, buiten de bebouwde kom en met inachtneming van de Covid-regels, wordt toegestaan. Bovendien moet vooraf een melding worden gedaan van het voornemen carbid af te schieten.		

Raad	16 december 2020	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De raad wordt voorgesteld om de Wijzigingsverordening Algemene plaatselijke verordening 2019 (onderdeel carbid) vast te stellen. Hierover kan de raad met elkaar en de burgemeester in debat.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3166092	greutink, remco	FYS-SR	Sander Schelberg
ONDERWERP			
3166092 - Aanpassing APV-bepalingen over carbid			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELLO BESLUIT:

De Wijzigingsverordening Algemene plaatselijke verordening 2019 (onderdeel carbid) vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De verkoop en het afsteken van vuurwerk zijn de komende jaarwisseling verboden. Vanuit de noodzaak om de verhoogde werkdruk in de zorg niet verder op te laten lopen, is besloten tot dit verbod. Carbid is geen vuurwerk als bedoeld in het Vuurwerkbesluit en valt niet onder het door het kabinet aangekondigde vuurwerkverbod.

Carbid wordt door velen gezien als een vervanger van vuurwerk met daarbij het risico op een toenemend aantal slachtoffers door het onveilig afschieten van carbid. Bovendien bestaat het risico dat de regels met betrekking tot Covid-19 niet worden nageleefd.

Daarom heeft de gemeenteraad besloten de APV te wijzigen en te bepalen dat het afschieten van carbid alleen op 31 december tussen 10.00-16.00 uur, buiten de bebouwde kom en met inachtneming van de Covid-regels, wordt toegestaan. Bovendien moet vooraf een melding worden gedaan van het voornemen carbid af te schieten.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELLO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3166092	Greutink, Remco	FYS-SR	Sander Schelberg
ONDERWERP			
3166092 - Aanpassing APV-bepalingen over carbid			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De verkoop en het afsteken van vuurwerk zijn de komende jaarwisseling verboden. Vanuit de noodzaak om de verhoogde werkdruk in de zorg niet verder op te laten lopen, is besloten tot dit verbod. Carbidschieten is geen vuurwerk als bedoeld in het Vuurwerkbesluit en valt ook niet onder het door het kabinet aangekondigde vuurwerkverbod. In de media is veel aandacht voor dit onderwerp ontstaan. Het carbidschieten krijgt meer algemene bekendheid, ook in gebieden waar dit geen normaal gebruik is tijdens de jaarwisseling. Daarnaast geeft de detailhandel aan dat er een sterk toegenomen vraag is naar carbid en melkbussen en deze op veel plekken al zijn uitverkocht.

Het risico dat we zien bij het carbidschieten, naast verstoringen van de openbare orde en 'reguliere' risico's, is het overtreden van de coronaregels, specifiek de groepsvorming (meer dan het toegestane aantal mensen bij elkaar), het creëren van een evenement en het niet houden van 1,5 meter afstand. Met daarbij een extra risico op een toenemend aantal slachtoffers door het onveilig afschieten van carbid.

In het Veiligheidsberaad van 23 november jl. en het regionaal crisisteam van de Veiligheidsregio Twente van 26 november jl. zijn aanvullende afspraken inzake het carbidschieten in Twente gemaakt. Deze afspraken zijn passend zijn bij de lokale situatie en doordat ze een regionale basis hebben, is de verwachting dat regionale uniformiteit in regelgeving over carbidschieten in Twente (en handhaving daarvan) deze jaarwisseling is geborgd.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

In de Algemene plaatselijke verordening 2019 zijn in afdeling 13A 'Carbidschieten' bepalingen opgenomen over carbidschieten. Carbidschieten is op basis van deze afdeling verboden, tenzij het:

Binnen de bebouwde kom plaatsvindt, op 31 december tussen 10.00 en 24.00 uur en op 1 januari tussen 00.00 en 02.00 uur, mits:

- daarbij gebruik wordt gemaakt van een bus met een inhoud van ten hoogste 1 liter;
- daarbij geen handelingen worden verricht of nagelaten waarvan degene die het carbidschieten verricht weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat daardoor gevaar, schade of hinder kan optreden voor personen of voor de omgeving;

Buiten de bebouwde kom plaatsvindt, op 31 december tussen 10.00 en 24.00 uur en op 1 januari tussen 00.00 en 02.00 uur, mits:

- daarbij gebruik wordt gemaakt van een bus met een inhoud van ten hoogste 30 liter;
- daarbij geen handelingen worden verricht of nagelaten waarvan degene die het carbidschieten verricht weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat daardoor gevaar, schade of hinder kan optreden voor personen of voor de omgeving;
- degene die het carbidschieten verricht, een schriftelijke toestemming daartoe kan overleggen van de eigenaar van het terrein van waaraf wordt geschoten;
- de plaats op het terrein van waaraf wordt geschoten is gelegen:
 - op een afstand van ten minste 75 meter van woonbebouwing;
 - op een afstand van ten minste 150 meter van inrichtingen voor de intramurale zorg;
 - op een afstand van ten minste 150 meter van in gebruik zijnde voorzieningen voor het houden van dieren;
 - op een afstand van ten minste 500 meter van een vogelbeschermingsgebied;
- wordt geschoten in een richting welke tegengesteld is aan de richting waarin de dichtstbijzijnde woonbebouwing is gelegen;
- het vrijshoofsveld ten minste 75 meter is en hierin geen verharde openbare wegen of paden liggen;
- er geen busdeksels of andere gevaarzettende voorwerpen worden weggeschoten;
- het gebruik van (voet)ballen of andere afsluitingen zodanig is dat daardoor geen schade aan mens, dier of goed kan worden veroorzaakt;
- het terrein van waaraf wordt geschoten is afgezet met linten of ander vergelijkbaar materiaal;
- binnen een cirkel met een straal van 100 meter rond de plaats waar het carbidschieten plaatsvindt, in

totaal niet meer dan zes bussen voor het carbidschieten worden gebruikt dan wel gebruiksklaar voor carbidschieten aanwezig worden gehouden;

k. de bussen zodanig stevig in de bodem, in een frame of op andere wijze zijn verankerd, dat terugslag wordt voorkomen;

l. het carbidschieten plaatsvindt door een persoon van ten minste 16 jaar oud die niet verkeert onder invloed van alcohol of andere psychotrope stoffen;

m. teneinde de veiligheid van het publiek en de eigen veiligheid te waarborgen, toezicht op het carbidschieten wordt gehouden door ten minste één persoon van ten minste 18 jaar oud die niet verkeert onder invloed van alcohol of andere psychotrope stoffen;

n. het terrein van waaraf wordt geschoten goed is verlicht indien het carbidschieten plaats vindt na zonsondergang.

In de huidige APV staat een meldingsplecht niet als voorwaarde opgenomen voor deze activiteiten, waardoor we tot op heden geen compleet beeld hebben waar deze activiteiten plaatsvinden.

Voorstel

Gezien de landelijke situatie met betrekking tot de Covid-19 crisis en de druk op de zorg, in combinatie met de afspraken die zijn gemaakt in het Veiligheidsberaad en het advies van de voorzitter van de Veiligheidsregio Twente, na raadpleging van het regionaal crisisteam, wordt voorgesteld bovengenoemde bepalingen aan te passen en de APV voor wat betreft het onderdeel carbid te wijzigen. Concreet betekent dit, dat wordt voorgesteld:

- Het tijdsblok voor vrijstelling te beperken tot de periode van daglicht op oudejaarsdag: 31 december van 10.00 uur tot 16.00 uur;
- Een meldingsplicht in te stellen waarin melder (digitaal) aangeeft onder welke omstandigheden geschoten gaat worden en dat de melder zich conformeert aan de Covid-19 regels;
- De vrijstelling voor carbidschieten alleen te verlenen buiten de bebouwde kom met een bus met een inhoud van ten hoogste 30 liter.

Communicatie en inwerkingtreding

Na vaststelling van de wijzigingsverordening wordt de wijziging in de APV bekendgemaakt en is hij voor een ieder te zien op www.overheid.nl. In de communicatie richting inwoners zullen we ook op de website van gemeente Hengelo aandacht vragen voor de belangrijkste wijzigingen. Op de dag na bekendmaking in het Gemeenteblad treedt de wijziging in werking.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Instemmen met het door middel van een wijzigingsverordening aanpassen van artikel 2:76 (vrijstelling verbod carbidschieten) van de Algemene plaatselijke verordening 2019.

FINANCIËLE ASPECTEN

N.v.t.

BIJLAGE(N)

Wijzigingsverordening Algemene plaatselijke verordening 2019 (onderdeel carbid)

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

De raad van gemeente Hengelo,

Overwegende dat het in verband met de Covid-19 crisis, ter voorkoming van extra druk op de zorg en ter bevordering van de naleving van de voorschriften die gelden ter bestrijding van de Covid-19 pandemie, wenselijk is de bepaling inzake de vrijstelling van het verbod op carbidschieten aan te passen;

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

BESLUIT:

Vast te stellen de volgende verordening tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening 2019.

Artikel 1

De Algemene plaatselijke verordening 2019 wordt als volgt gewijzigd:

Artikel 2:76 Vrijstelling verbod komt te vervallen en wordt vervangen door het volgende artikel:

Artikel 2:76 Vrijstelling verbod

Het verbod gesteld in artikel 2:75 geldt niet indien carbidschieten plaatsvindt op 31 december tussen 10.00 en 16.00 uur buiten de bebouwde kom, mits:

- a. daarbij gebruik wordt gemaakt van een bus met een inhoud van ten hoogste 30 liter
- b. daarbij geen handelingen worden verricht of nagelaten waarvan degene die het carbidschieten verricht weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat daardoor gevaar, schade of hinder kan optreden voor personen of voor de omgeving;
- c. degene die het carbidschieten verricht, een schriftelijke toestemming daartoe kan overleggen van de eigenaar van het terrein van waaraf wordt geschoten;
- d. de plaats op het terrein van waaraf wordt geschoten is gelegen:
 1. op een afstand van ten minste 75 meter van woonbebouwing;
 2. op een afstand van ten minste 150 meter van inrichtingen voor de intramurale zorg;
 3. op een afstand van ten minste 150 meter van in gebruik zijnde voorzieningen voor het houden van dieren;
 4. op een afstand van ten minste 500 meter van een vogelbeschermingsgebied;
- e. wordt geschoten in een richting welke tegengesteld is aan de richting waarin de dichtstbijzijnde woonbebouwing is gelegen;
- f. het vrijschootsveld ten minste 75 meter is en hierin geen verharde openbare wegen of paden liggen;
- g. er geen busdeksels of andere gevaarzettende voorwerpen worden weggeschoten;
- h. het gebruik van (voet)ballen of andere afsluitingen zodanig is dat daardoor geen schade aan mens, dier of goed kan worden veroorzaakt;
- i. het terrein van waaraf wordt geschoten is afgezet met linten of ander vergelijkbaar materiaal;
- j. binnen een cirkel met een straal van 100 meter rond de plaats waar het carbidschieten plaatsvindt, in totaal niet meer dan zes bussen voor het carbidschieten worden gebruikt dan wel gebruiksklaar voor carbidschieten aanwezig worden gehouden;
- k. de bussen zodanig stevig in de bodem, in een frame of op andere wijze zijn verankerd, dat terugslag wordt voorkomen;
- l. het carbidschieten plaatsvindt door een persoon van ten minste 16 jaar oud die niet verkeert onder invloed van alcohol en/of andere psychotrope stoffen;
- m. teneinde de veiligheid van het publiek en de eigen veiligheid te waarborgen, toezicht op het carbidschieten wordt gehouden door ten minste één persoon van ten minste 18 jaar oud die niet verkeert onder invloed van alcohol of andere psychotrope stoffen;
- n. hiervan ten minste 48 uur voorafgaand aan 31 december van gebruik melding is gedaan aan het college.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking een dag na bekendmaking.